

Lagrådsremiss

En tioårig grundskola

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 30 januari 2025

Lotta Edholm

Eva Lenberg
(Utbildningsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

Lagrådsremissen innehåller förslag till ändringar i skollagen (2010:800) som syftar till en starkare kunskapsskola. Förslagen innebär följande:

- Grundskolan ska utökas och bli tioårig genom att förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i grundskolan.
- Även den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska utökas med en ny första årskurs, så att den anpassade grundskolan blir tioårig, specialskolan elvaårig och sameskolan sjuårig.
- Den nya första årskursen innebär att lågstadiet utvidgas ett år i grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan och att den garanterade undervisningstiden utökas med 534 timmar per skolform.
- De regelverk som gäller för de olika skolformerna i övrigt ska även gälla för den nya årskursen 1, även om utbildningen för eleverna bör vara anpassad efter deras ålder.
- Det ska överlämnas sådana uppgifter om ett barn som behövs för att underlätta barnets övergång, inför eller i samband med att barnet övergår från förskolan eller från pedagogisk omsorg till grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan.
- Nödvändiga följdändringar görs såväl i skollagen som i flera andra lagar.

Ändringarna i skollagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången i fråga om utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2028.

Innehållsförteckning

1	Beslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	5
2.2	Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.....	49
2.3	Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)	50
2.4	Förslag till lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584)	51
2.5	Förslag till lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168)	52
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning	53
2.7	Förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567)	54
2.8	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	55
3	Ärendet och dess beredning	56
4	Kunskapsresultaten i skolan behöver förbättras	57
4.1	Eleverna behöver utvecklas längre mot utbildningens mål	57
4.2	En skolform som bara omfattar ett år riskerar leda till bristande kontinuitet i utbildningen	58
5	Den nuvarande regleringen	60
5.1	Övergripande om skolformerna och om regleringen på skolområdet	60
5.2	Läroplanerna, ämnen och undervisningstid	65
5.3	Barns och elevers utveckling mot målen	66
5.4	Modersmål och nationella minoritetsspråk.....	68
5.5	Andra skillnader mellan förskoleklassen och grundskolan	68
5.6	Godkännanden av enskilda huvudmän	69
5.7	Behörighet att undervisa.....	70
6	En starkare kunskapsskola med en sammanhållen tioårig grundskola.....	70
6.1	Förskoleklassen ersätts av en ny årskurs 1 i lågstadiet	70
6.2	Den garanterade undervisningstiden utökas	78
6.3	Den nya första årskursen ska vara en integrerad del av skolan.....	80
6.4	Garantin för tidiga stödinsatser ska anpassas	91
6.4.1	Nuvarande reglering	91
6.4.2	Garantin för tidiga stödinsatser ska fortsätta gälla i lågstadiet.....	93
6.5	Följdändringar i skollagen och andra lagar	98

7	Barnens övergång från förskolan till skolan ska underlättas genom viss informationsöverföring	102
7.1	Det gäller viss sekretess och tystnadsplikt i skolväsendet	102
7.2	Uppgifter ska överlämnas från förskola till skola för att underlätta skolstarten för barnet	106
8	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	114
9	Konsekvenser av förslagen	126
9.1	Vilka berörs av förslagen?	126
9.2	Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen	126
9.3	Ekonomiska konsekvenser för kommunerna	128
9.4	Konsekvenser för enskilda huvudmän	134
9.5	Konsekvenser för staten	135
9.6	Konsekvenser för barn, elever och skolans personal	138
9.7	Konsekvenser för jämställdhet	141
9.8	Konsekvenser för integration och utanförskap	141
9.9	Konsekvenser i förhållande till EU-rätten och dataskydd	142
10	Författningskommentar	144
10.1	Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)	144
10.2	Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken	168
10.3	Förslaget till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)	169
10.4	Förslaget till lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584)	169
10.5	Förslaget till lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168)	170
10.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning	171
10.7	Förslaget till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567)	171
10.8	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	171
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet En tioårig grundskola – Införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan (SOU 2021:33)	172
Bilaga 2	Betänkandets lagförslag (SOU 2021:33)	180
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2021:33)	219
Bilaga 4	Sammanfattning av betänkandet Ett samordnat vaccinationsarbete – för effektivare hantering av kommande vacciner (SOU 2024:2) i relevant del	220
Bilaga 5	Betänkandets lagförslag (SOU 2024:2) i relevant del ...	221
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna (SOU 2024:2)	224

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i skollagen (2010:800),
2. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
3. lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160),
4. lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584),
5. lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168),
6. lag om ändring i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämn-
ning,
7. lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567),
8. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)¹

dels att 9 kap. och 7 kap. 11 a och 11 b §§ ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 1, 3 och 12 §§, 2 kap. 2, 4, 5, 6 a, 7, 24 a, 25, 27, 29 och 31 §§, 3 kap. 1, 3–4 b, 6, 12 a, 12 c, 12 j, 14 a och 14 b §§, 4 kap. 12 §, 5 kap. 4 d, 9 och 12 §§, 7 kap. 1, 4, 7, 11, 17, 21–23 §§, 10 kap. 3, 5, 5 a, 8 a–9 a, 13, 15, 16, 19, 21, 23 a, 23 b och 31 §§, 11 kap. 4, 7, 16, 16 a, 19, 22, 23 a och 30 §§, 12 kap. 3, 5, 8 a, 13, 13 a, 15, 16, 19, 21 och 24 §§, 13 kap. 2, 3, 5, 13, 16–17 a, 20, 21 b och 22 §§, 14 kap. 2, 3, 10 och 14 §§, 21 kap. 8 §, 22 kap. 2 §, 23 kap. 8 a och 10 §§, 24 kap. 16 §, 26 a kap. 5 §, 28 kap. 5, 7, 8, 12, 14 och 15 §§, 29 kap. 3, 14, 19, 19 a, 26, 27 och 28 a §§ och rubrikerna närmast före 3 kap. 12 j §, 7 kap. 4 och 11 §§ och 24 kap. 16 § ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast efter 3 kap. 3 § ska lyda ”Garanti för tidiga stödinsatser i lågstadiet”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag innehåller bestämmelser om skolväsendet. Utbildning inom skolväsendet anordnas av det allmänna och av enskilda enligt 2 kap. 2–6 §§.

Skolväsendet omfattar skolformerna

- förskola,
- *förskoleklass*,
- grundskola,
- anpassad grundskola,
- specialskola,
- sameskola,

¹ Senaste lydelse av

7 kap. 11 a § 2022:1315

7 kap. 11 b § 2022:1315

9 kap. 6 § 2014:1013

9 kap. 6 a § 2014:1013

9 kap. 8 § 2023:951

9 kap. 12 § 2017:1115

9 kap. 13 § 2024:89

9 kap. 15 § 2022:1104

9 kap. 15 a § 2017:1115

9 kap. 15 b § 2017:1115

9 kap. 15 c § 2024:89

9 kap. 15 d § 2017:1115

² Senaste lydelse 2022:1315.

9 kap. 16 § 2024:89

9 kap. 17 § 2022:1104

9 kap. 18 § 2016:911

9 kap. 21 § 2016:550

9 kap. 21 a § 2017:1115

9 kap. 22 § 2014:903

rubriken närmast efter 3 kap. 3 § 2018:1098

rubriken närmast före 9 kap. 15 b § 2017:1115

rubriken närmast före 9 kap. 15 c § 2017:1115

rubriken närmast före 9 kap. 15 d § 2017:1115

rubriken närmast före 9 kap. 21 a § 2017:1115.

- gymnasieskola,
- anpassad gymnasieskola, och
- kommunal vuxenutbildning.

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och vissa särskilda utbildningsformer.

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och vissa särskilda utbildningsformer.

3 §³

I denna lag avses med

– distansundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid,

– elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan,

– fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,

– fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap. 7 § andra stycket,

– fristående förskola: förskoleenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,

– fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av *förskoleklass*, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,

– fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,

– förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad,

– konfessionell inriktning: inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag,

– konfessionella inslag: bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag,

– lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever,

– lärobok: tryckt läromedel, med eller utan digitala komponenter,

– läromedel: helt eller delvis tryckt eller digitalt verk som är avsett att användas i undervisningen, som överensstämmer med relevanta delar av tillämplig kurs-, ämnes- eller ämnesområdesplan och läroplanen, och som

är utgivet av någon som bedriver utgivningsverksamhet av professionell art,

– lärvätyg: läroböcker, andra läromedel och andra tryckta eller digitala verk samt utrustning och material som används i undervisningen,

– skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,

– undervisning: processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

– utbildning: verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

12 §⁴

Lagen är uppdelad i 31 kapitel.

Lagen är uppdelad i 30 kapitel.

Dessa är

- inledande bestämmelser (1 kap.),
- huvudmän och ansvarsfördelning (2 kap.),
- barns och elevers utveckling mot målen (3 kap.),
- kvalitet och inflytande (4 kap.),
- trygghet och studiero (5 kap.),
- åtgärder mot kränkande behandling (6 kap.),
- skolplikt och rätt till utbildning (7 kap.),
- förskolan (8 kap.),
- *förskoleklassen* (9 kap.),
- grundskolan (10 kap.),
- anpassade grundskolan (11 kap.),
- specialskolan (12 kap.),
- sameskolan (13 kap.),
- fritidshemmet (14 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 a kap.),
- anpassade gymnasieskolan (18 och 19 kap.),
- kommunal vuxenutbildning (20 kap.),
- fjärrundervisning i vissa skolformer (21 kap.),
- distansundervisning i vissa skolformer (22 kap.),
- entreprenad och samverkan (23 kap.),
- särskilda utbildningsformer (24 kap.),
- annan pedagogisk verksamhet (25 kap.),
- tillsyn, statlig kvalitetsgranskning och nationell uppföljning och utvärdering (26 kap.),
- behandling av personuppgifter (26 a kap.),
- Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd (27 kap.),
- överklagande (28 kap.), och
- övriga bestämmelser (29 kap.).

⁴ Senaste lydelse 2022:1315.

2 kap.

2 §⁵

Kommuner är huvudmän för förskola, *förskoleklass*, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning och fritidshem, om inte annat följer av 4 §.

Kommuner är huvudmän för förskola, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning och fritidshem, om inte annat följer av 4 §.

I varje kommun ska det finnas en eller flera nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter enligt denna lag. Om kommunens uppgifter fullgörs av flera nämnder ska varje sådan nämnd, i den utsträckning det begärs, lämna de uppgifter som behövs för att administrera fördelningen av platser i förskola och i sådan verksamhet som avses i 25 kap. till de övriga nämnderna.

För en sådan nämnd som avses i andra stycket gäller det som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (2017:725).

4 §

Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan samt *förskoleklass och* fritidshem vid en skolenhet med specialskola eller sameskola.

Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan samt *för* fritidshem vid en skolenhet med specialskola eller sameskola.

5 §⁶

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, *förskoleklass*, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem.

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem.

Godkännande ska lämnas om den enskilde

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten,

2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och

3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 5 a § andra stycket bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Om ansökan avser gymnasieskola ska utbildningen bidra till att dels möta ungdomars efterfrågan, dels fylla ett arbetsmarknadsbehov för att godkännande ska lämnas.

⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

⁶ Senaste lydelse 2022:1315.

För att godkännande ska lämnas krävs, utöver det som anges i andra–fjärde styckena, att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om ansökan avser gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser ansökan *förskoleklass*, grundskola eller anpassad grundskola krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet eller förskolenhet och, i förekommande fall, att utbildningen har en konfessionell inriktning.

För att godkännande ska lämnas krävs, utöver det som anges i andra–fjärde styckena, att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om ansökan avser gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser ansökan grundskola eller anpassad grundskola krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

6 a §⁷

Innan en enskild huvudman startar utbildning inom *förskoleklass*, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med *förskoleklass*, grundskola eller anpassad grundskola ska samråd om den kommande verksamheten ske mellan den enskilde och den kommun där utbildningen ska bedrivas. Den enskilde huvudmannen ansvarar för att samrådet dokumenteras. Om utbildningen ska bedrivas i form av gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola, ska kommunen ge närliggande kommuner tillfälle att medverka i samrådet.

Innan en enskild huvudman startar utbildning inom grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med grundskola eller anpassad grundskola ska samråd om den kommande verksamheten ske mellan den enskilde och den kommun där utbildningen ska bedrivas. Den enskilde huvudmannen ansvarar för att samrådet dokumenteras. Om utbildningen ska bedrivas i form av gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola, ska kommunen ge närliggande kommuner tillfälle att medverka i samrådet.

7 §⁸

Statens skolinspektion handlägger ärenden om godkännande av enskild som huvudman för

- *förskoleklass*,
- grundskola,

⁷ Senaste lydelse 2022:1315.

⁸ Senaste lydelse 2022:1315.

- anpassad grundskola,
- gymnasieskola,
- anpassad gymnasieskola, eller
- fritidshem som anordnas vid en skolenhet med *förskoleklass*, grundskola eller anpassad grundskola.
- fritidshem som anordnas vid en skolenhet med grundskola eller anpassad grundskola.

Övriga ärenden om godkännande av enskild som huvudman enligt 5 § handläggs av den kommun där utbildningen ska bedrivas.

Lydelse enligt SFS 2024:1072

Föreslagen lydelse

24 a §

Eleverna i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten.

Eleverna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten.

Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen.

Om det finns särskilda skäl, får skolbiblioteket i stället tillhandahållas

- på en annan av huvudmannens skolenheter eller, om det är fråga om en kommunal huvudman, på kommunens folkbibliotek, eller
- genom att överlämnas på entreprenad enligt 23 kap. 8 a § till en annan huvudman inom skolväsendet eller till en huvudman för ett folkbibliotek.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §⁹

För eleverna i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara

För eleverna i grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete.

en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare.

27 §¹⁰

Varje elev i grundskolan, anpassade grundskolan och specialskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Varje elev i sameskolan ska erbjudas minst två hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller.

Det första hälsobesöket får göras under utbildningen i förskoleklassen i stället för under utbildningen i en sådan skolform som avses i första stycket.

Varje elev i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

29 §

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Elever i alla skolformer utom förskolan ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

31 §¹¹

Den som erbjuds en anställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har

Den som erbjuds en anställning inom förskolan, fritidshemmet, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant

¹⁰ Senaste lydelse 2022:1315. Ändringen innebär att andra stycket tas bort.

¹¹ Senaste lydelse 2022:1315.

visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas.
registerutdrag får inte anställas.

Registerutdrag som avses i första stycket ska visas upp även av den som

1. erbjuds eller tilldelas arbete inom sådan verksamhet som avses i första stycket under omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande inom verksamheten, om det sker genom uppdrag, anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten eller anställning inom annan kommunal verksamhet,

2. under utbildning till en lärar- eller förskolläraryrket enligt högskolelagen (1992:1434) eller yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning tilldelas plats för verksamhetsförlagd del av utbildningen inom sådan verksamhet som avses i första stycket, eller

3. genom deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program tilldelas plats för arbetspraktik eller annan programinsats inom sådan verksamhet som avses i första stycket.

Registerutdraget ska i de fall som avses i andra stycket visas upp för den inom verksamheten som beslutar om att anlita eller ta emot någon på ett sådant sätt som avses där. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anlitas eller tas emot i verksamheten.

3 kap.

1 §¹²

I detta kapitel finns bestämmelser om

- barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (2 §),
- information om barnets och elevens utveckling (3 §),
- garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet (4–4 b §§),
- stöd i form av extra anpassningar (5 §),
- särskilt stöd (6–12 §§),
- mottagande och undervisning av nyanlända elever (12 a–12 i §§),
- överlämning av uppgifter vid övergång mellan och inom skolor (12 j §), och
- allmänna bestämmelser om betyg (13–21 §§).

3 §¹³

Vårdnadshavare för ett barn i förskolan samt eleven och elevens vårdnadshavare i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska fortlöpande informeras om barnets eller elevens utveckling.

Vårdnadshavare för ett barn i förskolan samt eleven och elevens vårdnadshavare i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska fortlöpande informeras om barnets eller elevens utveckling.

¹² Senaste lydelse 2018:1098.

¹³ Senaste lydelse 2022:1315.

4 §¹⁴

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i

1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,

2. lågstadiet i grundskolan, i anpassade grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3, och

3. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 4.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolförmen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 § eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

4 a §¹⁵

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid

1. en särskild bedömning enligt 4 §,
2. planering av stöd som anges i 5 § när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd

Ansvarig lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid

2. planering av stöd som anges i 5 § när det i lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska,

¹⁴ Senaste lydelse 2022:1315.

¹⁵ Senaste lydelse 2018:1098.

behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och

3. uppföljning enligt 4 b §.

Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga *förskolläraren eller* läraren har specialpedagogisk kompetens.

svenska som andraspråk eller matematik, och

Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga läraren har specialpedagogisk kompetens.

4 b §¹⁶

I slutet av *förskoleklassen och i slutet av* lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, *sameskolan och* specialskolan, ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

I slutet av lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan *och* *sameskolan*, ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

6 §¹⁷

Bestämmelserna i 7–12 §§ gäller endast i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, *sameskolan*, fritidshemmet, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan.

Bestämmelserna i 7–12 §§ gäller endast i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, *sameskolan*, fritidshemmet, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan.

12 a §¹⁸

Med nyanländ avses i denna lag den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller *sju* år.

3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller *sex* år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §.

12 c §¹⁹

En nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig.

Om det behövs ska en sådan bedömning göras även för en elev som

¹⁶ Senaste lydelse 2022:1315.

¹⁷ Senaste lydelse 2022:1315.

¹⁸ Senaste lydelse 2015:246.

¹⁹ Senaste lydelse 2015:246.

1. har varit bosatt utomlands och som har påbörjat sin utbildning här senast vid höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller *sju* år, eller

2. efter skolgång i Sverige har varit bosatt utomlands och därefter har återvänt till Sverige för att återuppta sin utbildning här.

Rektorn ansvarar för att bedömningar görs enligt första och andra styckena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om underlag för sådana bedömningar.

1. har varit bosatt utomlands och som har påbörjat sin utbildning här senast vid höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller *sex* år, eller

Överlämning av uppgifter vid övergång mellan och inom skolformer

Överlämning av uppgifter vid övergångar²⁰

12 j §²¹

Inför eller i samband med att ett barn i förskolan eller i pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 2 § övergår till grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta övergången för barnet.

När en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

Inför eller i samband med att en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev byter skolform från grundskolan eller anpassade grundskolan till gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt.

²⁰ Senaste lydelse 2018:749.

²¹ Senaste lydelse 2022:1315.

14 a §²²

En rektor får besluta att betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan, vid en skolenhet som rektorn ansvarar för. Beslutsunderlaget ska dokumenteras.

En rektor får besluta att betyg ska sättas i årskurs 5 och 6 i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan och i årskurs 6 och 7 i specialskolan, vid en skolenhet som rektorn ansvarar för. Beslutsunderlaget ska dokumenteras.

En rektor som överväger att fatta ett sådant beslut ska ge lärarna vid berörd skolenhet tillfälle att yttra sig.

Rektorn ska snarast underrätta huvudmannen skriftligen om ett beslut enligt första stycket. Huvudmannen ska anmäla beslutet till Statens skolverk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om när rektorn senast ska fatta ett beslut enligt första stycket inför ett läsår.

14 b §²³

Ett beslut om att betygssättning enligt 14 a § ska upphöra att gälla ska fattas i samma ordning som beslutet om att införa sådan betygssättning.

Ett sådant beslut kan avse endast kommande årskullar som ännu inte har fått betyg eller även omfatta elever som redan har fått terminsbetyg i årskurs 4 i grundskolan, anpassade grundskolan eller sameskolan eller i årskurs 5 i specialskolan med stöd av ett beslut enligt 14 a §.

Ett sådant beslut kan avse endast kommande årskullar som ännu inte har fått betyg eller även omfatta elever som redan har fått terminsbetyg i årskurs 5 i grundskolan, anpassade grundskolan eller sameskolan eller i årskurs 6 i specialskolan med stöd av ett beslut enligt 14 a §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om när rektorn senast ska fatta ett beslut enligt första stycket inför ett läsår.

4 kap.

12 §²⁴

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

²² Senaste lydelse 2022:1315.

²³ Senaste lydelse 2022:1315.

²⁴ Senaste lydelse 2022:1315.

5 kap.

4 d §²⁵

Utöver vad som anges i 4 b § får en rektor i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet besluta att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid varje skoldags början. I sådana fall ska föremålet återlämnas senast vid varje skoldags slut.

Rektorns beslut får avse högst ett år i taget.

Rektorn eller en lärare får göra undantag från ett beslut som avses i första stycket för sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning som avses i 4 a §, eller för en enskild elev om det finns särskilda skäl.

Utöver vad som anges i 4 b § får en rektor i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet besluta att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska samlas in vid varje skoldags början. I sådana fall ska föremålet återlämnas senast vid varje skoldags slut.

9 §²⁶

Om en elev i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Om en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

12 §²⁷

I *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt

I grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de

²⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

²⁶ Senaste lydelse 2022:1315.

²⁷ Senaste lydelse 2022:1315.

för att tillförsäkra de andra eleverna andra eleverna trygghet och studier- trygghet och studiero.

Ett beslut enligt första stycket får innebära att eleven ges enskild undervisning eller undervisning i en särskild undervisningsgrupp enligt 3 kap. 11 §. De förutsättningar som anges i 3 kap. för sådan undervisning behöver inte vara uppfyllda inför ett sådant beslut.

Innan rektorn fattar ett beslut som innebär undervisning i en annan undervisningsgrupp ska rektorn bedöma hur åtgärden kan påverka övriga elevers utbildning i den gruppen.

Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.

En åtgärd som rektorn vidtagit med stöd av första stycket får inte gälla för en längre tid än fyra veckor.

7 kap.

1 §²⁸

I detta kapitel finns bestämmelser om

- vilka som omfattas av skolplikt (2 §),
- rätten till utbildning (3 §),
- hur skolplikten fullgörs (4–9 §§),
- när skolplikten inträder (10 §),
- tidigare skolstart *och undantag* – tidigare skolstart (11 §),
från skyldigheten att fullgöra skol-
- plikt i förskoleklass (11–11 b §§),*
- att gå om en årskurs (11 c §),
- när skolplikten upphör och rätten att därefter slutföra skolgången (12–16 §§),
- deltagande i utbildning (17–19 a §§), och
- ansvar för att skolplikten fullgörs (20–23 §§).

Förskoleklassen och grundskolan Grundskolan²⁹

4 §³⁰

Skolplikten ska börja fullgöras i förskoleklassen. Därefter ska skolplikten fullgöras i grundskolan eller i den skolform där barnet tas emot enligt 5, 6 eller 7 §, om inte skolplikten fullgörs på något annat sätt enligt bestämmelserna i 24 kap. Skolplikten ska börja fullgöras i grundskolan eller i den skolform där barnet tas emot enligt 5, 6 eller 7 §, om inte skolplikten fullgörs på något annat sätt enligt bestämmelserna i 24 kap.

Skolplikten kan dock börja fullgöras direkt i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan enligt 11 a och 11 b §§.

²⁸ Senaste lydelse 2022:1315.

²⁹ Senaste lydelse 2017:1115.

³⁰ Senaste lydelse 2022:1315.

7 §

Barn till samer får fullgöra sin skolplikt i sameskolan i stället för i årskurs 1–6 i grundskolan. Även andra barn får fullgöra den delen av sin skolplikt i sameskolan, om det finns särskilda skäl.

Frågan om ett barn ska få fullgöra sin skolplikt i sameskolan prövas av Sameskolstyrelsen.

Barn till samer får fullgöra sin skolplikt i sameskolan i stället för i årskurs 1–7 i grundskolan. Även andra barn får fullgöra den delen av sin skolplikt i sameskolan, om det finns särskilda skäl.

Tidigare skolstart och undantag från skyldigheten att fullgöra skolplikt i förskoleklass

Tidigare skolstart³¹

11 §³²

Ett barn får tas emot i *förskoleklassen* redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år.

Ett barn får tas emot i *grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan* redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år *om barnets vårdnadshavare begär det och barnet bedöms ha förutsättningar för det.*

Beslut enligt första stycket fattas av

1. rektorn när det gäller grundskolan och sameskolan,

2. barnets hemkommun när det gäller anpassade grundskolan, och

3. Specialpedagogiska skolmyndigheten när det gäller specialskolan.

17 §³³

En elev i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Den obligatoriska verksamheten får omfatta högst 190 dagar per läsår och åtta timmar eller, i *förskoleklassen och de två* lägsta årskurserna, sex timmar per dag. Sådan verk-

En elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Den obligatoriska verksamheten får omfatta högst 190 dagar per läsår och åtta timmar eller, i de *tre* lägsta årskurserna, sex timmar per dag. Sådan verksamhet får inte för-

³¹ Senaste lydelse 2017:1115.

³² Senaste lydelse 2017:1115.

³³ Senaste lydelse 2024:410.

samhet får inte förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar. läggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avvikelser från andra stycket för

1. elever i grundskolan, specialsolan och sameskolan som läser på en högre nivå och även i andra fall för elever i specialsolan, och

2. elever i anpassade grundskolan.

Om en elev i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialsolan eller sameskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Om en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialsolan eller sameskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

21 §³⁴

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess *förskoleklass*, grundskola eller anpassad grundskola på något annat sätt får föreskriven utbildning.

Hemkommunen ska i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 29 kap. 14 § och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess grundskola eller anpassad grundskola på något annat sätt får föreskriven utbildning.

22 §³⁵

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens *förskoleklass*, grundskola och anpassad grundskola fullgör sin skolgång. Huvudmannen för specialsolan och huvudmannen för sameskolan ska se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång.

När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en skolenhet med en annan huvudman än hemkommunen eller det hos en sådan huvudman har inletts en utredning om elevens frånvaro enligt 19 a §, ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen.

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola och anpassad grundskola fullgör sin skolgång. Huvudmannen för specialsolan och huvudmannen för sameskolan ska se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång.

³⁴ Senaste lydelse 2022:1315.

³⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

23 §³⁶

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. För en elev i specialskolan, sameskolan eller förskoleklass vid en skolenhet med specialskola eller sameskola är det i stället huvudmannen för respektive skolform som får förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart om inte annat beslutas.

10 kap.

3 §³⁷

Grundskolan ska ha *nio* årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadiet av årskurs 7–9.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

I grundskolan ingår även lovskola i de fall sådan anordnas

1. enligt 23 a § första stycket eller 23 b § första och andra styckena, eller
2. i syfte att den tid som en elev deltagit i lovskola ska kunna avräknas från ett erbjudande om lovskola enligt 23 a § andra stycket eller 23 b § fjärde stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

5 §³⁸

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

³⁶ Senaste lydelse 2017:1115.

³⁷ Senaste lydelse 2022:730.

³⁸ Senaste lydelse 2017:620.

5 a §³⁹

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

Elever i årskurs 5–10 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

8 a §⁴⁰

Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas för alla elever under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 8. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.

Prao för en elev ska i första hand anordnas på en arbetsplats och i andra hand genom att eleven deltar i undervisning på ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Om det finns synnerliga skäl får andra former av arbetslivsorienterande insatser ersätta prao för en elev.

Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas för alla elever under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 9. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.

9 §⁴¹

Tester och prov får inte utgöra villkor för antagning eller grund för urval till eller inom en skolenhet.

Tester och prov får inte heller utgöra villkor för fortsatt utbildning vid en skolenhet eller i den elevgrupp som eleven tillhör.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som innebär undantag från första och andra styckena för utbildning från och med årskurs 7 och, om det finns särskilda skäl, även för utbildning från och med årskurs 4. Sådana föreskrifter får innebära att bestämmelsen i 30 § första stycket om en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som innebär undantag från första och andra styckena för utbildning från och med årskurs 8 och, om det finns särskilda skäl, även för utbildning från och med årskurs 5. Sådana föreskrifter får innebära att bestämmelsen i 30 § första stycket om en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts.

³⁹ Senaste lydelse 2022:730.

⁴⁰ Senaste lydelse 2018:105.

⁴¹ Senaste lydelse 2014:1013.

9 a §⁴²

Efter ansökan från en huvudman får regeringen, *trots vad som anges i 9 § första stycket*, besluta att färdighetsprov i musik får utgöra villkor för antagning och grund för urval till utbildning i årskurs 1, 2 eller 3 vid eller inom en skolenhet. *Ett sådant beslut får bara fattas om färdighetsprov användes vid antagning eller urval till utbildningen i de årskurser som ansökan avser före utgången av juni 2011 och det finns särskilda skäl. Beslutet ska avse en viss huvudman samt en viss skolenhet eller elevgrupp.*

När färdighetsprov används som grund för urval till en viss skolenhet får ingen annan urvalsgrund tillämpas.

Om huvudmannen har tagit emot en elev i förskoleklassen efter färdighetsprov enligt bestämmelserna i 9 kap. 6 a §, får färdighetsprov inte användas som villkor för att eleven ska få fortsätta sin utbildning i årskurs 1 vid samma skolenhet eller inom samma elevgrupp.

Efter ansökan från en huvudman, får regeringen *med undantag från 9 § första stycket* besluta att färdighetsprov i musik får utgöra villkor för antagning och grund för urval till utbildning i *en* årskurs i *lågstadiet* vid eller inom en skolenhet, om

– färdighetsprov användes vid antagning eller urval till utbildningen före den 1 juli 2011,

– färdighetsprov användes i en årskurs eller utbildning som enligt de bestämmelser som gällde före den 1 juli 2011 motsvarar den eller de årskurser som ansökan avser, och

– det finns särskilda skäl.

Beslutet ska avse en viss huvudman samt en viss skolenhet eller elevgrupp.

När färdighetsprov används som grund för urval till en viss skolenhet får ingen annan urvalsgrund tillämpas.

13 §⁴³

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklings-samtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 och i övrigt utvecklas

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklings-samtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 och i övrigt utvecklas

⁴² Senaste lydelse 2014:1013.

⁴³ Senaste lydelse 2022:146.

så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska *alltid* dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

15 §⁴⁴

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterade ämnen och samhällsorienterade ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 6.

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 7 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterade ämnen och samhällsorienterade ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 7, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 7.

16 §⁴⁵

Om betyg sätts i årskurs 4 och 5 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen

Om betyg sätts i årskurs 5 och 6 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen

⁴⁴ Senaste lydelse 2017:620.

⁴⁵ Senaste lydelse 2021:191.

som eleven har fått undervisning i under terminen. som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av aktuell årskurs, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i den årskursen.

19 §⁴⁶

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6,

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6, och

3. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 9.

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7,

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7, och

3. efter årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 10.

21 §⁴⁷

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 6 eller 9. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 7 eller 10. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

⁴⁶ Senaste lydelse 2022:146.

⁴⁷ Senaste lydelse 2022:146.

23 a §⁴⁸

En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 8 och som riskerar att i nästa årskurs inte uppfylla betygskriterierna för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 8 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 och som riskerar att i nästa årskurs inte uppfylla betygskriterierna för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 9 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

23 b §⁴⁹

En huvudman ska erbjuda lovskola till elever i årskurs 9 som riskerar att inte uppfylla betygskriterierna för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas på loven under läsåret och uppgå till sammanlagt minst 25 timmar.

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar.

En huvudman ska erbjuda lovskola till elever i årskurs 10 som riskerar att inte uppfylla betygskriterierna för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas på loven under läsåret och uppgå till sammanlagt minst 25 timmar.

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 10 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 10 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar.

⁴⁸ Senaste lydelse 2022:146.

⁴⁹ Senaste lydelse 2022:730.

Tiden för lovskola enligt första och andra styckena ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt andra stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 9 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt andra stycket.

En huvudman får från ett erbjudande enligt andra stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 10 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt andra stycket.

31 §⁵⁰

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 30 § andra stycket. *Detsamma ska gälla den som har tagits emot i förskoleklassen och som ska fortsätta sin utbildning i grundskolan vid samma skolenhet.*

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 30 § andra stycket.

Rätten enligt första stycket att gå kvar vid en skolenhet gäller inte för en elev som med stöd av 3 kap. 12 e § ska placeras i en årskurs som inte anordnas vid skolenheten.

11 kap.

4 §⁵¹

Anpassade grundskolan ska ha *nio* årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadiet av årskurs 7–9.

Anpassade grundskolan ska ha *tio* årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7 och högstadiet av årskurs 8–10.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

7 §⁵²

Den totala undervisningstiden för varje elev som läser ämnen i anpassade grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. För en elev som läser ämnesområden ska den totala un-

Den totala undervisningstiden för varje elev som läser ämnen i anpassade grundskolan ska vara minst 7 424 timmar. För en elev som läser ämnesområden ska den totala un-

⁵⁰ Senaste lydelse 2015:246.

⁵¹ Senaste lydelse 2022:1315.

⁵² Senaste lydelse 2022:1315.

dervisningstiden dock vara minst 6 665 timmar. dervisningstiden dock vara minst 7 199 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

16 §⁵³

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklings- samtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

a) kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska *alltid* dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla krite-

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklings- samtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

a) kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skolgång får ges även vid andra

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla krite-

rierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

rierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

16 a §⁵⁴

I årskurs 6–9 ska läraren, om eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

a) betygskriterierna i ämnet, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i ämnesområdet, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.

19 §⁵⁵

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i anpassade grundskolans ämnen.

Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om betyg sätts i årskurs 4 och 5 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 7 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om betyg sätts i årskurs 5 och 6 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

⁵⁴ Senaste lydelse 2022:146.

⁵⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

22 §⁵⁶

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättning bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6,

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6, och

3. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 9.

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7,

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7, och

3. efter årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 10.

23 a §⁵⁷

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 6 eller 9. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

En intellektuell funktionsnedsättning får beaktas vid betygssättningen bara om det finns synnerliga skäl.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 7 eller 10. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

30 §⁵⁸

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 29 § andra stycket. *Detsamma ska gälla den som har tagits emot vid en skolenhet med förskoleklass och*

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 29 § andra stycket.

⁵⁶ Senaste lydelse 2022:146.

⁵⁷ Senaste lydelse 2022:1315.

⁵⁸ Senaste lydelse 2022:1315.

som ska fortsätta sin utbildning i anpassade grundskolan vid samma skolenhet.

Rätten enligt första stycket att gå kvar vid en skolenhet gäller inte för en elev som med stöd av 3 kap. 12 e § ska placeras i en årskurs som inte anordnas vid skolenheten.

12 kap.

3 §⁵⁹

Specialskolan ska ha *tio* årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadiet och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7 och högstadiet av årskurs 8–10.

Specialskolan ska ha *elva* årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadiet och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–5, mellanstadiet av årskurs 6–8 och högstadiet av årskurs 9–11.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

5 §⁶⁰

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 8 070 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 8 604 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

8 a §⁶¹

Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 9 för de elever som läser enligt specialskolans kursplaner. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.

Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 10 för de elever som läser enligt specialskolans kursplaner. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.

Prao för en elev ska i första hand anordnas på en arbetsplats och i andra hand genom att eleven deltar i undervisningen på ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Om det finns synnerliga skäl får andra former av arbetslivsorienterande insatser ersätta prao för en elev.

⁵⁹ Senaste lydelse 2017:620.

⁶⁰ Senaste lydelse 2017:620.

⁶¹ Senaste lydelse 2018:105.

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklings-samtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till
a) kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska *alltid* dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

I årskurs 1–7 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklings-samtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

a) kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 8 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 8 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 8.

Om en elev ges betyg i årskurs 6 och 7 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

13 a §⁶³

I årskurs 7–10 ska läraren, om anpassade grundskolans kursplaner tillämpas och eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

I årskurs 8–11 ska läraren, om anpassade grundskolans kursplaner tillämpas och eleven får undervisning i ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i eller ett ämnesområde, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till
 - a) betygskriterierna i det ämne som eleven får undervisning i, eller
 - b) kriterierna för bedömning av kunskaper i det ämnesområde som eleven får undervisning i, och
2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnet eller ämnesområdet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper.

15 §⁶⁴

Betyg ska sättas i specialskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 7 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterade ämnen och samhällsorienterade ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 7, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 7.

Betyg ska sättas i specialskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 8 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterade ämnen och samhällsorienterade ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 8, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 8.

16 §⁶⁵

Om betyg sätts i årskurs 5 och 6 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen

Om betyg sätts i årskurs 6 och 7 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen

⁶³ Senaste lydelse 2022:1315.

⁶⁴ Senaste lydelse 2017:620.

⁶⁵ Senaste lydelse 2021:191.

som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av aktuell årskurs, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i den årskursen.

som eleven har fått undervisning i under terminen.

19 §⁶⁶

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7,

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7, och

3. efter årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 10.

1. i årskurs 6 och 7, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 8,

2. i årskurs 8 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 8, och

3. efter årskurs 8 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 11.

21 §⁶⁷

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 7 eller 10. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 8 eller 11. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

⁶⁶ Senaste lydelse 2022:146.

⁶⁷ Senaste lydelse 2022:146.

24 §⁶⁸

Hemkommunen ska betala ersättning till staten för vissa kostnader för den som är elev i specialskolan eller i *förskoleklass eller* fritidshem vid en skolenhet inom specialskolan.

Hemkommunen ska betala ersättning till staten för vissa kostnader för den som är elev i specialskolan eller i fritidshem vid en skolenhet inom specialskolan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättningens storlek.

Första stycket gäller inte utlandsvenska elever i årskurs 7–10.

Första stycket gäller inte utlandsvenska elever i årskurs 8–11.

13 kap.

2 §

Sameskolan ska ge en utbildning med samisk inriktning som i övrigt motsvarar utbildningen i årskurserna 1–6 i grundskolan.

Sameskolan ska ge en utbildning med samisk inriktning som i övrigt motsvarar utbildningen i årskurserna 1–7 i grundskolan.

3 §⁶⁹

Sameskolan ska ha *sex* årskurser, som indelas i lågstadium och mellanstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3 och mellanstadiet av årskurs 4–6.

Sameskolan ska ha *sju* årskurser, som indelas i lågstadium och mellanstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–4 och mellanstadiet av årskurs 5–7.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

5 §⁷⁰

Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 4 473 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 5 007 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

13 §⁷¹

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingsamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingsamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

⁶⁸ Senaste lydelse 2015:73.

⁶⁹ Senaste lydelse 2017:620.

⁷⁰ Senaste lydelse 2017:620.

⁷¹ Senaste lydelse 2022:146.

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska *alltid* dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

16 §⁷²

Betyg ska sättas i sameskolans ämnen.

Om undervisningen i naturorienterade ämnen och samhällsorienterade ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande be-

Om undervisningen i naturorienterade ämnen och samhällsorienterade ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 7, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande be-

tyg ska sättas för dessa respektive ämnen.

tyg ska sättas för dessa respektive ämnen.

17 §⁷³

Betyg ska sättas i slutet av varje termin i årskurs 6 i de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen.

Betyg ska sättas i slutet av varje termin i årskurs 7 i de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen.

17 a §⁷⁴

Om betyg sätts i årskurs 4 och 5 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om betyg sätts i årskurs 5 och 6 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterade ämnen och samhällsorienterade ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av aktuell årskurs, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i den årskursen.

20 §⁷⁵

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6, och

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 6.

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7, och

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till betygskriterierna för årskurs 7.

21 b §⁷⁶

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 6. Med särskilda skäl avses funktions-

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av betygskriterierna för årskurs 7. Med särskilda skäl avses funktions-

⁷³ Senaste lydelse 2014:458.

⁷⁴ Senaste lydelse 2021:191.

⁷⁵ Senaste lydelse 2022:146.

⁷⁶ Senaste lydelse 2022:146.

nedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

nedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna uppfylla betygskriterierna för ett visst betyg.

22 §⁷⁷

Hemkommunen ska betala ersättning till staten för vissa kostnader för den som är elev i sameskolan eller i *förskoleklass* eller fritidshem vid en skolenhet inom sameskolan.

Hemkommunen ska betala ersättning till staten för vissa kostnader för den som är elev i sameskolan eller i fritidshem vid en skolenhet inom sameskolan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättningens storlek.

14 kap.

2 §⁷⁸

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

3 §⁷⁹

Varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens *förskoleklass*, grundskola och anpassad grundskola. Staten ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i specialskola och sameskola.

Varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens grundskola och anpassad grundskola. Staten ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i specialskola och sameskola.

Hemkommunen ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever som går i en fristående skola i de fall huvudmannen inte erbjuder sådan utbildning.

10 §⁸⁰

En elev i *förskoleklass*, grundskola, anpassad grundskola, spe-

En elev i grundskola, anpassad grundskola, specialskola eller

⁷⁷ Paragrafen fick sin nuvarande beteckning genom 2010:2022.

⁷⁸ Senaste lydelse 2022:1315.

⁷⁹ Senaste lydelse 2022:1315.

⁸⁰ Senaste lydelse 2022:1315.

cialskola eller sameskola ska erbjudas utbildning i fritidshem vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får utbildning.

sameskola ska erbjudas utbildning i fritidshem vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får utbildning.

14 §⁸¹

En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens *förskoleklass*, grundskola eller anpassad grundskola grundar sig på 9 kap 13 § första stycket, 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §.

En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens grundskola eller anpassad grundskola grundar sig på 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §.

Även i andra fall då en kommun i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sina egna fritidshem. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Ersättningen enligt första eller andra stycket ska i förekommande fall minskas med belopp som huvudmannen tar ut enligt 12 §.

21 kap.

8 §⁸²

Regeringen får meddela föreskrifter om en försöksverksamhet med fjärrundervisning i

1. *förskoleklassen*, och
2. grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan i andra ämnen än de som anges i 4 §.

Regeringen får meddela föreskrifter om en försöksverksamhet med fjärrundervisning i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan i andra ämnen än de som anges i 4 §.

En sådan försöksverksamhet som avses i första stycket ska i övrigt bedrivas enligt bestämmelserna i detta kapitel.

22 kap.

2 §⁸³

Distansundervisning får användas i grundskolan, anpassade

Distansundervisning får användas i grundskolan, anpassade

⁸¹ Senaste lydelse 2022:1315.

⁸² Senaste lydelse 2022:1315.

⁸³ Senaste lydelse 2022:1315.

grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Distansundervisning får inte användas i förskolan *och förskoleklassen*.

I utbildning där distansundervisning används får även andra former av undervisning användas.

grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Distansundervisning får inte användas i förskolan.

Lydelse enligt SFS 2024:1072

Föreslagen lydelse

23 kap.

8 a §

Uppgiften att tillhandahålla skolbiblioteksverksamhet enligt 2 kap. 24 a § första stycket får, under de förutsättningar som anges i tredje stycket samma paragraf, överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet eller en huvudman för ett folkbibliotek på entreprenad inom

1. *förskoleklassen*,

2. grundskolan,

3. anpassade grundskolan,

4. specialskolan,

5. sameskolan,

6. gymnasieskolan, och

7. anpassade gymnasieskolan.

1. grundskolan,

2. anpassade grundskolan,

3. specialskolan,

4. sameskolan,

5. gymnasieskolan, och

6. anpassade gymnasieskolan.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §⁸⁴

Andra uppgifter än som anges i 9 och 14 §§ och som inte är hänförliga till undervisning får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

1. förskolan,

2. *förskoleklassen*,

3. fritidshemmet,

4. grundskolan,

5. anpassade grundskolan,

6. gymnasieskolan, och

7. anpassade gymnasieskolan.

2. fritidshemmet,

3. grundskolan,

4. anpassade grundskolan,

5. gymnasieskolan, och

6. anpassade gymnasieskolan.

24 kap.

Utbildning som motsvarar
förskola, förskoleklass och
fritidshem

Utbildning som motsvarar förskola
och fritidshem

16 §⁸⁵

Om ett barn vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus, ska huvudmannen för institutionen svara för att barnet får tillfälle att delta i utbildning som så långt det är möjligt motsvarar den som erbjuds i förskola, förskoleklass eller fritidshemmet.

Om ett barn vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus, ska huvudmannen för institutionen svara för att barnet får tillfälle att delta i utbildning som så långt det är möjligt motsvarar den som erbjuds i förskola eller fritidshem.

26 a kap.

5 §⁸⁶

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de sökbevägränsningar som avses i 4 § andra stycket denna lag och i 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen i fråga om personuppgifter om hälsa i verksamhet hos en huvudman för

1. anpassad grundskola,
2. specialskolan,
3. anpassad gymnasieskola,
4. kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning
4. kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning,
5. gymnasieskola med Rh-anpassad utbildning,
6. utbildning i gymnasieskolan för elever som är döva, hörselskadade eller dövblinda eller har en språkstörning, och
7. förskola, förskoleklass eller skola som har begränsats till att avse elever som är i behov av särskilt stöd.
7. förskola eller skola som har begränsats till att avse elever som är i behov av särskilt stöd.

Regeringen får också meddela föreskrifter om undantag från sökbevägränsningen i 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen i fråga om personuppgifter om

1. etniskt ursprung i verksamhet hos en huvudman för sameskolan, och
2. hälsa och etniskt ursprung i verksamhet hos en kommun.

28 kap.

5 §⁸⁷

Beslut av en kommun eller en region får överklagas till allmän förvaltningsdomstol i fråga om

1. godkännande enligt 2 kap. 5 § eller 25 kap. 10 § eller återkallelse av sådant godkännande enligt 26 kap. 13, 14, 14 c eller 15 §,

⁸⁵ Senaste lydelse 2015:176.

⁸⁶ Senaste lydelse 2022:1315.

⁸⁷ Senaste lydelse 2022:241.

2. bidrag enligt 8 kap. 21 §, 2. bidrag enligt 8 kap. 21 §,
9 kap. 19 §, 10 kap. 37 §, 11 kap. 10 kap. 37 §, 11 kap. 36 §, 14 kap.
36 §, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 §, 15 §, 16 kap. 52 §, 17 kap. 35 §,
17 kap. 35 §, 19 kap. 45 §, 22 kap. 19 kap. 45 §, 22 kap. 18 § eller
18 § eller 25 kap. 11 §, 25 kap. 11 §,
3. avstängning enligt 5 kap. 17 eller 19 §,
4. föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter enligt
7 kap. 23 §,
5. skolskjuts enligt 9 kap. 15 b § 5. skolskjuts enligt 10 kap. 32 §
första stycket, 9 kap. 15 c § *första första stycket*, 10 kap. 33 § första stycket,
stycket, 10 kap. 32 § första stycket, 11 kap. 31 § första stycket,
10 kap. 33 § första stycket, 11 kap. 11 kap. 32 § första stycket, 18 kap.
31 § första stycket, 11 kap. 32 § 30 § första stycket eller 18 kap.
första stycket, 18 kap. 30 § första stycket eller 18 kap. 31 § första
stycket eller 18 kap. 31 § första stycket,
6. ekonomiskt stöd till inackordering enligt 15 kap. 32 § eller 18 kap.
32 § första stycket,
7. medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt eller återkallelse av
sådant medgivande enligt 24 kap. 23 eller 24 §,
8. rätt till bidrag enligt 25 kap. 15 § eller återkallelse av sådan rätt enligt
26 kap. 13, 14 a, 14 c eller 15 §,
9. tillfälligt förbud enligt 26 kap. 18 §, eller
10. vitesföreläggande enligt 26 kap. 27 §.

7 §⁸⁸

- Beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol i fråga om Beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol i fråga om
1. föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter enligt 7 kap. 23 §,
2. kostnadsfria resor enligt 9 kap. 15 d § *första stycket* eller 12 kap. 25 § första stycket, eller
2. kostnadsfria resor enligt 12 kap. 25 § första stycket, eller
3. medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt eller återkallelse av sådant medgivande enligt 24 kap. 23 eller 24 §.

8 §⁸⁹

- Beslut av Sameskolstyrelsen får överklagas *hos* allmän förvaltningsdomstol i fråga om Beslut av Sameskolstyrelsen får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol i fråga om
1. föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter enligt 7 kap. 23 §, eller
2. kostnadsfria resor enligt 9 kap. 15 d § *första stycket* eller 13 kap. 23 § första stycket.
2. kostnadsfria resor enligt 13 kap. 23 § första stycket.

⁸⁸ Senaste lydelse 2017:1115.

⁸⁹ Senaste lydelse 2017:1115.

12 §⁹⁰

Beslut av en kommun eller en region får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i anpassade grundskolan enligt 7 kap. 5 § eller tillhörighet till anpassade grundskolans målgrupp enligt 7 kap. 5 b §,

2. uppskjuten skolplikt enligt 7 kap. 10 § andra stycket,

3. skolpliktens förlängning enligt 7 kap. 13 § eller skolpliktens upphörande enligt 7 kap. 14 §,

4. mottagande av en elev från en annan kommun enligt 9 kap. 13 §, 10 kap. 25 § eller 11 kap. 25 §, 4. mottagande av en elev från en annan kommun enligt 10 kap. 25 § eller 11 kap. 25 §,

5. åtgärder enligt 10 kap. 29 § tredje stycket för en elev som inte bor hemma,

6. placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar enligt 9 kap. 15 § andra stycket, 10 kap. 30 § andra stycket eller 11 kap. 29 § andra stycket och rätt att gå kvar vid en resursskola enligt 10 kap. 31 b § andra stycket eller 11 kap. 30 b § andra stycket, 6. placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar enligt 10 kap. 30 § andra stycket eller 11 kap. 29 § andra stycket och rätt att gå kvar vid en resursskola enligt 10 kap. 31 b § andra stycket eller 11 kap. 30 b § andra stycket,

7. mottagande i första hand enligt 16 kap. 36 §, mottagande enligt 17 kap. 14 § när det gäller en utbildning i gymnasieskolan som utformats för en grupp elever, mottagande enligt 17 a kap. 18 §, mottagande i första hand enligt 19 kap. 29 § första stycket eller mottagande enligt 22 kap. 14 §,

8. tillhörighet till målgruppen för anpassade gymnasieskolan enligt 18 kap. 5 eller 7 §,

9. mottagande till kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 13 §, 14 § andra stycket, 22 eller 33 §,

10. upphörande av utbildningen för en elev i kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § andra stycket,

11. att på nytt bereda kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § tredje eller fjärde stycket,

12. åtagande om interkommunal ersättning enligt 20 kap. 21 a §, eller

13. rätt till utbildning eller annan verksamhet för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut som avses i första stycket 1, 4 och 7–12 får överklagas endast av barnet, eleven eller den sökande.

14 §⁹¹

Beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om Beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i specialsolan enligt 7 kap. 6 §,

2. skolpliktens förlängning enligt 7 kap. 13 § eller skolpliktens upphörande enligt 7 kap. 14 §,

⁹⁰ Senaste lydelse 2022:1315.

⁹¹ Senaste lydelse 2017:1115.

3. åtgärder enligt 9 kap. 15 d § andra stycket eller 12 kap. 25 § andra stycket för en elev som inte bor hemma, eller

4. rätt till utbildning för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3. Beslut som avses i första stycket 1 får överklagas endast av barnet.

15 §⁹²

Beslut av Sameskolstyrelsen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i sameskolan

2. åtgärder enligt 9 kap. 15 d § andra stycket eller 13 kap. 23 § andra stycket för en elev som inte bor hemma, eller

3. rätt till utbildning för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3. Beslut som avses i första stycket 1 får överklagas endast av barnet.

29 kap.

3 §⁹³

De personer som avses i 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och anpassad gymnasieskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i *förskoleklass*, grundskola, anpassad grundskola, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i *förskoleklass*, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i grundskola, anpassad grundskola, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

14 §⁹⁴

Den som är eller har varit verksam i enskilt bedriven förskola, enskilt bedrivet fritidshem eller *enskilt bedriven förskoleklass* eller inom sådan enskilt bedriven verksamhet som avses i 25 kap., får inte obehörigen röja vad han eller hon obehörigen röja vad han eller hon

Den som är eller har varit verksam i enskilt bedriven förskola, enskilt bedrivet fritidshem eller inom sådan enskilt bedriven verksamhet som avses i 25 kap., får inte obehörigen röja vad han eller hon därvid har fått veta om enskildas person-

⁹² Senaste lydelse 2017:1115.

⁹³ Senaste lydelse 2022:1315.

⁹⁴ Senaste lydelse 2022:1315.

därvid har fått veta om enskildas personliga förhållanden. lliga förhållanden.

Den som är eller har varit verksam inom annan enskilt bedriven verksamhet enligt denna lag än som avses i första stycket får inte obehörigen röja vad han eller hon i sådan elevhälsoverksamhet som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats eller i särskild elevstödande verksamhet i övrigt har fått veta om någons personliga förhållanden. Han eller hon får inte heller obehörigen röja uppgifter i ett ärende om tillrättaförande av en elev eller om skiljande av en elev från vidare studier.

Den som är eller har varit verksam inom enskilt bedriven gymnasieskola eller enskilt bedriven anpassad gymnasieskola får inte obehörigen röja vad han eller hon har fått veta om någons personliga förhållanden i ett ärende enligt 22 kap. 14 § om mottagande till utbildning där distansundervisning används.

För det allmännas verksamhet gäller bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

19 §⁹⁵

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, *förskoleklasser*, grundskolor, anpassade grundskolor, fritidshem, gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Kommunen ska också informera om sådana riksrekryterande utbildningar som avses i 16 kap. 45 § och 19 kap. 37 § och om motsvarande utbildningar vid fristående skolor. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen (2017:725).

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, grundskolor, anpassade grundskolor, fritidshem, gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Kommunen ska också informera om sådana riksrekryterande utbildningar som avses i 16 kap. 45 § och 19 kap. 37 § och om motsvarande utbildningar vid fristående skolor. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen (2017:725).

Kommunen ska även informera om möjligheten för enskilda att bedriva förskola, fritidshem eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. med bidrag från hemkommunen enligt 8 kap. 21 §, 14 kap. 15 § samt 25 kap. 11 och 15 §§.

19 a §⁹⁶

En huvudman för *förskoleklass*, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola ska till Statens skolverk lämna sådana uppgifter om verksamhetens organisation och ekono-

En huvudman för grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola eller anpassad gymnasieskola ska till Statens skolverk lämna sådana uppgifter om verksamhetens organisation och ekonomiska för-

⁹⁵ Senaste lydelse 2022:1315.

⁹⁶ Senaste lydelse 2022:1315.

miska förhållanden som behövs för hållanden som behövs för allmän-
allmänhetens insyn. hetens insyn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

26 §⁹⁷

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag i form av grundbelopp samt tilläggsbelopp för modersmålsundervisning och lovskola som kommunerna är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg enligt 8 kap. 21 §, 9 kap. 19 §, 10 kap. 37 och 39 §§, 11 kap. 36 och 38 §§, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 och 54 §§, 19 kap. 45 och 47 §§ och 25 kap. 11 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag i form av tilläggsbelopp för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd som kommunerna är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg enligt 8 kap. 21 och 23 §§, 9 kap. 19 och 21 §§, 10 kap. 37 och 39 §§, 11 kap. 36 och 38 §§, 14 kap. 15 och 17 §§, 16 kap. 52 och 54 §§, 19 kap. 45 och 47 §§ och 25 kap. 11 och 13 §§.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en kommun eller en region att lämna uppgifter om verksamheten som behövs för beslut om bidrag till fristående förskolor och fristående skolor samt hur bidrag till en fristående förskola eller fristående skola eller annan enskild verksamhet har beräknats.

27 §⁹⁸

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det belopp som kommunen ska betala i stället för vad som anges i 8 kap. 21–

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag i form av grundbelopp samt tilläggsbelopp för modersmålsundervisning och lovskola som kommunerna är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg enligt 8 kap. 21 §, 10 kap. 37 och 39 §§, 11 kap. 36 och 38 §§, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 och 54 §§, 19 kap. 45 och 47 §§ och 25 kap. 11 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag i form av tilläggsbelopp för barn och elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd som kommunerna är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg enligt 8 kap. 21 och 23 §§, 10 kap. 37 och 39 §§, 11 kap. 36 och 38 §§, 14 kap. 15 och 17 §§, 16 kap. 52 och 54 §§, 19 kap. 45 och 47 §§ och 25 kap. 11 och 13 §§.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det belopp som kommunen ska betala i stället för vad som anges i 8 kap. 21–

⁹⁷ Senaste lydelse 2022:724.

⁹⁸ Senaste lydelse 2018:749.

23 §§, 9 kap. 19–21 §§, 10 kap. 37–39 §§, 11 kap. 36–38 §§, 16 kap. 52–55 §§ och 19 kap. 45–47 §§, när bidraget avser ett barn eller en elev som ges utbildning till följd av 2 och 3 §§ eller med stöd av föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 §.

23 §§, 10 kap. 37–39 §§, 11 kap. 36–38 §§, 16 kap. 52–55 §§ och 19 kap. 45–47 §§, när bidraget avser ett barn eller en elev som ges utbildning till följd av 2 och 3 §§ eller med stöd av föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 §.

28 a §⁹⁹

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i förskoleklassen och nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, specialskolan, sameskolan och i årskurs 1 och 3 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda

1. nationella kartläggningmaterial i årskurs 1 i grundskolan, specialskolan och sameskolan och i årskurs 1 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner, och

2. nationella bedömningsstöd i årskurs 2 i grundskolan och sameskolan, i årskurs 3 i specialskolan och i årskurs 2 och 4 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Bestämmelserna i 3 kap. 12 j § i den nya lydelsen tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027. I övrigt tillämpas lagen första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning och annan verksamhet som bedrivs före den 1 juli 2028, med undantag för bestämmelserna i 3 kap. 12 j § i den äldre lydelsen som gäller för utbildning och annan verksamhet som bedrivs före den 1 januari 2028.

4. En elev som har gått i förskoleklassen läsåret 2027/28 ska i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan börja direkt i årskurs 2. En elev som i någon av dessa skolformer höstterminen 2028 skulle ha börjat i årskurs 2 eller en högre årskurs ska i stället börja i en årskurs som överstiger den årskursen med ett år. Detta gäller dock inte om annat beslutas i fråga om vilken årskurs eleven ska gå med stöd av undantagsbestämmelser i skollagen eller anslutande föreskrifter.

5. Ett godkännande av en enskild som huvudman för förskoleklass ska upphöra att gälla den 1 juli 2028. Ett godkännande av en enskild som huvudman för viss utbildning i grundskolan eller anpassade grundskolan enligt 2 kap. 5 § i den äldre lydelsen gäller som ett godkännande enligt 2 kap. 5 § i den nya lydelsen för årskurser som överstiger årskurserna i det

⁹⁹ Senaste lydelse 2022:1315.

befintliga godkännandet med ett år. Ett godkännande för årskurs 1 i grundskolan eller anpassade grundskolan enligt 2 kap. 5 § i den äldre lydelsen gäller, förutom som ett godkännande för årskurs 2, även som ett godkännande för den nya årskursen 1 enligt 2 kap. 5 § i den nya lydelsen. Statens skolinspektion får fatta beslut om godkännanden i enlighet med 2 kap. 5 § i den nya lydelsen med nya årskursbeteckningar, som ersätter befintliga beslut.

6. Bestämmelsen i 3 kap. 12 j § första stycket i den äldre lydelsen gäller fortfarande i fråga om överlämning av uppgifter om en elev som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28.

7. Ett beslut som har fattats enligt 3 kap. 14 a § i den äldre lydelsen gäller som ett beslut enligt 3 kap. 14 a § i den nya lydelsen. Ett sådant beslut behöver inte anmälas på nytt till Statens skolverk.

8. Ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i förskoleklassen enligt den upphävda bestämmelsen i 9 kap. 6 a § första stycket gäller som ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i årskurs 1 i grundskolan enligt 10 kap. 9 a § första och andra styckena i den nya lydelsen.

9. Ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i årskurs 1, 2 eller 3 i grundskolan enligt 10 kap. 9 a § första stycket i den äldre lydelsen gäller som ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik enligt 10 kap. 9 a § första och andra styckena i den nya lydelsen i årskurs 2, 3 eller 4.

10. En huvudman som har tillstånd att använda färdighetsprov i musik i grundskolan enligt åttonde eller nionde punkten och som läsåret 2027/28 har tagit emot en elev i förskoleklassen efter färdighetsprov i musik enligt de upphävda bestämmelserna i 9 kap. 6 a §, får inte använda färdighetsprov som villkor för att eleven ska få fortsätta sin utbildning vid samma skolenhet eller inom samma elevgrupp.

11. För elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28 gäller 10 kap. 31 § och 11 kap. 30 § i den äldre lydelsen.

12. För elever som höstterminen 2028 påbörjar årskurs 2 eller en högre årskurs i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller same-skolan gäller 10 kap. 5 § första stycket, 11 kap. 7 § första stycket, 12 kap. 5 § första stycket och 13 kap. 5 § första stycket i den äldre lydelsen.

13. Bestämmelsen i 29 kap. 14 § första stycket i den äldre lydelsen gäller fortfarande för uppgifter som hänför sig till förskoleklassen.

2.2 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 12 kap. 7 a och 13 §§ socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

7 a §¹

En förälder som har ett barn som deltar i en introduktion till en verksamhet enligt skollagen (2010:800) har rätt till föräldrapenning för att delta i introduktionen, om den avser

1. förskola,
 2. *förskoleklass*,
 3. grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola eller internationell skola på grundskolenivå,
 4. fritidshem som kompletterar utbildningen i en skolform enligt 2 eller 3, eller
 5. verksamhet enligt 25 kap. 2, 4 eller 5 § skollagen.
2. grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola eller internationell skola på grundskolenivå,
 3. fritidshem som kompletterar utbildningen i en skolform enligt 2, eller
 4. verksamhet enligt 25 kap. 2, 4 eller 5 § skollagen.

Föräldrapenning i samband med ett barns introduktion kan lämnas till en förälder som inte har barnet i sin vård.

13 §²

Föräldrapenning lämnas längst till dess barnet har fyllt tolv år eller till den senare tidpunkt då barnet har avslutat det *femte* skolåret i grundskolan.

Föräldrapenning lämnas längst till dess barnet har fyllt tolv år eller till den senare tidpunkt då barnet har avslutat det *sjätte* skolåret i grundskolan *eller i annan utbildning som motsvarar grundskolan*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2028.

¹ Senaste lydelse 2023:348.

² Senaste lydelse 2013:999.

2.3 Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 17 § arbetsmiljölagen (1977:1160)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

17 §²

De som genomgår utbildning ska av huvudmannen för utbildningen ges tillfälle att medverka i arbetsmiljöarbetet på arbetsstället, om det är rimligt med hänsyn till utbildningens art och utbildningsperiodens längd.

Omfattningen och utformningen av elevernas deltagande i skolans arbetsmiljöarbete ska anpassas efter deras ålder, mognad och förutsättningar i övrigt när det gäller

1. elever i *förskoleklass* och i lägre årskurs än årskurs 7 i grundskolan, specialskolan och i motsvarande utbildningar samt i sameskolan,

2. elever i anpassade grundskolan, anpassade gymnasieskolan och motsvarande utbildningar, och

3. elever i kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning.

Elever i grundskolans årskurs 7–9, specialskolans årskurs 7–10 och gymnasieskolan samt motsvarande utbildningar företräds i arbetsmiljöarbetet av elevskyddsombud.

Elever i grundskolans årskurs 8–10, specialskolans årskurs 8–11 och gymnasieskolan samt motsvarande utbildningar företräds i arbetsmiljöarbetet av elevskyddsombud.

De som genomgår eftergymnasial utbildning och annan utbildning för vuxna än kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning företräds i arbetsmiljöarbetet av studerandeskyddsombud. Ett studerandeskyddsombud ska vara minst 18 år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2028.

¹ Lagen omtryckt 1991:677.

² Senaste lydelse 2023:349.

2.4 Förslag till lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584)

Härigenom föreskrivs att 5 och 7 §§ föräldraledighetslagen (1995:584) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

En förälder har rätt att vara helt ledig för vård av barn till dess barnet är 18 månader. En arbetstagare som har adopterat ett barn eller tagit emot ett barn i avsikt att adoptera det har rätt att vara helt ledig i 18 månader från den tidpunkt då arbetstagaren fick barnet i sin vård. Arbetstagarens rätt till sådan ledighet upphör dock när barnet har fyllt åtta år eller vid den senare tidpunkt då barnet har avslutat det *första* skolåret. Vid adoption av arbetstagarens makes eller sambos barn har arbetstagaren inte rätt till ledighet utöver vad som skulle ha gällt om adoptionen inte hade skett.

En förälder har rätt att vara helt ledig för vård av barn till dess barnet är 18 månader. En arbetstagare som har adopterat ett barn eller tagit emot ett barn i avsikt att adoptera det har rätt att vara helt ledig i 18 månader från den tidpunkt då arbetstagaren fick barnet i sin vård. Arbetstagarens rätt till sådan ledighet upphör dock när barnet har fyllt åtta år eller vid den senare tidpunkt då barnet har avslutat det *andra* skolåret *i grundskolan eller i annan utbildning som motsvarar grundskolan*. Vid adoption av arbetstagarens makes eller sambos barn har arbetstagaren inte rätt till ledighet utöver vad som skulle ha gällt om adoptionen inte hade skett.

En förälder har därutöver rätt att vara helt ledig medan föräldern får hel föräldrapenning enligt 12 kap. socialförsäkringsbalken. Samma rätt har en arbetstagare som utan att vara förälder får hel föräldrapenning efter en överlåtelse enligt 12 kap. 17 a § socialförsäkringsbalken.

7 §²

En förälder har rätt till förkortning av normal arbetstid med upp till en fjärdedel för vård av ett barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt *första* skolår.

En förälder har rätt till förkortning av normal arbetstid med upp till en fjärdedel för vård av ett barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt *andra* skolår *i grundskolan eller i annan utbildning som motsvarar grundskolan*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2028.

¹ Senaste lydelse 2023:906.

² Senaste lydelse 2006:442.

2.5 Förslag till lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 3 a och 3 f §§ smittskyddslagen (2004:168) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 a §¹

Regionerna ska erbjuda vaccinationer mot smittsamma sjukdomar i syfte att förhindra spridning av dessa sjukdomar i befolkningen.

Detsamma gäller kommuner och andra huvudmän inom skolväsendet med ansvar för elevhälsa enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800), *med undantag för huvudmän för elevhälsa i förskoleklass.*

Detsamma gäller kommuner och andra huvudmän inom skolväsendet med ansvar för elevhälsa enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800).

3 f §²

Den som omfattas av 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska av regionen erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i nationella vaccinationsprogram.

Den som omfattas av elevhälsa enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800), *med undantag för elever i förskoleklass*, ska i stället erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i allmänna vaccinationsprogram av huvudmannen för elevens utbildning.

Den som omfattas av elevhälsa enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800) ska i stället erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i allmänna vaccinationsprogram av huvudmannen för elevens utbildning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2028.

¹ Senaste lydelse 2019:915.

² Senaste lydelse 2019:915.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning

Härigenom föreskrivs att 8 § lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §¹

För varje kommun beräknas standardkostnaden för

1. förskola, fritidshem och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen (2010:800),

2. *förskoleklass och grundskola,* 2. grundskola,

3. gymnasieskola,

4. individ- och familjeomsorg,

5. kommunal vuxenutbildning,

6. äldreomsorg,

7. infrastruktur och skydd, och

8. verksamhetsövergripande kostnader.

För varje region beräknas standardkostnaden för

1. hälso- och sjukvård, och

2. befolkningsförändringar.

En standardkostnad beräknas också för kollektivtrafik. Kostnaden fördelas mellan kommuner och regioner enligt bestämmelser som regeringen meddelar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2028.

¹ Senaste lydelse 2019:916.

2.7 Förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 6 § diskrimineringslagen (2008:567) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

6 §¹

Förbudet i 5 § hindrar inte

1. åtgärder som är ett led i strävanden att främja jämställdhet mellan kvinnor och män vid tillträde till annan utbildning än sådan som avses i skollagen (2010:800),

2. tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i fråga om utbildning i förskolan, *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, *sameskolan*, specialskolan eller fritidshemmet, eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen, eller

2. tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i fråga om utbildning i förskolan, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, *sameskolan* eller fritidshemmet, eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen, eller

3. särbehandling på grund av ålder, om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Förbudet hindrar inte heller att en folkhögskola eller ett studieförbund vidtar åtgärder som är ett led i strävanden att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2028.

2.8 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 23 kap. 2 § och rubriken närmast före 23 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

23 kap.

Förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola¹

2 §²

Sekretess gäller i *förskoleklassen*, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i sådan elevhälsa som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Sekretess gäller i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i sådan elevhälsa som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Sekretess gäller på det område som anges i första stycket dels i särskild elevstödande verksamhet i övrigt för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, dels för uppgift som hänför sig till ärende om tillrättaförande av en elev eller om skiljande av en elev från vidare studier. Sekretessen gäller dock endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

Sekretess gäller på det område som anges i första stycket i andra fall än som avses i första och andra styckena för uppgift om en enskilds identitet, adress och andra liknande uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2028.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för uppgifter som hänför sig till förskoleklassen.

¹ Senaste lydelse 2023:353.

² Senaste lydelse 2023:353.

3 Ärendet och dess beredning

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen bör bereda möjligheten att införa en tioårig grundskola och återkomma till riksdagen med ett lagförslag (bet. 2018/19:UbU1 punkt d, rskr. 2018/19:104).

Regeringen beslutade den 5 mars 2020 att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå hur en tioårig grundskola kan införas genom att förskoleklassen görs om till årskurs ett (dir. 2020:24). Syftet var att förbättra kunskapsresultaten genom att eleverna ges mer undervisning utifrån grundskolans kursplaner och inom den regel- och kompetensmässiga strukturen som grundskolan har. Även de motsvarande obligatoriska skolformerna grundsärskolan (numera anpassade grundskolan), specialskolan och sameskolan skulle enligt direktiven utökas med ett år genom att förskoleklassen omvandlas till en ny första årskurs. Utredningen, som antog namnet Utredningen om en tioårig grundskola, överlämnade i maj 2021 betänkandet En tioårig grundskola – Införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan (SOU 2021:33). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*. Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats. En sammanställning av remissyttrandena finns även tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2021/02645).

Regeringen beslutade den 7 juli 2022 att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. analysera förutsättningarna för och överväga om huvudmän inom skolväsendet som har ansvar för elevhälsan ska erbjuda elever i förskoleklass sådana vaccinationer som ingår i allmänna vaccinationsprogram (dir. 2022:109). Utredningen, som antog namnet Vaccinationsprogramsutredningen, överlämnade i januari 2024 betänkandet Ett samordnat vaccinationsarbete – för effektivare hantering av kommande vacciner (SOU 2024:2). Förslaget i betänkandets avsnitt 16.7 behandlas i lagrådsremissen. En sammanfattning av betänkandet i relevant del finns i *bilaga 4*. Betänkandets lagförslag i relevant del finns i *bilaga 5*. Betänkandet har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats.

Under den fortsatta beredningen av förslagen har vissa myndigheter och organisationer beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss, som överensstämmer med förslagen i denna lagrådsremiss. Dessa är Almega Utbildning, Arbetsmiljöverket, Diskrimineringsombudsmannen, Folkhälsomyndigheten, Försäkringskassan, Migrationsverket, Sameskolstyrelsen, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Statens skolinspektion, Statens skolverk, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges Lärare och Sveriges Skolledare. Samtliga som yttrat sig tillstyrker eller har inga invändningar mot lagförslagen. Arbetsmiljöverket, Migrationsverket, SPSM och SKR har dock synpunkter i fråga om konsekvenser som behandlas i avsnitt 9.3, 9.5 och 9.6. Sveriges Lärare har inte inkommit med något yttrande. Inkomna yttranden finns tillgängliga i Utbildningsdepartementet (U2021/02645).

4 Kunskapsresultaten i skolan behöver förbättras

4.1 Eleverna behöver utvecklas längre mot utbildningens mål

Sverige behöver en stark kunskapsskola där alla lärare har goda förutsättningar att utföra sitt uppdrag och där alla elever ges förutsättningar att nå utbildningens mål. Att förmedla kunskap är skolans viktigaste uppdrag och grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna ska prioriteras tidigt. Att alla elever tidigt lär sig dessa grundläggande färdigheter är en förutsättning för deras fortsatta lärande i alla skolans ämnen, och på sikt för möjligheterna att fullfölja en utbildning och etablera sig på arbetsmarknaden.

Den svenska skolan nådde länge relativt goda kunskapsresultat, vilket bl.a. framgår av internationella kunskapsmätningar. Svenska elevers kunskaper i läsförståelse och naturkunskap var enligt flera internationella kunskapsmätningar på en internationell toppnivå, medan kunskaperna i matematik som bäst var strax under toppnivån (se bl.a. Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Statens skolverk 2009). Svenska elevers kunskapsresultat inom matematik, naturvetenskap och läsförståelse i grundskolans senare år försämrades därefter påtagligt, både i jämförelse med tidigare år och i jämförelse med andra länder. I den internationella studien PISA (Programme for International Student Assessment) som undersöker 15-åringars kunskaper i läsförståelse, matematik och naturvetenskap presterade eleverna i Sverige 2012 långt under genomsnittet bland OECD-länderna i samtliga tre ämnesområden (Rapport 398, PISA 2012, Skolverket). Därefter visar de internationella kunskapsmätningarna att elevernas kunskaper förbättrades, för att sedan återigen påtagligt försämrades i PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) 2021 som mäter läsförståelse hos elever i årskurs 4 och PISA 2022. Däremot visar TIMSS 2023 (Trends in International Mathematics and Science Study), som mäter kunskaper i matematik och naturvetenskap hos elever i årskurs 4 och årskurs 8, på förbättrade kunskaper i matematik. Samtidigt ökar skillnaden mellan elevgrupper (se Skolverkets rapporter PIRLS 2021, PISA 2022 och TIMSS 2023).

En stor utmaning för den svenska skolan är att alltför många elever inte når målen för utbildningen. Våren 2024 var 16,3 procent av de elever som gick ut årskurs 9 inte behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan (15,9 procent av flickorna och 16,6 procent av pojkarna). Nästan 18 000 elever saknade därmed behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Det kan också konstateras att Sverige inte har nått EU:s utbildningspolitiska riktmärke när det gäller elever utan godtagbar baskompetens, dvs. att andelen 15-åringar som är lågpresterande i läsförståelse, matematik och naturkunskap ska vara lägre än 15 procent (Utbildningsöversikt 2022 Sverige, Europeiska kommissionen).

Behov av stärkta insatser för ökad måluppfyllelse finns såväl i grundskolan som i de tre motsvarande skolformerna anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. Den anpassade grundskolan är en

skolform för elever som har en intellektuell funktionsnedsättning (7 kap. 5 § skollagen [2010:800]). Specialskolan är en skolform för barn som på grund av sin funktionsnedsättning eller andra särskilda skäl inte kan gå i grundskolan eller anpassade grundskolan och som har vissa i skollagen angivna funktionsnedsättningar (7 kap. 6 § och 12 kap. 2 § skollagen). Sameskolan ger en utbildning med samisk inriktning som i övrigt motsvarar utbildningen i årskurserna 1–6 i grundskolan (13 kap. 2 § skollagen). Elever från sameskolan läser årskurs 7–9 i grundskolan.

4.2 En skolform som bara omfattar ett år riskerar leda till bristande kontinuitet i utbildningen

Förskoleklassen infördes 1998 som en egen skolform. Avsikten var bl.a. att underlätta en verksamhetsmässig integrering mellan förskolan och skolan, där det bästa av verksamheterna skulle kunna tillvaratas och vidareutvecklas (propositionen Förskoleklass och andra skollagsfrågor, prop. 1997/98:6, s. 42 f.). När förskoleklassen infördes skrevs dess uppdrag in i 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94). Regeringens intention med förskoleklassen var att ge alla elever möjlighet att delta i en tioårig pedagogisk verksamhet, för att därmed ge goda förutsättningar för lärande och utveckling, och möjlighet att nå kunskapsmålen i grundskolan (prop. 1997/98:94 s. 17).

Det har visat sig att utbildningen i förskoleklassen inte fullt ut har fungerat som den var tänkt. Statens skolinspektions kvalitetsgranskning av förskoleklassen 2015 visar bl.a. att endast i en fjärdedel av de granskade förskoleklasserna fick eleverna i huvudsak en undervisning som planeras, genomförs och följs upp utifrån läroplanens övergripande mål för kunskaper (rapport 2015:03). Skolinspektionen konstaterade att det är ett problem utifrån principen om en likvärdig utbildning som uttrycks i skollagen. Ofta saknades dessutom ett pedagogiskt samarbete mellan lärarna i förskoleklassen och grundskolan. Skolinspektionen konstaterade också att den statliga styrningen av förskoleklassen hade stora brister.

Under senare år har flera reformer genomförts i syfte att förbättra styrningen av förskoleklassen. Till dessa hör att förskoleklassen 2016 fick ett särskilt avsnitt i läroplanerna. I och med detta förtydligades dels skolformens syfte och centrala innehåll, dels delarna om samverkan mellan förskoleklassen och skolan. Hösten 2018 blev förskoleklassen en skolform förenad med skolplikt, dvs. en obligatorisk skolform (prop. 2017/18:9). Förskoleklassens syfte, uppdrag och innehåll bibehölls emellertid och såväl lärare som förskollärare skulle fortsatt vara behöriga för undervisningen. I propositionen angavs att om man i ett senare skede skulle vilja omvandla förskoleklassen till en del av grundskolan så bedömdes det underlätta att förskoleklassen redan ingick i det obligatoriska skolväsendet. Sedan juli 2019 gäller även den s.k. garantin för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet (3 kap. 4–4 b §§ skollagen). En del av garantin utgörs av en obligatorisk kartläggning i förskoleklassen av elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande. Kartläggningen följs upp med obligatoriska bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling respektive taluppfattning i årskurs 1 (se bl.a.

8 kap. 2 § och 9 kap. 22 b § skolförordningen [2011:185]). Syftet med kartläggningsmaterialet och bedömningsstödet är att ge läraren stöd i att bedöma elevernas möjlighet att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska eller svenska som andraspråk och matematik som gäller för årskurs 1 respektive årskurs 3 i grundskolan och sameskolan, samt årskurs 4 i specialskolan (propositionerna Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser, prop. 2017/18:195 och Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper, prop. 2021/22:36). Det bör nämnas att Skolverket i november 2024 på regeringens uppdrag har tagit fram en plan för utveckling av kartläggningsmaterial och bedömningsstöd, i syfte att de ska ge en bättre bild av elevens kunskaper och av vilka arbets-sätt som kan användas för att ge eleven rätt stöd i rätt tid (U2024/02541).

Det finns fortfarande stora skillnader i styrningen av utbildningen i förskoleklassen jämfört med grundskolan och motsvarande skolformer. Förskoleklassen är en egen skolform och undervisningen sker inte utifrån grundskolans ämnen och de kursplaner som finns för dessa ämnen. Även i övrigt gäller delvis olika bestämmelser för förskoleklassen och grundskolan. För grundskolan finns det t.ex. ett uttryckligt krav på en strukturerad undervisning som ger ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd, vilket inte finns i förskoleklassen (5 kap. 2 § skolförordningen). Att förskoleklassen inte omfattas av samma regel- och kompetensmässiga struktur som grundskolan och motsvarande skolformer riskerar, trots de reformer som gjorts, att påverka den nationella likvärdigheten negativt. Exempelvis ger i dag både en förskolläraexamen och en grundläraexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 behörighet att undervisa i förskoleklassen (2 kap. 2 § förordningen [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare). Utbildningarnas olika inriktningar kan påverka de arbetssätt och metoder som används i förskoleklassen. Att förskoleklassen utgör en egen skolform innebär vidare ett extra byte av skolform för de yngsta eleverna, vilket kan leda till brister i kontinuiteten i skolgången. Varje övergång och avbrott från en verksamhet till en annan riskerar att utgöra ett hinder för en kontinuerlig progression i undervisningen och därmed för elevernas lärande.

Dagens ordning kan utgöra ett problem för den anpassade grundskolans målgrupp

Det är ur ett likvärdighetsperspektiv angeläget att alla elever, oavsett i vilken skolform de fullgör sin skolplikt, ges goda förutsättningar att på både kort och lång sikt kunna nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. När det gäller den anpassade grundskolan finns det till skillnad mot grundskolan, specialskolan och sameskolan inte någon förskoleklass som riktar sig särskilt till elever som sedan kommer att gå i anpassade grundskolan. Förskoleklassen är dock obligatorisk även för elever som tillhör den anpassade grundskolans målgrupp (7 kap. 4 § skollagen). Denna ordning kan utgöra ett problem för eleverna. I de fall det tidigt står klart att ett barn tillhör anpassade grundskolans målgrupp är det inte självklart att en förskoleklass som hör ihop med grundskolan är det mest lämpliga alternativet för den enskilda eleven. Av den anledningen är det inte ovanligt att vårdnadshavare till barn tillhörande målgruppen väljer att deras barn ska gå ytterligare ett år i förskolan och skjuta upp skolplikten

ett år alternativt börja ett år tidigare i anpassade grundskolans årskurs 1. När det gäller övriga skolformer finns förskoleklasser som anordnas på skolenheter med grundskola, specialskola och sameskola, vilket innebär att det finns en given väg och en utbildning som är anpassad för eleverna inom dessa skolformer. Att det inte finns en gemensam struktur för samtliga obligatoriska skolformer minskar likvärdigheten för eleverna, försvårar övergångar mellan skolformerna och för de elever som är inskrivna i en skolform men läser enligt en annan skolforms läroplan (se vidare avsnitt 5).

Lagrådsremissens disposition

I denna lagrådsremiss behandlas förslag om en sammanhållen tioårig grundskola för bättre kunskapsresultat genom att förskoleklassen omvandlas till nya årskurs 1 i grundskolan och motsvarande skolformer (avsnitt 6). Det lämnas också förslag om att barnens övergång från förskolan till skolan ska underlättas (avsnitt 7). Först lämnas dock en inledande redogörelse för nuvarande reglering (avsnitt 5).

5 Den nuvarande regleringen

5.1 Övergripande om skolformerna och om regleringen på skolområdet

Det svenska skolväsendet omfattar skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. I skolväsendet ingår också fritidshemmet (1 kap. 1 § skollagen [2010:800]). De obligatoriska skolformerna är förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. De övriga skolformerna är frivilliga.

Skolväsendet styrs huvudsakligen genom skollagen, men också genom förordningar där skolförordningen (2011:185), gymnasieförordningen (2010:2039) och förordningar om läroplaner är de mest centrala. Vidare finns regleringar i föreskrifter beslutade av Statens skolverk.

Det finns även annan nationell lagstiftning som är grundläggande för skolväsendet. I regeringsformen anges bl.a. att alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten har rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola (2 kap. 18 §). FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europa-konventionen) gäller vidare som lag i Sverige. Flera andra internationella konventioner som Sverige anslutit sig till är också viktiga inom skolväsendet, bl.a. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Skolväsendet berörs också av en mängd lagstiftningar inom olika områden, såsom arbetsmiljölagen (1977:1160), språklagen (2009:600) och diskrimineringslagen (2008:567).

Några grundläggande bestämmelser i skollagen

I skollagens första kapitel finns bestämmelser av grundläggande karaktär. Av dessa bestämmelser framgår bl.a. följande. Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska bl.a. hänsyn tas till barns och elevers olika behov och de ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Utbildningen ska vidare vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och alla ska, oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till den (1 kap. 4, 8 och 9 §§ skollagen). I de skolformsspecifika kapitlen i skollagen konkretiseras vad som är syftet med utbildningen inom varje skolform och fritidshemmet.

En annan central bestämmelse gäller särskild hänsyn till barnets bästa (1 kap. 10 § skollagen). Där framgår bl.a. att i all utbildning och annan verksamhet enligt skollagen som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt.

Skolplikten inträder vid sex års ålder

Skolplikten regleras i skollagens sjunde kapitel. Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år (7 kap. 10 § skollagen). Enligt grundlagen har alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola (2 kap. 18 § regeringsformen). Skolplikten gäller för barn som är bosatta i Sverige. Det finns dock barn som inte har skolplikt, men som ändå har rätt till utbildning, t.ex. till följd av EU-rätten (7 kap. 2 och 3 §§ och 29 kap. 2 och 3 §§ skollagen). Alla elever har dock närvaroplikt, även i de frivilliga skolformerna, vilket innebär att de ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om de inte har giltigt skäl att utebli. Ansvaret för att en elev fullgör sin skolplikt ligger på såväl elevens vårdnadshavare, elevens hemkommun och skolans huvudman (7 kap. 17 och 20–23 §§ skollagen).

Skolplikten fullgörs vanligen i förskoleklassen och därefter i grundskolan eller i en motsvarande skolform

Skolplikten ska i regel börja fullgöras i förskoleklassen. Därefter ska skolplikten fullgöras i grundskolan eller i en motsvarande skolform, dvs. i den anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan. Skolplikten kan också fullgöras på något annat sätt enligt bestämmelserna i 24 kap. skollagen såsom t.ex. i en internationell skola (7 kap. 4 § skollagen). Det finns dock en viss flexibilitet i systemet och möjligheter till såväl tidigare som senare skolstart för barnen. Ett barn får tas emot i förskoleklassen redan höstterminen det år då barnet fyller 5 år (7 kap. 11 §). Ett barn kan också börja fullgöra skolplikten direkt i grundskolan eller i en motsvarande skolform vid sex års ålder om barnet då har gått ut förskoleklassen eller barnets vårdnadshavare begär att barnet ska få börja där utan att först ha gått ut förskoleklassen och barnet bedöms ha förutsättningar för det. Beslut i frågan om barnet bedöms ha förutsättningar för att hoppa över förskoleklassen fattas av rektorn när det gäller grundskolan och sameskolan, av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) när det gäller specialskolan

och av barnets hemkommun när det gäller anpassade grundskolan (7 kap. 11 a §). Om det finns särskilda skäl får barnet börja fullgöra sin skolplikt ett år senare än vanligt, dvs. först höstterminen det kalenderår då barnet fyller sju år. Frågan om uppskjuten skolplikt prövas av hemkommunen efter begäran av barnets vårdnadshavare (7 kap. 10 §). Ett barn som har beviljats uppskjuten skolplikt och som ska tas emot i anpassade grundskolan får därutöver börja fullgöra skolplikten direkt i denna skolform utan att först ha gått ut förskoleklassen, om barnets vårdnadshavare begär det hos hemkommunen (7 kap. 11 b §). Det är en följd av att den anpassade grundskolan inte har någon egen förskoleklass (se prop. 2017/18:9 Skolstart vid sex års ålder, s. 57 f.).

Skolplikten upphör som huvudregel vid utgången av vårterminen det tionde året eller, om eleven går i specialskolan, det elfte året efter det att eleven börjat fullgöra skolplikten. Den kan dock upphöra tidigare eller senare under vissa förutsättningar, men upphör alltid senast när eleven fyller 18 år (7 kap. 12 och 13 §§).

Övergångar och uppflyttningar

Läsåret efter förskoleklassen ska varje elev fortsätta skolgången i grundskolan om det inte beslutas om mottagande i anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan (4 kap. 4 § skolförordningen). I förskoleklassen får dock rektorn på begäran av en elevs vårdnadshavare besluta att eleven får gå i förskoleklassen ytterligare ett läsår, om det finns särskilda skäl för det (4 kap. 6 § skolförordningen). I grundskolan och motsvarande skolformer ska som huvudregel varje elev vid slutet av läsåret flyttas till närmaste högre årskurs (4 kap. 4 § skolförordningen). Rektorn får dock besluta att en elev ska gå om en årskurs, om elevens vårdnadshavare medger det och det med hänsyn till elevens utveckling och personliga förhållanden i övrigt är lämpligast för eleven. Om det finns synnerliga skäl får rektorn även utan medgivande från vårdnadshavare besluta att eleven ska gå om en årskurs (7 kap. 11 c § skollagen).

En elev i förskoleklassen kan också flyttas upp till årskurs 1 i skolan, om skolans rektor bedömer att eleven har goda förutsättningar för det och elevens vårdnadshavare medger det. Under motsvarande förutsättningar får rektorn besluta att en elev i grundskolan eller i en motsvarande skolform ska flyttas till en högre årskurs än den som eleven redan tillhör eller normalt ska tillhöra (4 kap. 7 § skolförordningen).

Förskoleklassen

Förskoleklassen för sexåringar infördes som en egen skolform inom skolväsendet 1998 och övergick från en frivillig till en obligatorisk skolform höstterminen 2018. Den regleras i skollagens nionde kapitel. Förskoleklassen, som varar i ett läsår, ska stimulera elevers utveckling och lärande och förbereda dem för fortsatt utbildning. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Förskoleklassen ska också främja allsidiga kontakter och social gemenskap (9 kap. 2 och 3 §§ skollagen). Hemkommunen ansvarar för att utbildning i förskoleklass kommer till stånd för alla barn i kommunen som har rätt att gå i förskoleklass och som inte fullgör sin skolgång på annat sätt (9 kap. 12 §).

Förskoleklassen kan ha en kommunal eller en enskild huvudman, förutom när det gäller förskoleklass vid en skolenhet med specialskola eller sameskola, då staten är huvudman (2 kap. 2, 4 och 5 §§). Eftersom det inte finns någon förskoleklass som riktar sig särskilt till elever som sedan kommer att gå i anpassade grundskolan kan ett barn som ska gå där i stället först gå i en förskoleklass som hör till t.ex. grundskolan och därefter börja i anpassade grundskolans årskurs 1.

Ett barn som tillhör specialskolans målgrupp kan gå i en förskoleklass som hör till en specialskola, en grundskola eller en sameskola, och därefter börja i specialskolans årskurs 1. Ett barn som tillhör sameskolans målgrupp kan gå i en förskoleklass som hör till en sameskola eller en grundskola, och därefter börja i sameskolans årskurs 1.

Grundskolan

Grundskolan är den skolform där skolplikten ska fullgöras efter förskoleklassen, om den inte fullgörs i någon annan av de obligatoriska skolformerna eller på annat sätt (7 kap. 4 § skollagen). Grundskolan har nio årskurser (10 kap. 3 §). Grundskolan syftar till att ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen ska vidare utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Utbildningen ska också främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet (10 kap. 2 §).

Grundskolan kan ha en kommunal eller en enskild huvudman (2 kap. 2 och 5 §§). Hemkommunen är skyldig att erbjuda barn som är bosatta i kommunen och som har rätt till utbildning en placering i grundskolan, om de inte fullgör sin skolgång på annat sätt (10 kap. 24 §).

Den anpassade grundskolan

Den anpassade grundskolan är en skolform för barn som på grund av att de har en intellektuell funktionsnedsättning inte bedöms ha förutsättningar att uppfylla sådana betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan och som minst ska uppfyllas (7 kap. 5 § skollagen). Den anpassade grundskolan har liksom grundskolan nio årskurser och ska ge elever med intellektuell funktionsnedsättning en för dem anpassad utbildning (11 kap. 2 och 4 §§). Skolformen kan ha en kommunal eller en enskild huvudman (2 kap. 2 och 5 §§).

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i anpassade grundskolan erbjuds alla som har rätt att gå där och som inte fullgör sin skolgång på annat sätt (11 kap. 24 §). Frågan om ett barn ska tas emot i anpassade grundskolan prövas av barnets hemkommun. Ett sådant beslut ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs (7 kap. 5 §).

Specialskolan

Specialskolan är en skolform för barn som på grund av funktionsnedsättning eller andra särskilda skäl inte kan gå i grundskolan eller anpassade grundskolan. Barnen tas emot i specialskolan om de är dövblinda eller

annars är synskadade och har ytterligare funktionsnedsättning eller i annat fall är döva eller hörselskadade, eller om de har en grav språkstörning (7 kap. 6 § skollagen).

Specialskolan har till skillnad från grundskolan tio årskurser och ska ge eleverna en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och som så långt det är möjligt motsvarar den som ges i grundskolan. Utbildningen ska också ligga till grund för fortsatt utbildning (12 kap. 2 och 3 §§). Staten är huvudman för specialskolan samt för förskoleklass och fritidshem vid skolenhet med specialskola (2 kap. 4 §). Utbildningen ska anordnas av SPSM och bedrivs vid flera skolenheter (12 kap. 26 §). Frågan om mottagande i specialskolan prövas av SPSM. Ett beslut om mottagande ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs (7 kap. 6 §).

Sameskolan

Sameskolan är en skolform där barn till samer får fullgöra sin skolplikt i stället för i årskurs 1–6 i grundskolan. Även andra barn får fullgöra den delen av sin skolplikt i sameskolan, om det finns särskilda skäl. Frågan om ett barn ska få fullgöra sin skolplikt i sameskolan prövas av Sameskolstyrelsen (7 kap. 7 § skollagen).

Sameskolan har sex årskurser (13 kap. 3 §). Sameskolan ska ge en utbildning med samisk inriktning som i övrigt motsvarar utbildningen i årskurs 1–6 i grundskolan (13 kap. 2 §). Barn som har gått i sameskolan i årskurs 1–6 fortsätter sedan sin utbildning i grundskolans årskurs 7–9 för fullgörande av skolplikten. Staten är huvudman för sameskolan och för förskoleklass och fritidshem vid skolenhet med sameskola (2 kap. 4 §). Utbildningen i sameskolan ska anordnas av Sameskolstyrelsen och bedrivs vid flera skolenheter (13 kap. 24 §).

Förskolan, fritidshemmet och annan pedagogisk verksamhet

I skolväsendet ingår även skolformen förskolan och fritidshemmet. Därutöver finns viss annan pedagogisk verksamhet.

Förskolan är en frivillig skolform som ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg (8 kap. 2 § skollagen). Barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i någon utbildning för fullgörande av skolplikten ska erbjudas förskola (8 kap. 3 §). Barn ska fr.o.m. ett års ålder erbjudas förskola i viss omfattning beroende på bl.a. föräldrarnas förvärvsarbete eller barnets eget behov. Från och med höstterminen det år barnet fyller tre år ska barnet erbjudas s.k. allmän förskola, under minst 525 timmar om året (8 kap. 4–7 §§).

Fritidshemmet är en del av skolväsendet men inte en egen skolform (1 kap. 1 §). Fritidshemmet kompletterar utbildningen i de obligatoriska skolformerna och andra särskilda utbildningsformer som skolplikten kan fullgöras i. Verksamheten ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation (14 kap. 2 §). Utbildning i fritidshemmet ska erbjudas så snart det framkommit att eleven har behov av en sådan plats. Omfattningen av utbildningen ges med hänsyn till bl.a. föräldrarnas förvärvsarbete eller elevens eget behov (14 kap. 4–6 §§). Fritidshem ska erbjudas t.o.m. vårterminen det år då

eleven fyller 13 år. Från och med höstterminen det år då eleven fyller 10 år får öppen fritidsverksamhet erbjudas i stället, om inte eleven på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl är i behov av utbildningen i fritidshemmet (14 kap. 7 §).

I 25 kap. skollagen finns bestämmelser om annan pedagogisk verksamhet, bl.a. pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem. Sådan verksamhet tillhör inte skolväsendet och gemensamma bestämmelser i skollagen gäller endast om det särskilt anges (1 kap. 2 §). Pedagogisk omsorg ska genom pedagogisk verksamhet stimulera barns utveckling och lärande. Barnen ska också förberedas för fortsatt lärande och för utbildning inom skolväsendet (25 kap. 2 §).

5.2 Läroplanerna, ämnen och undervisningstid

Skollagens bestämmelser kompletteras av läroplanerna. För varje skolform och för fritidshemmet gäller en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen anger utbildningens värdegrund och uppdrag, liksom mål och riktlinjer för utbildningen (1 kap. 11 § skollagen). Föreskrifter om läroplaner meddelas av regeringen och kungörs i Skolverkets författningssamling (SKOLFS).

De flesta förskoleklasser finns vid skolenheter med grundskola och då gäller förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. För förskoleklasser vid en specialskola eller sameskola gäller i stället dessa skolors läroplaner (SKOLFS 2010:250 och SKOLFS 2010:351). Läroplanerna innehåller även kursplaner för alla ämnen, dvs. beskrivningar av de olika ämnenas syfte, centrala innehåll samt kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier. Dessa kriterier anger vad en elev behöver kunna för att anses ha uppnått godtagbara kunskaper i ett ämne i slutet av årskurs 1 eller 3, respektive få ett visst betyg i ett ämne i slutet av årskurs 6 och 9 (årskurs 2, 3, 7 och 10 i specialskolan). Den anpassade grundskolans läroplan innehåller kursplaner för alla ämnen och för ämnesområden. Förskoleklassen har dock inte någon egen del i anpassade grundskolans läroplan. Det finns inte heller något särskilt anpassat avsnitt i läroplanen för de övriga skolformerna för elever som går i förskoleklass och som sedan ska tas emot i anpassade grundskolan.

Förskoleklassen har inte ämnesundervisning som grundskolan

I förskoleklassen förekommer inte ämnesundervisning på samma sätt som i grundskolan och motsvarande skolformer. Undervisningen ska i stället ges utifrån ett angivet centralt innehåll som är formulerat i fem kunskapsområden, och ska ge eleverna förutsättningar att utvecklas i riktning mot de kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier som senare kommer att gälla i den aktuella obligatoriska skolformen. Hur undervisningen ska läggas upp och hur tiden ska fördelas mellan de olika momenten i läroplanen avgörs dock av verksamheterna.

I grundskolan ges i stället ämnesundervisning, och för varje ämne finns i läroplanen en kursplan som reglerar ämnets syfte, ämnets centrala innehåll och, för vissa årskurser, kriterier för bedömning av kunskaper och

betygskriterier (10 kap. 4 och 8 §§ skollagen). I timplanen, som regleras i skolförordningen (bilaga 1–4), anges hur undervisningstimmarna ska fördelas mellan de olika ämnena.

I anpassade grundskolan finns förutom ämnen även ämnesområden, där utbildningen är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen (11 kap. 5 och 6 §§).

Specialskolan och sameskolan har motsvarande reglering som grundskolan, men med vissa skillnader gällande ämnen. I specialskolan får eleverna exempelvis i vissa fall undervisning i teckenspråk och i sameskolan i samiska (12 kap. 4 § och 13 kap. 4 § skollagen).

Undervisningstiden i de olika skolformerna

I förskoleklassen ska undervisningstiden omfatta minst 525 timmar under ett läsår (9 kap. 7 § skollagen). Det motsvarar ca tre timmar per dag. Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar (10 kap. 5 § skollagen). Eleverna i grundskolan har rätt till ett minsta antal garanterade undervisningstimmar per stadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3, mellanstadiet av årskurs 4–6 och högstadiet av årskurs 7–9 (10 kap. 3 § skollagen). Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden mellan ämnen och mellan låg-, mellan- och högstadiet fastställs av regeringen i en timplan som är bilaga till skolförordningen (9 kap. 3 § samt bilaga 1 skolförordningen).

Motsvarande bestämmelser finns för de övriga obligatoriska skolformerna. Den totala undervisningstiden för varje elev i anpassade grundskolan som läser ämnen ska också vara minst 6 890 timmar. För en elev som läser ämnesområden ska den totala undervisningstiden vara minst 6 665 timmar. För den tioåriga specialskolan ska den totala undervisningstiden för varje elev vara minst 8 070 timmar (12 kap. 5 § skollagen) och för den sexåriga sameskolan minst 4 473 timmar (13 kap. 5 § skollagen). Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden gällande dessa skolformer finns också som bilagor till skolförordningen (10 kap. 2 §, 11 kap. 2 § och 12 kap. 2 § samt bilaga 2–4 skolförordningen). Det finns möjligheter att göra avsteg från bestämmelserna om undervisningstid och timplan, bl.a. för elever i behov av särskilt stöd som kan få en anpassad studiegång (3 kap. 12 § skollagen). Den obligatoriska verksamheten i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan får omfatta högst 190 skoldagar per läsår och åtta timmar, eller i förskoleklassen och de två lägsta årskurserna högst sex timmar, per dag (7 kap. 17 § skollagen). I skolförordningen finns närmare bestämmelser om bl.a. läsår och skoldagar (3 kap. 2–5 §§).

5.3 Barns och elevers utveckling mot målen

En utgångspunkt i skollagen är att det i utbildningen ska tas hänsyn till barns och elevers olika behov, och barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt (1 kap. 4 § skollagen). Mer specifika regler som syftar till barns och elevers utveckling mot målen finns i 3 kap. skollagen. Alla barn och elever i samtliga skolformer och i

fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt uppfyller de kriterier som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 2 §). Vårdnadshavare ska fortlöpande informeras om barnets eller elevens utveckling (3 kap. 3 §). Det finns även bestämmelser om en garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet (3 kap. 4 och 4 a §§).

För elever som befaras att inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas finns rätt till stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd (3 kap. 5 § respektive 6–12 §§). Bestämmelsen om extra anpassningar gäller elever i alla skolformer och avser insatser inom ramen för den ordinarie undervisningen. En elev som behöver ytterligare stöd ska ges särskilt stöd. Bestämmelserna om särskilt stöd gäller i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd och det ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet (3 kap. 7 §). Det särskilda stödet får ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna (3 kap. 8 §). Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd (3 kap. 9 §). De bestämmelser som rör utformningen av det särskilda stödet (3 kap. 10, 11 och 12 §§ om särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning och anpassad studiegång) gäller för grundskolan och motsvarande skolformer men inte för förskoleklassen. Särskilt stöd i form av distansundervisning kan också ges i bl.a. grundskolan och motsvarande skolformer men inte i förskoleklassen. I lågstadiet får dock sådan undervisning användas som särskilt stöd endast om det finns synnerliga skäl (3 kap. 11 a § och 22 kap. 5 §).

När det gäller utvecklingssamtal ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare i förskoleklassen ha minst ett utvecklingssamtal under läsåret om elevens utveckling och lärande (9 kap. 11 §). I grundskolan ska ett utvecklingssamtal hållas minst en gång varje termin om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen (10 kap. 12 §). Det finns också en skyldighet att upprätta skriftliga individuella utvecklingsplaner för eleverna i de tidigare årskurserna där betyg inte ges (10 kap. 13 §). Motsvarande

bestämmelser som för grundskolan finns för anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan.

5.4 Modersmål och nationella minoritetsspråk

Förskoleklassen ska medverka till att elever med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål (9 kap. 10 § skollagen). Bestämmelsen gäller alla modersmål, inklusive nationella minoritetsspråk, och motsvarar vad som gäller för förskolan (8 kap. 10 § skollagen). För förskolan gäller vidare att hemkommuner som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska (8 kap. 12 b § skollagen).

I grundskolan finns det en skarpare skyldighet att erbjuda eleverna modersmålsundervisning. En elev i grundskolan som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i det språket under vissa förutsättningar. Dessa är att språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och att eleven har grundläggande kunskaper i språket (10 kap. 7 § första stycket skollagen). En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska dock erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk utan sådana krav (10 kap. 7 § andra stycket skollagen). Någon motsvarande bestämmelse om undervisning i ett nationellt minoritetsspråk finns inte för förskoleklassen.

Även elever i anpassade grundskolan och specialskolan ska erbjudas modersmålsundervisning (11 kap. 10 § och 12 kap. 7 § skollagen). Det samma gäller för elever i sameskolan, men i sameskolan är samiskan ett eget ämne som därmed inte ligger inom ramen för modersmålsundervisningen (13 kap. 4 och 7 §§ skollagen). I skolförordningen finns ytterligare bestämmelser om modersmålsundervisning, bl.a. om vissa begränsningar i rätten till sådan undervisning, samt om undervisning i nationella minoritetsspråk (5 kap. 7–13 §§ skolförordningen).

5.5 Andra skillnader mellan förskoleklassen och grundskolan

I skolförfattningarna är bestämmelserna till övervägande del gemensamma för de olika skolformerna och fritidshemmet, men vissa bestämmelser är inte tillämpliga på förskoleklassen eller har annat innehåll. Exempelvis gäller bestämmelserna i 5 kap. skollagen om trygghet och studiero alla skolformer utom förskolan och fritidshemmet om inte annat anges i respektive paragraf (5 kap. 2 §). Detta innebär bl.a. att vissa disciplinära åtgärder, som utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning och avstängning, inte gäller förskoleklassen (5 kap. 7, 8 och 14 §§ skollagen).

Även när det gäller fjärrundervisning och distansundervisning finns det skillnader mellan förskoleklassen och övriga obligatoriska skolformer.

Sådan undervisning får inte användas i förskoleklassen. Regeringen får dock meddela föreskrifter om en försöksverksamhet med fjärrundervisning i förskoleklassen (21 kap. 2 och 8 §§ och 22 kap. 2 § skollagen).

När det gäller nyanlända elever innehåller skollagen en särskild definition av vilka elever som anses nyanlända. Den omfattar elever som har varit bosatta utomlands, nu är bosatta i Sverige och som har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det år han eller hon fyller sju år (3 kap. 12 a § skollagen). Elever i förskoleklassen ingår således inte i den nuvarande definitionen, och omfattas därmed inte av bestämmelserna om insatser för nyanlända (3 kap. 12 b § skollagen).

Bestämmelserna om tillgång till skolbibliotek gäller inte heller förskoleklassen, utan enbart övriga obligatoriska skolformer samt gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan (2 kap. 36 § skollagen). Utifrån propositionen Stärkta skolbibliotek har dock riksdagen beslutat att skärpta krav om tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten ska gälla fr.o.m. den 1 juli 2025 och att dessa även ska omfatta elever i förskoleklassen (prop. 2023/24:164, bet. 2024/25:UbU3, rskr. 2024/25:39).

5.6 Godkännanden av enskilda huvudmän

Reglerna om godkännande av enskilda som huvudmän finns i 2 kap. 5–7 §§ skollagen. Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem om vissa krav är uppfyllda. Dessa krav är att den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Därutöver finns ett krav att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Ett godkännande som avser förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola kräver dessutom att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt. Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet eller förskoleenhet och, i förekommande fall, att utbildningen har en konfessionell inriktning (2 kap. 5 §).

Statens skolinspektion handlägger ärenden om godkännande av enskild som huvudman för förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola eller fritidshem vid en skolenhet med förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola. Övriga ärenden om godkännanden, för förskola och fritidshem, handläggs av den kommun där utbildningen ska bedrivas. Skolinspektionen och kommunen får ta ut en avgift för dessa ansökningar (2 kap. 5 d och 7 §§ skollagen).

Vidare finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vissa villkor för godkännande och om avgifter hos Skolinspektionen (2 kap. 5 e § skollagen).

5.7 Behörighet att undervisa

Huvudregeln är att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisning i skolväsendet (2 kap. 13 § första stycket skollagen). Vem som är behörig att undervisa i de olika skolformerna framgår av förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare (behörighetsförordningen). Endast den som har legitimation får som huvudregel anställas som lärare eller förskollärare utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § första stycket skollagen). Skolverket ska efter ansökan meddela legitimation till en lärare eller förskollärare som har behörighetsgivande examen (2 kap. 16 § första stycket skollagen). Beteckningen legitimerad lärare respektive förskollärare får i skolväsendet bara användas av den som fått legitimation som lärare eller förskollärare (2 kap. 16 a § skollagen). En legitimerad lärare eller legitimerad förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver (2 kap. 15 § första stycket skollagen).

I förskoleklassen är både förskollärare och lärare behöriga att undervisa (2 kap. 2 § behörighetsförordningen). Mer specifikt är en person behörig att undervisa som har en förskollärary examen eller en grundlärary examen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3. Vidare är även den behörig som har en äldre examen för arbete i förskolan, förskoleklass eller i minst en av årskurserna 1–3. Detsamma gäller den som har en annan examen som ger behörighet att undervisa enligt behörighetsförordningen om den personen genom att ha kompletterat sin utbildning har fått kunskaper och förmågor som motsvarar kraven för en förskollärary examen eller en grundlärary examen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3. Huvudreglerna för behörighet att undervisa i grundskolans årskurs 1–3, anpassade grundskolans årskurs 1–6, specialskolan och sameskolan finns i 2 kap. 3, 11, 17 och 18 §§ behörighetsförordningen.

6 En starkare kunskapsskola med en sammanhållen tioårig grundskola

6.1 Förskoleklassen ersätts av en ny årskurs 1 i lågstadiet

Regeringens förslag: Förskoleklassen ska upphöra som skolform inom skolväsendet. Grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska i stället utökas med en ny första årskurs, så att grundskolan och anpassade grundskolan blir tioårig, specialskolan

elvaårig och sameskolan sjuårig. Lågstadiet ska utvidgas med ett år till att i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan omfatta årskurs 1–4 och i specialskolan omfatta årskurs 1–5. Mellanstadiet ska i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan omfatta årskurs 5–7 och i specialskolan omfatta årskurs 6–8. Högstadiet ska i grundskolan och anpassade grundskolan omfatta årskurs 8–10 och i specialskolan omfatta årskurs 9–11.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En stor majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. Det gäller bl.a. *Statens skolverk, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Sameskolstyrelsen, Barnombudsmannen, Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för delaktighet, Uppsala universitet, Högskolan Väst, Eslövs, Göteborg, Kungälv, Lunds, Norrtälje, Luleå och Stockholms kommuner, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)* och *Lärarnas Riksförbund*.

Flera remissinstanser, bl.a. *Skolverket* och *SKR*, anser att förslaget kan gynna elevernas kunskapsutveckling. Även *Kungälv* och *Nacka kommun* bedömer att förslaget kan leda till förbättrade kunskapsresultat och framhåller, i likhet *SPSM* och *Luleå kommun*, att det även bör leda till ökad likvärdighet.

Några remissinstanser framhåller att det är positivt med färre övergångar mellan skolformer. *SPSM* och *Nacka kommun* anser att förslaget kan förbättra förutsättningarna för tidiga stödinsatser vilket bör gynna elevernas utveckling. *Nacka kommun* framhåller vidare att övergången mellan skolformer försvårar kontinuiteten för eleverna och möjligheten att följa elevernas progression. *Norrtälje kommun* framhåller att det ur både ett pedagogiskt och administrativt perspektiv är fördelaktigt med en skolform.

Flera remissinstanser framhåller att eftersom det inte finns förskoleklass kopplad till den anpassade grundskolan är förslaget särskilt positivt för elever som tillhör den skolformens målgrupp. Till exempel framhåller *Statens skolinspektion* att förslaget innebär en större flexibilitet för den anpassade grundskolans heterogena målgrupp och följer principen om att utbildningen ska vara likvärdig för alla elever. Även *Riksförbundet för barn, unga och vuxna med intellektuell funktionsnedsättning (FUB)* samt *Norrtälje, Burlövs, Hammarö, Lunds, Nacka och Stockholms kommuner* är positiva till att de barn som ska gå i den anpassade grundskolan kan börja fullgöra sin skolplikt direkt i nya årskurs 1. *Falköpings kommun* anser att krav bör ställas så att tidiga utredningar vid fem års ålder garanteras och önskar ett mer flexibelt regelverk för inskrivning det första året i anpassade grundskolan. Vissa remissinstanser framhåller dock risker med ett tidigare mottagande. *Riksförbundet FUB*, som tillstyrker förslaget, ser samtidigt svårigheter när en utredning om mottagande genomförs i tidig ålder och framhåller bl.a. vikten av att det finns adekvata förutsättningar för utredningsarbetet. *Burlövs kommun* ser en ökad risk för felbedömningar ju yngre barnet är vid dessa utredningar. *Umeå universitet* anser bl.a. att det är viktigt att problematisera ett tidigt utpekande och urskiljande av det som eleven ännu inte lärt sig.

Skolverket, SKR, Göteborgs och Malmö kommuner samt *Reggio Emilia Institutet* m.fl. anser att undervisningen i nya årskurs 1 ska kännetecknas av en kombination av förskolans och grundskolans arbetssätt och peda-

gogik, i syfte att stimulera barns utveckling och lärande. Bland annat *SPSM* ser en risk att tillräcklig hänsyn inte kommer tas till förskolans pedagogik i den nya årskurs 1. *Idéburna skolors riksförbund* anser att förskolans pedagogiska tankar snarare bör stärkas och vidareutvecklas i skolans möte med de yngre barnen. Även *Skolinspektionen*, som inte tar ställning i sak till reformen, framhåller att utredningens forskningsöversikt samt internationella erfarenheter inte entydigt talar för fördelarna med en tidigare skolstart. Om tidigarelagd skolstart ska leda till förbättrade kunskapsresultat krävs enligt myndigheten stimulerande lärmiljöer som är anpassade efter elevernas låga ålder och olika behov.

Linköpings universitet och *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)* har vissa begreppsmässiga synpunkter. IFAU, som tillstyrker förslaget, anser att det uppstår en onödiga begreppsförvirring när alla årskursbeteckningar förskjuts ett år, och föreslår i stället att den inledande årskursen benämns årskurs 0. Linköpings universitet anser att de positiva effekter som eftersträvas kan uppnås utan att genomföra ett namnbyte på förskoleklassen, vilket i sig innebär en stor administrativ hantering på olika nivåer.

Några remissinstanser, bl.a. *Linköpings* och *Umeå universitet*, framför kritik mot bristen på utvärdering av de reformer som genomförts i förskoleklassen. Umeå universitet konstaterar bl.a. att någon reell utvärdering av gjorda reformer i förskoleklassen inte har genomförts och att andra, smärre förändringar av verksamheten för att stärka likvärdigheten därför är att föredra. Även *Idéburen välfärd* anser att det behövs en grundlig utvärdering av förskoleklassen som underlag i frågan.

Läraryrket är kritiska mot införandet av en tioårig grundskola och anser bl.a. att sett till syftet att stärka kunskapsresultaten leder förslagen enbart till ett namnbyte på förskoleklassen och inte till en genomgripande förändring genom förstärkta insatser i grundskolans ramverk.

Göteborgs universitet avstyrker förslaget, bl.a. utifrån att det saknas stöd i forskningen och att Sverige i praktiken redan har en tioårig skola.

Skälen för regeringens förslag

Eleverna ska få en sammanhållen skolgång med tidigt fokus på grundläggande färdigheter

Som framgår av avsnitt 4 behöver fler elever i grundskolan och motsvarande skolformer mötas av ett stärkt fokus på tidig läs- och skrivinlärning samt matematik. Detta bör leda till att elever får bättre möjlighet att utveckla grundläggande färdigheter som att läsa, skriva och räkna och därigenom utvecklas längre mot utbildningens mål. Samtidigt visar granskningar från Skolinspektionen att många skolor behöver få bättre förutsättningar för och bli bättre på att även möta de elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling (se bl.a. Stimulerande undervisning för elever som ligger långt fram i sin kunskapsutveckling 2022). Regeringen anser att en viktig del i arbetet med att förbättra kunskapsresultaten är att stärka förutsättningarna för att alla elever ska få en utbildning av hög och likvärdig kvalitet och att grunden till detta ska läggas under de tidiga skolåren.

Trots de reformer som gjorts i fråga om styrningen av förskoleklassen är det fortfarande en egen, ettårig skolform (se avsnitt 4). Undervisningen

bedrivs ofta av förskollärare och sker inte utifrån grundskolans ämnen och de kursplaner som finns för dessa ämnen. Det finns inte heller några kriterier för bedömning av kunskaper som är specifika för skolformen. Regeringen bedömer att det faktum att förskoleklassen inte omfattas av samma regel- och kompetensmässiga struktur som grundskolan och motsvarande skolformer riskerar att påverka den nationella likvärdigheten negativt. Bland annat eftersom förskollärares och lärares olika utbildningar kan leda till betydande skillnader när det gäller i vilken utsträckning som pedagogiken präglas av förskolans eller grundskolans arbetsätt och metoder. Därmed möter inte alla elever redan vid skolstart en tillräckligt strukturerad undervisning i tidig läs- och skrivinläring och matematik.

Att förskoleklassen utgör en egen skolform innebär dessutom ett extra byte av skolform för eleverna. Regeringen instämmer med bl.a. *SPSM* om att det vore positivt med färre övergångar mellan skolformer, och anser i likhet med bl.a. *Nacka kommun* att övergången mellan olika skolformer försvårar kontinuiteten för eleverna och möjligheten att följa deras progression. Detta kan bero på att eleverna byter lärare eller annan personal vid övergången mellan skolformerna. Eleverna kan också behöva byta lokaler efter endast ett år. Även om förskoleklassen vanligen hör till en skolenhet med grundskola gäller inte heller samma krav på personalen för att vara behörig att undervisa i förskoleklassen. Av de anställda i arbete med elever i förskoleklass (omräknat till heltidstjänster) hade 30,5 procent en lärarexamen läsåret 2023/24, medan 42,0 procent hade en förskollärarexamen (Skolverkets statistik). De flesta som undervisar elever i förskoleklassen är alltså inte behöriga att fortsätta undervisa dessa elever när de börjar i årskurs 1. Det finns även ett fåtal förskoleklasser som inte hör till en skolenhet med grundskola eller motsvarande skolform, vilket ytterligare kan försvåra övergången mellan skolformerna.

Det kan konstateras att det är viktigt för elevernas lärande och utveckling att undervisningen i skolan bedrivs på rätt nivå, både med beaktande av tidigare undervisning och elevernas förutsättningar. En sådan kontinuerlig progression och anpassning är enklare att säkerställa inom ramen för en sammanhållen skolgång. Regeringen bedömer mot denna bakgrund, i likhet med utredningen och flera remissinstanser, att såväl likvärdigheten som kunskapsresultaten kan gynnas av att eleverna i stället för att gå i två skolformer ges mer undervisning av hög kvalitet inom ramen för grundskolan eller motsvarande skolformer. Det innebär att eleverna får mer undervisning i grundskolan och därmed mer strukturerad undervisning i ämnen, vilket bl.a. *Skolverket* anser bör leda till högre kunskapsresultat. I det ingår ett starkare fokus på tidig läs- och skrivinläring samt matematik, vilket behandlas i avsnitt 6.3. En annan konsekvens blir att samma lärare kan följa eleven under en längre tid vilket ger bättre förutsättningar att bedriva en undervisning som främjar kontinuitet och progression i elevens kunskapsutveckling. Regeringen instämmer vidare med *Norrtälje kommun* att det utöver det pedagogiska perspektivet även bör vara administrativt fördelaktigt med en sammanhållen skolform, bl.a. eftersom eleverna då endast ska tas emot till en skolform.

En samlad skolgång är särskilt positiv för elever i den anpassade grundskolan...

Till skillnad från grundskolan, specialskolan och sameskolan finns i dag ingen förskoleklass kopplad till den anpassade grundskolan (se närmare avsnitt 4). För de barn där det redan i förskolan konstateras indikationer på intellektuell funktionsnedsättning finns det alltså inte en tydlig utbildningsväg när den obligatoriska skolgången ska påbörjas. Utöver möjligheten att påbörja fullgörandet av skolplikten i förskoleklassen, vanligen vid en skolenhet med grundskola, finns alternativet att gå kvar i förskolan ett extra år och sedan påbörja årskurs 1 i den anpassade grundskolan. Ett barn kan även hoppa över förskoleklassen och påbörja årskurs 1 i anpassade grundskolan vid sex års ålder.

Regeringen bedömer i likhet med bl.a. *Skolinspektionen, Riksförbundet FUB* samt *Norrköping, Burlövs, Hammarö, Lunds, Nacka och Stockholms kommuner* att det är positivt att de barn som ska gå i den anpassade grundskolan kan börja fullgöra sin skolplikt direkt i denna skolform. Därmed får dessa elever vid samma ålder som andra elever utbildning i en skolform som är anpassad utifrån deras förutsättningar och behov. Det innebär att elever som tidigt bedöms tillhöra målgruppen för anpassade grundskolan får en tydlig utbildningsväg och att onödiga skolbyten kan undvikas. Det är som bl.a. *Skolinspektionen* och *Barnombudsmannen* framhåller positivt ur ett likvärdighetsperspektiv. En större likhet mellan de olika utbildningsvägarna kan även underlätta flexibilitet för den anpassade grundskolans heterogena målgrupp, bl.a. med hänsyn till de möjligheter som finns för en elev som tillhör en skolform att få undervisning i en annan skolform (integrerad elev). Exempelvis kan en elev i grundskolan få sin utbildning inom anpassade grundskolan om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det. En elev i anpassade grundskolan kan under samma förutsättningar få sin utbildning inom grundskolan eller sameskolan. För en elev som på detta sätt får sin utbildning inom en annan skolform gäller de bestämmelser som avser den ursprungliga skolformen. Rektorn för den skolenhet där eleven får sin undervisning får dock besluta om de undantag från dessa bestämmelser som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning (7 kap. 9 § skollagen).

Frågan om mottagande i anpassade grundskolan prövas av barnets hemkommun. Ett beslut om mottagande i anpassade grundskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs (7 kap. 5 § skollagen). Regeringen kan i likhet med bl.a. *Riksförbundet FUB* och *Burlövs kommun* konstatera att det i vissa fall finns svårigheter att genomföra en sådan utredning i tidig ålder. Som bl.a. *Umeå universitet* lyfter fram kan vissa svårigheter som barn tidigt uppvisar försvinna utan att några individanpassade åtgärder sätts in. Som utredningen framhåller är dock målgruppen för den anpassade grundskolan mycket heterogen. För vissa barn står det tidigt klart att de tillhör den anpassade grundskolans målgrupp och för andra kan det bli tydligt först senare i skolgången. Regeringen ser därför svårigheter med att som *Falköpings kommun* önskar införa ett krav på tidiga utredningar i syfte att eleverna ska garanteras rätt skolform och undvika skolmiss-

lyckanden. Kommunen efterfrågar även ett mer flexibelt regelverk för inskrivning i anpassade grundskolan det första året, om skolan och vårdnadshavare är överens om det men att samtliga utredningar som behövs för mottagandet inte är klara. Regeringen konstaterar att en elev i grundskolan redan med dagens regelverk kan få sin utbildning inom anpassade grundskolan (integrerad elev), om de huvudmän som berörs är överens och elevens vårdnadshavare medger det. Däremot anser regeringen att det är mycket viktigt att ett mottagande i den anpassade grundskolan föregås av en gedigen utredning så att mottagandet sker på rätt grunder. Om en utredning inte kan visa att barnet tillhör målgruppen ska barnet fullgöra sin skolplikt enligt vad som gäller i övrigt enligt skollagen (7 kap. 5 § tredje stycket skollagen). Det innebär som regel att barnet börjar fullgöra sin skolplikt i grundskolan. Tidpunkten för mottagande till den anpassade grundskolan är dock flexibel och en elev som går i grundskolan kan vid senare tillfälle övergå till den anpassade grundskolan. Regeringen bedömer dock att för de barn där det tidigt står klart att de tillhör den anpassade grundskolans målgrupp så innebär förslaget en påtaglig förbättring.

... och även för elever i specialskolan

Även för elever som tillhör specialskolans målgrupp skulle en sammanhållen skolgång inom specialskolan innebära vissa förbättringar. Frågan om mottagande i specialskolan prövas av SPSM efter omfattande utredningar och myndighetens beslut får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd (se 7 kap. 6 § och 28 kap. 14 § skollagen). Motsvarande bestämmelser finns dock inte för mottagande till förskoleklass vid en skolenhet med specialskola. Detta trots att en sådan förskoleklass kan vara det första steget på en utbildningsväg inom specialskolan. Det innebär bl.a. att en elev som mottagits i förskoleklass vid en skolenhet med specialskola inte per automatik blir mottagen i specialskolan. SPSM har i skrivelser till regeringen föreslagit att skollagen ska ändras så att de särskilda bestämmelserna gällande beslut om mottagande i specialskolan samt överklagande ska gälla redan vid beslut om mottagande i förskoleklass vid en skolenhet med specialskola. Myndigheten har även gjort en framställning om att förordningen (2011:130) med instruktion för Specialpedagogiska skolmyndigheten ska ändras så att det framgår att den nämnd som ansvarar för beslut om mottagande i specialskola även ska besluta om mottagande i förskoleklass vid en skolenhet med specialskola (U2019/01151 och U2020/04883). Ett införande av en sammanhållen obligatorisk skolform undanröjer de problem som SPSM påtalat och innebär en smidigare hantering av mottagande och placering av elever i specialskolan.

Även vid en sammanhållen skolgång ska undervisningen vara åldersanpassad

Regeringen noterar att flera remissinstanser, bl.a. *Skolverket* som tillstyrker att förskoleklassen ersätts av en ny årskurs 1, framhåller att en förutsättning för ett lyckat genomförande är att undervisningen i den nya första årskursen ska kännetecknas av en kombination av förskolans och grundskolans arbetssätt och pedagogik. *Skolinspektionen*, som inte tar ställning i sak till reformen, framhåller att utredningens forskningsöversikt samt

internationella erfarenheter inte entydigt talar för fördelarna med en tidigare skolstart. Om tidigarelagd skolstart ska leda till förbättrade kunskapsresultat krävs enligt myndigheten stimulerande lärmiljöer som är anpassade efter elevernas låga ålder och olika behov. Flera remissinstanser, bl.a. *SPSM*, ser samtidigt en risk att tillräcklig hänsyn inte kommer tas till förskolans pedagogik i en ny årskurs 1 i grundskolan. *Göteborgs universitet* anser att förslaget högst troligt kommer att förstärka den ”skolifierade” utveckling av förskoleklassens verksamhet som redan inletts och som enligt universitetet inte gynnar sexåringars lärande och utveckling.

Regeringen kan konstatera att lärare redan i dag vid planering och genomförande av undervisningen i skolan behöver utgå från den berörda elevgruppen, vilket innebär att hänsyn behöver tas till elevernas ålder. Eleverna ska bl.a. ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjlig enligt utbildningens mål. Det innefattar att undervisningen både bedrivs på en lämplig nivå och på ett sätt som främjar elevernas lärande. Denna fråga som rör innehållet i nya årskurs 1 behandlas närmare i avsnitt 6.3.

Regeringen vill dock redan här framhålla att ett sätt att främja en god skolstart för barnen med en åldersanpassad pedagogik är att ta tillvara den kompetens som dagens förskollärare som undervisar i förskoleklassen besitter. Skolverket har sedan 2021 i uppdrag att erbjuda förskollärare verksam i förskoleklassen fortbildningsinsatser inför ett införande av en tioårig grundskola. Uppdraget ska fr.o.m. 2024 redovisas årligen (U2022/04067). Sedan flera år tillbaka kan därmed förskollärare i förskoleklassen gå kompetensutvecklande kurser inom läs- och skrivinläring (15 högskolepoäng) och matematikinläring (15 högskolepoäng). Dessa kurser syftar till att ge förskollärare i förskoleklassen kunskap om elevers läs-, skriv- och matematikinläring för att stärka deras kompetens att undervisa i de första årskurserna i grundskolan. Till och med höstterminen 2023 har 1 605 förskollärare som undervisar i förskoleklassen deltagit i de kurser som har erbjudits. Eftersom det sammantaget fanns ca 4 540 tjänstgörande förskollärare i förskoleklassen med en förskolläraryxamen, innebär det att 35 procent av dessa hittills har gått fortbildningen (U2024/00287). Insatsen innebär att det fortsatt finns goda möjligheter för förskollärare som undervisar i förskoleklassen att förbereda sig inför införandet av en tioårig grundskola. Som behandlas i avsnitt 8 har regeringen för avsikt att på förordningsnivå reglera vad som ska krävas för att vara behörig att undervisa i nya årskurs 1 i grundskolan och motsvarande skolformer.

Det krävs förändringar på systemnivå för att åtgärda dagens brister

Regeringen kan i likhet med bl.a. *Linköpings* och *Umeå universitet* konstatera att de senaste årens reformer i förskoleklassen, med bl.a. nya egna avsnitt i läroplanerna (se avsnitt 4), inte har utvärderats. Regeringen delar uppfattningen att det ofta är önskvärt att utvärdera förändringar innan beslut fattas om nya reformer. I detta fall bedömer dock regeringen att de förändringar som har genomförts inte är tillräckligt genomgripande för att kunna uppnå tillräckliga resultat. Som framgått anser regeringen att det finns brister med dagens system som är kopplade till att förskoleklassen

i dag utgör en egen skolform. Dessa brister går inte helt att komma till rätta med utan en systemförändring där förskoleklassen omvandlas till en ny första årskurs inom grundskolan och motsvarande skolformer. Därmed delar regeringen inte *Läraryrskommitténs* synpunkt att förslaget enbart leder till ett namnbyte på förskoleklassen och inte till en genomgripande förändring. Regeringen instämmer däremot med *Läraryrskommittén* om att det även krävs andra åtgärder för att hantera de utmaningar som finns inom skolan.

Göteborgs universitet framför att förslaget bygger på idén att man kan reformera bort uppfattade problem i förskoleklassen med en omorganisation. Universitetet framhåller vidare att det inte finns någon redovisad pedagogisk eller didaktisk grund för att förslaget kan komma att ge några fördelar för verksamheten eller enskilda individer. Som framgår ovan ser regeringen fördelar kopplade till själva omorganisationen av verksamheten, exempelvis då elever slipper en övergång mellan olika skolformer med den risk för försämrad kontinuitet som detta innebär. Därutöver bedömer regeringen att det även finns pedagogiska fördelar. I likhet med bl.a. *Skolverket* bedömer regeringen att en mer strukturerad undervisning i ämnen kan leda till högre kunskapsresultat. I en sådan strukturerad undervisning kommer det att finnas ett starkt fokus på tidig läs- och skrivinläring samt matematik, vilket behandlas i avsnitt 6.3. Regeringen bedömer att det bör ge eleverna bättre förutsättningar att utveckla såväl dessa färdigheter som i förlängningen kunskaper och färdigheter i andra ämnen. Regeringen bedömer också att det kommer att vara positivt för likvärdigheten att det, till skillnad från i dag, kommer att ställas samma behörighetskrav på alla som ska undervisa i den nya årskurs 1. Regeringen kan vidare konstatera att en majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller inte har några invändningar mot förslaget, däribland *Uppsala universitet*, *Högskolan i Gävle*, *Högskolan Väst* och *IFAU*. Det finns således ett starkt stöd för regeringens och utredningens bedömning av reformens positiva konsekvenser för elevers lärande.

När det gäller namnet på den nya årskursen instämmer regeringen förvisso med *Linköpings universitet* om att de positiva effekter som eftersträvas kan uppnås utan att genomföra ett namnbyte på förskoleklassen, då det i sig innebär en betydande administrativ hantering. Regeringen kan även instämma med *IFAU* om att det kan uppstå en begreppsförvirring när alla befintliga årskursbeteckningar förskjuts ett år (nuvarande årskurs 1–9 i grundskolan blir årskurs 2–10), och att ett alternativ skulle kunna vara att låta den inledande årskursen benämnas årskurs 0. Regeringen anser dock att dagens benämning ”förskoleklass” inte passar på en årskurs i grundskolan och motsvarande skolformer och att benämningen årskurs ”0” riskerar att få en negativ association. De tillfälliga utmaningar och kostnader som namnbytet innebär bör inte överdrivas och stå i vägen för en mer lämplig benämning på den nya första årskursen i det obligatoriska skolväsendet i Sverige.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen således att förskoleklassen ska upphöra som skolform och att grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan i stället ska utökas med en ny första årskurs. Därmed blir grundskolan och anpassade grundskolan tioåriga, specialskolan elvaårig och sameskolan sjuårig. Lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan utvidgas därmed till att omfatta

årskurs 1–4 och i specialskolan årskurs 1–5. Således omfattar mellanstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan årskurs 5–7 och i specialskolan årskurs 6–8. Högstadiet i grundskolan och anpassade grundskolan omfattar årskurs 8–10 och i specialskolan årskurs 9–11.

6.2 Den garanterade undervisningstiden utökas

Regeringens förslag: Den garanterade undervisningstiden i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan utökas med 534 timmar per skolform, vilket motsvarar tre timmar undervisning per skoldag i nya årskurs 1.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Det gäller bl.a. *Statens skolverk*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Sameskolstyrelsen*, *Folkhälsomyndigheten*, *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)*, *Uppsala universitet*, *Bollebygds*, *Hofors*, *Flens*, *Lidingö*, *Lunds* och *Örnsköldsviks kommuner*, *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)* och *Lärarnas Riksförbund*.

Flera remissinstanser påpekar att förslaget innebär en liten utökning av den garanterade undervisningstiden i skolan jämfört med nuvarande 525 timmar i förskoleklassen. *Skolverket* tillstyrker förslaget, men påtalar att skillnaden mellan undervisningstiden i dagens förskoleklass och nya årskurs 1 endast blir ett fåtal minuter per vecka. *Skolverket* anser att de föreslagna 534 timmarna inte är tillräckliga för att nå det uttalade övergripande syftet om en ambitionshöjning och förbättring av elevernas kunskapsresultat. Även *Nacka kommun*, som tillstyrker förslaget, konstaterar att utredningens förslag endast innebär en marginell ökning av garanterade undervisningstimmar. *Linköpings universitet* framhåller att den undervisningstid som föreslås i nya årskurs 1 endast omfattar 9 timmar mer undervisning per läsår och inte innebär någon påtaglig reell utökning av undervisningstiden för eleverna. Universitetet ställer sig tveksam till att förslaget kommer att leda till den eftersträlvade stärkta undervisningen i svenska eller svenska som andraspråk och matematik i de tidiga skolåren. Även *Läraryrket* konstaterar att undervisningstiden föreslås öka med 9 timmar på ett läsår, vilket sammantaget ger 3 timmar undervisning per skoldag. Det är enligt förbundet färre timmar än många förskoleklasser har i nuläget. *Läraryrket* befarar att förväntningarna på vad nya årskurs 1 ska vara sammantaget kommer medföra att kraven på lärarna och förskollärarna kommer att öka, medan tid och resurser för att motsvara kraven inte gör det.

Skolverket och *Stockholms kommun* framhåller att förändringen också påverkar fritidshemmet. *Skolverket* vill uppmärksamma att även fritidshemmet har ett undervisningsuppdrag och att undervisningen i förskoleklass och fritidshem ibland är integrerad, vilket kan behöva beaktas i det fortsatta arbetet med författningsförslagen. *Stockholms kommun* framhåller att en utökad undervisningstid i nya årskurs 1 kommer att påverka fritidshemmets organisering, då det främst är barn i lågstadiet som går där.

Om fler timmar tillbringas i årskurs 1 jämfört med förskoleklassen blir det färre timmar i fritidshemmet, vilket medför att huvudmannen behöver ta höjd för eventuella förändringar när det gäller bemanningen i fritidshemmet.

Skälen för regeringens förslag

Eleverna ska få mer undervisning för att utvecklas mot utbildningens mål

Varje elev i grundskolan och motsvarande skolformer har rätt till en viss undervisningstid i skolan. Den garanterade totala undervisningstiden för eleverna i grundskolan är minst 6 890 timmar. Detsamma gäller för eleverna i anpassade grundskolan som läser ämnen medan de som läser ämnesområden ska få minst 6 665 timmar (10 kap. 5 § och 11 kap. 7 § skollagen). I dagens tioåriga specialskola är motsvarande tid 8 070 timmar och i den sexåriga sameskolan 4 473 timmar (12 kap. 5 § och 13 kap. 5 § skollagen).

Timplanen beskriver hur undervisningstimmar ska fördelas mellan de olika ämnena i de olika stadierna. Timplanen för grundskolan och de motsvarande skolformerna finns som bilaga 1–4 till skolförordningen (2011:185). I timplanerna regleras undervisningstiden per stadium men inte i förhållande till årskurser. Huvudmannen beslutar om fördelningen av undervisningstiden mellan årskurserna inom de obligatoriska skolformerna. Från och med höstterminen 2024 har eleverna i grundskolan rätt till minst 1 882 timmar i lågstadiet, vilket fördelat lika över de tre åren blir ca 627 timmar per läsår. Detta motsvarar ca 3,5 timmar undervisning per skoldag. I den anpassade grundskolan och sameskolan har eleverna rätt till ett liknande antal timmar. I specialskolan, som har ett fyraårigt lågstadium, har eleverna rätt till minst 2 788 timmar i lågstadiet, vilket fördelat lika över de fyra åren blir 697 timmar per läsår. Detta motsvarar närmare fyra timmar undervisning per skoldag. Förskoleklassen ska omfatta minst 525 timmar under ett läsår (9 kap. 7 § skollagen). Detta motsvarar knappt tre timmar undervisning per skoldag.

Regeringen kan i likhet med flera remissinstanser konstatera att utredningen föreslår en förhållandevis liten utökning av den garanterade undervisningstiden i skolan. I den forskningsöversikt som utredningen låtit göra anges att studier har pekat på att det är mer gynnsamt att öka undervisningstiden för barn i skolstartsåldern än att vänta till slutet av skoltiden. Regeringen bedömer i likhet med utredningen att den garanterade undervisningstiden därför bör vara högre i nya årskurs 1 jämfört med dagens lagstadgade tid för förskoleklassen. I forskningsöversikten betonas också betydelsen av att undervisningen för barn i skolstartsåldern kännetecknas av en integration av undervisning och lek. Regeringen anser i likhet med utredningen att detta talar för att undervisningstiden inte bör vara för omfattande i nya årskurs 1. Det behöver finnas utrymme under skoldagen att varva en strukturerad undervisning i ämnen med regelbundna raster för lek och rörelse. Frågan om utbildningens utformning i nya årskurs 1 behandlas närmare i avsnitt 6.3.

Utredningen bedömer att en rimlig avvägning är att den nya första årskursen får en undervisningstid som omfattar minst den tid som i dag är garanterad i förskoleklassen (knappt tre timmar per skoldag) och som högst den genomsnittliga tid som gäller per läsår på lågstadiet (tre och en

halv timmar per skoldag). Utredningen föreslår därför att den garanterade undervisningstiden ska utökas med 534 timmar i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan, vilket motsvarar tre timmar undervisning per skoldag i nya årskurs 1. Det innebär en liten utökning av undervisningstiden, totalt nio timmar, i jämförelse med den garanterade undervisningstiden i förskoleklassen. Regeringen anser att detta är ett rimligt förslag utifrån befintligt beredningsunderlag, men utesluter inte att den garanterade undervisningstiden kan behöva utökas ytterligare framöver. Frågan ska ses mot bakgrund av att svenska elever har mindre garanterad undervisningstid i grundskolan än elever i många andra länder, där t.ex. genomsnittet inom OECD är 7 638 timmar. Med det förslag som läggs nu blir den totala undervisningstiden för varje elev minst 7 424 timmar i grundskolan, en förändring som i huvudsak beror på att förskoleklassens befintliga 525 timmar i stället blir undervisningstid inom grundskolan. Regeringen bedömer att kvaliteten på undervisningen kan stärkas genom att undervisningen bedrivs inom grundskolan, vilket bör leda till förbättrade kunskapsresultat. Regeringen bedömer dock, i likhet med bl.a. *Skolverket*, att det även kan behövas en större utökning av undervisningstiden i lågstadiet framöver.

När det gäller de synpunkter som *Skolverket* och *Stockholms kommun* framför om att en förändring av undervisningstiden påverkar fritidshemmet, bl.a. genom att eleverna då går färre timmar i den verksamheten, kan det konstateras att den föreslagna förändringen av undervisningstiden i skolan är relativt liten. Det är dock positivt med en god framförhållning för samtliga berörda aktörer innan reformen ska börja tillämpas, så att det bl.a. finns utrymme att genomföra de anpassningar som behövs (se vidare avsnitt 8).

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att den garanterade undervisningstiden utökas med 534 timmar i grundskolan vid införandet av en tioårig grundskola. Detsamma gäller de motsvarande skolformerna anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. Den totala undervisningstiden för varje elev blir då minst 7 424 timmar i grundskolan, 7 424 timmar i anpassade grundskolan (7 199 timmar för en elev som läser ämnesområden), 8 604 timmar i specialskolan och 5 007 timmar i sameskolan.

6.3 Den nya första årskursen ska vara en integrerad del av skolan

Regeringens förslag: De bestämmelser som gäller för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska även gälla för nya årskurs 1 i dessa skolformer. Därmed ska alltså samma bestämmelser om bl.a. utbildningens syfte, ämnen och ämnesområden, särskilt stöd, utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner, modersmålsundervisning, disciplinära åtgärder och fjärrundervisning omfatta även den nya första årskursen.

Regeringens bedömning: Utbildningen för eleverna i nya årskurs 1 bör vara anpassad efter deras ålder och präglas av en variation av uttrycksformer och arbetsätt, där lek och rörelse är en naturlig del av

skoldagen. Samtidigt bör eleverna få en strukturerad undervisning i ämnen och det är viktigt att framför allt den tidiga läs- och skrivutvecklingen samt utvecklandet av grundläggande matematiska färdigheter ges mer utrymme.

Utredningens förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: En majoritet av de remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att invända mot förslaget. Det gäller bl.a. *Statens skolverk, Sameskolstyrelsen, Barnombudsmannen, Myndigheten för delaktighet, Högskolan i Gävle, Förvaltningsrätten i Göteborg, Essunga, Falköpings, Lunds, Luleå, Lidingö, Kalix, Karlskrona, Stockholms, Vaxholms och Örnsköldsviks kommuner, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Lärarnas Riksförbund.*

Flera remissinstanser stödjer att de bestämmelser som gäller inom grundskolan och motsvarande skolformer även ska gälla i nya årskurs 1. Till dessa hör *Skolverket* som ser positivt på att syftet med utbildningen i grundskolan och motsvarande skolformer ska vara oförändrat och att den regel- och kompetensmässiga strukturen ska bli mer enhetlig för samtliga obligatoriska skolformer. Även *Statens skolinspektion* anser att eleverna i nya årskurs 1 bör omfattas av samma bestämmelser som andra elever i skolformerna. *SKR* framhåller att det är logiskt att innehåll och utformning är densamma i nya årskurs 1 som i nuvarande lågstadium och anser att den nationella likvärdigheten och kvaliteten på utbildningen kan stärkas om nya årskurs 1 omfattas av samma regel- och kompetensmässiga struktur.

Flera remissinstanser har samtidigt synpunkter på vissa delar av regelverket. När det gäller syftet med utbildningen anser *Malmö kommun* och *Uppsala universitet* att detta bör anpassas utifrån dagens syfte med förskoleklassen, för att bl.a. lyfta fram både förskolans och skolans pedagogik. Vikten av att utbildningen i nya årskurs 1 ska integrera förskolans och grundskolans arbetssätt och pedagogik framförs även när det gäller förslagen om undervisning i ämnen och ämnesområden. Till exempel ser *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)* en risk för att ämnesundervisningen inte kommer att integrera lek och rörelse i tillräckligt hög grad och *Umeå universitet* anser att det finns en motsättning mellan undervisning enligt kursplaner och kunskapskrav och förskolepedagogiken med lek som utgångspunkt. *Idéburna skolors riksförbund* och *Waldorfskolofederationen* m.fl. avstyrker förslaget om undervisning i ämnen och menar bl.a. att det finns en övertro på att renodlade ämneskunskaper i tidig ålder ska lösa kunskapsluckorna i högre årskurser.

När det gäller särskilt stöd understryker *Skolinspektionen* vikten av att val av stödinsatser måste föregås av en noggrann prövning av barnets bästa, inte minst med hänsyn till elevernas låga ålder och olika behov. Myndigheten framhåller att särskilt stöd i form av enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång är ingripande stödinsatser som bör ges först när andra insatser har prövats.

När det gäller utvecklingssamtal och upprättandet av en individuell utvecklingsplan för eleverna i nya årskurs 1 påpekar *Uppsala universitet* att det innebär ytterligare dokumentation i de tidigare åren och anser att det borde vara tillräckligt att endast genomföra utvecklingssamtal.

Att en rätt till modersmålsundervisning införs redan fr.o.m. nya årskurs 1 ser bl.a. *Skolinspektionen* och *Göteborgs kommun* positivt på.

Malmö kommun anser däremot att modersmålsundervisning bör erbjudas först fr.o.m. nya årskurs 2.

Några remissinstanser är kritiska till att bestämmelserna om disciplinära åtgärder ska gälla även i nya årskurs 1. *Eslövs, Göteborgs och Norrtälje kommuner* förespråkar en differentiering av vilka disciplinära åtgärder som kan användas i olika årskurser. *Malmö universitet* ser förslaget som särskilt problematiskt i ljuset av att kraven på stillasittande och självdisciplinering ökar med mer traditionell skolundervisning. *Idéburna skolors riksförbund* och *Waldorfskolofederationen* m.fl. avstyrker förslaget om disciplinära åtgärder och menar att det inte hör hemma i arbetet med så unga barn.

När det gäller fjärrundervisning anser *Skolinspektionen* visserligen att eleverna i nya årskurs 1 bör omfattas av de gemensamma bestämmelserna, men understryker samtidigt vikten av att fjärrundervisning inte bör förekomma i någon större omfattning i nya årskurs 1.

Skälen för regeringens förslag och bedömning

Den nya första årskursen ska omfattas av det regelverk som gäller inom grundskolan och motsvarande skolformer

Inom grundskolan och motsvarande skolformer gäller i dag som huvudregel enhetliga bestämmelser för alla årskurser. Det finns dock en del undantag, t.ex. att betyg ska sättas i vissa årskurser. Regeringen bedömer att enhetliga bestämmelser inom en skolform i de flesta fall är ändamålsenligt och underlättar tillämpningen. I likhet med bl.a. *SKR* anser regeringen att den nationella likvärdigheten och kvaliteten på utbildningen kan stärkas om även den nya årskurs 1 omfattas av samma regel- och kompetensmässiga struktur som övriga årskurser. Detta har starkt stöd bland remissinstanserna och bl.a. *Skolverket* ser positivt på att strukturen blir mer enhetlig för samtliga obligatoriska skolformer. Även *Skolinspektionen* ser fördelar med att samma regelverk för utbildningen ska gälla för samtliga årskurser. En sådan konstruktion blir enligt myndigheten tydligare lagstiftningsmässigt och därmed mer rättssäker för eleverna. Regeringen bedömer i likhet med *Skolinspektionen* att betydande undantag för den första årskursen från vad som i övrigt gäller inom skolformen riskerar att skapa en otydlighet i lagstiftningen som kan få negativa konsekvenser för såväl verksamheten som eleverna. Det är också rimligt att betrakta skolans lågstadium som en helhet, även om hänsyn till bl.a. elevernas ålder i många fall måste tas vid tillämpningen av regelverket. Att den nya årskurs 1 ska omfattas av samma bestämmelser som övriga årskurser går vidare i linje med att regeringen vill skapa bättre förutsättningar för elevernas lärande genom att de får mer utbildning inom den struktur som grundskolan och motsvarande skolformer tillhandahåller. Att införa betydande undantag för den första årskursen skulle därmed gå emot intentionen med reformen.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att de bestämmelser som gäller för grundskolan och motsvarande skolformer även ska omfatta den nya årskurs 1. Nedan redovisas särskilda överväganden i fråga om vissa bestämmelser där remissinstanser haft synpunkter på utredningens förslag.

Syftet med utbildningen i grundskolan och motsvarande skolformer kvarstår

Syftet med utbildningen i grundskolan är att ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning. Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet (10 kap. 2 § skollagen). För utbildningen i den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan finns motsvarande syften som dock är anpassade efter skolformernas målgrupper (se 11 kap. 2 §, 12 kap. 2 § och 13 kap. 2 § skollagen).

Syftet med förskoleklassen är att den ska stimulera elevers utveckling och lärande och förbereda dem för fortsatt utbildning. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Förskoleklassen ska vidare främja allsidiga kontakter och social gemenskap (9 kap. 2 § skollagen).

Malmö kommun och *Uppsala universitet* anser att syftet med utbildningen i grundskolan och motsvarande skolformer bör anpassas utifrån dagens syfte med förskoleklassen för att bl.a. lyfta fram både förskolans och skolans pedagogik. *Uppsala universitet* föreslår att den tänkta integreringen och förberedande karaktären med grundskolans första årskurs särskilt ska anges i skollagens mål- och syftbeskrivningar för grundskolan.

Regeringen anser, i likhet med bl.a. *Nacka kommun*, att samma övergripande syfte med utbildningen bör gälla i den nya årskurs 1 som i övriga årskurser inom skolformen. Det finns enligt regeringen inte något behov av att ändra syftet med utbildningen med anledning av att en ny årskurs 1 införs. Grundskolan omfattar redan 9 årskurser och rymmer redan en betydande ålderskillnad mellan eleverna. Att reglera ett särskilt syfte för en viss årskurs skulle även kunna skapa en otydlighet om uppdraget som skolformen i sin helhet har. Det finns enligt regeringens mening ingen motsättning mellan att grundskolans och motsvarande skolformers övergripande syfte ska omfatta även den nya första årskursen i lågstadiet och att eleverna får en god skolstart där undervisningen är åldersanpassad. Utbildningen inom skolväsendet ska alltid främja alla elevers utveckling och lärande och hänsyn ska tas till barns och elevers olika behov (1 kap. 4 § skollagen).

Övergången och samverkan mellan förskolan och skolan behöver fungera smidigt utifrån barnens behov även framöver. Lärare i skolan ska exempelvis redan i dag i samverkan med arbetslaget i förskolan förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar (se t.ex. grundskolans läroplan, avsnitt 2.5).

Undervisningen i nya årskurs 1 ska ske i ämnen och ämnesområden

Även när det gäller undervisningen i den nya första årskursen i skolan, som föreslås ges i ämnen och ämnesområden utifrån kursplaner, framför vissa remissinstanser behovet av anpassade bestämmelser för årskursen. Vikten av att utbildningen ska integrera förskolans och grundskolans arbetsätt och pedagogik framförs även i detta sammanhang av flera

remissinstanser, varav vissa ser en risk med förslaget. Till exempel ser *SPSM* en risk för att ämnesundervisningen inte kommer att integrera lek och rörelse i tillräckligt hög grad och *Umeå universitet* anser att det finns en motsättning mellan undervisning enligt kursplaner och kunskapskrav och förskolepedagogiken med lek som utgångspunkt. Förslagen kommer enligt universitetet sannolikt att förskjuta undervisningsuppdraget från en lekfull och kreativ lärmiljö till en mer formaliserad sådan, med ett ökat kunskapsfokus, vilket i sin tur riskerar att medföra en ökad stress hos elever och eventuellt en ökad psykisk ohälsa. Enligt *Idéburna skolors riksförbund* finns en övertro på att renodlade ämneskunskaper och traditionell ämnesundervisning i tidig ålder ska lösa kunskapsluckorna i högre årskurser.

Regeringen delar bedömningen att ett avskaffande av förskoleklassen och en utökning av grundskolan och motsvarande skolformer leder till att skolans traditionella arbetssätt och pedagogik kommer att framträda starkare än vad som i dag är fallet i förskoleklassen. Det är också regeringens intention att det ska bli mer kunskapsfokus vid skolstarten. Regeringen kan därmed, i likhet med *Skolinspektionen*, konstatera att det ligger i linje med syftet bakom den föreslagna reformen om en tioårig grundskola att samma bestämmelser om undervisning i ämnen och ämnesområden ska gälla i nya årskurs 1 som i övriga skolformen, vilket även bidrar till en tydlighet i lagstiftningen. Det kan även konstateras att en undervisning utifrån grundskolans ämnen bl.a. innebär en ökad betoning på tidig läs- och skrivinlärning och utveckling av grundläggande matematiska färdigheter. Regeringen bedömer, i likhet med bl.a. *Göteborgs kommun*, att detta stärker elevernas basfärdigheter, vilket på sikt bör gynna kunskapsutvecklingen och förbättra kunskapsresultaten för eleverna. Regeringen bedömer att en sådan förbättrad kunskapsutveckling även i övrigt kan vara positivt för elevens skolgång och välbefinnande. Som kommunen framför behöver det vara tydligt vad kravet på en strukturerad undervisning i ämnen innebär i skolans tidiga årskurser, vilket kan bidra till en större likvärdighet i utbildningen för eleverna. I detta sammanhang bör nämnas att regeringen har tillsatt en utredning med uppdrag att föreslå ändringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna och fritidshemmet i syfte att skapa bättre förutsättningar för elevers lärande och kunskapsutveckling. Detta ska uppnås genom en tydlig kunskapsinriktning med fokus på fakta och ämneskunskaper och bättre anpassning efter barns kognitiva utveckling och skilda förutsättningar. I uppdraget ingår att ta ställning till om vissa didaktiska val och metoder bör framhållas i läroplanerna eller på annat sätt (dir. 2023:173). Utredningen, som har tagit sig namnet *Läroplansutredningen*, ska redovisa sitt uppdrag senast den 28 februari 2025.

Regeringen anser – vilket bl.a. framgår av ovan nämnda kommittédirektiv – att det är centralt att eleverna i de tidigaste skolåren möter en undervisning som är anpassad efter deras ålder. Som tidigare framgått var en av avsikterna med förskoleklassen när den infördes 1998 att den skulle utgöra en brygga mellan förskolan och skolan, där det bästa av respektive verksamhet skulle tas till vara (propositionen *Förskoleklass och andra skollagsfrågor*, prop. 1997/98:6 s. 42 f.). Denna intention återfinns även i förarbetena till skollagen där det betonas att undervisningen i förskoleklassen ska kännetecknas av en kombination av förskolans och grundskolans arbetssätt och pedagogik, i syfte att stimulera barns utveckling och

lärande (prop. 2009/10:165 s. 358). Såväl utredningen som många remissinstanser framhåller vikten av att denna integrering av förskolans och grundskolans arbetssätt och pedagogik även ska präglade undervisningen i den nya första årskursen i en tioårig grundskola. Detta bl.a. eftersom en sådan kombination av arbetssätt och pedagogik bedöms underlätta övergången för eleverna och vara väl anpassad till elevernas ålder. Regeringen delar till viss del denna bedömning och anser att utbildningen för eleverna i nya årskurs 1 bör präglas av en variation av uttryckssätt och arbetssätt, där lek och rörelse är en naturlig integrerad del av skoldagen. Detta samtidigt som eleverna får en strukturerad undervisning i ämnen där framför allt den tidiga läs- och skrivutvecklingen samt utvecklandet av grundläggande matematiska färdigheter ges större utrymme. Genom en varierad utbildning introduceras eleverna till skolmiljön och ges goda förutsättningar för den fortsatta utbildningen. Det finns enligt regeringen inget som hindrar att det sker utifrån grundskolans och motsvarande skolformers ämnen och ämnesområden. Regeringen bedömer att detta kan främjas genom bl.a. skrivningar i skolans styrdokument såsom läroplaner, fortbildning och kompetensutveckling samt stöd för huvudmännens lokala implementering. Detta hanteras emellertid bl.a. i föreskrifter på en lägre nivå än lag och därmed utanför denna lagrådsremiss. Det är regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer som meddelar föreskrifter om läroplaner som bl.a. anger mål och riktlinjer för utbildningen (1 kap. 1 § skollagen).

I avsnitt 7 lämnas dock förslag för att underlätta barnens övergång från förskolan till skolan när det gäller informationsöverföring.

Befintliga bestämmelser om särskilt stöd ska även omfatta nya årskurs 1

Eleverna i samtliga nuvarande obligatoriska skolformer, dvs. förskoleklassen samt grundskolan och motsvarande skolformer har under vissa förutsättningar rätt till särskilt stöd (3 kap. 6–12 §§ skollagen). Vissa bestämmelser om särskilt stöd som gäller i grundskolan och motsvarande skolformer gäller dock inte i förskoleklassen (se närmare avsnitt 5). Eftersom det inte finns betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i förskoleklassen finns det, till skillnad mot i grundskolan och motsvarande skolformer, inte något krav att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla dessa (3 kap. 10 § skollagen). Inte heller omfattas förskoleklassen av bestämmelserna om att rektorn i vissa fall kan besluta att det särskilda stödet ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. Detsamma gäller bestämmelserna om anpassad studiegång, dvs. avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (3 kap. 11 och 12 §§ skollagen).

Regeringen anser, i likhet med *SKR*, att möjligheten att tidigt utreda elevers stödbehov och sätta in stödinsatser kan underlättas av att den nya årskurs 1 omfattas av samma bestämmelser som övriga årskurser i lågstadiet. Det innebär, vilket även *Eslövs kommun* framför, att reglerna blir tydligare och förhoppningsvis att rätt stöd i större utsträckning sätts in i rätt tid. Som *SPSM* framför är det viktigt att stödinsatser vid behov sätts in tidigt, men det måste också ske på rätta grunder. Myndigheten framhåller

att vid bedömning av en elevs stödbehov som sker tidigt under en elevs skolgång finns det en risk för att skolan inte tar hänsyn till att barn kan vara födda sent på året och inte hinner utvecklas och mogna på samma sätt som sina kamrater. Regeringen delar den bedömningen och vill i likhet med *Skolinspektionen* understryka att valet av stödinsatser måste föregås av en noggrann prövning av barnets bästa. Det gäller särskilt om stödinsatsen även skulle kunna innebära nackdelar för eleven. Samtidigt bedömer regeringen att det är betydligt vanligare att stödinsatser sätts in för sent, att de är bristfälliga eller att de inte möter elevens behov, snarare än att ingripande stödinsatser sätts in för tidigt (se t.ex. Skolverkets statistik om särskilt stöd i grundskolan läsåret 2023/24). Regeringen kan i likhet med utredningen konstatera att enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång inte är vanliga i den tidigaste årskursen. Det är dock viktigt för såväl den enskilda eleven som skolan att stödinsatser kan ges utifrån elevens behov och att eleven genom insatsen ges möjlighet att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Regeringen anser därför att alternativen av stödinsatser inte bör begränsas för den första årskursen utan gälla likvärdigt för alla elever i skolformen. I sammanhanget kan även nämnas att regeringen har tillsatt en utredning om en förbättrad elevhälsa, som bl.a. har i uppdrag att lämna förslag som innebär att det ska bli enklare att placera elever i mindre och flexibla undervisningsgrupper eller att ge elever enskild undervisning (dir. 2024:30). Utredningen, som har tagit sig namnet Utredningen om en förbättrad elevhälsa, ska redovisa sitt uppdrag i den delen senast den 7 mars 2025.

Befintliga bestämmelser om utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner ska även omfatta nya årskurs 1

I förskoleklassen ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång varje läsår ha ett utvecklingssamtal om elevens utveckling och lärande (9 kap. 11 § skollagen). I grundskolan och motsvarande skolformer ska ett sådant samtal hållas en gång per termin, dvs. två gånger per läsår. I dessa skolformer ska även, i de årskurser där betyg inte sätts, vid ett av utvecklingssamtalen en skriftlig individuell utvecklingsplan tas fram. I denna ges omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i. Det sammanfattas också vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla dessa kriterier och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen (se t.ex. 10 kap. 12 och 13 §§ skollagen).

Utifrån principen att samma bestämmelser bör gälla i nya årskurs 1 som i övrigt för skolformen, föreslås att ett krav på ytterligare ett utvecklingssamtal och en skriftlig individuell utvecklingsplan ska införas jämfört med vad som gäller i förskoleklassen. *Uppsala universitet* påpekar att förslaget innebär ett ytterligare moment med dokumentation i de tidigare åren och ifrågasätter om det verkligen behövs en skriftlig individuell utvecklingsplan i detta skede. Det borde enligt universitetet vara tillräckligt att endast genomföra utvecklingssamtal. Om förslaget genomförs anser universitetet att Skolverket bör få i uppdrag att skapa ett enkelt vägledningsmaterial och mallar som kan användas för att underlätta för lärarna.

Regeringen anser att det är viktigt att begränsa lärarnas administrativa arbete. Därför har regeringen tillsatt en utredning som bl.a. ska föreslå åtgärder för att minska förskollärares och lärares administrativa uppgifter och andra uppgifter så att de ges mer tid till undervisningen och uppgifter som hör till undervisningen (dir. 2023:72). Utredningen, som har tagit sig namnet Utredningen om minskad administration och om reglering av förskollärares och lärares tid, ska redovisa sitt uppdrag senast den 3 mars 2025. Det är därmed möjligt att åtgärder inom området kommer att vidtas med anledning av utredningens förslag. Inom ramen för denna lagrådsremiss anser regeringen dock att det inte finns skäl att frångå principen om att samma regler ska gälla för den nya första årskursen som i övrigt för skolformen. Samma behov av information till elever och vårdnadshavare som i dag finns i årskurs 1, kommer även att finnas i den nya årskurs 1. När det gäller behovet av ett uppdrag till Skolverket om vägledningsmaterial och mallar för arbetet så tillhandahåller myndigheten redan i dag ett sådant stöd, bl.a. genom ifyllbara blanketter för omdömen och den framåtsyftande planeringen.

Befintliga bestämmelser om modersmålsundervisning ska även omfatta nya årskurs 1

En elev i grundskolan eller motsvarande skolform som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska under vissa förutsättningar erbjudas modersmålsundervisning i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk. I sameskolan är dock samiska ett eget ämne som därmed inte ligger inom ramen för modersmålsundervisningen (10 kap. 7 §, 11 kap. 10 §, 12 kap. 7 § och 13 kap. 4 och 7 §§ skollagen). Deltagandet i modersmålsundervisning är frivilligt för eleverna. Modersmålsundervisning får anordnas på olika sätt och exempelvis inom grundskolan kan det ske som språkval, inom ramen för skolans val eller utanför den garanterade undervisningstiden (5 kap. 8 § skolförordningen [2011:185]). De allra flesta elever får sin modersmålsundervisning utanför den garanterade undervisningstiden (SOU 2019:18 s. 207). Om modersmålsundervisning ges utanför den garanterade undervisningstiden har huvudmannen skyldighet att erbjuda sådan undervisning sammanlagt högst sju läsår under elevens skoltid. Denna begränsning gäller dock inte nationella minoritetsspråk eller nordiska språk (5 kap. 11 § skolförordningen).

När det gäller modersmål i förskoleklassen gäller i stället att förskoleklassen ska medverka till att elever med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål (9 kap. 10 § skollagen). Bestämmelsen innebär en skyldighet för huvudmannen att erbjuda stöd för utveckling av elevens modersmål men inte en skyldighet att erbjuda modersmålsundervisning på det sätt som gäller för elever i grundskolan (prop. 2009/10:165 s. 361).

Regeringens förslag om en enhetlig reglering för grundskolan och motsvarande skolformer innebär att rätten till modersmålsundervisning ska gälla även sexåringarna i den nya årskurs 1. Till de som stödjer förslaget hör bl.a. *SKR, Lärarnas Riksförbund* och *Skolinspektionen* som delar bedömningen att det sammantaget blir till fördel för eleverna i den

nya årskurs 1 att omfattas av samma rätt till modersmålsundervisning som i dag gäller i grundskolan och motsvarande skolformer. *Göteborgs kommun* anser att en rätt till modersmålsundervisning fr.o.m. den nya årskurs 1 kommer bidra till ökad likvärdighet. Regeringen instämmer i detta och anser att principen att samma bestämmelser bör gälla i den nya årskurs 1 som i övrigt för skolformen bör tillämpas även när det gäller rätt till modersmålsundervisning. Därmed anser regeringen inte, till skillnad från *Malmö kommun*, att modersmålsundervisning bör erbjudas först fr.o.m. nya årskurs 2 (motsvarande årskurs 1 i dag).

I sammanhanget kan det nämnas att införandet av ämnesundervisning i nya årskurs 1 innebär att eleverna i sameskolan får påbörja ämnesundervisning i samiska ett år tidigare än i dag. Regeringen bedömer att det kan medföra en förhöjning av elevernas språkfärdigheter i samiska, då ämnesundervisningen bedöms höja undervisningens kvalitet.

Befintliga bestämmelser om disciplinära åtgärder ska även omfatta nya årskurs 1

Bestämmelser om trygghet och studiero i skolan finns i 5 kap. skollagen. Där framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero (3 §). Till bestämmelserna om disciplinära och andra särskilda åtgärder hör de allmänna befogenheterna för personalen att vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero (6 §). Enligt de förutsättningar som anges i lagen får det vidare beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål (7–23 §§). Samtliga dessa åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (6 §).

En utgångspunkt vid bestämmelsernas införande var att de disciplinära åtgärderna skulle vara gemensamma för skolformerna i syfte att skapa en ökad tydlighet på området. Förskolan omfattas dock inte och för förskoleklassen gjordes undantag avseende utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning och avstängning. Undantagen gjordes med hänsyn till barnens och elevernas låga ålder. Ett undantag gjordes även när det gäller avstängning i den anpassade grundskolan (dåvarande grundsärskolan), eftersom elevernas individuella förutsättningar och behov ansågs innebära att avstängning lämpar sig mindre väl i denna skolform. Inom respektive skolform, såsom i grundskolan, finns det däremot inga skillnader i vilka åtgärder som får vidtas (propositionen *Den nya skollagen*, prop. 2009/10:165 s. 321 f.).

Ett antal remissinstanser är kritiska till förslaget att befintliga bestämmelser om disciplinära åtgärder ska omfatta även den nya årskurs 1. Exempelvis förespråkar *Eslövs*, *Göteborgs* och *Norråtlje kommuner* en differentiering av vilka disciplinära åtgärder som kan användas i olika årskurser och *Idéburna skolors riksförbund* samt *Waldorfskoliefederationen* m.fl. avstyrker förslaget och menar att de berörda åtgärderna avstängning, utvisning ur undervisningslokalen och kvarsittning inte hör hemma i arbetet med så unga barn. Regeringen vill här betona, liksom *Skolverket*, *Skolinspektionen* och *SPSM*, som stödjer förslaget, att sådana disciplinära

åtgärder alltid ska användas proportionerligt och att hänsyn måste tas till bl.a. elevernas ålder och mognad. När det gäller proportionalitetsbedömningen är en viktig utgångspunkt att särskild hänsyn måste tas till barnets bästa (1 kap. 10 § skollagen). Det innebär att hänsyn måste tas till den elev som är föremål för åtgärden och även till andra elevers behov av trygghet och studiero, i synnerhet deras rätt till säkerhet och skydd. I detta sammanhang bör också erinras om skyldigheten enligt artikel 28 i barnkonventionen för konventionsstaterna att vidta åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och som står i överensstämmelse med barnkonventionen.

I likhet med *Skolinspektionen* vill regeringen framhålla vikten av ett förebyggande arbete som bl.a. innefattar en väl utformad undervisning och i förekommande fall stödinsatser för elever som behöver det, för att disciplinära åtgärder inte ska behöva bli aktuella. En del i detta handlar om att eleverna i de tidigaste skolåren ska möta en undervisning som är anpassad efter deras ålder. Som *SPSM* framhåller är det också viktigt att hänsyn tas till att elever med funktionsnedsättning kan ha särskilda behov som behöver beaktas.

Regeringen vill dock vara tydlig med att barns rätt till utbildning förutsätter en miljö som präglas av trygghet och studiero. Det innebär att personalen måste ha befogenheter att ingripa när det behövs för att bl.a. skydda andra elever. Med stigande ålder kan eleverna ofta förväntas ta ett större ansvar för sitt agerande, men stora individuella skillnader finns och elever har olika förutsättningar och behov. Det medför att lämpligheten för varje disciplinär åtgärd måste bedömas i det enskilda fallet och detta låter sig inte med enkelhet kopplas till specifika årskurser. När det t.ex. gäller utvisning ur klassrummet är det redan en tillåten åtgärd när det gäller elever i lågstadiet. En sådan åtgärd ställer krav på att skolan samtidigt uppfyller sitt tillsynsansvar, i synnerhet för de yngsta eleverna, så att eleverna inte riskerar att komma till skada, obemärkt lämnar skolan eller liknande. Samtidigt är det viktigt även för de yngsta eleverna att en lektion där en elev uppträder störande kan få fortsätta. Annars kan många elever gå miste om den utbildning som de har lika stor rätt till som äldre elever. Det är i sammanhanget viktigt att komma ihåg att de disciplinära åtgärderna inte ska syfta till att bestraffa eleven, utan är ett sätt att hantera en uppkommen situation. När det t.ex. gäller avstängning kan det ge skolan en möjlighet till nödvändig planering för elevens fortsatta skolgång. Det kan exempelvis handla om att en elev har ett starkt behov av stöd i form av extra personal, som måste finnas på plats för att elevens skolgång ska fungera och eleven få sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Regeringen kan konstatera att avvägningar om lämpligheten i olika åtgärder i förhållande till elevens ålder måste göras redan inom ramen för dagens bestämmelser i grundskolan och motsvarande skolformer. Sammantaget instämmer regeringen med *Skolinspektionen* om att eleverna i nya årskurs 1 bör omfattas av samma bestämmelser som andra elever i grundskolan och motsvarande skolformer och att en sådan konstruktion blir tydligare lagstiftningsmässigt och därmed mer rättssäker för eleverna, jämfört med att ha olika bestämmelser för olika årskurser.

Det kan i sammanhanget nämnas att regeringen den 2 november 2023 har tillsatt en utredning som bl.a. ska föreslå åtgärder för ett stärkt

ledarskap och ett effektivare arbete med trygghet och studiero i skolan (dir. 2023:154). En skolmiljö som präglas av trygghet och studiero är en av de viktigaste förutsättningarna för att elever ska kunna inhämta och utveckla kunskaper. Utredningen, som har tagit sig namnet Utredningen om stärkt trygghet och studiero i skolan, ska redovisa sitt uppdrag senast den 31 januari 2025.

Befintliga bestämmelser om fjärr- och distansundervisning ska även omfatta nya årskurs 1

Det finns i dag mycket begränsade möjligheter att anordna fjärrundervisning och distansundervisning i skolans lågstadium, vilket regleras i skollagen och skolförordningen.

Fjärrundervisning får användas i grundskolan och motsvarande skolformer, endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av 21 kap. skollagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Fjärrundervisning får bara användas om det för viss undervisning inte finns någon lärare inom huvudmannens skolenhet som uppfyller kraven på legitimation och behörighet och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan eller om elevunderlaget för en viss skolenhet är så begränsat att ordinarie undervisning inom skolenheten leder till betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för huvudmannen. Därutöver får fjärrundervisning användas när det gäller integrerad samisk undervisning i grundskolan om det inte finns någon lämplig lärare inom huvudmannens skolenhet som kan bedriva undervisningen och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan. Vidare framgår av bestämmelserna att fjärrundervisning endast får användas i vissa ämnen (21 kap. 3 och 4 §§ skollagen). Regeringen får dock meddela föreskrifter om försöksverksamhet med fjärrundervisning i såväl andra ämnen som i förskoleklassen (21 kap. 8 § skollagen).

Genom ett bemyndigande får regeringen meddela föreskrifter om begränsningar i fråga om i vilka årskurser som fjärrundervisning får användas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om elevgruppernas storlek när fjärrundervisning används, och i vilken omfattning fjärrundervisning får användas (21 kap. 5 § skollagen). Av förarbetena framgår att utifrån de behov yngre elever har i undervisningen och utifrån en allmän princip om att fjärrundervisning bör användas med försiktighet, bör fjärrundervisning vara tillåten i mindre omfattning för yngre än för äldre elever (propositionen Fjärrundervisning, distansundervisning och vissa frågor om entreprenad, prop. 2019/20:127 s. 50). I enlighet därmed följer det av skolförordningen att fjärrundervisning endast får användas i begränsad utsträckning i lågstadiet och mellanstadiet. I lågstadiet får fjärrundervisning endast användas vid undervisning i modersmål i grundskolan och motsvarande skolformer samt vid undervisning i samiska i sameskolan och integrerad samisk undervisning i grundskolan (5 a kap. 2 § skolförordningen).

Om det finns särskilda skäl får vidare särskilt stöd ges i form av distansundervisning i grundskolan och motsvarande skolformer (3 kap. 11 a § och 22 kap. 5 § skollagen). Detta gäller dock enbart under förutsättning att

eleven inte kan delta i den ordinarie undervisningen på grund av en dokumenterad medicinsk, psykisk eller social problematik, att alla andra möjligheter till särskilt stöd är uttömda eller bedöms olämpliga och att elevens vårdnadshavare medger att sådan undervisning används. Därutöver krävs synnerliga skäl för sådan undervisning i lågstadiet. Det motiveras i förarbetena med att det finns skäl att vara särskilt restriktiv med distansundervisning för så pass unga elever med tanke på de nackdelar som finns med sådan undervisning. Synnerliga skäl kan t.ex. anses föreligga om en elev har en sådan infektionskänslighet att inte ens undervisning i hemmet kan komma i fråga (prop. 2019/20:127 s. 84).

Regeringen anser i likhet med utredningen, samt bl.a. *SKR* och *Skolinspektionen*, att eleverna i nya årskurs 1 generellt bör omfattas av samma bestämmelser som andra elever i grundskolan och motsvarande skolformer. Det gäller även i fråga om fjärrundervisning och distansundervisning. Regeringen vill dock i likhet med utredningen och Skolinspektionen understryka att fjärr- och distansundervisning inte bör förekomma i någon större omfattning i nya årskurs 1. Detta eftersom den sociala relationen till såväl lärare som klasskamrater är mycket viktig i den första årskursen. Det första året ska vara en introduktion till skolan och en förberedelse för de kommande årskurserna. Regeringen kan konstatera att de sammantagna bestämmelserna i skollagen och skolförordningen i dag är restriktiva när det gäller möjligheten att bedriva fjärr- och distansundervisning för elever i nuvarande årskurs 1. Mot den bakgrunden ser regeringen inte skäl att införa ett särskilt undantag för den nya årskurs 1, utan anser att samma bestämmelser som i övrigt gäller i lågstadiet bör tillämpas även för den nya årskursen.

6.4 Garantin för tidiga stödinsatser ska anpassas

6.4.1 Nuvarande reglering

Bestämmelser om en garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen samt lågstadiet infördes 2019 i 3 kap. skollagen för grundskolan, specialsolan och sameskolan. Garantin består av flera led och syftar enligt förarbetena till att säkerställa att elever i behov av stöd tidigt får rätt stöd för att lära sig läsa, skriva och räkna (propositionen Läsa, skriva, räkna – en garanti för tidiga stödinsatser, prop. 2017/18:195).

Den anpassade grundskolan omfattades ursprungligen inte av garantin, men omfattas sedan den 1 juli 2024 av garantin för de elever som läser ämnen svenska, svenska som andraspråk och matematik enligt anpassade grundskolans kursplaner. Syftet med utvidgningen var enligt förarbetena att säkerställa att även dessa elever ges det stöd de har rätt till för att nå så långt de kan utifrån sina förutsättningar (propositionen Elevhälsa och stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning, prop. 2021/22:162).

I skollagen användes tidigare uttrycket kunskapskrav, bl.a. i bestämmelserna om läsa-, skriva-, räknagarantin. Som ett led i att införa bestämmelser om en ny princip för betygssättning, som innebär att läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till betygsriterierna och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kun-

skaper, har i skollagen uttrycket kunskapskrav sedan den 1 juli 2022 ersatts av ”betygskriterier” i årskurser där betyg sätts och ”kriterier för bedömning av kunskaper” i årskurser där betyg inte sätts (se propositionen Ämnesbetyg – betygen ska bättre spegla elevers kunskaper, prop. 2021/22:36).

Sammantaget innebär detta att garantin för tidiga stödinsatser numera innebär följande (3 kap. 4–4 b §§). Ansvarig förskollärare eller lärare i förskoleklassen och lågstadiet ska göra en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling under vissa förutsättningar. I förskoleklassen ska det göras om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. I lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska det göras en sådan särskild bedömning om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 (årskurs 1 eller 4 i specialskolan). Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning, vid planering av stöd i form av extra anpassningar enligt 5 §, när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och vid uppföljning av sådant stöd. Samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. Uppföljning av stöd i form av extra anpassningar ska göras i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan och specialskolan. Resultatet av uppföljningen ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Det finns vidare ett bemyndigande i skollagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om en skyldighet för huvudmän att använda dels nationella kartläggningsmaterial i förskoleklassen, dels nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, specialskolan, sameskolan och i årskurs 1 och 3 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner (29 kap. 28 a § skollagen). Regeringen och Skolverket har meddelat sådana föreskrifter (se t.ex. 9 kap. 22 b § skolförordningen för grundskolan). Som framgår av avsnitt 4.2 pågår ett arbete med att revidera dessa kartläggningsmaterial och bedömningsstöd i syfte att de ska ge en bättre bild av elevens kunskaper och av vilka arbetsätt som kan användas för att ge eleven rätt stöd i rätt tid. Det finns även ett bemyndigande och anslutande föreskrifter om skyldighet att delta i nationella prov (se 29 kap. 28 § skollagen och t.ex. 9 kap. 20–22 a §§ skolförordningen för grundskolan). Regleringen är anpassad efter att det inte finns nationella prov i den anpassade grundskolan.

6.4.2 Garantin för tidiga stödinsatser ska fortsätta gälla i lågstadiet

Regeringens förslag: Skollagens bestämmelser om garantin för tidiga stödinsatser ska anpassas till att förskoleklassen ersätts av en ny första årskurs i lågstadiet i skolan.

Garantin för tidiga stödinsatser i lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska utgå från användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Bedömningen av en elevs kunskapsutveckling ska göras i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 2 eller 4 i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan och för årskurs 3 eller 5 i specialskolan.

Det befintliga bemyndigandet i skollagen justeras så att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om dels en skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningsmaterial i årskurs 1 i grundskolan, specialskolan och sameskolan och för elever i den årskursen som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner, dels en skyldighet för huvudmän att använda nationella bedömningsstöd i årskurs 2 i grundskolan och sameskolan, i årskurs 3 i specialskolan, och i årskurs 2 och 4 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner.

Uppföljningen av stöd som getts i form av extra anpassningar i svenska eller svenska som andraspråk och matematik ska göras i slutet av lågstadiet.

Utredningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredningens förslag bygger dock på dåvarande gällande rätt då garantin för tidiga stödinsatser inte omfattade den anpassade grundskolan.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Det gäller bl.a. *Barnombudsmannen, Folkhälsomyndigheten, Myndigheten för delaktighet, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Sameskolstyrelsen, Högskolan i Gävle, Uppsala universitet, Burlövs, Eslövs, Flens, Hammarö, Kalix, Karlskrona, Kungälv, Lunds och Vaxholms kommuner, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt Lärarnas Riksförbund.*

Förslaget om hur garantin för tidiga stödinsatser ska anpassas vid förskoleklassens upphörande och införandet av en ny årskurs 1 har överlag ett starkt stöd hos remissinstanserna. *Statens skolverk* tillstyrker förslaget när det gäller grundskolan, specialskolan och sameskolan, men framför att om garantin för tidiga stödinsatser införs i den anpassade grundskolan så bör förslaget om särskild bedömning och uppföljning även omfatta den skolformen. *Nacka kommun* anser att det bör preciseras att de nationella kartläggningsmaterialen ska användas i början av årskurs 1, medan kunskapskraven bör ligga kvar i årskurs 1 och de nationella bedömningsstöden genomföras i slutet av årskurs 1.

Göteborgs universitet anser däremot att det går att ifrågasätta om det verkligen krävs en systematisk bedömning av eleverna redan i nya årskurs 1. *Statens skolinspektion* ser risker med att den uppföljning av stöd som getts i form av extra anpassningar som i dag görs i slutet av förskoleklassen

och lågstadiet, endast ska göras i slutet av lågstadiet. *Norrtälje kommun* anser att den befintliga garantin bör skärpas i olika avseenden och *Lärarnas Riksförbund* och *Läraryrket* framför kritik mot hur den befintliga garantin fungerar. *Lärarnas Riksförbund* tillstyrker visserligen förslaget, men framför samtidigt att flera områden som fogas in i det nya regelverket egentligen behöver ses över i grunden.

Som nämnts i avsnitt 3 har ett antal myndigheter och organisationer beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss vars lagförslag överensstämmer med förslaget i rutan ovan. *Almega Utbildning* och *SKR* tillstyrker förslaget. Bland annat *Skolinspektionen*, *Skolverket*, *SPSM*, *Sameskolstyrelsen* och *Sveriges Skolledare* har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Garantin för tidiga stödinsatser behöver anpassas till en tioårig grundskola

Regeringen anser att det är mycket viktigt att eleverna tidigt i sin skolgång lär sig grundläggande färdigheter i att läsa, skriva och räkna. Garantin för tidiga stödinsatser syftar till att säkerställa att elever i behov av stöd tidigt får rätt stöd. *Lärarnas Riksförbund*, *Läraryrket* och *Norrtälje kommun* framför kritik mot hur den befintliga garantin fungerar. *Läraryrket* framför bl.a. att en undersökning som förbundet har gjort visar att en övervägande majoritet av lärarna och förskollärarna i förskoleklassen anger att deras elever inte har fått de insatser de behöver, trots att den kartläggning de genomfört slagit fast att eleverna behöver betydande insatser för sin kunskapsutveckling. *Lärarnas Riksförbund* anför att reformen med extra anpassningar har inneburit att dokumentationsbördan blivit omfattande, rakt emot reformens intentioner. *Norrtälje kommun* anser att garantin t.ex. bör skärpas genom obligatorisk uppföljning av vilket stöd som skolan ger, och vilken effekt det har, i slutet av varje läsår.

Regeringen, som också har uppmärksammat de brister som bl.a. *Lärarnas Riksförbund* och *Läraryrket* har påtalat, har tillsatt en utredning som bl.a. har i uppdrag att ta ställning till om regleringen om extra anpassningar bör avskaffas och föreslå hur arbetet med stöd och särskilt stöd kan förbättras och effektiviseras (dir. 2024:30). Utredningen, som har tagit sig namnet Utredningen om en förbättrad elevhälsa, ska delredovisa sitt uppdrag i denna del senast den 7 mars 2025. I sammanhanget kan även nämnas att *Skolinspektionen* på regeringens uppdrag har följt upp och utvärderat garantin för tidiga stödinsatser. Myndigheten slutredovisade uppdraget den 12 december 2024. I sin rapport framhåller *Skolinspektionen* bl.a. att många skolor i utvärderingen förefaller avvika från garantins reglerade process efter att de använt de nationella materialen och uppmärksammat elevers stödbehov och att eleverna får stöd i ungefär samma omfattning som innan garantin. Det innebär att garantins intention om att fler elever ska ges stödinsatser inte uppnås (U2024/02784).

Inom ramen för denna lagrådsremiss behandlas hur garantin för tidiga stödinsatser behöver anpassas till reformen om en tioårig grundskola. Regeringen utesluter dock inte att ytterligare ändringar kan komma att göras framöver utifrån det pågående arbetet på området.

Kartläggningen i dagens förskoleklass ska i stället göras i nya årskurs 1

Ett steg i garantin för tidiga stödinsatser är att systematiskt följa upp elevens kunskapsutveckling. Den särskilda bedömning av en elevs kunskapsutveckling som i dag ska göras i förskoleklassen utifrån ett nationellt kartläggningsmaterial måste anpassas vid införandet av en tioårig grundskola. Utredningen har föreslagit att denna bedömning i stället ska göras i nya årskurs 1. *Göteborgs universitet* ifrågasätter om det verkligen krävs en systematisk bedömning av eleverna redan i årskurs 1. Regeringen anser dock att en tidig och systematisk kartläggning av elevernas kunskaper utgör en central del i garantin för tidiga stödinsatser och anser i likhet med utredningen att den första kartläggningen inte bör senareläggas jämfört med vad som sker i dag.

Utredningens lagförslag i fråga om garantin för tidiga stödinsatser omfattar inte den anpassade grundskolan då garantin utvidgades till den skolformen först den 1 juli 2024. Regeringen anser dock, i likhet med *Skolverket*, att förslaget även bör omfatta den anpassade grundskolan eftersom garantin nu har införts där.

När det gäller de kartläggningsmaterial som i dag är obligatoriska att använda i förskoleklassen ansåg Utredningen om elevers möjligheter att nå kunskapskraven i sitt betänkande *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven* – aktivt stöd- och elevhälsoarbete samt stärkt utbildning för elever med intellektuell funktionsnedsättning (SOU 2021:11, s. 646) att dessa kartläggningsmaterial bör bli frivilliga att använda i årskurs 1 i grundsärskolan (nuvarande anpassade grundskolan) om en tioårig skola införs. Detta mot bakgrund av att det är viktigt att ta hänsyn till elevgruppens långsammare utveckling och behov av mer tid för att utveckla läs- och skrivfärdigheter samt grundläggande färdigheter i matematik. Regeringen bedömer dock att syftet med regleringen talar för att även elever som läser ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik enligt anpassade grundskolans kursplaner bör omfattas av kartläggningen i nya årskurs 1.

Regeringen föreslår därför att skollagens bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningsmaterial ska ändras så att det ska användas i den nya årskurs 1 i grundskolan, specialskolan och sameskolan och för elever i den årskursen som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner (se föreslagna 29 kap. 28 a § 1 skollagen).

När det gäller *Nacka kommuns* synpunkt att kartläggningarna bör genomföras relativt samlat i början av läsåret för att ge en bild av elevernas utgångsläge när de börjar skolan, kan det konstateras att det i dag framgår av Skolverkets föreskrifter att kartläggningsmaterialen ska användas vid avstämningsstillfällen under höstterminen (3 och 5 §§ SKOLFS 2019:16). Regeringen anser att det finns skäl för att det även framöver bör vara myndigheten som får meddela sådana närmare föreskrifter, men detta får bestämmas av regeringen på förordningsnivå.

Garantin för tidiga stödinsatser behöver även i övrigt anpassas till det utvidgade lågstadiet...

Som framgår av avsnitt 6.4.1 ska det i dag göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i lågstadiet i grundskolan och motsvarande skolformer i vissa fall (3 kap. 4 § skollagen). Det ska göras om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 (1 eller 4 i specialskolan). Regleringen kompletteras med ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bl.a. en skyldighet för huvudmän att använda nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, specialskolan och sameskolan samt i årskurs 1 och 3 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner (29 kap. 28 a § skollagen). Regeringen anser, i likhet med utredningen, att det mot bakgrund av att förskoleklassen föreslås utgöra en ny första årskurs i nu aktuella skolformer, är naturligt dels att bemyndigandet ändras till att avse en skyldighet för huvudmännen att använda nationella bedömningsstöd i den nya årskurs 2 i grundskolan och sameskolan samt i årskurs 2 och 4 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner, dels att den särskilda bedömningen i stället ska göras i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 2 eller 4 i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan. När det gäller specialskolan görs särskilda överväganden nedan.

Nacka kommun vänder sig dock emot att kriterierna för bedömning av kunskaper (tidigare kunskapskrav) och nationella bedömningsstöd som i dag finns i årskurs 1 flyttas till nya årskurs 2. Kommunen anser att kunskapskrav i den första årskursen är av vikt för att signalera vad undervisningen förväntas leda fram till och tydliggöra vad varje elev ska lära sig. Det kan enligt kommunen medföra att elevers behov av ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd synliggörs så att insatser sätts in i tid. Vidare anser kommunen att de nationella bedömningsstöden bör ligga kvar i den nya årskurs 1 och genomföras i slutet av årskursen som stöd för att bedöma hur eleverna ligger till i förhållande till kunskapskraven. Regeringen konstaterar att det finns starkt stöd bland remissinstanserna för förslaget att en nationell kartläggning av elevernas kunskaper ska göras det första obligatoriska skolåret (nya årskurs 1) samt att kriterier för bedömning av kunskaper och nationella bedömningsstöd ska användas det andra skolåret (nya årskurs 2). Att koncentrera samtliga delar till den första årskursen i lågstadiet riskerar enligt regeringens bedömning att ge lärarna för lite utrymme för att introducera eleverna till den obligatoriska skolan och utveckla deras kunskaper.

När det gäller specialskolan finns det i dag kriterier för bedömning av kunskaper i årskurs 1 och 4 och betygskriterier för årskurs 7 och 10 (se bl.a. läroplanen för specialskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet i vissa fall). Skälet till detta är att skolformen är ett år längre än grundskolan. Detta beror på att skolformens målgrupp behöver längre tid för sin språkutveckling. Det kan t.ex. handla om att elever behöver upp-täcka teckenspråkets relation till talspråk och skriftspråk, munrörelser och bokstäver för att komma vidare i sin skriftspråkliga utveckling. Trots detta

finns nuvarande kriterier för bedömning av kunskaper och obligatoriska bedömningsstöd i årskurs 1. Regeringen anser i likhet med utredningen att en anpassning bör göras utifrån att eleverna i specialskolan kan behöva längre tid för sin tidiga språkutveckling. Därför bör dessa kriterier för bedömning av kunskaper och de obligatoriska bedömningsstöden senareläggas en årskurs utöver den förskjutning på ett år som är en naturlig följd av införandet av en ny första årskurs. Regeringen anser därför att kriterierna för bedömning av kunskaper bör avse specialskolans nya årskurs 3 och 5. Bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella bedömningsstöd bör därmed avse nya årskurs 3 i specialskolan.

...och till att det blir färre övergångar mellan skolformer

Som framgår av avsnitt 6.4.1 finns det inom garantin för tidiga stödinsatser en skyldighet att följa upp stöd i form av extra anpassningar som getts i de ämnen som omfattas av garantin, dvs. svenska eller svenska som andraspråk och matematik (3 kap. 4 b § skollagen). En sådan uppföljning ska nu göras i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet och resultatet ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. Mot bakgrund av att det vid garantins införande inte har bedömts finnas skäl för en formaliserad uppföljning och överlämning mellan årskurserna i lågstadiet talar mycket för att inte ha en formaliserad uppföljning mellan nya årskurs 1 och 2, utan att uppföljningen ska genomföras i slutet av lågstadiet. *Skolinspektionen* ser dock risker med att denna uppföljning ska göras först i slutet av lågstadiet. Det kan enligt myndigheten få negativa konsekvenser för elever om den föreslagna bestämmelsen tolkas som att det får gå fyra år utan att genomförda extra anpassningar följs upp närmare. Skolinspektionen menar att tidigare krav på uppföljning bör övervägas. När det gäller de risker som Skolinspektionen framhåller kan regeringen konstatera att det i annan reglering finns krav på att löpande följa elevernas kunskapsutveckling. Som framgår av avsnitt 5.3 ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång varje termin ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som eleven får undervisning i (se bl.a. 10 kap. 12 § skollagen för grundskolan). Införandet av en tioårig grundskola innebär att ytterligare ett utvecklingssamtal ska hållas och en skriftlig individuell utvecklingsplan upprättas i nya årskurs 1, jämfört med vad som gäller i dag för förskoleklassen. Vidare följer t.ex. av läroplanen för grundskolan att läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmet samt informera rektorn. Behovet av särskilda krav på uppföljningar behöver även ställas i relation till vikten av att begränsa lärarnas administrativa arbete.

Med hänsyn till detta och det faktum att den nuvarande uppföljningen är kopplad till övergången mellan skolformer eller stadier, och därmed kan ligga till grund för en överlämning, bedömer regeringen att det i dagsläget inte bör införas ytterligare krav på en specifik uppföljning inom lågstadiet. Som tidigare framgått bör det dock framhållas att Skolinspektionen har haft i uppdrag att följa upp och utvärdera reformen om garantin för tidiga stödinsatser och Utredningen om en förbättrad elevhälsa har i uppdrag att bl.a. föreslå hur arbetet med stöd och särskilt stöd kan förbättras och effektiviseras. Regeringen följer därmed frågan och utesluter inte att det framöver kan behövas ytterligare åtgärder.

Sammantaget föreslår regeringen därmed att skollagens garanti för tidiga stödinsatser ska finnas kvar och anpassas till att framöver gälla i grundskolans och motsvarande skolformers lågstadium.

6.5 Följdändringar i skollagen och andra lagar

Regeringens förslag: Det ska göras följdändringar i skollagen på grund av att en tioårig grundskola införs. Bland annat ska förskoleklassen tas bort i olika bestämmelser. Numreringen av angivna årskurser ska också ändras i flera bestämmelser när lågstadiet blir fyraårigt och samtliga befintliga årskurser förskjuts uppåt ett år.

Följdändringar ska även göras i socialförsäkringsbalken, arbetsmiljölagen, föräldraledighetslagen, lagen om kommunalekonomisk utjämning, diskrimineringslagen och offentlighets- och sekretesslagen. I socialförsäkringsbalken, föräldraledighetslagen och diskrimineringslagen ska även vissa ändringar av rättelsekaraktär göras.

I smittskyddslagen ska det införas en skyldighet för huvudmän inom skolväsendet att erbjuda eleverna i nya årskurs 1 vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i allmänna vaccinationsprogram.

Utredningens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår till skillnad från regeringen ändringar i lagen (2010:801) om införande av skollagen (2010:800), men inte några ändringar i socialförsäkringsbalken, arbetsmiljölagen (1977:1160), föräldraledighetslagen (1995:584), lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning, diskrimineringslagen (2008:567) och smittskyddslagen (2004:168).

Remissinstanserna: Få remissinstanser har uttalat sig om följdändringarna. *Stockholms kommun* anser att skolpliktiga elever som ska fylla sex år ska ha företräde framför elever som fyller fem år i samband med beslut om skolplacering inför årskurs 1.

Vaccinationsprogramsutredningens förslag (SOU 2024:2): Överensstämmer delvis med regeringens förslag när det gäller vem som ska erbjuda vaccinationsprogram. Utredningen föreslår att elever i förskoleklassen ska erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i nationella vaccinationsprogram av huvudmannen för elevens utbildning.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser stödjer eller har inte något att invända mot att ansvaret för vaccinationer i förskoleklassen flyttas från regionen till huvudmannen för elevens utbildning.

Som nämnts i avsnitt 3 har ett antal myndigheter och organisationer beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss som överensstämmer med förslaget i rutan ovan. *Almega Utbildning* och *Sveriges Kommuner och Regioner* tillstyrker förslaget. *Arbetsmiljöverket*, *Diskrimineringsombudsmannen*, *Folkhälsomyndigheten*, *Försäkringskassan*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten*, *Statens skolinspektion*, *Statens skolverk*, *Sameskolstyrelsen* och *Sveriges Skolledare* har inga synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Införandet av en tioårig grundskola kräver en lång rad följdändringar i skollagen

Upphävandet av förskoleklassen och införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan och motsvarande skolformer föranleder behov av ett stort antal följdändringar i skollagen. Det gäller bl.a. att förskoleklassen behöver tas bort i olika bestämmelser, att samtliga befintliga årskurser förskjuts uppåt ett år och att lågstadiet blir fyraårigt. Mellanstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan kommer omfatta årskurs 5–7 och i specialskolan årskurs 6–8. Högstadiet i grundskolan och anpassade grundskolan kommer omfatta årskurs 8–10 och i specialskolan årskurs 9–11.

I 7 kap. skollagen, som reglerar skolplikten och rätt till utbildning, föreslås bestämmelserna bl.a. ändras på så sätt att skolplikten som huvudregel ska börja fullgöras i grundskolan eller i en motsvarande skolform, i stället för i förskoleklassen. Det föreslås dock inga ändringar när det gäller den befintliga möjligheten att under vissa förutsättningar skjuta upp skolplikten ett år (uppskjuten skolplikt) eller att börja i årskurs 1 ett år tidigare (tidigare skolstart). När det gäller fullgörande av skolplikten anser *Stockholms kommun* att skolpliktiga elever som ska fylla sex år ska ha företräde framför elever som fyller fem år i samband med beslut om skolplacering inför årskurs 1. Regeringen konstaterar att elevernas hemkommuner kommer att ha ett särskilt ansvar för de skolpliktiga sexåringarnas rätt till skolgång och att femåringarna även framöver endast kommer att ha en möjlighet men inte en rätt till tidigare skolstart (7 kap. 3, 11, 21 och 22 §§ skollagen).

Vidare bör bestämmelserna om nyanlända elever gälla för elever i nya årskurs 1. Bestämmelserna gäller i dag inte för elever i förskoleklassen utan från och med det kalenderår som barnet fyller sju år (3 kap. 12 a och 12 b §§). Vid införandet av en tioårig grundskola bör elever i nya årskurs 1 ha samma rätt till åtgärder för att underlätta skolgången som elever i nuvarande årskurs 1. Definitionen av en nyanländ elev bör därför ändras så att elever som har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sex år omfattas, förutsatt att även övriga förutsättningar för att anses som nyanländ är uppfyllda enligt definitionen (se 3 kap. 12 a §). Även bestämmelserna om bedömning av en elevs kunskaper bör ändras så att en sådan bedömning, förutom för nyanlända elever, även ska göras om det behövs för en elev som har varit bosatt utomlands och som har påbörjat sin utbildning här senast vid höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sex år (3 kap. 12 c § andra stycket 1).

Följdändringar krävs även i flera andra lagar

Med anledning av införandet av en tioårig grundskola behöver följdändringar göras i socialförsäkringsbalken, arbetsmiljölagen, föräldraledighetslagen, smittskyddslagen, lagen om kommunalekonomisk utjämning, diskrimineringslagen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Flertalet av de föreslagna ändringarna innebär att förskoleklassen tas bort eller att angiven årskurs eller angivet skolår ändras. Det kan nämnas att regeringen även kommer att behöva göra många följdändringar på förordningsnivå så att regelverket i sin helhet anpassas till reformen.

I socialförsäkringsbalken, föräldraledighetslagen och diskrimineringslagen bör även vissa förtydliganden och redaktionella ändringar göras. I 12 kap. 13 § socialförsäkringsbalken behöver det förtydligas att den senare tidpunkt vid vilken föräldrapenning lämnas inte bara gäller när ett barn deltar i utbildning i grundskolan utan även i utbildning som motsvarar grundskolan, t.ex. i utbildning i anpassade grundskolan eller specialskolan. Det är i linje med hur bestämmelsen tillämpas i dag och någon ändring i sak är alltså inte avsedd. Motsvarande förtydligande behöver även göras i bestämmelserna om rätt till ledighet i 5 och 7 §§ föräldraledighetslagen. Förutom att förskoleklassen tas bort i 2 kap. 6 § diskrimineringslagen, så bör skolformerna specialskola och sameskola byta plats så att de anges i samma ordning som i 10–13 kap. skollagen.

Regeringen bedömer dock, till skillnad från utredningen, att några ändringar inte behöver göras i lagen om införande av skollagen. Utredningen föreslår att den lagens 7 § – som reglerar att ett godkännande av utbildning som motsvarar förskoleklassen i 1985 års skollag (1985:1100) under vissa förutsättningar ska anses som ett godkännande som huvudman för förskoleklass enligt nuvarande 2010 års skollag – ska upphävas. Eftersom sådana gamla godkännanden anses som godkännanden för förskoleklass enligt den nuvarande skollagen och regeringen i lagförslaget ikraftträdande- och övergångsbestämmelser föreslår att godkännanden av enskilda huvudmän för förskoleklass ska upphöra att gälla den 1 juli 2028 (se avsnitt 8) behöver inte aktuell bestämmelse upphävas.

Skolhuvudmännen ska ansvara för vaccinationer av eleverna i nya årskurs 1

Regioner, kommuner och andra huvudmän för elevhälsa är skyldiga att erbjuda vaccinationer mot smittsamma sjukdomar i syfte att förhindra spridning av dessa sjukdomar i befolkningen. De nationella vaccinationsprogrammen utgörs dels av allmänna vaccinationsprogram som riktar sig till hela eller delar av befolkningen, dels av särskilda vaccinationsprogram för personer som ingår i riskgrupper. Som en följd av att förskoleklassen ska upphöra som skolform behöver ansvaret för vaccinationer ses över. Av smittskyddslagen följer att regionerna ska erbjuda vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i nationella vaccinationsprogram. När det gäller vaccinationer som ingår i allmänna vaccinationsprogram ska dock huvudmän inom skolväsendet erbjuda vaccinationer till elever som omfattas av elevhälsan enligt 2 kap. 25 § skollagen, med undantag för elever i förskoleklassen som ska erbjudas dessa vaccinationer av regionen (2 kap. 3 a–3 f §§ smittskyddslagen).

Vaccinationsprogramsutredningen föreslår i sitt betänkande Ett samordnat vaccinationsarbete – för effektivare hantering av kommande vacciner (SOU 2024:2, avsnitt 16.3 och 16.7) att huvudmän inom skolväsendet dels ska ansvara för samtliga nationella vaccinationsprogram för elever i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan, dels även ska ansvara för vaccinationer av barn i förskoleklassen. Utredningen konstaterar att när undantaget för förskoleklassen infördes var förskoleklassen inte en obligatorisk skolform. Vidare konstaterar utredningen att skolplikten sedan höstterminen 2018 även omfattar förskoleklassen, som omfattas av kravet på elevhälsa (se 2 kap. 25 § och 7 kap. 4 § skollagen). Utredningen har inte kunnat hitta någon förklaring till att undantaget för förskoleklassen finns kvar efter det att förskoleklassen blev obligatorisk. Det framstår enligt utredningen som ett förbiseende. Utredningen föreslår att undantaget för förskoleklassen tas bort så att elevhälsan ansvarar för att genomföra alla vaccinationer som ingår i nationella vaccinationsprogram redan från förskoleklassen. Utredningen konstaterar att det handlar om ett mindre antal barn årligen som behöver kompletterande vaccinationer i förskoleklassen, t.ex. barn som flyttat till Sverige och som inte har blivit erbjudna vaccinationer enligt det svenska barnvaccinationsprogrammet inom barnhälsovården eller i samband med hälsoundersökning för asylsökande och nyanlända.

Regeringen kan liksom Vaccinationsprogramsutredningen konstatera att det för närvarande inte finns någon schemalagd vaccination enligt barnvaccinationsprogrammet i förskoleklassen. En del barn kan dock behöva kompletterande vaccinationer och en naturlig avstämning av barnets vaccinationsstatus infaller vid övergången från barnhälsovården till elevhälsan. En avstämning av barnets vaccinationsstatus kan därför lämpligen ske vid det hälsosamtal som många skolor erbjuder i samband med skolstart. Att eventuella kompletterande vaccinationer då inte formellt ska erbjudas av elevhälsan förrän ett år senare, alternativt att primärvården ska uppsökas, framstår som en omotiverad lösning som leder till en oklar ansvarsfördelning. Detta kan medföra att vaccinationer i onödan skjuts upp. Det finns vidare ett mycket starkt stöd hos remissinstanserna för Vaccinationsprogramsutredningens förslag att skolhuvudmännen bör ansvara för vaccinationer av samtliga elever som omfattas av elevhälsan enligt 2 kap. 25 § skollagen.

Att regeringen i denna lagrådsremiss föreslår att förskoleklassen ska upphöra som skolform utgör inget hinder mot Vaccinationsprogramsutredningens förslag eftersom regeringen samtidigt föreslår att grundskolan och motsvarande skolformer ska utökas med ett år genom en ny första årskurs. Regeringen föreslår därför att ansvaret för skolhuvudmännen bör utökas till att även omfatta vaccinationer av elever i nya årskurs 1. Det innebär att undantaget för förskoleklassen i smittskyddslagen ska tas bort. Skolhuvudmännens ansvar att erbjuda vaccinationer bör även fortsatt omfatta vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i allmänna vaccinationsprogram. Vaccinationsprogramsutredningen förslag om att ta bort uppdelningen av nationella vaccinationsprogram i allmänna respektive särskilda program i smittskyddslagen bereds tillsammans med övriga förslag i SOU 2024:2 inom Regeringskansliet.

7 Barnens övergång från förskolan till skolan ska underlättas genom viss informationsöverföring

7.1 Det gäller viss sekretess och tystnadsplikt i skolväsendet

För vissa uppgifter inom skolväsendet råder sekretess eller tystnadsplikt

För förskolor och skolor med offentlig huvudman gäller den grundlagsfästa offentlighetsprincipen som bl.a. innebär att allmänheten har rätt att ta del av offentliga uppgifter i allmänna handlingar (2 kap. tryckfrihetsförordningen). Uppgifter i allmänna handlingar är offentliga om det inte finns en uttrycklig bestämmelse om sekretess i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL. Bestämmelser om sekretess i utbildningsverksamhet som bedrivs av en offentlig huvudman finns i 23 kap. OSL. Om sekretess gäller för en uppgift får uppgiften inte röjas för enskilda eller för andra myndigheter, om inte annat anges i OSL eller i lag eller förordning som OSL hänvisar till (8 kap. 1 § OSL).

För enskilt bedriven förskole- eller skolverksamhet samt för enskilt bedriven pedagogisk omsorg gäller inte offentlighetsprincipen. I stället finns det bestämmelser om tystnadsplikt i 29 kap. 14 § skollagen. Huruvida ett utlämnande utgör ett obehörigt röjande av uppgifter enligt denna bestämmelse ska tolkas mot bakgrund av vad som gäller enligt OSL. Om en uppgift om en enskilds personliga förhållanden lämnas ut i en situation där ett utlämnande hade varit tillåtet enligt OSL bör utlämnandet inte anses vara ett obehörigt röjande av uppgifter (se bl.a. prop. 2017/18:183 s. 64).

I sammanhanget kan nämnas att Skolinformationsutredningen i betänkandet Offentlighetsprincipen eller insynslag – Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom Skolväsendet (SOU 2024:28) har lämnat alternativa förslag för att öka insynen i bl.a. fristående skolor, förskolor och fritidshem, dels ett införande av offentlighetsprincipen, dels ett förslag till insynslag. Betänkandet har remitterats tillsammans med en inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) framtagen promemoria som innehåller ytterligare ett alternativt förslag, Offentlighetsprincipen med lätttnadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet (U2024/01169). Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Det gäller en presumtion för sekretess i förskolan...

I förskolan och pedagogisk omsorg gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men (23 kap. 1 § OSL). Det är alltså fråga om ett starkt sekretesskydd i dessa verksamheter som innebär att det råder en presumtion för sekretess.

...medan sekretesskyddets styrka varierar i olika delar av verksamheten i övriga skolformer för barn och ungdomar

Sekretesskyddet för uppgifter om enskildas personliga förhållanden i förskoleklassen samt grundskolan och motsvarande skolformer regleras

huvudsakligen i 23 kap. 2 § OSL. Där framgår att sekretess gäller för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i sådan elevhälsa som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men (första stycket). Det innebär att det även här råder en presumtion för sekretess. När det gäller uppgifter om enskildas personliga förhållanden i ”särskild elevstödande verksamhet i övrigt” gäller sekretess endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Det innebär att utgångspunkten är att uppgifterna är offentliga. Vidare framgår att sekretess med samma styrka gäller för uppgift som hänför sig till ärende om tillrättaförande av en elev eller om skiljande av en elev från vidare studier. Beslut i sådana ärenden är dock undantagna sekretessen. Utöver detta råder sekretess för uppgift om en enskilds identitet m.m. om det kan antas att den enskilda eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Vid en jämförelse mellan sekretessen enligt 23 kap. 1 § och sekretessen enligt 23 kap. 2 § finns det alltså ett heltäckande starkt sekretesskydd inom förskolan, medan det gäller olika stark sekretess eller inte någon sekretess alls inom skolan beroende på vilken verksamhet inom skolan det är fråga om. I förarbetena till den dåvarande sekretesslagen (1980:100) framhålls att det inom förskoleverksamheten inte finns någon elevvård med skol-sköterskor, psykologer m.fl. utan att det i stor utsträckning är den ordinarie personalen som får del av känsliga uppgifter om barn, hemförhållanden och liknande (se prop. 1997/98:6 s. 62 f.).

Det finns en sekretessgräns mellan den medicinska delen av elevhälsan och övriga delar av elevhälsan

För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten (2 kap. 25 § första stycket skollagen). För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § andra stycket skollagen). I sammanhanget kan nämnas att den tidigare nämnda Utredningen om en förbättrad elevhälsa har i uppdrag föreslå hur elevhälsan kan stärkas i syfte att bättre tillgodose elevernas behov (dir. 2024:30). I uppdraget ingår bl.a. att föreslå vilka kompetenser som ska ingå i elevhälsan, analysera hur utvecklade samverkansrutiner mellan elevhälsan, skolan i övrigt och socialtjänsten kan bidra till att stärka elevhälsoarbetet samt att analysera om det finns behov av ändringar i sekretessregleringen.

Sekretess gäller inte bara gentemot allmänheten och andra myndigheter, utan även mellan olika verksamhetsgrenar inom en och samma myndighet, när verksamhetsgrenarna är att betrakta som självständiga i förhållande till

varandra (8 kap. 2 § OSL). Elevhälsans medicinska del utgör en självständig verksamhetsgren i förhållande till den övriga elevhälsan och skolan i övrigt. För den medicinska delen av elevhälsan gäller hälso- och sjukvårdssekretess enligt 25 kap. 1 § OSL och för övriga delar av elevhälsan och skolan i övrigt gäller sekretess enligt 23 kap. 2 § enligt vad som har redovisats ovan. Det gäller således en sekretessgräns mellan dessa olika verksamheter.

I sammanhanget ska dock uppmärksammas att en enskild enligt 12 kap. 2 § OSL helt eller delvis kan häva sekretess som gäller till skydd för honom eller henne, om inte annat anges i OSL. Vidare gäller sekretess till skydd för en enskild, om den enskilde är underårig, även i förhållande till dennes vårdnadshavare. Sekretessen gäller dock inte i förhållande till vårdnadshavaren i den utsträckning denne enligt 6 kap. 11 § föräldrabalken har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör den underåriges personliga angelägenheter, såvida inte det kan antas att den underåriga lider betydande men om uppgiften röjs för vårdnadshavaren, eller det annars anges i OSL. Om sekretess inte gäller i förhållande till vårdnadshavaren förfogar denne ensam eller, beroende på den underåriges ålder och mognad, tillsammans med den underåriga över sekretessen till skydd för den underåriga (12 kap. 3 § OSL). I den mån uppgifter bedöms behöva lämnas över från den medicinska delen av elevhälsan till övriga delar av elevhälsan eller skolan i övrigt är således utgångspunkten att ett sådant överlämnande sker med stöd av samtycke.

Det finns dock en sekretessbrytande bestämmelse i 25 kap. 13 a § OSL. Enligt den bestämmelsen hindrar hälso- och sjukvårdssekretessen inte att en uppgift om en enskild lämnas från sådan elevhälsa som avser medicinsk insats till annan elevhälsa eller särskild elevstödande verksamhet i övrigt inom samma myndighet, om det krävs att uppgiften lämnas för att en elev ska få nödvändigt stöd. Enligt förarbetena ska bestämmelsen tillämpas restriktivt och endast i de undantagsfall då en allvarlig situation inte kan lösas på annat sätt än genom att uppgiften lämnas ut (prop. 2009/10:165 s. 950 f.). Någon motsvarande sekretessbrytande bestämmelse finns inte i 23 kap. OSL som rör sekretess i utbildningsverksamhet. Denna skillnad beror på att den s.k. generalklausulen i 10 kap. 27 § första stycket OSL, som anger att en sekretessbelagd uppgift får lämnas till en myndighet, om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda, är tillämplig på sekretessen enligt 23 kap. OSL, men inte på hälso- och sjukvårdssekretessen (10 kap. 27 § andra stycket OSL).

Sekretess gäller mellan vissa förskole- och skolenheter

Som nämnts innebär sekretess för en uppgift att uppgiften inte får röjas för enskilda eller för andra myndigheter, om inte annat anges i OSL eller i lag eller förordning som OSL hänvisar till (8 kap. 1 § OSL). Det innebär att förskolor eller pedagogisk omsorg med en kommunal huvudman inte utan sekretessprövning kan lämna över sekretessskyddade uppgifter till fristående skolor, skolor i en annan kommun eller skolor med statlig huvudman.

Som framgår ovan gäller vidare sekretess inte bara gentemot allmänheten och andra myndigheter, utan även mellan olika verksamhetsgrenar

inom en och samma myndighet, när verksamhetsgrenarna är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra (8 kap. 2 § OSL). Regleringen innebär att sekretessgränsen inom en kommun anses gå mellan olika nämnder, inte mellan olika skolenheter som sorterar under samma nämnd (se bl.a. prop. 2017/18:183 s. 65). Det finns inte heller några sekretessgränser mellan olika skolformer under samma nämnd. Sekretessen gäller således inte mellan förskole- och skolenheter så länge den kommunala huvudmannen har alla förskole- och skolenheter samlade under samma nämnd. Om förskolan däremot sorterar under en annan nämnd än den som t.ex. ansvarar för grundskolan gäller sekretess mellan dessa verksamheter.

Sekretessgränsen mellan elevhälsans medicinska del å ena sidan och övriga delar av elevhälsan och skolan i övrigt å andra sidan gäller oavsett om kommunens skolenheter sorterar under samma nämnd eller olika nämnder, så länge inte hälso- och sjukvård och skolfrågor hanteras av samma nämnd.

Det finns vissa sekretessbrytande bestämmelser

Det finns bestämmelser i OSL som är sekretessbrytande. Ovan har nämnts att bestämmelsen i 25 kap. 13 § OSL bryter sekretessen mellan sådan elevhälsa som avser medicinsk insats och annan elevhälsa eller särskild elevstödande verksamhet i övrigt inom samma myndighet, om det krävs att uppgiften lämnas för att en elev ska få nödvändigt stöd. Det finns också vissa generella sekretessbrytande bestämmelser i OSL. Ovan har redovisats att en enskild, eller under vissa förutsättningar dennes vårdnadshavare, kan efterge sekretess i förhållande till en annan enskild eller en myndighet (12 kap. 2 och 3 §§ OSL). Sekretess hindrar inte heller att en uppgift lämnas från en myndighet till en enskild eller till en annan myndighet om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska kunna fullgöra sin verksamhet (10 kap. 2 § OSL). Vidare gäller att sekretess inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning (10 kap. 28 § OSL). Den tystnadsplikt som gäller i t.ex. fristående förskolor och enskilt bedriven verksamhet enligt 25 kap. skollagen gäller bara obehörigt utlämnande av uppgifter. Om det framgår av en bestämmelse i lag att uppgifter ska överlämnas är det inte fråga om ett obehörigt utlämnande.

Som nämnts i avsnitt 6.4.1 finns det en bestämmelse i skollagen som anger att det i slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan och specialskolan, ska genomföras en uppföljning av stöd i form av extra anpassningar som getts i svenska, svenska som andraspråk och matematik och att resultatet av den uppföljningen ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs (3 kap. 4 b § skollagen). I 3 kap. 12 j § skollagen finns det därutöver bestämmelser om överlämning av uppgifter vid övergång mellan vissa skolformer. Dessa anger att när en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från en av dessa skolformer till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om en elev byter skolenhet inom en skolform. När en

elev ska byta skolform från grundskolan eller anpassade grundskolan till gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan kan det vara svårt för den avlämnande skolenheten att veta vart en elev kommer att ta vägen. För att underlätta för skolhuvudmännen vid överlämningar från grundskolan eller anpassade grundskolan till gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan ska därför en mottagande skolenhet inom de två sistnämnda skolformerna skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövligt. Någon motsvarande informationsskyldighet för den mottagande skolenheten har inte bedömts behövas vid andra former av övergångar (prop. 2017/18:183 s. 69).

De aktuella bestämmelserna om informationsöverlämning har utformats så att uppgiftsskyldigheten bryter igenom bestämmelserna om sekretess och tystnadsplikt. De föreskriver en sådan uppgiftsskyldighet som enligt 10 kap. 28 § OSL gör det möjligt för en skola med offentlig huvudman att lämna uppgifter till en annan skola utan att inhämta samtycke från den enskilde. På motsvarande sätt gör bestämmelserna att det inte blir ett obehörigt röjande av uppgifter när en fristående skola lämnar över uppgifter om eleven (prop. 2017/18:183 s. 67). Bestämmelserna omfattar dock inte övergången från förskolan, eller från pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola, till grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan.

Förskolan och skolan har däremot i uppdrag att samverka för att stödja barns och elevers utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samverkan ska utgå från de mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet. Vid byte av verksamhet ska samverkan ske för att stödja barns och elevers övergångar. Detta framgår av läroplanen för förskolan (SKOLFS 2018:50) och läroplanerna för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan (se avsnitt 5). En bestämmelse om samverkan är inte detsamma som en bestämmelse om uppgiftsskyldighet, men om det finns sekretessbelagda uppgifter som behöver utbytas i samverkan så kan de utbytas med samtycke från vårdnadshavaren (12 kap. 2 och 3 §§ OSL).

7.2 Uppgifter ska överlämnas från förskola till skola för att underlätta skolstarten för barnet

Regeringens förslag: Inför eller i samband med att ett barn övergår från förskolan, eller från pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola, till grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan, ska den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta övergången för barnet.

Det ska göras språkliga förtydliganden i en av skollagens befintliga bestämmelser om överlämnande av information mellan och inom skolformer.

Utredningens förslag: Överensstämmer huvudsakligen med regeringens förslag. Utredningen har föreslagit ordet ”När” i stället för formu-

leringen ”Inför eller i samband med att”. Utredningen har inte heller föreslagit att följdändringar ska göras i en av de befintliga bestämmelserna.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inga invändningar mot förslaget. Det gäller bl.a. *Statens skolverk*, *Statens skolinspektion*, *Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)*, *Sameskolstyrelsen*, *Integritetsskyddsmyndigheten*, *Justitiekanslern*, *Förvaltningsrätten i Göteborg*, *Högskolan i Gävle*, *Högskolan Väst*, *Falköpings*, *Karlskrona*, *Kungälv*, *Norrtälje* och *Vaxholms kommuner*, *Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)* och *Lärarnas Riksförbund*.

Riksförbundet FUB tillstyrker förslaget och understryker vikten av en strukturerad överlämning mellan förskolan och skolan där relevant information om eleven överlämnas. Förbundet menar att det är en förutsättning för att elever med funktionsnedsättning ska mötas med en individanpassad undervisning, särskilt stöd och anpassningar som eleven har rätt till. Även *Göteborgs kommun* tillstyrker förslaget och påtalar betydelsen av att mottagande skolform skapar både kontinuitet och progression för eleverna. *Skolinspektionen* framför att myndigheten i en granskning konstaterat att det finns risk för otillräcklig samverkan och bristande kunskapsutbyte i samband med övergångar och ser positivt på förslaget. Även *SPSM* tillstyrker förslaget och betonar vikten av samverkan med vårdnadshavare vid övergången, särskilt när det gäller barn och elever med funktionsnedsättning. Myndigheten lyfter även fram att i varje enskilt fall behöver förskolan bedöma vilken informationsöverföring som behövs utifrån det enskilda barnets behov, och i enlighet med barnets bästa.

Skolverket tillstyrker förslaget, men anser att det bör övervägas om motsvarande krav på överlämning ska gälla när ett barn byter till en annan förskoleenhet. Även *Malmö kommun* ställer sig frågande till varför inte överlämning av nödvändig information om barn som flyttar mellan olika huvudmäns förskolor eller pedagogisk omsorg ska omfattas.

Stockholms kommun framhåller att det är av yttersta vikt att det garanteras att den information som behövs för ett bra mottagande i skolan lämnas över och framhåller att kommunens tillsyn av fristående förskolor visar på stora skillnader i förskolornas rutiner för informationsöverlämning vid övergångar. Kommunen framhåller även vikten av att de formaliserade kraven på överlämning inte får bidra till att öka förskollärarnas administrativa arbetsböda.

Läraryrket framhåller att en grundskola kan ta emot elever från ett mycket stort antal förskolor och att förväntningarna på övergångar kommer att öka när eleverna direkt ska börja i grundskolan. Det kommer att kräva mycket tid och kan bli svårare att hinna med. Även *Barnombudsmannen (BO)* framhåller att övergångar från förskola till grundskola med anledning av det fria skolvalet kan bli en utmaning. BO ser en risk att information inte förs över i tillräcklig grad vilket kan komma att drabba särskilt sårbara barn, exempelvis de barn som har störst behov av särskilt stöd. BO framhåller även att vid bedömningen av om överlämning av uppgifter behövs så är det av största vikt att barnet får komma till tals och får möjlighet att lämna sin syn på sin situation i enlighet med artikel 12 i barnkonventionen.

SKR tillstyrker förslaget, men anser att det måste vara tydligt vilka uppgifter om barnet som ska överlämnas till skolan och att det därför

behöver tas fram stödmaterial i frågan samt genomföras informations- och kompetenshöjande insatser.

Uppsala universitet anser att den föreslagna bestämmelsen är för allmänt hållen och ställer mycket höga krav på förskolans personal. Universitetet anser bl.a. att det framstår som olämpligt att en så svårtolkad och svår-tillämpad regel ska kunna tillämpas som grund för ett allmänt sekretessgenombrott för en stor mängd uppgifter och att det kan ifrågasättas om sekretessgenombrott är lämpligt och behövligt.

Idéburen välfärd framför att offentliga och enskilda huvudmän har olika lagstiftningar att följa och att en enskild huvudman och dess anställda lyder under tystnadsplikt. Organisationen anser vidare att det är orimligt att begära att varje anställd hos en enskild huvudman ska ha tillräcklig kunskap för att göra en sekretessbedömning enligt en lagstiftning som inte omfattar dem.

Som nämnts i avsnitt 3 har ett antal myndigheter och organisationer beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss som överensstämmer med förslaget i rutan ovan. *Almega Utbildning* och *SKR* tillstyrker förslaget. Ingen annan har några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Information från förskolan kan underlätta övergången till skolan

Att börja i skolan är en viktig händelse för alla barn. Den stora majoriteten barn (ca 96 procent år 2023) går i förskolan före skolstarten. Ett fåtal barn går i stället i pedagogisk omsorg (25 kap. 2 § skollagen) och några barn deltar inte i någon verksamhet alls. Att övergången till skolan fungerar väl är betydelsefullt för en bra skolstart. Det möjliggör såväl progression i undervisningen som att anpassningar av undervisningen kan göras utifrån barnens förutsättningar. Som framgår av avsnitt 7.1 finns det därför bestämmelser i läroplanen om att förskolan och skolan vid byte av verksamhet ska samverka för att stödja barns och elevers övergångar.

Av den forskningsöversikt som utredningen har låtit ta fram framgår ett antal teman som är särskilt viktiga för att övergången ska vara så gynnsam som möjligt för barnens utveckling och lärande. Det gäller bl.a. övergångsaktiviteter och samarbete mellan de olika skolformerna, hur övergången organiseras och genomförs, samt att information överlämnas mellan berörda skolformer. Vissa barn- och elevgrupper kan också vara mer utsatta vid övergångar. Bland annat riskerar viktig pedagogisk information att gå förlorad vid övergångar inom och mellan olika skolformer för barn och elever i behov av särskilt stöd.

Regeringen bedömer utifrån detta, och med stöd av flera remissinstanser, att en viktig faktor för en väl fungerande övergång mellan förskolan eller pedagogisk omsorg och skolan är att information kan överlämnas mellan verksamheterna i syfte att underlätta övergången för barnen. Som bl.a. *Skolinspektionen* konstaterar finns dock en risk för otillräcklig samverkan och bristande kunskapsutbyte i samband med övergångar.

Det saknas bestämmelser i skollagen om överlämning av uppgifter från förskolan till skolan

Som framgår av avsnitt 7.1 finns det i skollagen bestämmelser om överlämning av uppgifter vid övergång mellan vissa skolformer (3 kap. 12 j §). Regleringen omfattar emellertid inte övergången från förskolan till en annan skolform. I förarbetena till bestämmelsen om överlämning av uppgifter angavs bl.a. att den reglering om övergångar som finns i läroplanerna inte har fått tillräckligt genomslag och möjligen inte uppfattas som tillräckligt tydlig (propositionen En gymnasieutbildning för alla, prop. 2017/18:183 s. 59 f.). Det angavs vidare i propositionen att om extra anpassningar eller särskilt stöd glöms bort eller försenas i samband med att elever byter skola eller lärare kan detta medföra att en elev kommer efter i skolan och får svårt att komma i kapp senare. Av likvärdighetsskäl och för att alla elever ska få de bästa möjligheterna att efter skolan etablera sig på arbetsmarknaden eller gå vidare till eftergymnasiala studier, ansågs det därför viktigt att alla elever med behov av en överlämning ska få en sådan, oavsett vilken skolenhet de tillhör. Vidare framgår av propositionen att Handikappförbunden (HSO) och Riksförbundet Attention ansåg att en reglering om överlämning av information även borde omfatta övergången från förskolan till skolan. Den dåvarande regeringen instämde i detta men bedömde att det inte fanns ett tillräckligt beredningsunderlag för att behandla den frågan i propositionen (prop. 2017/18:183 s. 60.). Ett behov av en tydligare reglering av överlämning av uppgifter från förskolan till skolan har alltså påtalats tidigare.

Behovet av en tydlig reglering av överlämning av uppgifter ökar vid införandet av en tioårig grundskola

Övergången från förskolan eller pedagogisk omsorg till skolan innebär att barnet ställs inför nya krav och förväntningar med nya relationer till elever och skolpersonal. Hur barn påverkas av övergången beror till stor del på hur överlämnandet fungerar och hur väl den mottagande verksamheten är rustad för att möta barnen utifrån deras förutsättningar. För många barn är övergången oproblematiske, men det finns också barn som behöver ett anpassat mottagande utifrån sina behov. Det förutsätter att förskolan eller den pedagogiska omsorgen och skolan samverkar och att den avlämnande verksamheten kan lämna sådan information som behövs. I forskningen understryks vikten av att undervisningen i skolan tar vid där den tidigare utbildningen slutar och att information om barnet överlämnas så att den fortsatta undervisningen kan anpassas utifrån barnets förutsättningar. Regeringen kan, som även *Riksförbundet FUB* framhåller, konstatera att en sådan överlämning bl.a. kan utgöra en förutsättning för att elever med funktionsnedsättning vid behov redan från början ska mötas av en anpassad undervisning och det stöd som eleven har rätt till i den nya skolformen.

I denna lagrådsremiss föreslås att förskoleklassen ska upphöra som skolform och att grundskolan och motsvarande skolformer utökas med en ny första årskurs. Det föreslås även att eleverna i nya årskurs 1 ska få undervisning i ämnen i enlighet med grundskolans och motsvarande skolformers läroplaner. Det innebär att eleverna i nya årskurs 1 kommer att mötas av ett starkare kunskapsfokus än vad som finns i nuvarande

förskoleklassen. Regeringen bedömer att detta ökar betydelsen av att övergången mellan förskolan och skolan fungerar väl. Som *Läraryrket* anger kan också förväntningarna på övergångarna komma att öka när barnen efter förskolan ska börja direkt i grundskolan. Regeringen har även förståelse för att det, som Läraryrket och *BO* framhåller, innebär en utmaning när en grundskola i vissa fall tar emot barn från ett mycket stort antal förskolor. Som angetts tidigare finns det dock redan krav i läroplanerna på samverkan mellan förskolan och skolan. Förskollärare ansvarar bl.a. för att vid övergångar särskilt uppmärksamma barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling. Regeringen bedömer att det både med beaktande av barnens bästa och verksamheternas behov är viktigt att undanröja eventuella hinder för en smidig övergång och att säkerställa en tydlig reglering inom området.

En sekretessbrytande bestämmelse bör införas

Regeringen bedömer i likhet med utredningen och bl.a. *Lunds kommun* att enbart skrivningar i läroplanerna inte garanterar att den information som behövs för att barnet ska få ett bra mottagande i skolans nya årskurs 1 också lämnas över. Regeringen anser därför, i likhet med bl.a. *Skolverket*, *Skolinspektionen*, *SPSM*, *Sameskolstyrelsen* och *SKR*, att det finns skäl för att införa en motsvarande bestämmelse om överlämning av uppgifter vid övergångar till skolan som i dag redan gäller för övergångar efter det att barnet börjat i skolpliktig verksamhet (3 kap. 12 j § första stycket skollagen). När det gäller *Skolverkets* och *Malmö kommuns* synpunkt att det även bör övervägas om motsvarande krav på uppgiftsöverlämning ska gälla när ett barn byter till en annan förskoleenhet eller pedagogisk omsorg, kan regeringen konstatera att den frågan inte har behandlats av utredningen och att det saknas beredningsunderlag för en sådan förändring.

Den föreslagna bestämmelsen om överlämning av uppgifter från förskolan är enligt *Uppsala universitet* för allmänt hållen och ställer mycket höga krav på förskolans personal att göra de nödvändiga rättsliga bedömningarna. Mycket talar enligt universitetet för att reglerna behöver preciseras och att konkret vägledning behövs för att skapa förutsättningar för en korrekt tillämpning. Universitetet anser att det framstår som olämpligt att en så svårtolkad och svårtillämpad regel ska kunna tillämpas som grund för ett allmänt sekretessgenombrott för en stor mängd uppgifter. Om regeln ska gälla även då sekretess råder, så anser universitetet att det måste klargöras hur bedömningen ska ske på ett för förskolorna tillgängligt sätt.

Som framgått finns det redan sekretessbrytande bestämmelser om överlämnade av uppgifter vid övergångar för förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Därigenom finns ett tydligt lagstöd för att vid behov överlämna uppgifter om en elev till mottagande skolenhet, även om denna t.ex. tillhör en annan huvudman eller sorterar under en annan nämnd inom samma kommun. Detta bidrar till likvärdighet för eleverna och en tydlighet i lagstiftningen för verksamheterna att förhålla sig till. För att alla elever ska få en bra skolstart i den nya första årskursen anser regeringen att detsamma även bör gälla vid övergången mellan förskolan eller den pedagogiska omsorgen och skolan. Regeringen kan även konstatera att för-

skolans personal, så väl som personalen inom pedagogisk omsorg, redan i dagsläget har att förhålla sig till bestämmelser om sekretess och tystnadsplikt. Redan i dag är också förskollärare skyldiga att samverka med skolan och ansvarar bl.a. för att vid övergångar särskilt uppmärksamma barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling. En del i detta kan vara att just informera skolan om barnets behov och, om det är fråga om sekretessbelagda uppgifter, inhämta samtycke från vårdnadshavaren för sådant överlämnande. En utgångspunkt måste vara att personalen i berörda skollagsreglerade verksamheter, på motsvarande sätt som personalen i skolan, med rätt stöd kan tillämpa det regelverk som gäller för verksamheten. Enligt skollagen ska huvudmannen bl.a. se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen). Regeringen delar dock bl.a. *SKR:s* bedömning att ett nationellt stöd till huvudmännen och verksamheterna kan underlätta arbetet med överlämnningar och därmed behövs. Ett sådant stödmaterial kan bl.a. tydliggöra vilka typer av uppgifter om barnen som ska överlämnas till skolan och hur arbetet kan bedrivas. Det är viktigt eftersom bestämmelsen, i likhet med vad *Stockholms kommun* framhåller, inte bör leda till onödig administration. Utifrån dagens bestämmelser finns det redan ett sådant stödmaterial på Skolverkets webbplats. Materialet behöver dock uppdateras utifrån att bestämmelserna om överlämnande av uppgifter utökas till att även avse övergången från förskolan eller den pedagogiska omsorgen till skolan.

Idéburen välfärd anser att det är orimligt att begära att varje anställd hos en enskild huvudman ska ha tillräcklig kunskap för att göra en sekretessbedömning enligt en lagstiftning som inte omfattar dem. Detta med anledning av att regleringen om tystnadsplikt i skollagen, i likhet med tystnadsplikter på andra områden, innebär att bedömningen av om ett utlämnande utgör ett obehörigt röjande av uppgifter bl.a. ska tolkas mot bakgrund av vad som gäller i offentlig verksamhet enligt OSL. Här vill regeringen markera att det i nu aktuell situation handlar om en sekretess- och tystnadspliktsbrytande bestämmelse om uppgiftsskyldighet som de anställda ska förhålla sig till. Den innebär att den överlämnande förskoleenheten eller pedagogiska omsorgen till den mottagande skolenheten ska överlämna sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta övergången för barnet, dvs. det handlar om en professionell bedömning. Vid tillämpning av den bestämmelsen kan personal i enskilt bedriven verksamhet, i likhet med personal i offentlig verksamhet, ta hjälp av det stödmaterial som Skolverket ska ta fram. Regeringen anser att bedömningen därmed inte blir svårare för personal i fristående verksamhet, än för personal i offentlig verksamhet.

Uppsala universitet invänder vidare att det saknas tillräckligt stöd för att sekretessen utgör ett större hinder i överlämnandet eftersom samtycke i regel kan inhämtas från vårdnadshavarna. Regeringen instämmer i att samtycke från vårdnadshavarna ofta kan inhämtas. Regeringen anser även att det är angeläget att det finns ett förtroendefullt samarbete mellan förskolan eller den pedagogiska omsorgen, skolan och barnets vårdnadshavare. Detta är oftast en förutsättning för att övergången ska bli lyckad för barnet. Det kan likväl förekomma att vårdnadshavare motsätter sig en sådan informationsöverföring. Om det råder sekretess eller tystnadsplikt mellan avlämnande förskola eller pedagogisk omsorg och mottagande

skola kan inte informationen lämnas över med mindre än att det finns en uttrycklig bestämmelse som bryter sekretessen och tystnadsplikten i den situationen. Det kan finnas olika skäl till att vårdnadshavare inte anser att uppgifter om barnet ska överlämnas till den mottagande skolan. De kan exempelvis bedöma att uppgifter om ett barns svårigheter skulle kunna bidra till en negativ uppfattning om barnet i skolan, eller inte dela de bedömningar om barnets behov som gjorts i förskolan eller den pedagogiska omsorgen. Det kan också vara så att ett barns vårdnadshavare har olika uppfattningar om vilka uppgifter som bör lämnas över. Samtidigt innebär rätten till utbildning att barn och elever ska ges goda förutsättningar och få det stöd de behöver för att kunna tillgodogöra sig utbildningen. I all verksamhet enligt skollagen som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt (1 kap. 10 § skollagen). I detta ingår att barnets rätt till utbildning och stöd ska sättas före föräldrarnas behov och önskemål. Vårdnadshavares uppfattningar bör förvisso utgöra en viktig del i denna bedömning, men regeringen anser inte att deras medgivande ska vara en förutsättning för att personalen i förskolan eller den pedagogiska omsorgen ska kunna överlämna sådana uppgifter om barnet till skolan som de utifrån en professionell bedömning bedömer behövas för att underlätta övergången för barnet.

Regeringen bedömer således, i likhet med majoriteten av remissinstanserna, att det behövs en sekretess- och tystnadspliktsbrytande bestämmelse som möjliggör för personalen i förskolan eller pedagogisk omsorg att överlämna sådana uppgifter som behövs för att underlätta barnets övergång till skolan.

Endast sådan information som behövs för att underlätta övergången för barnet ska överlämnas

Som anges i förarbetena till skolans befintliga bestämmelser om överlämning av uppgifter vid övergångar (3 kap. 12 j § skollagen) ska det vara barnens behov som ska styra om en överlämning ska göras och vilka uppgifter som ska överlämnas till den nya skolenheten (jfr prop. 2017/18:183 s. 60). Detta är särskilt viktigt när information ska överlämnas från förskolan eller pedagogisk omsorg, som omfattas av ett starkt sekretesskydd, till skolan. Inför en överlämning bör således avlämnande verksamhet göra en bedömning av om en överlämning av uppgifter överhuvudtaget behövs. Regeringen bedömer att de barn som varaktigt behöver mer stöd än andra barn i förskolan är en särskilt sårbar grupp när det gäller övergången till skolan varför det i princip alltid, när det gäller dessa barn, bör vara angeläget att en överlämning av information görs. Det bör framför allt handla om vilka stödsatser barnet har behov av och uppgifter om hur förskolan eller den pedagogiska omsorgen särskilt har arbetat med barnet utifrån hans eller hennes kunskapsutveckling. Den mottagande skolenheten kan då redan i inledningen av elevens skolgång planera och sätta in de stödåtgärder som eleven behöver. Det finns också barn som av olika skäl behöver mer utmaning och stimulans i utbildningen. Också dessa barn behöver ofta en överlämning så att den mottagande skolenheten kan ta vid och se till att eleven får förutsättningar att nå ännu längre i sin kunskapsutveckling. Det kan t.ex. handla om kortfattad information om barnets kunskapsutveckling och vad förskolan har gjort för att stimulera denna.

Bedömningen av vilka uppgifter som är relevanta att överlämna behöver oftast göras i samråd med barnets vårdnadshavare. Som *BO* påtalar måste även barnets rätt att komma till tals och få uttrycka sin mening i frågor som berör dem beaktas (1 kap. 10 § skollagen). Regeringen anser att det är angeläget att förskolan och den pedagogiska omsorgen har en kommunikation med barnet och dess vårdnadshavare kring vilka uppgifter som överlämnas och varför. Det är viktigt att överlämningen görs på ett systematiskt sätt, att det finns rutiner för arbetet och att dokumentationen utformas på ett lämpligt sätt. På så sätt kan situationer där vårdnadshavare och personalen är oense om vad en eventuell överlämning behöver omfatta ofta undvikas. Om förskolan eller den pedagogiska omsorgen och vårdnadshavaren ändå är oense om vad som ska lämnas över kan det finnas skäl att göra ytterligare en bedömning av vad som är bäst för barnet och om överlämningen av uppgifter ändå behövs för att underlätta övergången.

Informationen ska överlämnas inför eller i samband med övergången till den obligatoriska skolformen

I de befintliga sekretess- och tystnadspliktsbrytande bestämmelserna i skollagen om överlämnande av information i samband med övergångar mellan eller inom skolformer (3 kap. 12 j §) används formuleringen ”När en elev /.../ övergår”. Det finns skäl att överväga om en annan formulering bör användas när denna bestämmelse kompletteras med en ny bestämmelse som tar sikte på övergången mellan förskola eller pedagogisk omsorg och en obligatorisk skolform. Besked om plats på en viss skolenhet i de obligatoriska skolformerna lämnas ofta under våren, men själva övergången från förskola eller pedagogisk omsorg till en sådan skolform sker först i samband med skolstart i augusti. Med anledning av att det behövs tydliga bestämmelser om när de nya bestämmelserna ska träda i kraft och tillämpas (se avsnitt 8) anser regeringen att det i lagtexten behöver preciseras när nu aktuell information får lämnas. I praktiken kan sådan information som behövs för att underlätta övergången för barnet behöva lämnas redan under våren så att den mottagande skolan kan förbereda sig. Det kan t.ex. handla om att planera för hur bemanningen bör utformas för elevgruppen. Information kan även behöva lämnas eller preciseras efter att eleven har börjat i den nya skolformen. När eleven väl har introducerats i den nya skolformen bör dock sedvanliga sekretessbrytande bestämmelser tillämpas, t.ex. samtycke. Regeringen anser därför att i den nya sekretess- och tystnadspliktsbrytande bestämmelsen bör formuleringen ”Inför eller i samband med att ett barn/.../ övergår” användas.

Sammantaget föreslår regeringen att det i skollagen ska införas en ny sekretess- och tystnadspliktsbrytande bestämmelse som innebär att inför eller i samband med att ett barn övergår från förskolan eller från pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 2 § skollagen till grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan, ska den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar överlämna sådana uppgifter om barnet till den mottagande skolenheten som behövs för att underlätta övergången för barnet. Regeringen föreslår även att det görs följdändringar i det nuvarande 3 kap. 12 j § första stycket skollagen på så vis att ordet ”När” byts ut mot ”Inför eller i samband med att”.

8 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: Ändringarna i skollagen ska träda i kraft den 1 juli 2026. De nya bestämmelserna ska tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028. De nya bestämmelserna om överlämning av uppgifter vid bl.a. övergång från förskolan eller pedagogisk omsorg till grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska dock tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027.

Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning och annan verksamhet som bedrivs före den 1 juli 2028, med undantag för bestämmelserna i 3 kap. 12 j § i den äldre lydelsen som gäller för utbildning och annan verksamhet som bedrivs före den 1 januari 2028.

En elev som har gått i förskoleklassen läsåret 2027/28 ska i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan börja direkt i årskurs 2. En elev som i någon av dessa skolformer höstterminen 2028 skulle ha börjat i årskurs 2 eller en högre årskurs ska i stället börja i en årskurs som överstiger den årskursen med ett år. Detta gäller förutsatt att inte annat beslutas i fråga om vilken årskurs eleven ska gå med stöd av undantagsbestämmelser i skollagen eller anslutande föreskrifter.

Ett godkännande av en enskild som huvudman för förskoleklass ska upphöra att gälla den 1 juli 2028.

Ett godkännande av en enskild som huvudman för viss utbildning i grundskolan eller anpassade grundskolan ska gälla som ett godkännande enligt de nya bestämmelserna för årskurser som överstiger årskurserna i det befintliga godkännandet med ett år. Ett godkännande för årskurs 1 ska, förutom som ett godkännande för årskurs 2, även gälla som ett godkännande för den nya årskursen 1. Statens skolinspektion ska få fatta beslut om godkännanden med de nya årskursbeteckningarna, som ersätter befintliga beslut.

Äldre bestämmelser ska fortsätta att gälla i fråga om överlämning av uppgifter om elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28.

Ett beslut som har fattats enligt äldre bestämmelser om att betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 vid en skolenhet inom grundskolan, anpassade grundskolan eller sameskolan eller i årskurs 5 och 6 vid en skolenhet inom specialskolan, ska gälla som ett beslut för nya årskurs 5 och 6 i grundskolan, anpassade grundskolan eller sameskolan eller för nya årskurs 6 och 7 i specialskolan enligt paragrafens nya lydelse. Ett sådant beslut ska inte behöva anmälas på nytt till Statens skolverk.

Ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i förskoleklassen ska gälla som ett tillstånd för nya årskurs 1 i grundskolan. Vidare ska ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i årskurs 1, 2 eller 3 i grundskolan gälla som ett tillstånd för årskurs 2, 3 eller 4 enligt de nya bestämmelserna.

En huvudman som har tillstånd att använda färdighetsprov i musik i grundskolan och som läsåret 2027/28 har tagit emot en elev i förskoleklassen efter färdighetsprov i musik, ska inte få använda färdighetsprov som villkor för att eleven ska få fortsätta sin utbildning vid samma skolenhet eller inom samma elevgrupp.

Äldre bestämmelser om rätt att gå kvar vid en skolenhet ska fortsätta att gälla för elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28 och som ska fortsätta sin utbildning i grundskolan eller anpassade grundskolan vid samma skolenhet.

Äldre bestämmelser om minsta totala undervisningstid ska fortsätta att gälla för elever som höstterminen 2028 påbörjar årskurs 2 eller en högre årskurs i grundskolan eller i en motsvarande skolform.

Äldre bestämmelser om tystnadsplikt ska fortsätta att gälla för uppgifter som hänför sig till förskoleklassen.

Övriga lagändringar ska träda i kraft den 1 juli 2028.

I offentlighets- och sekretesslagen ska det införas en övergångsbestämmelse som innebär att äldre bestämmelser ska fortsätta att gälla för uppgifter som hänför sig till förskoleklassen.

Utredningens förslag: Överensstämmer delvis med regeringens förslag. Utredningen föreslår att ändringarna i skollagen ska träda i kraft den 1 augusti 2024 och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som påbörjas efter den 30 juni 2026. Bestämmelserna i 3 kap. 12 j § om skyldighet att lämna över viss information om barn och elever vid övergångar föreslås dock tillämpas från den 1 januari 2026. Utredningen föreslår inte några bestämmelser om hur elever som påbörjat sin skolgång i det gamla systemet ska fortsätta skolgången i det nya systemet. Utredningen föreslår en övergångsbestämmelse som bl.a. innebär att en enskild huvudman som har godkännande för förskoleklass och grundskola eller anpassad grundskola efter ansökan till Statens skolinspektion och en förenklad prövning ska få godkännande för nya årskurs 1 och att regeringen ska bemyndigas att meddela föreskrifter om den förenklade prövningen. Vidare föreslår utredningen att det i övergångsbestämmelser till skollagen ska regleras vad som ska gälla för befintliga lärarlegitimationer med behörighet att undervisa i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan. Utredningen föreslår inte någon övergångsbestämmelse i fråga om överlämning av uppgifter om en elev som ska övergå från förskoleklassen till skolan när reformen införs. Utredningen föreslår inte heller några övergångsbestämmelser som reglerar vad som ska gälla för beslut som har fattats enligt äldre bestämmelser om att betyg ska sättas redan i årskurs 4 och 5 vid en skolenhet inom grundskolan, anpassade grundskolan eller sameskolan eller i årskurs 5 och 6 vid en skolenhet inom specialskolan eller vad som ska gälla för befintliga tillstånd att använda färdighetsprov i musik i förskoleklassen eller i årskurs 1, 2 eller 3 i grundskolan. Utredningens förslag innehåller inte heller någon övergångsbestämmelse som innebär att äldre bestämmelser om minsta totala undervisningstid ska fortsätta att gälla för elever som höstterminen 2028 påbörjar årskurs 2 eller en högre årskurs i grundskolan eller i en motsvarande skolform. Utredningen föreslår i vissa fall även en annan utformning av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till skol-

lagen. Ändringarna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller har inget att invända mot utredningens förslag. Det gäller bl.a. *Statens skolverk, Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM), Sameskolstyrelsen, Linköpings universitet, Göteborgs, Hofors och Norrtälje kommuner, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Lärarnas Riksförbund.*

När det gäller datum för ikraftträdande och tillämpning framför *SKR*, som tillstyrker förslaget, att det är positivt att reformen införs först om några år. Även *Linköpings universitet* ser positivt på att förslaget ska tillämpas på utbildning som startar läsåret 2026/2027 och anser att det ger en relativt god framförhållning. Vikten av god framförhållning framhålls även av *Högskolan Väst* som påpekar att lärarutbildningen behöver tid att ställa om och att ikraftträdande behöver ta hänsyn till de ledtider som gäller för information om programmen och antagning till högskolestudier. *Malmö kommun* framhåller däremot att det kommer finnas stora utmaningar att möta behovet av legitimerade lärare och för att det ska vara genomförbart med ett ikraftträdande enligt förslaget, måste insatser för detta införas snarast möjligt av staten. *Nacka kommun* avstyrker förslaget eftersom kommunen anser att förberedelseiden, både inför det att bestämmelserna träder i kraft och att de ska tillämpas, är alltför lång.

Skolinspektionen ser positivt på att enskilda som har godkännande som huvudman inom skolväsendet och som berörs av förslaget ska ansöka om eller tilldelas nya beslut. Detta bidrar till att öka tydligheten för både fristående skolor och andra om vad tillstånden avser. Även *Lärarnas Riksförbund* tillstyrker förslaget i denna del och betonar vikten av att godkännanden inte ska kunna ges slentrianmässigt. Förbundet påpekar dock att de skolor som i dag endast har årskurserna 1–9 eller 1–6 ska kunna få godkännande om de inkommer med en kompetensutvecklingsplan för kompletterande pedagogiska moment med inriktning mot undervisning av sexåringar. *SKR* instämmer i förslaget men uppmärksammar att om de fristående skolorna väljer att inte ansöka om eller inte får tillstånd för nya årskurs 1 kan det medföra organisatoriska svårigheter för de kommunala skolorna i närområdet, eftersom det måste finnas beredskap hos dessa skolor att ta emot de elever som i första hand sökt till de fristående skolorna i fråga. *Nacka kommun* avstyrker den del av förslaget som avser att enskilda huvudmän som redan har godkännande för såväl förskoleklass som grundskola ska behöva ansöka om godkännande för nya årskurs 1. Skälet är att detta enligt kommunen varken kommer att ha någon påverkan på utbildningens kvalitet för eleverna eller bidra positivt på annat sätt. Förslaget bidrar enbart till en ökad administrativ belastning jämfört med om ett nytt godkännande per automatik erhålls.

Som nämnts i avsnitt 3 har ett antal myndigheter och organisationer beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss som överensstämmer med förslaget i rutan ovan. *Almega Utbildning* och *SKR* tillstyrker förslaget. *SKR* framför att förslaget ger kommunerna rimligt med tid att förbereda förändringarna. Ingen annan har några synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

En tioårig grundskola bör införas nationellt och samlat vid ett tillfälle

Regeringen anser i likhet med utredningen att det finns skäl för att en tioårig grundskola och anpassad grundskola, en elvaårig specialskola och en sjuårig sameskola bör införas samtidigt och enhetligt i hela landet. Det innebär att de elever som vid införandet skulle ha börjat i förskoleklassen i det tidigare systemet i stället börjar nya årskurs 1. Samtidigt justeras de övriga årskursbeteckningarna. Det innebär att elever som i det tidigare systemet skulle ha börjat årskurs 1 i stället börjar nya årskurs 2, och så vidare upp till att elever som skulle ha börjat årskurs 9 i grundskolan i stället börjar nya årskurs 10. Det kan därmed framstå som att eleverna hoppar över en årskurs, vilket regeringen anser kan hanteras genom informationsinsatser. Det bör i sammanhanget framhållas att reformen visserligen syftar till att höja kunskapsresultaten, men att det inte föreslås en generell höjning av kraven på elevernas kunskaper i denna lagrådsremiss. För de elever som efter att ha gått förskoleklassen börjar den nya årskurs 2 kan det dock vara extra viktigt att undervisningen anpassas efter elevernas förutsättningar i enlighet med gällande regelverk. Vidare kan här nämnas att den i avsnitt 6.3 nämnda Läroplansutredningen bl.a. har i uppdrag att lämna förslag på hur progressionen mellan årskurser bättre kan anpassas efter barns kognitiva utveckling (dir. 2023:173).

Ett alternativt sätt att genomföra reformen vore annars att ha en införandeperiod där en elev går hela grundskolan, anpassade grundskolan, sameskolan eller specialskolan inom ramen för ett och samma regelsystem. En sådan modell skulle innebära att det i skollagen och andra författningar i många fall skulle finnas en dubbel uppsättning bestämmelser under nära tio års tid, eftersom olika årskullar inte skulle omfattas av samma regler. Detta trots att de ändringar som reformen innebär i allt väsentligt tar sikte på nya årskurs 1. Regeringen bedömer att en sådan modell skulle medföra en onödigt lång och komplicerad implementering av reformen. Ytterligare ett alternativ vore att i stället ha ett stegvis införande där olika huvudmän genomför förändringen vid olika tillfällen. Det skulle som *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU)* konstaterar underlätta utvärderingen av reformen. Som utredningen framhåller skulle dock en stegvis implementering med parallella system medföra ett antal komplikationer, skapa rörighet och vara olikvärdigt för elever och vårdnadshavare. Regeringen anser mot denna bakgrund i likhet med utredningen och samtliga remissinstanser som uttalar sig specifikt i frågan – bl.a. *SKR*, *Lärarnas Riksförbund* och *Skolinspektionen* – att reformen bör införas samtidigt för alla huvudmän. Det medför ett tydligt startdatum för reformen som alla huvudmän, skolenheter och elever omfattas av. Det underlättar såväl insatser som information, stöd, fortbildning och kompetensutveckling från Skolverket som tillsyn från Skolinspektionen.

En tioårig grundskola kräver omfattande förberedelser och bör införas läsåret 2028/29

Regeringen anser att en tioårig grundskola bör införas så snart som möjligt, men är liksom bl.a. *SKR* angelägen om att det ska finnas tillräckligt med tid för varje steg i processen. Införandet av en tioårig grundskola omfattar flera led som delvis bygger på varandra. Bland annat ska Skolverket ta

fram förslag på ändringar i tim-, läro- och kursplaner, som regeringen sedan ska besluta om. Detta arbete behöver samordnas med kommande förslag från den tidigare nämnda Läroplansutredningen, som ska lämna nödvändiga författningsförslag, eller förslag på principer, riktlinjer och exempel som kan ligga till grund för fortsatt arbete med läroplanerna. Huvudmän och skolor måste också ges tid att implementera reformen på ett bra sätt. Efter att bestämmelserna har trätt i kraft behöver även förberedande åtgärder av skolmyndigheterna vara genomförda innan dessa ska börja tillämpas i verksamheterna, t.ex. ska Skolverket ändra en stor mängd myndighetsföreskrifter.

Regeringen bedömer i likhet med utredningen att myndigheterna behöver två år från ikraftträdandet för att alla förberedande åtgärder ska vara genomförda när bestämmelserna ska börja tillämpas. Huvudmän och skolor ska även ges tid att förbereda sina organisationer och bemanning på lämpligt sätt. Regeringen instämmer med *Malmö kommun* om att det bl.a. krävs statliga satsningar för möta behovet av legitimerade lärare i det nya lågstadiet, och det pågår redan förberedande insatser genom utbildning av förskollärare i förskoleklass (se närmare avsnitt 6.1). Utredningens förslag om ikraftträdande och tillämpning förutsatte att regeringen beslutade en proposition i mars 2022 och att ett riksdagsbeslut fattades under det första halvåret 2022. Utifrån det bedömde utredningen att det fanns goda förutsättningar att genomföra resterande steg så att en tioårig grundskola skulle kunna införas höstterminen 2026. Eftersom propositionen beräknas beslutas i mars 2025 bedömer regeringen att ikraftträdande och tillämpning behöver skjutas fram två år, så att en tioårig grundskola införs läsåret 2028/29. Regeringen bedömer att det då finns tillräckligt med tid att på ett kvalitativt sätt förbereda och genomföra varje steg i processen. Detta innebär en viss komprimering av resterande steg i processen, vilket regeringen i likhet med *Nacka kommun* bedömer att tidsplanen medger. Regeringens avsikt att införa en tioårig grundskola läsåret 2028/29 aviserades redan i september 2024 genom budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1 utg.omr. 16). Denna tidsplan för reformen innebär också att fler förskollärare i förskoleklass ges möjlighet att gå den tidigare nämnda fortbildningen inför en tioårig grundskola.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att ändringarna i skollagen ska träda i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028. Det innebär att äldre bestämmelser fortsatt ska gälla för utbildning och annan verksamhet som bedrivs före den 1 juli 2028. Uttrycket ”bedrivs” bör användas i stället för det av utredningen föreslagna ”påbörjas”, då såväl utredningens som regeringens förslag i sak innebär en samlad tillämpning höstterminen 2028, dvs. även för de elever som börjat i grundskolan och motsvarande skolformer före reformen. Regeringen anser att det i förhållande till utredningens lagförslag bör förtydligas hur de elever som redan har påbörjat sin skolgång när reformen införs höstterminen 2028 ska fortsätta skolgången i det nya systemet. Utgångspunkten ska vara att en elev som har gått i förskoleklassen läsåret 2027/28 ska fortsätta sin skolgång i grundskolan eller i en motsvarande skolform direkt i nya årskurs 2. En elev som höstterminen 2028 skulle ha börjat i en viss årskurs i det gamla systemet ska i stället börja i den motsvarande ett år högre årskursen i det nya systemet. En elev som exempelvis går ut årskurs 5 vårterminen 2028 ska

således vid övergången till det nya systemet fortsätta i årskurs 7 höstterminen 2028. Det bör också framgå att detta gäller om inte annat beslutas för en elev med stöd av undantagsbestämmelser i skollagen eller anslutande föreskrifter. I skollagen och skolförordningen finns bl.a. bestämmelser om att en rektor får besluta att en elev i skolan ska gå om en årskurs eller flyttas till en högre årskurs än normalt (7 kap. 11 c § skollagen och 4 kap. skolförordningen [2011:185]).

Regeringen anser i likhet med utredningen att bestämmelserna i 3 kap. 12 j § skollagen med den nya lydelsen om överlämning av uppgifter från förskolan eller pedagogisk omsorg till den obligatoriska skolform som barnet ska börja i, ska tillämpas tidigare än övriga bestämmelser, redan från och med den 1 januari 2028. Detta för att sådan information som behövs för att underlätta övergången för barnet ska kunna överlämnas redan under våren inför att den tioåriga grundskolan införs hösten 2028.

Ändringarna i socialförsäkringsbalken, arbetsmiljölagen (1977:1160), föräldraledighetslagen (1995:584), smittskyddslagen (2004:168), lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning, diskrimineringslagen (2008:567) och offentlighets- och sekretesslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2028.

Befintliga godkännanden av enskilda som huvudmän för grundskola och anpassad grundskola ska respekteras

Befintliga godkännanden från Skolinspektionen av enskilda som huvudmän för förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola påverkas av att förskoleklassen ersätts av en ny första årskurs i grundskolan och anpassade grundskolan.

När det gäller godkännanden av en enskild som huvudman för förskoleklass enligt 2 kap. 5 § skollagen föreslår utredningen att ett sådant ska upphöra att gälla för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2026. Eftersom förskoleklassen upphör som skolform kan enskilda huvudmän inte längre bedriva undervisning i skolformen. Inte heller kan nya huvudmän få ett godkännande för sådan utbildning. Då regeringens lagförslag om en tioårig grundskola föreslås tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028 bör dock ett godkännande av en enskild som huvudman för förskoleklass upphöra att gälla den 1 juli 2028.

När det gäller befintliga godkännanden från Skolinspektionen för grundskola eller anpassad grundskola så avser de viss utbildning vid en viss skolenhet och det anges i Skolinspektionens beslut vilken skolform och vilka årskurser som godkännandet avser. Då införandet av en ny årskurs 1 i de aktuella skolformerna innebär att övriga årskurser förskjuts uppåt ett år bör de befintliga besluten, i enlighet med utredningens förslag, gälla som godkännanden för de årskurser som överstiger de angivna årskurserna med ett år. Exempelvis bör ett befintligt godkännande för grundskolans årskurs 1–9 gälla som ett godkännande för nya årskurs 2–10 i den tioåriga grundskolan. Skolinspektionen bör dock få fatta beslut om godkännanden i enlighet med de nya årskursbeteckningarna som ersätter de tidigare besluten. Regeringen anser i likhet med *Skolinspektionen* att detta bidrar till att öka tydligheten för både fristående skolor och andra om vad tillstån-

den avser. Sådana godkännanden avser alltså bara motsvarande utbildning och samma skolenhet som det tidigare godkännandet avsåg.

För enskilda huvudmän som i dag har godkännanden för såväl förskoleklass som grundskola eller anpassad grundskola föreslår utredningen att dessa ska ansöka om ett godkännande för nya årskurs 1 och att Skolinspektionen ska fatta beslut enligt ett förenklat förfarande. Det förenklade förfarandet föreslår utredningen ska regleras på förordningsnivå och bygga på att ett nytt godkännande endast bör kunna nekas om det finns särskilda skäl, och att det med särskilda skäl avses att det finns skäl för återkallelse. För enskilda huvudmän som har godkännande för grundskola eller anpassad grundskola men inte för förskoleklass innebär utredningens förslag att dessa behöver ansöka om godkännande för nya årskurs 1 på vanligt sätt, dvs. med full ansökningsavgift och fullständig ägar- och ledningsprövning.

Regeringen bedömer emellertid att förfarandet i denna del kan utformas på ett enklare sätt och anser att övergångsbestämmelserna i fråga om befintliga godkännanden av enskilda huvudmän bör utformas på ett sätt som fyller sitt syfte utan onödig administration. När det gäller de huvudmän som i dag har godkännanden för såväl förskoleklass som grundskola eller anpassad grundskola vid en skolenhet delar regeringen *Nacka kommuns* synpunkter om att utredningens föreslagna ansökningsförfarande bidrar till en oproportionerlig ökad administrativ belastning. Som utredningen anger bedriver dessa huvudmän redan motsvarande verksamhet. Som *SKR* påpekar kan det också medföra organisatoriska svårigheter för de kommunala skolorna i närområdet om de fristående skolorna väljer att inte ansöka om eller inte får tillstånd för nya årskurs 1, eftersom det då måste finnas beredskap hos dessa skolor att ta emot de elever som i första hand sökt till de fristående skolorna i fråga. När det gäller det fåtal enskilda huvudmän som i dag har godkännande för skolans lågstadium men inte för förskoleklass vid samma skolenhet anser regeringen att lågstadiet i grundskolan och anpassade grundskolan rimligen bör ses som en helhet, även om lågstadiet nu föreslås utökas med ett år. Som redogjorts för i denna lagrådsremiss föreslås i princip att skolans befintliga regelstruktur ska omfatta även nya årskurs 1. Att dessa huvudmän skulle behöva ansöka om godkännande för nya årskurs 1 på ordinarie sätt, dvs. med full ansökningsavgift och fullständig ägar- och ledningsprövning, framstår enligt regeringen inte som rimligt. *Lärarnas Riksförbund* anser exempelvis att de skolor som i dag endast har årskurserna 1–9 eller 1–6, men inte förskoleklass, ska kunna få godkännande om de inkommer med en kompetensutvecklingsplan för kompletterande pedagogiska moment med inriktning mot undervisning av sexåringar.

Det kan konstateras att huvudmän för grundskolan och anpassade grundskolan redan i dag är skyldiga att anpassa utbildningen efter elevernas förutsättningar, oavsett deras ålder. Huvudmännen kan bedriva den berörda skolformen och ansvarar, liksom alla skolhuvudmän, för att utbildningen genomförs i enlighet med samtliga bestämmelser som gäller för utbildningen (2 kap. 8 § skollagen). Det gäller naturligtvis även den reglering i t.ex. läroplanen som kommer att gälla för den nya första årskursen i lågstadiet. Det bör i sammanhanget även beaktas att vissa reformer har genomförts efter det att utredningen lämnade sitt betänkande. Av-

giften för en ansökan om utökning av befintligt godkännande har höjts från 25 000 kronor till 65 000 kronor (2 kap. 5 § skolförordningen). Det har också 2022 införts ökade möjligheter för Skolinspektionen att stänga skolor, såväl fristående som kommunala, med allvarliga brister. Det har också införts särskilda regler om att ett godkännande som huvudregel ska återkallas om inte verksamheten startat inom två år (26 kap. 14 b § skollagen). Det har även 2023 införts en möjlighet att återkalla ett godkännande även i den situationen att den enskilde inte längre har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen (26 kap. 14 § skollagen). Det innebär att Skolinspektionen även efter att en huvudman har fått ett tillstånd kan göra en helhetsbedömning av huvudmannens lämplighet (prop. 2021/22:157).

Regeringen anser mot denna bakgrund att om en enskild huvudman har godkännanden för såväl förskoleklass som för nuvarande årskurs 1 i grundskolan eller anpassade grundskolan vid en skolenhet bör detta gälla som ett godkännande för såväl skolans nya årskurs 2 som för skolans nya årskurs 1. Även om förskoleklassen inte är kopplad till den anpassade grundskolan enligt styrdokumentet kan det enligt utredningen finnas anpassade grundskolor som har haft en förskoleklass knuten till sig, ibland genom att huvudmannen bedriver såväl grundskola, anpassad grundskola och förskoleklass vid samma skolenhet. En huvudman som har ett godkännande för nuvarande årskurs 1 i grundskolan eller anpassade grundskolan har normalt ett godkännande för utbildning i alla årskurser i lågstadiet och det är lågstadiet som nu föreslås utvidgas. Detta talar för att ett godkännande för nuvarande årskurs 1 bör gälla som ett godkännande för såväl nya årskurs 2 som för nya årskurs 1 även för det fåtal enskilda huvudmän som har godkännanden för nuvarande årskurs 1 i skolans lågstadium men inte för förskoleklass vid samma skolenhet. Regeringen instämmer således med *Nacka kommun* och *Lärarnas Riksförbund* om att övergången till den tioåriga skolan bör förenklas jämfört med utredningens förslag.

När det gäller de huvudmän som i dag har godkännande för nuvarande årskurs 1 men inte för förskoleklassen, förutsätts att huvudmannen tar sitt huvudmannaansvar och anpassar sin skolverksamhet till det utvidgade lågstadiet. All reglering som kommer att gälla för den nya första årskursen för sexåringar, som en åldersanpassad undervisning och behörighetsregler, måste givetvis följas. Detta gäller för alla huvudmän som ska bedriva nya årskurs 1. Regeringen anser därför att det inte bör införas nya krav för godkännanden såsom kompetensutvecklingsplaner. Huvudmannen har redan ett utpekat ansvar för att personalen som har hand om utbildningen ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a § skollagen). Om det finns eller uppkommer brister vid dessa skolor bör dessa tas om hand inom ramen för Skolinspektionens numera förstärkta tillsynsverksamhet och inte genom en prövning av godkännanden för en enda årskurs i lågstadiet. Skolinspektionen bör få besluta om uppdaterade godkännanden utifrån årskurserna i den tioåriga skolan som ersätter de tidigare besluten.

Sammantaget föreslår regeringen att ett godkännande av en enskild som huvudman för förskoleklass ska upphöra att gälla den 1 juli 2028. Förslagets konsekvenser i förhållande till meddelade gynnande förvaltningsbeslut behandlas i avsnitt 9.4. Ett godkännande av en enskild som huvudman för viss utbildning i grundskolan eller anpassade grundskolan ska vidare gälla som ett godkännande enligt de nya bestämmelserna för års-

kurser som överstiger årskurserna i det befintliga godkännandet med ett år. Ett godkännande för årskurs 1 ska, förutom som ett godkännande för årskurs 2, även gälla som ett godkännande för den nya årskursen 1. Skolinspektion ska få fatta beslut om godkännanden med de nya årskursbeteckningarna, som ersätter befintliga beslut.

Äldre bestämmelser ska fortsätta att gälla i fråga om överlämning av uppgifter om elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28

När en elev i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen (3 kap. 12 j § första stycket skollagen). Som en följd av att regeringen föreslår att förskoleklassen ska upphöra som skolform inom skolväsendet och att grundskolan och motsvarande skolformer ska utökas med ett år genom en nya första årskurs, föreslår regeringen att förskoleklassen ska tas bort i bestämmelsen. Eftersom övergången till grundskolan eller en motsvarande obligatorisk skolform i stället kommer att ske från förskolan eller sådan pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola enligt 25 kap. 2 § skollagen, föreslår regeringen också att det ska införas en skyldighet att lämna över uppgifter från förskolan eller pedagogisk omsorg till den obligatoriska skolform som barnet ska börja i (se avsnitt 6.1, 6.5 och 7). Som tidigare redogjorts för föreslår regeringen att de nya bestämmelserna om överlämning av uppgifter vid bl.a. övergång mellan skolformer i 3 kap. 12 j § skollagen ska tillämpas redan från och med den 1 januari 2028. Detta för att uppgifter om ett barn i förskolan eller pedagogiska omsorg redan under våren inför att den tioåriga grundskolan införs hösten 2028 ska kunna lämnas över till den obligatoriska skolform som barnet ska börja i. För att information under vårterminen 2028 även ska kunna lämnas över om elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28 behöver en övergångsbestämmelse införas. Regeringen föreslår därför att det ska införas en övergångsbestämmelse om att äldre bestämmelser ska fortsätta att gälla i fråga om överlämning av uppgifter om elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28. Övergångsbestämmelsen innebär att uppgifter om en elev som går i förskoleklassen läsåret 2027/28 med stöd av bestämmelsen kan lämnas över från förskoleklassen till, i normalfallet, årskurs 2 i den obligatoriska skolform som eleven ska börja i höstterminen 2028. Bestämmelsen ska också tillämpas om en elev i förskoleklassen under vårterminen 2028 byter till en förskoleklass vid en annan skolenhet.

Beslut som har fattats om tidigare betyg ska fortsätta att gälla

Av skollagens bestämmelser följer att betyg ska sättas från och med årskurs 6 i grundskolan, anpassade grundskolan (med vissa undantag) och sameskolan och från och med årskurs 7 i specialskolan (10 kap. 15 § 11 kap. 19 §, 12 kap. 15 § och 13 kap. 17 §). En rektor kan dock besluta att betyg även ska sättas i årskurs 4 och 5 i grundskolan, anpassade grund-

skolan och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan vid en skolenhet som rektorn ansvarar för. En rektor som fattar ett sådant beslut ska snarast underrätta huvudmannen skriftligen om beslutet, som i sin tur ska anmäla beslutet till Staten skolverk (3 kap. 14 a § skollagen)

För att nya beslut om tidigare betyg inte ska behöva fattas när årskursbeteckningarna ändras i grundskolan och motsvarande skolformer, föreslår regeringen att det införs en övergångsbestämmelse som innebär att ett beslut som har fattats enligt äldre bestämmelser om att betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 vid en skolenhet inom grundskolan, anpassade grundskolan eller sameskolan eller i årskurs 5 och 6 vid en skolenhet inom specialskolan, ska gälla som ett beslut för nya årskurs 5 och 6 i grundskolan, anpassade grundskolan eller sameskolan eller för nya årskurs 6 och 7 i specialskolan enligt paragrafens nya lydelse. Det föreslås också att ett sådant beslut inte ska behöva anmälas på nytt till Skolverket.

Tillstånd att använda färdighetsprov i musik ska fortsätta att gälla

Tester och prov får som huvudregel inte användas i förskoleklassen eller grundskolan som behörighetskrav vid antagning av elever eller som urvalsgrund när det finns fler sökande än platser. Om vissa förutsättningar är uppfyllda får regeringen dock ge tillstånd till en huvudman att använda färdighetsprov i musik som villkor för antagning och som grund för urval till utbildning i förskoleklassen eller i årskurs 1, 2 eller 3 i grundskolan vid eller inom en skolenhet. Regeringens beslut ska avse en viss huvudman samt en viss skolenhet eller elevgrupp (9 kap. 6 och 6 a §§ samt 10 kap. 9 och 9 a §§ skollagen).

För att berörda huvudmän ska slippa att ansöka om tillstånd på nytt föreslår regeringen att det ska införas en övergångsbestämmelse som innebär att ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i förskoleklassen ska gälla som ett tillstånd för nya årskurs 1 i grundskolan. Det bör också införas en övergångsbestämmelse som innebär att ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i årskurs 1, 2 eller 3 i grundskolan ska gälla som ett tillstånd för årskurs 2, 3 eller 4 enligt de nya bestämmelserna.

Färdighetsprov i musik ska inte få användas om en elev har tagits emot i förskoleklassen efter färdighetsprov läsåret 2027/28

Av gällande bestämmelser följer att en huvudman som har tillstånd att använda färdighetsprov i musik i årskurs 1 i grundskolan och som har tagit emot en elev i förskoleklassen efter färdighetsprov i musik, inte får använda färdighetsprov som villkor för att eleven ska få fortsätta sin utbildning i årskurs 1 vid samma skolenhet eller inom samma elevgrupp (10 kap. 9 a § tredje stycket skollagen). För att motsvarande även ska gälla för en huvudman som läsåret 2027/28 har tagit emot en elev i förskoleklassen efter färdighetsprov behöver en övergångsbestämmelse införas. En sådan övergångsbestämmelse bör dock inte begränsas till elever som ska fortsätta sin utbildning i nya årskurs 2. Det kan t.ex. finnas en elev som enligt de äldre bestämmelserna skulle ha gått i förskoleklassen ytterligare ett läsår och som i den tioåriga grundskolan i stället får fortsätta sin utbildning i nya årskurs 1. Det kan också vara så att en elev ska hoppa över en årskurs och börja i nya årskurs 3 i stället för i nya årskurs 2 (se 4 kap. 4, 6 och 7 §§ skolförordningen). Regeringen föreslår därför att det införs en övergångs-

bestämmelse som innebär att en huvudman som har tillstånd att använda färdighetsprov i musik i grundskolan enligt någon av de övergångsbestämmelser som regeringen föreslår och som läsåret 2027/28 har tagit emot en elev i förskoleklassen efter färdighetsprov i musik, inte ska få använda färdighetsprov som villkor för att eleven ska få fortsätta sin utbildning vid samma skolenhet eller inom samma elevgrupp.

Äldre bestämmelser om rätt att gå kvar vid en skolenhet ska fortsätta att gälla för elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28

Av gällande bestämmelser följer att en elev i förskoleklassen som har tagits emot vid en skolenhet och som ska fortsätta sin utbildning i grundskolan eller anpassade grundskolan vid samma skolenhet, som huvudregel har rätt att fortsätta sin utbildning vid skolenheten (10 kap. 31 § och 11 kap. 30 § skollagen). Eftersom regeringens förslag innebär att de nya bestämmelserna ska tillämpas på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028, behöver en övergångsbestämmelse införas för att denna rätt även ska gälla för elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28. Regeringen föreslår därför att det införs en övergångsbestämmelse som innebär att äldre bestämmelser om rätt att gå kvar vid en skolenhet ska fortsätta att gälla för elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28 och som ska fortsätta sin utbildning i grundskolan eller anpassade grundskolan vid samma skolenhet.

Äldre bestämmelser om minsta totala undervisningstid ska fortsätta att gälla för elever som påbörjar årskurs 2 eller en högre årskurs höstterminen 2028

Som en följd av att regeringen föreslår att förskoleklassen ska upphöra som skolform och att grundskolan och motsvarande skolformer ska utökas med ett år genom en nya första årskurs (se avsnitt 6.1), föreslår regeringen i avsnitt 6.2 att den garanterade undervisningstiden i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska utökas med 534 timmar. Utökningen motsvarar den garanterade undervisningstiden om 525 timmar i förskoleklassen enligt nuvarande bestämmelser i 9 kap. 7 § skollagen med ett tillägg om nio undervisningstimmar.

För att den utökade undervisningstiden inte ska gälla för elever som höstterminen 2028 påbörjar årskurs 2 eller en högre årskurs i grundskolan eller i en motsvarande skolform behöver det införas en övergångsbestämmelse. Regeringen föreslår därför att det införs en övergångsbestämmelse som innebär att äldre bestämmelser om minsta totala undervisningstid ska fortsätta att gälla för elever som höstterminen 2028 påbörjar årskurs 2 eller en högre årskurs i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan.

Äldre bestämmelser om sekretess och tystnadsplikt ska fortsätta att gälla för uppgifter som hänförs till förskoleklassen

För det offentliga skolväsendet finns bestämmelser om sekretess för vissa uppgifter om enskildas personliga förhållanden i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan i 23 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen. För enskilt bedrivna förskole- och

skolverksamhet gäller inte offentlighets- och sekretesslagen. I stället finns bestämmelser om tystnadsplikt i 29 kap. 14 § skollagen (se avsnitt 7.1).

Sekretess och tystnadsplikt för vissa uppgifter om enskildas personliga förhållanden som hänför sig till förskoleklassen bör gälla även efter att förskoleklassen upphör som skolform. Regeringen föreslår därför det ska införas en övergångsbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som innebär att äldre bestämmelser ska fortsätta att gälla för uppgifter som hänför sig till förskoleklassen. Det bör vidare införas en övergångsbestämmelse i skollagen som innebär att äldre bestämmelser om tystnadsplikt ska fortsätta att gälla för uppgifter som hänför sig till förskoleklassen.

Det behöver inte införas några övergångsbestämmelser till skollagen i fråga om legitimation och behörighet att undervisa som lärare

Utredningen föreslår att de lärare som enligt gällande bestämmelser är behöriga att undervisa i lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan även ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1. Det innebär således att förskollärare enligt utredningens förslag som huvudregel inte ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1. Utredningen föreslår dock att vissa förskollärare under en övergångsperiod ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1 i grundskolan och motsvarande skolformer. Vidare föreslår utredningen att vissa förskollärare genom att komplettera sin utbildning ska kunna få viss behörighet att undervisa i lågstadiet i grundskolan eller i en motsvarande skolform. Utredningen föreslår bestämmelser om detta i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare (behörighetsförordningen). Regeringen har för avsikt att på förordningsnivå reglera vad som ska krävas för att vara behörig att undervisa i nya årskurs 1 i grundskolan och motsvarande skolformer.

När det gäller befintliga lärarlegitimationer med behörighet att undervisa i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan anser utredningen att dessa behöver justeras för att de ska överensstämma med de nya årskursbeteckningarna när grundskolan och anpassade grundskolan blir tioårig, specialskolan elvaårig och sameskolan sjuårig. Utredningen anser vidare att befintliga lärarlegitimationer behöver justeras så att de lärare som är behöriga att undervisa i lågstadiet i grundskolan eller i en motsvarande skolform även får behörighet att undervisa i nya årskurs 1. Utredningen föreslår därför att Skolverket ska få fatta beslut om legitimation med nya årskursbeteckningar som ersätter befintliga beslut. Övergångsbestämmelser om detta föreslås av utredningen i skollagen och i behörighetsförordningen. Regeringen bedömer dock att några övergångsbestämmelser om befintliga lärarlegitimationer inte behövs i skollagen eftersom det i 2 kap. 13 § skollagen finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vad som krävs för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet. Sådana bestämmelser har regeringen meddelat i behörighetsförordningen. Bestämmelsen i 2 kap. 16 § fjärde stycket skollagen, som anger att lärarens eller förskollärarens behörighet att bedriva undervisning i skolväsendet ska anges på legitimationen, riktar sig till Skolverket och närmare bestämmelser om vad som ska anges på en legitimation finns i behörighetsförordningen. Regeringen bedömer därför att bestämmelser

som ger Skolverket stöd att ändra behörigheterna i legitimationerna kan införas i behörighetsförordningen. Regeringen har därför för avsikt att på förordningsnivå reglera vad som ska gälla för befintliga lärarlegitimationer.

9 Konsekvenser av förslagen

9.1 Vilka berörs av förslagen?

Regeringens förslag om att förskoleklassen ska upphöra som skolform och att det ska införas en tioårig grundskola och anpassad grundskola, en elvaårig specialskola och en sjuårig sameskola påverkar elever och personal samt huvudmän för de berörda skolformerna samt fritidshemmet. Vidare påverkas bl.a. Statens skolverk och Statens skolinspektion samt de universitet och högskolor som bl.a. anordnar utbildning som ska leda fram till en förskollärarexamen eller en grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3.

Enligt Sveriges officiella statistik fanns läsåret 2023/24 totalt 3 533 skolenheter med förskoleklass, varav 2 922 med kommunal huvudman, 583 med enskild huvudman och 12 med staten som huvudman. Samma läsår fanns 4 667 grundskolor, varav 3 830 med kommunal huvudman och 816 med enskild huvudman. Vidare fanns 600 anpassade grundskolor, varav 563 med kommunal huvudman och 37 med enskild huvudman samt 10 specialskolor och 5 sameskolor med staten som huvudman (Skolverkets statistik, www.skolverket.se).

Samma läsår gick ca 119 000 elever i förskoleklass (ca 58 000 flickor och 61 000 pojkar) och drygt 1,1 miljoner elever i grundskolan (ca 541 000 flickor och 570 000 pojkar). Vidare gick ca 16 000 elever i anpassade grundskolan (ca 5 500 flickor och 10 500 pojkar), 764 elever i specialskolan (291 flickor och 473 pojkar) och 195 elever i sameskola (115 flickor och 80 pojkar).

Totalt arbetade samma läsår ca 10 000 personer i förskoleklassen, ca 137 000 i grundskolan, varav ca 43 000 som lärare i lågstadiet, ca 11 000 i anpassade grundskolan, 315 i specialskolan och 46 i sameskolan (Skolverkets statistik, Tabell 1 A Samtliga skolformer – Personal – Riksnivå).

9.2 Konsekvenser för den kommunala självstyrelsen

Enligt 14 kap. 3 § regeringsformen bör en inskränkning i den kommunala självstyrelsen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har motiverat den. Bestämmelsen ger uttryck för en proportionalitetsprincip när det gäller inskränkningar i den kommunala självstyrelsen.

Regeringen bedömer att förslagen i lagrådsremissen i viss mån begränsar den kommunala självstyrelsen eftersom kommunerna till viss del får

nya obligatoriska uppgifter. Skyldigheten att erbjuda utbildning för alla sexåringar finns dock redan i form av utbildning i förskoleklass. Däremot skiljer sig dagens bestämmelser gällande utbildningen i förskoleklass från bestämmelserna för grundskolan och anpassade grundskolan. Regeringen bedömer att de kommunala skyldigheterna kommer att utökas något till följd av förslagen när det gäller en utökad undervisningstid i lågstadiet, en obligatorisk överlämning av uppgifter vid övergång från förskola eller pedagogisk omsorg till skola när det behövs, ytterligare ett utvecklingsamtal och framtagande av en individuell utvecklingsplan, samt en utökad rätt till modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken. Regeringen bedömer även att förslaget om att elever ska kunna tas emot i en ny årskurs 1 i en tioårig anpassad grundskola innebär ett utökad åliggande för kommunerna. Det finns enligt gällande bestämmelser inte någon förskoleklass med organisatorisk koppling till den anpassade grundskolan, till skillnad från grundskolan. Elever som tillhör den anpassade grundskolans målgrupp går i dag i förskoleklass, alternativt går de ett extra år i förskolan eller börjar i den anpassade grundskolans årskurs 1 vid sex års ålder. Det utökade åtagandet innebär att kommunen ska utöka den anpassade grundskolan med ytterligare en årskurs. Det är en skolform som förutsätter mer omfattande anpassningar utifrån elevers förutsättningar och behov och bl.a. kräver längre utbildning för behörighet att bedriva undervisning än vad som gäller för förskoleklassen och förskolan.

Att det regelverk som i dag gäller för grundskolan och anpassade grundskolan även ska gälla i nya årskurs 1, i stället för det regelverk som gäller för förskoleklassen, bedöms annars inte i sig innebära ett utökad åliggande för kommunerna. Regeringen bedömer att det i huvudsak inte innebär ett utökad åliggande att de bestämmelser som i dag finns inom grundskolan och anpassade grundskolan om bl.a. utbildningens syfte, ämnen och ämnesområden, modersmålsundervisning (förutom nationella minoritetsspråk), disciplinära åtgärder och fjärrundervisning även föreslås gälla i nya årskurs 1. När det gäller särskilt stöd bedömer regeringen att förslaget innebär en viss utökning av kommunernas åligganden. Detta eftersom det för grundskolan och anpassade grundskolan, men inte för förskoleklassen, uttryckligen framgår av skollagen att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas samt att det särskilda stödet i dessa skolformer kan ges som enskild undervisning eller i en särskild undervisningsgrupp (3 kap. 10 och 11 §§). Förslaget innebär därmed en viss skärpning av de krav som finns på kommunerna inom området.

Sammantaget bedömer regeringen att inskränkningen i den kommunala självstyrelsen är av begränsad omfattning och är motiverad utifrån den förbättring som det innebär för eleverna när de får en mer sammanhållen och likvärdig skolgång inom ramen för grundskolan och anpassade grundskolan. Därmed framstår begränsningen av den kommunala självstyrelsen som nödvändig och proportionerlig.

9.3 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

Enligt den kommunala finansieringsprincipen ska beslut som innebär nya obligatoriska uppgifter för kommunerna som regel åtföljas av en statlig finansiering via det generella statsbidraget. Principen gäller när riksdagen, regeringen eller en myndighet fattar bindande beslut om ändrade regler för en verksamhet.

Förslagen i denna lagrådsremiss kommer till viss del att få direkta ekonomiska konsekvenser för kommunerna som bör ersättas enligt finansieringsprincipen. Regeringen bedömer att kommunerna bör ersättas ekonomiskt för följande förslag:

- utökat antal undervisningstimmar i lågstadiet
- mottagande i anpassade grundskolan för sexåringar
- utökad rätt till modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken
- obligatorisk överlämning av uppgifter vid övergång från förskola eller pedagogisk omsorg till skola när det behövs
- ytterligare utvecklingssamtal och skriftlig individuell utvecklingsplan.

Övriga förslag bedöms inte vara av det slaget att de bör föranleda någon ekonomisk kompensation för kommunerna.

Utökat antal undervisningstimmar i lågstadiet

Enligt gällande bestämmelser ska undervisningstiden i förskoleklassen vara minst 525 timmar, vilket inte fullt ut motsvarar tre timmar undervisning per dag. För att utökningen av undervisningstiden i grundskolan och motsvarande skolformer ska motsvara tre timmar per dag i nya årskurs 1 behöver antalet undervisningstimmar utökas med 534 timmar per år, vilket är nio timmar mer än vad förskoleklassen minst ska omfatta. På många skolenheter är undervisningstiden i förskoleklassen redan i dag tre timmar per dag. Men då detta nu inte är ett krav bedömer regeringen att kommunerna bör kompenseras ekonomiskt för den utökning av antalet undervisningstimmar som förslaget innebär. Vid beräkning av vilka kostnader som förslaget medför behöver hänsyn tas till att merparten av eleverna i lågstadiet också är inskrivna i fritidshemmet. Därmed innebär ett ökat antal undervisningstimmar i lågstadiet att antalet timmar i fritidshemmet minskar med motsvarande antal timmar. Utredningen har beräknat merkostnaden för den utökade undervisningstiden i lågstadiet till 11 miljoner kronor i 2019 års lönenivå.

Sedan betänkandet publicerades 2021 har prognosen för antalet elever i nya årskurs 1 justerats nedåt, samtidigt som kostnaderna för bl.a. lärarlöner har ökat. Enligt Statistiska centralbyråns (SCB) senaste befolkningsprognos antas antalet barn som är sex år gamla 2028 vara ca 109 500, vilket ska jämföras med utredningens antagande om 119 500 elever läsåret 2026/27. Det är därmed ca 10 000 färre elever som kan antas påbörja nya årskurs 1 hösten 2028, vilket sänker kostnaderna. Samtidigt har kostnaderna för bl.a. lärarlöner ökat. Sammantaget bedömer regeringen att kommunerna bör ersättas med 17 miljoner kronor 2028 (halvårseffekt) och med 34 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2029.

Mottagande i anpassade grundskolan för sexåringar

Förslaget att införa en tioårig anpassad grundskola innebär att barn där det tidigt står klart att de tillhör den anpassade grundskolans målgrupp kan gå i nya årskurs 1 i den anpassade grundskolan. Eftersom åldern när en utredning inför mottagande i anpassade grundskolan kan göras skiljer sig åt mellan olika barn beroende på hur deras funktionsnedsättning yttrar sig är det dock vanligt att elever övergår till den anpassade grundskolan i senare årskurser. Samtidigt finns det redan i dag elever som börjar där som sexåringar. Det råder därför en stor osäkerhet om hur många elever som kommer att gå i nya årskurs 1 i anpassade grundskolan. För de elever som börjar i nya årskurs 1 utgörs kommunens merkostnad av skillnaden mellan kostnaden för eleven i anpassade grundskolan jämfört med kostnaden för eleven i den skolform där eleven annars skulle ha gått. Det saknas dock uppgifter om var i skolsystemet de sexåringar som senare tas emot i anpassade grundskolan går, dvs. om de går kvar ett extra år i förskolan eller börjar i en förskoleklass knuten till en annan skolform och vad den faktiska kostnaden för dem är. Beräkningen av kostnaderna försvåras även av att kostnaden per elev varierar mycket till följd av målgruppens heterogenitet.

Utredningens beräkningar utgår ifrån att det läsåret 2019/20 gick drygt 1 000 elever i anpassade grundskolans årskurs 1. Av dessa var ca 150 elever sex år. Det finns med andra ord redan en grupp sexåringar som tas emot i anpassade grundskolan tidigare än vanligt och dessa tas inte med i beräkningen. Utredningen baserar beräkningarna på antagandet att antalet sexåringar i anpassade grundskolan ökar från 157 till 600. Merkostnaden för dessa elever beräknas utifrån en uppskattning av skillnaden mellan vad deras utbildning i förskolan eller förskoleklassen och den anpassade grundskolan blir. Ett antagande görs om att hälften av de tillkommande barnen innan reformen skulle gått i förskolan och hälften i förskoleklassen. Utredningen utgår från kostnaden för en genomsnittlig elev i anpassade grundskolan läsåret 2019/20 (564 300 kronor). Den genomsnittliga kostnaden samma läsår för ett barn i förskolan (156 200 kronor) och i förskoleklassen (58 100 kronor) räknas upp med 50 procent då den faktiska kostnaden för dessa barn/elever är högre än genomsnittskostnaden i dessa skolformer. Utifrån det beräknar utredningen en merkostnad på 181 miljoner kronor per år (i 2019 års prisnivå).

Några remissinstanser, bl.a. *Stockholms kommun* och *Sveriges kommuner och regioner (SKR)* invänder mot utredningens beräkningar och anser att kostnaden är högre. SKR instämmer visserligen i att det är svårt att bedöma ökningen av antalet elever, men bedömer att det kommer att vara fler elever än vad utredningen utgår ifrån. SKR baserar beräkningen på andelen folkbokförda sexåringar som går i anpassade grundskolan. SKR anser att det är rimligt att anta att det kommer att vara 0,8 procent av de folkbokförda sexåringarna som går i den nya årskurs 1, vilket innebär ca 940 elever. Därmed tillkommer det ca 780 elever, utöver de sexåringar som redan i dag går i anpassade grundskolan. Med samma antaganden i övrigt som utredningen men med priser i 2026 års nivå (då utredningen föreslog att den tioåriga anpassade grundskolan skulle införas), beräknar SKR de tillkommande kostnaderna till 360 miljoner kronor. Som nämnts i avsnitt 3 har ett antal myndigheter och organisationer beretts möjlighet att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss, vars beräkningar överens-

stämmer med beräkningarna i denna lagrådsremiss. SKR framför att det är rimligt att behålla antagandet att det kommer att vara 0,8 procent av de folkbokförda sexåringarna som går i den nya årskurs 1, vilket utifrån den nya prognosen innebär ca 865 elever. Med priser i 2028 års nivå och de antaganden som regeringen gör i övrigt nedan beräknar SKR de tillkommande kostnaderna till 392 miljoner kronor för införandet av en ny årskurs 1 i anpassad grundskola. SKR anser även att kommunerna bör kompenseras mer för kostnader för skolskjuts. Detta bl.a. eftersom en del av eleverna i nya årskurs 1 i dag går ett extra år i förskolan och därmed inte har rätt till skolskjuts.

Som tidigare framgått har prognosen för antalet sexåringar 2028 justerats ner sedan betänkandet publicerades till ca 109 500, vilket ska jämföras med utredningens antagande om 119 500 elever läsåret 2026/27. Däremot har både antalet och andelen elever mottagna i den anpassade grundskolan ökat de senaste åren. Andelen elever som är mottagna i anpassade grundskolan har motsvarat ca 1,0 procent av alla elever i grundskoleåldern t.o.m. läsåret 2018/19 och elevökningen i skolformen har tidigare följt befolkningsutvecklingen. Sedan läsåret 2019/20 har dock andelen elever i grundskoleåldern som är mottagna i anpassade grundskolan ökat kontinuerligt. Läsåret 2023/24 var antalet elever i den anpassade grundskolan 16 015, vilket innebär att andelen elever som gick i den anpassade grundskolan var 1,4 procent av samtliga elever i ålderskategorin. Andelen elever i årskurs 1 var 1,3 procent (1 553 elever) av samtliga elever i årskursen. Andelen elever i anpassade grundskolan ökar sedan upp till 1,6 procent i årskurs 9 (2 056 elever).

En elev i anpassade grundskolan kan få utbildning inom ämnesområden om eleven inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen (11 kap. 5 och 8 §§ skollagen). Fram till den 2 juli 2023 då grundskolan bytte namn till anpassade grundskolan fanns även en särskild inriktning som benämndes träningsskola för elever som läste ämnesområden (se prop. 2021/22:162). Skolverkets statistik för läsåret 2023/24 visar att av samtliga 16 015 elever i den anpassade grundskolan så läste 40 procent (6 345 elever) ämnesområden eller en kombination av ämnen och ämnesområden, dvs. gick det som tidigare kallades träningsskolan. Övriga elever läste anpassade grundskolans ämnen och i vissa fall även vissa ämnen enligt grundskolans kursplaner. Det fanns dock en stor skillnad i fördelningen av dessa båda grupper mellan årskurserna. Andelen elever som tillhörde den tidigare inriktningen träningsskolan gick ner från ca 58 procent i årskurs 1 till ca 31 procent i årskurs 9. Detta beror på att elevantalet som läser ämnesområden eller en kombination av ämnen och ämnesområden är förhållandevis konstant över årskurserna, medan det successivt tillkommer elever som läser enbart ämnen. En rimlig förklaring är att elever med en svårare intellektuell funktionsnedsättning i stor utsträckning påbörjar den anpassade grundskolan redan i årskurs 1, medan andra elever inom målgruppen i betydande utsträckning tas emot senare.

Regeringen bedömer att andelen elever i nya årskurs 1 i den anpassade grundskolan kommer att vara betydligt lägre än andelen elever i den nuvarande årskurs 1. Ett beslut om mottagande i anpassade grundskolan föregås av en process med en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning samt samråd med barnets

vårdnadshavare (7 kap. 5 § skollagen). När förskoleklassen tas bort behöver hela denna process genomföras redan i förskoleåldern, om eleven ska börja i nya årskurs 1 i den anpassade grundskolan. Som framgår av avsnitt 6.1 kan regeringen i likhet med bl.a. *Riksförbundet FUB* och *Burlövs kommun* konstatera att det kan finnas svårigheter att genomföra en sådan utredning i tidig ålder. Behovet av en utredning behöver inte heller ha identifierats så tidigt. För vissa barn eller elever står det tidigt klart att de tillhör den anpassade grundskolans målgrupp. I andra fall kan behovet av utredning stå klart först när eleven har påbörjat skolan. I förskoleklassen och grundskolan sker i dag en systematisk bedömning av elevers kunskapsutveckling och kravbilden höjs successivt, vilket kan tydliggöra behoven av en utredning på ett annat sätt än inom förskolan och pedagogisk omsorg.

Utifrån detta bedömer regeringen att det i huvudsak kommer att vara de elever som läser ämnesområden, dvs. den tidigare inriktningen tränings-skolan, som kommer att påbörja anpassade grundskolan redan i årskurs 1. Sedan läsåret 2019/20 har dessa elever utgjort mellan 0,4 och 0,7 procent av samtliga elever i årskurs 1, med ett genomsnitt runt 0,6 procent. Baserat på befolkningsprognosen för 2028 skulle det innebära att ca 660 elever kommer att börja i den anpassade grundskolan redan i nya årskurs 1. Det är något fler än utredningens antagande om 600 elever. Dessutom bedömer regeringen, till skillnad från utredningen, att kompensationen till kommunerna bör beräknas för samtliga dessa elever, dvs. att det inte ska göras något avdrag för att det redan i dag finns sexåringar i den anpassade grundskolan. Det är visserligen korrekt att kostnadsökningen sett till eleverna i årskurs 1 inte uppstår för elever som ändå skulle ha börjat i anpassade grundskolan som sexåringar. Regeringen bedömer dock att det är rimligt att basera kompensationen till kommunerna på den totala ökade kostnaden för dessa elever, vilket är ett resultat av att de kommer att gå ytterligare ett år i den anpassade grundskolan när denna blir tioårig. I övrigt bör beräkningen ske på samma sätt som utredningen gjort. Det innebär att kostnaden för en genomsnittlig elev i anpassade grundskolan (546 200 kronor för 2022) multipliceras med 660 vilket ger ca 360 miljoner kronor. Från detta dras den kostnad som skulle ha uppstått om 50 procent av dessa barn i stället skulle ha gått i förskolan (i genomsnitt 169 500 kronor per barn 2022) och 50 procent i förskoleklassen (i genomsnitt 63 500 kronor per elev 2022) uppräknat med 50 procent utifrån att den faktiska kostnaden för dessa barn/elever är högre än den genomsnittliga kostnaden. Summan av dessa kostnader inom förskolan och förskoleklassen blir ca 115 miljoner kronor. I 2022 års prisnivå blir ersättningen till kommunerna därmed 245 miljoner kronor. Regeringen instämmer med SKR om att en uppräknning bör göras för troliga kostnadsökningar fram till 2028. Utifrån en uppräknning för kostnader per elev i anpassad grundskola, förskoleklass och förskola till 2028 års nivå bedömer regeringen att kommunerna bör kompenseras med ca 149 miljoner kronor 2028 (halvårseffekt) och därefter med ca 298 miljoner kronor per år. Det bedöms inte behövas några särskilda beräkningar av kostnaden för skolskjuts för elever som i dag går ett extra år i förskolan. Detta eftersom kostnaden för skolskjuts redan ingår i den totala kostnaden för anpassade grundskolan och förskoleklassen, samtidigt som det inte finns kostnader för skolskjuts i förskolan. Därmed tas hänsyn till kostnadsökningen för skolskjuts vid ovanstående beräkning.

Utökad rätt till modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken

Förslaget innebär att elever som tillhör någon av de nationella minoriteterna, eller som har ett annat nordiskt språk som modersmål, ges rätt till ytterligare ett års modersmålsundervisning för vilka kommunerna bör kompenseras. Utredningens kostnadsberäkningar utgår från de beräkningar som finns i betänkandet Nationella minoritetsspråk i skolan (SOU 2017:91) och beräknar kostnaden per undervisningsgrupp till 32 000 kronor, vilket omfattar lönekostnader och kostnader för läromedel. Den genomsnittliga gruppstorleken beräknas till 2,5 elever per grupp och 95 procent av undervisningen antas ske utanför ordinarie lektionstid. Enligt Skolverkets statistik deltog närmare 790 elever av eleverna i årskurs 1 i modersmålsundervisning i något av de nationella minoritetsspråken läsåret 2019/20. Det motsvarar ca 0,6 procent av det totala antalet elever i årskurs 1 och prognosen om 119 500 elever skulle närmare 770 elever delta i modersmålsundervisning i något av de nationella minoritetsspråken och kostnaden uppgå till ca 9 miljoner kronor årligen i 2019 års prisnivå.

Regeringen konstaterar att inga remissinstanser har invänt mot beräkningarna. Även dessa beräkningar bör dock uppdateras utifrån den nya lägre befolkningsprognosen och antaganden om prisutvecklingen fram till 2028, vilket ger en kostnad per undervisningsgrupp på ca 45 000 kronor. Utifrån det bedömer regeringen att kommunerna bör kompenseras med ca 6 miljoner kronor 2028 (halvårseffekt) och därefter med ca 11 miljoner kronor per år.

Överlämning av uppgifter vid övergång från förskola eller pedagogisk omsorg till skola

Förslaget om en skyldighet att lämna över sådana uppgifter som behövs för att underlätta ett barns övergång från förskola eller pedagogisk omsorg till skola bedöms i viss utsträckning medföra ökade kostnader, för vilka kommunerna bör kompenseras. Utredningens kostnadsberäkningar bygger på antaganden om elevantal i en årskull; en uppskattning av för hur stor andel av dessa elever som en överlämning ska göras; en uppskattad tidsåtgång när det gäller överlämning per elev; och den uppskattade lönekostnaden per timme. Utredningens beräkning bygger på ett antagande om 119 500 elever; att 5 procent av eleverna i nya årskurs 1 kommer att behöva en överlämning; en uppskattad genomsnittlig tidsåtgång på 15 minuter per elev; och en lönekostnad på ca 292 kronor i timmen. Den beräknade kostnaden blir därmed ca 440 000 kronor årligen i 2019 års prisnivå. Regeringen konstaterar att inga remissinstanser invänder mot beräkningen. Även dessa beräkningar bör däremot uppdateras utifrån den nya lägre befolkningsprognosen och antaganden om löneutvecklingen för förskollärare fram till 2028. Utifrån detta bedömer regeringen att kommunerna bör kompenseras med 250 000 kronor 2028 (halvårseffekt) och därefter med 500 000 kronor per år.

Ytterligare utvecklingssamtal och skriftlig individuell utvecklingsplan

Tillämpningen av grundskolans och motsvarande skolformers bestämmelser i nya årskurs 1 innebär att det i förhållande till vad som gäller i

förskoleklassen, ska genomföras ytterligare ett utvecklingsamtal och att det ska upprättas en skriftlig individuell utvecklingsplan vid ett av de två utvecklingsamtal som ska genomföras under läsåret. Det innebär ett utökad åliggande för vilka kommunerna bör kompenseras. Utredningen uppskattar tiden för samtalet och dokumentationen till sammanlagt 45 minuter per elev och uppskattar antalet elever till 119 500. Vidare bygger beräkningen på 2019 års genomsnittliga månadslön för en grundlärare på 35 300 kronor, som inklusive semesterlön och arbetsgivaravgifter innebär en årlig lönekostnad på ca 594 000 kronor vilket, fördelat på en årsarbetstid om 1 807 timmar, ger en timkostnad om ca 328 kronor. Sammantaget uppgår kostnaden därmed till ca 30 miljoner kronor årligen i 2019 års prinsnivå. Regeringen anser i likhet med SKR att antagandet om att ett utvecklingsamtal samt upprättandet av en skriftlig individuell utvecklingsplan tar 45 minuter per elev bör justeras. Regeringen instämmer med SKR:s bedömning att en mer rimlig tidsåtgång, inklusive för- och efterarbete, snarare är 60 minuter. Utifrån samma beräkningsgrund som utredningen, men justerat för den ändrade elevprognosen och antaganden om löneutvecklingen för grundskollärare fram till 2028 bedömer regeringen att kommunerna bör ersättas med ca 22 miljoner kronor 2028 (halvårseffekt) och därefter med ca 45 miljoner kronor per år.

Övriga förslag föranleder inte ersättning enligt finansieringsprincipen

Som tidigare redovisats bedömer regeringen att förslaget om att skollagens bestämmelser om särskilt stöd även ska gälla i nya årskurs 1 i grundskolan och anpassade grundskolan innebär en viss utökning av kommunernas åligganden. Detta eftersom det för dessa skolformer, till skillnad mot förskoleklassen, uttryckligen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas samt att det särskilda stödet i dessa skolformer kan ges som enskild undervisning eller i en särskild undervisningsgrupp (3 kap. 10 och 11 §§ skollagen). Men redan med dagens regelverk har elever i förskoleklassen vid behov rätt till särskilt stöd och elevens kunskapsutveckling ska t.ex. inom garantin för tidiga stödinsatser ställas mot kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 (3 kap. 4 § skollagen). Enskild undervisning och särskild undervisningsgrupp är vidare stödinsatser som enligt nuvarande lagstiftning i allmänhet bör ges först när andra stödinsatser har prövats utan att önskat resultat har uppnåtts. Det innebär att de berörda insatserna troligen kommer att användas i begränsad omfattning i nya årskurs 1. Sammantaget innebär det att förändringen i praktiken inte bedöms medföra mer än marginella ekonomiska konsekvenser för kommunerna.

I avsnitt 6.4 föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska bemyndigas att meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i nya årskurs 1 i samtliga obligatoriska skolformer, dvs. även i den anpassade grundskolan. I de fall som elever tillhör den anpassade grundskolans målgrupp och i dag inte går i förskoleklassen, utan i stället går kvar ett extra år i förskolan eller börjar i den anpassade grundskolan redan som sexåringar, innebär förslaget att den kartläggning av elevers kunskaper som nu sker i förskole-

klassen kan komma att omfatta fler elever. Garantin för tidiga stödinsatser infördes i den anpassade grundskolan den 1 juli 2024. Då utökades aktuellt bemyndigande så att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även får meddela föreskrifter om att nationella bedömningsstöd ska användas även i årskurs 3 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner. Sammantaget bedömdes kostnaden för införandet av garantin för tidiga stödinsatser i den anpassade grundskolan som så försumbar att den inte skulle finansieras i enlighet med den kommunala finansieringsprincipen (prop. 2021/22:162 s. 150). Regeringen bedömer att detsamma gäller även detta förslag, vars kostnader bedöms som ännu lägre.

Den dagliga verksamheten kommer på olika sätt att påverkas av att förskoleklassen upphör som skolform och att grundskolan och motsvarande skolformer utökas med en ny årskurs 1. Det kan gälla förändringar i lokal-användning, skolans organisation eller förändringar i administrativa it-system. Regeringen bedömer i likhet med utredningen att kostnader av detta slag inte motiverar ökade generella bidrag till kommunerna, då ersättning enligt finansieringsprincipen inte brukar ges för anpassning till den allmänna utvecklingen. Oavsett denna reform förändras skolans verksamhet och förutsättningar löpande. Kommuner och skolenheter ansvarar för att utifrån sina förutsättningar och behov kontinuerligt genomföra de förändringar som krävs och ges enligt förslaget tillräckligt med tid för att genomföra förändringen på ett väl förberett sätt.

Sammantaget innebär förslagen i vissa delar en förenkling för kommunerna då en administrativ indelning tas bort och behovet av att förhålla sig till ett särskilt regelverk för förskoleklassen försvinner. Förslaget om att den uppföljning av garantin för tidiga stödinsatser som i dag görs i slutet av förskoleklassen inför övergången till årskurs 1 inte längre kommer att göras bedöms också kunna leda till minskade kostnader för kommunerna. Regeringens samlade bedömning är dock att de möjliga ekonomiska konsekvenserna av detta inte är av den storleken att det finns anledning att minska ersättningen till kommunerna.

Mot denna bakgrund beräknar regeringen i budgetpropositionen för 2025 (prop. 2024/25:1) att kommunerna ska ersättas med 194,4 miljoner kronor för 2028 under utgiftsområde 25, Allmänna bidrag till kommuner, anslag 1:1 Kommunalekonomisk utjämning, med anledning av förslagen i sin helhet. Från och med 2029 beräknas 388,8 miljoner kronor årligen. Dessa medel bedöms täcka kommunernas kostnader till följd av det nya åliggandet.

9.4 Konsekvenser för enskilda huvudmän

Enskilda skolhuvudmän påverkas av att förskoleklassen upphör som skolform och att det i stället införs en ny årskurs 1 i grundskolan och anpassade grundskolan, då deras tillstånd att bedriva skolverksamhet behöver anpassas till förändringen. I de beslut som har fattats av Skolinspektionen anges vilken skolform och vilka årskurser som godkännandet avser. En konsekvens av förslagen blir därför att befintliga godkännanden behöver hanteras. Regeringens förslag innebär en förenkling jämfört med utred-

ningens, inte därför att ett befintligt godkännande att bedriva årskurs 1 i grundskolan eller anpassade grundskolan automatiskt kommer att gälla som ett godkännande för den nya årskurs 2, utan därför att ett sådant godkännande även kommer att gälla som ett godkännande för nya årskurs 1. Detta innebär mindre administration för de enskilda huvudmännen. Därutöver kommer befintliga godkännanden för årskurs 2–9, i likhet med utredningens förslag, gälla som godkännanden för motsvarande nya årskurs 3–10. Förslagen innebär också att Skolinspektionen får fatta beslut om godkännanden med de nya årskursbeteckningarna som ersätter befintliga beslut. Detta så att de enskilda huvudmännens godkännanden blir korrekta i det nya skolsystemet.

Utöver detta påverkas enskilda huvudmän, såväl som kommunala huvudmän, i olika utsträckning av förändringen, bl.a. utifrån deras storlek och omfattning på verksamheten. Särskilt påverkas det fåtal enskilda huvudmän som i dag bedriver förskoleklass men inte grundskola eller anpassad grundskola på samma skolenhet, då godkännandena för förskoleklassen upphör att gälla. Det innebär att sådan förskoleklassverksamhet behöver avslutas. Även om ett befintligt godkännande att bedriva förskoleklass är ett så kallat gynnande förvaltningsbeslut så kan sådana, som utredningen redogör för, upphöra att gälla genom ny lagstiftning eller beslut enligt ny lagstiftning (se bl.a. Barsebäckfallet RÅ 1999:76). Om samma huvudman bedriver skolans årskurs 1 vid en annan skolenhet får denne dock ett godkännande att bedriva nya årskurs 1 på den skolenheten på ett enkelt sätt. Befintliga godkännanden för skolans lågstadium kommer för samtliga enskilda huvudmän att respekteras i större utsträckning vid reformens införande i jämförelse med utredningens förslag.

Regeringen bedömer att förslagen i övrigt inte kommer att medföra några särskilda konsekvenser för enskilda huvudmän i förhållande till offentliga huvudmän, eftersom de berörs i lika stor utsträckning. Förslagen bedöms inte leda till att fler eller färre elever kommer att välja fristående skolor. Varken konkurrensen mellan kommunala och fristående skolor eller mellan fristående skolor bedöms påverkas. Små företag kan inte heller förväntas påverkas på ett sådant ingripande sätt att några undantag bör göras. Förslagen bedöms inte få några direkta konsekvenser för företag utöver huvudmän inom skolväsendet. På samma sätt som för kommunerna innebär vissa av förslagen en ambitionshöjning som leder till vissa ökade kostnader. Kommunens bidrag till enskilda huvudmän för skolor ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten. Därigenom kompenseras de enskilda huvudmännen för förslaget genom den sedvanliga resursfördelningen.

9.5 Konsekvenser för staten

Staten är genom Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och Sameskolstyrelsen huvudman för specialskolan och sameskolan samt för förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med specialskola eller sameskola (2 kap. 4 § skollagen). Regeringen bedömer att dessa verksamheter och huvudmän i huvudsak påverkas på liknande sätt av förslagen som

verksamheter med kommunal eller enskild huvudman. Utbildningen i specialskolan och sameskolan finansieras delvis av elevernas hemkommuner i enlighet med förordningen (SKOLFS 1997:1) om ersättning för elever i specialskolan och förordningen (SKOLFS 2011:62) om ersättning för elever i sameskolan eller i förskoleklass eller fritidshem vid en skolenhet inom sameskolan. Därutöver tilldelas myndigheterna årligen statliga medel för sin verksamhet. Regeringen bedömer i likhet med utredningen att kostnadsökningen för myndigheterna sammantaget är så liten att den bör kunna hanteras inom befintliga ramar.

För specialskolan innebär införandet av en elvaårig specialskola vissa förenklingar när det gäller mottagandet av elever. Som framgår av avsnitt 5.1 finns särskilda bestämmelser om mottagande i specialskolan. Beslut av SPSM om mottagande i specialskolan är också överklagbara till Skolväsendets överklagandenämnd (se 7 kap. 6 § och 28 kap. 14 § skollagen). Motsvarande bestämmelser finns inte för mottagande till förskoleklass vid en skolenhet med specialskola genom ett rektorsbeslut, vilket bl.a. innebär att för elever som börjar i en förskoleklass med koppling till specialskolan krävs två förhållandevis omfattande processer kring mottagandet. Ett införande av en sammanhållen obligatorisk skolform innebär därmed en smidigare och mer rättssäker hantering av mottagandet inom specialskolan. *Skolväsendets överklagandenämnd* noterar att förslaget innebär att nämnden nu även kommer kunna pröva beslut gällande elever som tidigare önskade påbörja förskoleklass i specialskolan men nu i stället kommer ansöka till nya årskurs 1, vilket kommer resultera i viss ökning av ärenden som avser mottagande i specialskola. Som nämnts i avsnitt 3 har bl.a. SPSM beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss. Myndigheten framhåller att en elvaårig specialskola skulle kunna medföra högre kostnader för myndigheten och att de eventuellt får återkomma till denna fråga i kommande budgetunderlag. Regeringen bedömer att detta kan hanteras inom myndigheternas befintliga ramar.

Skolverket framhåller att det krävs särskilda insatser, utöver löpande arbete, för de flesta avdelningar inom myndighetens organisation vid införandet av en tioårig grundskola. Det behövs såväl förberedande arbete som implementeringsinsatser samt ytterligare stödinsatser och handläggning av statsbidrag och lärarlegitimationer, vilket kommer att medföra ökade kostnader. Till skillnad mot utredningen bedömer Skolverket att kostnaderna för de omfattande extra arbetsinsatser som behöver utföras inte ryms inom ramen för det befintliga förvaltningsanslaget, utan att Skolverket prioriterar bort andra delar av verksamheten. Regeringen delar denna bedömning och har i budgetpropositionen för 2024 beräknat att myndighetens förvaltningsanslag bör tillföras 10 miljoner kronor per år för 2025 och 2026 till förberedande insatser för en tioårig grundskola (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 3.5.2).

Skolinspektionen delar inte utredningens bedömning att de föreslagna ändringarna kan hanteras inom ramen för myndighetens löpande arbete. Skolinspektionen menar att förslagen om att hantera befintliga godkännanden kommer att innebära ytterligare arbete för myndigheten under det berörda året med uppskattningsvis motsvarande ca fyra årsarbetskrafter. Myndigheten framhåller dock att det är för tidigt att bedöma om kostnaderna för detta kommer att rymmas inom ramen för myndighetens befintliga anslag eller om ett tillfälligt resurstillskott behövs. Som framgår

av avsnitt 8 föreslår regeringen en övergångsbestämmelse för enskilda huvudmäns godkännanden som innebär en betydligt enklare hantering än vad utredningen föreslår. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att myndigheten kan hantera arbetet inom ramen för myndighetens befintliga anslag.

Migrationsverket betalar ersättning till kommuner för bl.a. asylsökande barns utbildning enligt förordningen (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. För elever i grundskolan utgår en högre schablonersättning än för elever i förskoleklassen. För 2025 är ersättningen 168 000 kronor per år för en elev i grundskolan eller i en motsvarande skolform och 65 000 kronor per år för en elev i förskoleklassen. Införandet av en tioårig grundskola höstterminen 2028 kommer därför öka utgifterna under anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader inom utgiftsområde 8 Migration. Kostnaderna beräknas, med nuvarande antagande om antal barn och nivåer på schablonersättningarna samt med beaktande av handläggningstider, öka med ca 40 miljoner kronor per år fr.o.m. 2029. Migrationsverket, som beretts tillfälle att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss (se avsnitt 3), framhåller att det berörda anslaget är av typen Pris- och lönekänsliga (PLK) och kontinuerligt uppdateras. Regeringen bedömer med hänsyn till samtliga omständigheter inom det aktuella området att dessa kostnader kommer att kunna hanteras inom ramen för beräknade utgifter inom anslaget.

Förslagen kan även få konsekvenser för lärar- och förskollärarytbildningarna, vilket *Högskolan Väst*, *Malmö universitet* och *Uppsala universitet* framhåller. Högskolan Väst bedömer att söktryck och dimensionering av lärarutbildningen med största sannolikhet kommer att påverkas av förslaget. Uppsala universitet framhåller att det krävs ett relativt omfattande utvecklingsarbete både när det gäller fortbildningsinsatser och förändringar av förskolläraryt- och grundlärarytprogrammen. De ändringar av innehållet i lärarutbildningen som blir en konsekvens av förslagen påverkar enligt universitetet inte bara kursutvecklingen, utan de kommer också innebära att lärosätena behöver rekrytera fler lärare med relevant kompetens, något som är relativt tidskrävande. Malmö universitet ser ett behov av en tydligare konsekvensanalys för förskollärarytksamheten och i förlängningen även för förskollärarytutbildningen. Universitetet ser bl.a. en risk att kurser inom förskollärarytutbildningen som fokuserar på omsorg, lek och estetik – som utgör grunderna i förskolepedagogiken – kommer att få stå tillbaka för att bereda utrymme för skolförberedande utbildningsmoment och ett större fokus på förskollärarytarnas förmåga att undervisa. Även Uppsala universitet framhåller att för förskolans vidkommande blir barnens övergång till skolan med den nya reformen tydligare, men den lär också öka trycket på att skolförbereda, formalisera och dokumentera övergången.

Regeringen delar bilden att lärar- och förskollärarytutbildningarna påverkas av förslagen och att de berörda utbildningarna behöver anpassas utifrån att förskoleklassen upphör som skolform och att lågstadiet utökas med en ny första årskurs. Ett utvecklingsarbete kommer att krävas, vilket kan ske inom ramen för ordinarie processer och system för tilldelning av resurser. Som tidigare nämnts har även medel sedan 2021 tillförts fortbildningsinsatser för förskollärare vid ett införande av en tioårig grundskola. Dessa uppgick 2021 och 2022 till 190 miljoner kronor per år och har

därefter beräknats till 170 miljoner kronor årligen. Vad gäller konsekvenser för förskolan som skolform bedömer regeringen dessa som begränsade och framför allt kopplade till förslaget om övergången mellan förskolan och skolan (avsnitt 7.2).

9.6 Konsekvenser för barn, elever och skolans personal

FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) är svensk lag sedan den 1 januari 2020. Sverige har också åtagit sig att följa FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Enligt barnkonventionens grundprinciper ska varje barn ha samma rättigheter till utbildning och utveckling (artiklarna 2, 6, 28 och 29) och vid alla åtgärder som rör barn ska barnets åsikter beaktas och det ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa (artiklarna 3 och 12). Enligt skollagen ska alla oberoende av geografisk hemvist och sociala och ekonomiska förhållanden ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet, om inte annat följer av särskilda bestämmelser i lagen. Vidare ska utbildningen vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. Skolan ska ge alla elever förutsättningar att nå målen för utbildningen. I all utbildning och annan verksamhet enligt skollagen som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad (1 kap. 8–10 §§ och 3 kap. 2 § skollagen).

De elever som i störst utsträckning berörs av reformen är de som börjar i nya årskurs 1 i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. Indirekt kan även elever i övriga årskurser komma att påverkas, främst genom att årskursbeteckningarna ändras. Som *Luleå kommun* framhåller krävs att nationell information ges till samtliga berörda målgrupper, t.ex. genom att det tas fram nationella informationsmaterial som huvudmän och skolor kan sprida till elever och vårdnadshavare på flera olika språk.

Regeringen bedömer att de förslag som lämnas i denna lagrådsremiss skapar bättre förutsättningar för elever att, genom en likvärdig utbildning av god kvalitet i nya årskurs 1, utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål. Det sker bl.a. genom att samma regler gäller i nya årskurs 1 som i övriga årskurser. Vad gäller t.ex. användandet av disciplinära åtgärder gäller redan i dag att dessa alltid ska användas proportionerligt och att hänsyn måste tas till bl.a. elevernas ålder och mognad (se avsnitt 6.3).

Förslaget om att förskoleklassen ska upphöra som skolform innebär att barn i allmänhet kommer att gå direkt från förskolan till skolans årskurs 1 och sedan fortsätta i samma skolform. Regeringen anser att det innebär en förbättrad kontinuitet för barnen i deras skolgång. Det är viktigt att övergången görs så att barnet ges möjlighet att anpassa sig till den nya skolmiljön, och att den mottagande skolan kan ta emot eleven utifrån elevens förutsättningar. Förslaget om skyldighet att lämna över uppgifter

vid övergång mellan förskola eller pedagogisk omsorg och skola kommer att ge den mottagande skolan bättre förutsättningar att ta emot eleven. Den mottagande skolan kan anpassa såväl introduktionen som undervisningen efter elevens förutsättningar. Detta främjar både elevens trygghet och progression i kunskapsutvecklingen.

Genom förslagen får eleverna mer undervisningstid i ämnen enligt grundskolans, anpassade grundskolans, specialskolans och sameskolans läroplaner och kursplaner. Detta innebär ett stärkt fokus på tidig läs- och skrivinlärning och grundläggande kunskaper i matematik, vilket bör förbättra elevens förutsättningar till lärande i alla ämnen. Även likvärdigheten bör stärkas genom en reglerad undervisningstid, ett harmoniserat regelverk och tydligare mål för utbildningen. Särskilt positivt bör detta bli för elever där det tidigt står klart att de tillhör den anpassade grundskolans målgrupp och som med införandet av en tioårig anpassad grundskola ges en sammanhållen och bättre anpassad skolgång. Som *Riksförbundet FUB* framhåller kommer det dock fortsatt finnas elever som antas tillhöra den anpassade grundskolans målgrupp, men som påbörjar sin skolgång i grundskolan. Regeringen delar förbundets uppfattning att det är viktigt att dessa elever tillförsäkras en utbildning som är anpassad efter elevens förutsättningar, vilket bl.a. förutsätter att lärare i grundskolans nya årskurs 1 har adekvat kompetens. Frågor om kompetensutveckling för lärare som ska undervisa i nya årskurs 1 hanteras dock utanför ramen för denna lagrådsremiss. Regeringen bedömer dock att förutsättningarna att identifiera elever i behov av särskilt stöd, samt att kunna sätta in stödåtgärder tidigt och följa upp deras effekt, stärks genom förslaget om överlämning av uppgifter vid övergång mellan förskolan eller pedagogisk omsorg och skolan samt att de tidiga skolåren blir sammanhållna. Särskilda fördelar finns också för elever som tillhör specialskolans målgrupp, där de särskilda bestämmelser som finns om mottagande i specialskolan ska tillämpas redan inför nya årskurs 1 och beslut om mottagande är överklagbara till Skolväsendets överklagandenämnd (se avsnitt 6.1).

För elever med ett annat modersmål är det positivt att möjligheten att få undervisning i modersmålet gäller i nya årskurs 1. För elever som tillhör någon av de nationella minoriteterna, eller som har ett annat nordiskt språk som modersmål, så innebär förslaget också en utökad rätt till modersmålsundervisning. *Göteborgs kommun*, som stödjer förslaget, konstaterar samtidigt att rätten till modersmålsundervisning i nya årskurs 1 innebär att vissa modersmålslärare kommer att undervisa en åldersgrupp som de inte tidigare undervisat, vilket enligt kommunen bör leda till statligt finansierade kompetensutvecklingsinsatser. Som framgått tidigare hanteras frågor om kompetensutveckling för lärare som ska undervisa i nya årskurs 1 utanför ramen för denna lagrådsremiss.

Det är även positivt att elever i sameskolan får ämnesundervisning i samiska i ytterligare ett år. En sådan förstärkning bedöms ha positiva effekter för berörda elever och ligga i linje med de särskilda rättigheter som följer av artikel 30 i barnkonventionen för elever som tillhör en minoritet eller ett urfolk.

Som nämnts i avsnitt 3 har ett antal myndigheter och organisationer beretts möjlighet att yttra sig över ett utkast till lagrådsremiss, vars lagförslag överensstämmer med förslagen i denna lagrådsremiss. *Arbetsmiljöverket* anger att de inte har några synpunkter på innehållet i förslagen,

men pekar på att dessa kan få konsekvenser för arbetsmiljön, t.ex. genom att det kommer att finnas fler elever i sexårsåldern i lågstadiet. Arbetsmiljöverket framhåller vikten av att undersöka, riskbedöma och åtgärda de risker som förändringarna kan innebära. Regeringen delar bedömningen och kan konstatera att krav på en god arbetsmiljö i skolan finns såväl i arbetsmiljölagen (1977:1160) som i skollagen (5 kap. 3 och 4 §§).

Förslaget att förskoleklassen upphör som skolform och att en ny första årskurs införs i grundskolan och motsvarande skolformer kommer att få konsekvenser för lärarförsörjningen samt för yrkesverksamma och blivande lärare och förskollärare. Dessa konsekvenser är starkt kopplade till vilka krav som ska gälla för att vara behörig att undervisa i nya årskurs 1 i grundskolan eller i en motsvarande skolform samt satsningar på fortbildning och kompetensutveckling. Utredningen har lämnat sådana förslag, men dessa hanteras utanför ramen för denna lagrådsremiss. Av avsnitt 6.1 framgår att regeringen har för avsikt att på förordningsnivå reglera dels vad som ska krävas för att vara behörig att undervisa i nya lågstadiet i grundskolan eller i en motsvarande skolform, dels vad som ska gälla för befintliga lärarlegitimationer med behörighet att undervisa i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan. Här kan dock nämnas att *Uppsala universitet* och *Stockholms kommun* i sina remissvar framhåller att förslagen negativt kan påverka tillgången till förskollärare i förskolan. Uppsala universitet påpekar att många förskollärare redan i dag väljer att arbeta i förskoleklass och Stockholms kommun framhåller att utredningens förslag kan leda till brist på förskollärare i förskolan då vissa förskollärare ges möjlighet att bli behöriga att undervisa i grundskolan. Regeringen kan dock konstatera att de förslag som utredningen lämnat innebär att endast förskollärare som arbetar i förskoleklass omfattas av möjligheten att genom en särskild fortbildning bli behöriga i grundskolan eller motsvarande skolformer. Läsåret 2022/2023 fanns totalt 4 542 tjänstgörande förskollärare i förskoleklass som har förskolläraryxamen (U2024/00287). Samtidigt fanns drygt 109 000 anställda som arbetar med barn i förskolan (Skolverkets statistik, www.skolverket.se). Omräknat till heltidstjänster motsvarar detta knappt 101 000 anställda och av samtliga heltidstjänster har drygt 40 procent en förskolläraryxamen. Regeringen har mot denna bakgrund svårt att se några betydande konsekvenser för tillgången till förskollärare i förskolan vid införandet av en tioårig grundskola i enlighet med utredningens förslag.

Ett antal remissinstanser, bl.a. *SKR*, *Läraryrket* och *Stockholms kommun*, lyfter fram att förslagen får konsekvenser för fritidshemmet, särskilt vad gäller bemanning. SKR framhåller bl.a. att införandet av en tioårig grundskola riskerar att medföra betydande konsekvenser för fritidshemmen, som inte har berörts tillräckligt i betänkanterna. Det kan t.ex. uppstå en brist på personal i fritidshemmen när förskollärare utbildas till lärare i grundskolan. Stockholms kommun framhåller att en betydande andel av dem som arbetar i förskoleklassen även arbetar i andra verksamhetsformer, till exempel i fritidshemmet. Kommunen framhåller att det redan finns en bemanningsproblematik i fritidshemmet och att en konsekvensanalys behöver göras avseende förslagets effekter på fritidshemmets verksamhet. Läraryrket framhåller bl.a. att en del av förskollärarna i

förskoleklass även arbetar i fritidshemmet och ställer sig frågande till att utredningen inte alls diskuterar fritidshemmets betydelse och innehåll.

Regeringen kan konstatera att utredningen inte lämnar några förslag på ändrat uppdrag eller innehåll i fritidshemmet, men att verksamheten kan påverkas vid införandet av en tioårig grundskola. Hur fritidshemmet och förskoleklassen i dag är organiserade i fråga om t.ex. gemensamma lokaler och personal ser olika ut både mellan huvudmän, och inom samma huvudmans skolor. Även vid införandet av en tioårig grundskola kommer det att finnas betydande möjligheter för huvudmän och skolor att organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar och behov. Vilka konsekvenser som införandet av en tioårig grundskola får för fritidshemmet beror därmed i stor utsträckning på beslut som fattas på den lokala nivån. Det är här viktigt att huvudmän och skolor får tillräckligt med tid för att förbereda sina verksamheter, vilket regeringen menar att huvudmännen kommer att få (se avsnitt 8). En direkt påverkan för fritidshemmet får däremot den föreslagna utökningen av undervisningstiden med 9 timmar i lågstadiet jämfört med den garanterade undervisningstiden i förskoleklassen. Tiden kommer därmed minska i samma utsträckning i fritidshemmet. Det är dock en mindre förändring och många kommuner erbjuder redan mer tid i förskoleklassen än den lagstadgade miniminivån. Regeringen bedömer sammantaget att förslagen får olika konsekvenser för fritidshemmet som behöver hanteras på huvudmann- och skolenhetsnivå.

9.7 Konsekvenser för jämställdhet

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det delmål som rör jämställd utbildning anger att kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Flickor som grupp når bättre kunskapsresultat än pojkar, vilket innebär att en något större andel av pojkarna inte når behörighet till gymnasieskolans nationella program (Skolverkets statistik, www.skolverket.se). På sikt kan detta leda till en ökad risk att inte få tillträde till arbetsmarknaden, vilket i sin tur kan leda till utanförskap, kriminalitet och ohälsa.

Regeringen bedömer att åtgärder som kan höja alla elevers, men särskilt pojkars, kunskapsresultat bör kunna bidra till en positiv utveckling för jämställdheten i skolan, och på sikt för jämställdheten i samhället i övrigt. Som tidigare framgått bedömer regeringen att förslagen i lagrådsremissen kan bidra till att ge alla elever, både flickor och pojkar, bättre förutsättningar att nå målen med sin utbildning.

9.8 Konsekvenser för integration och utanförskap

Målet för integrationspolitiken är att utrikes födda kvinnor och män ska ha samma skyldigheter, rättigheter och möjligheter som den övriga befolkningen att leva ett fritt, värdigt och självständigt liv inom samhällsgemenskapen. Detta förutsätter att den som långvarigt befinner sig i

Sverige anstränger sig för att bli en del av det svenska samhället och att samhället både ställer krav och ger möjligheter till integration. Integrationspolitiken ska bidra till social och kulturell, ekonomisk, språklig och demokratisk integration samt att genom utbildning förbättra förutsättningarna för flickor och pojkar med utländsk bakgrund (prop. 2023/24:99, bet. 2023/24:FiU21, rskr. 2023/24:250).

Fullföljd skolgång med goda kunskapsresultat är viktigt för möjligheterna att etablera sig på arbetsmarknaden och i samhällslivet samt bidrar till att minska risken för utanförskap och kan förebygga brottslighet bland unga. Förslagen i denna lagrådsremiss syftar till att bidra till bättre förutsättningar för alla elever att nå målen med sin utbildning. Vissa av förslagen bedöms dock särskilt gynna elever med ett annat modersmål än svenska eller riktar sig enbart mot elever som har ett annat modersmål än svenska samt nyanlända elever. Till dessa hör att skollagens bestämmelser om mottagande och undervisning av nyanlända elever kommer att gälla i nya årskurs 1 och därmed i regel tillämpas ett år tidigare än vad som sker i dag (3 kap. 12 a–12 i §§). Därmed får dessa elever, under samma villkor som gäller för elever i nuvarande årskurs 1, rätt till åtgärder särskilt anpassade för att underlätta nyanlända elevers skolgång. Förslagen innebär även att eleverna i nya årskurs 1 kommer att ges ämnesundervisning vilket bl.a. innebär en förstärkt undervisning i svenska eller svenska som andraspråk. Vidare kommer bestämmelserna om modersmålsundervisning i grundskolan och motsvarande skolformer att gälla för nya årskurs 1, vilket bedöms vara till fördel för berörda elever. Ett skäl till detta är att det modersmålsstöd som barn i förskola och elever i förskoleklass har rätt till saknar närmare reglering, vilket medför att såväl omfattning som kvaliteten på modersmålsstödet kan variera. Sammantaget bedömer regeringen att förändringen kan förväntas bli positiv för integrationen samt bidra till arbetet mot utanförskap.

9.9 Konsekvenser i förhållande till EU-rätten och dataskydd

Förslagen i denna lagrådsremiss överensstämmer med de skyldigheter som följer av EU-rätten. Varje medlemsstat i EU ansvarar för sitt utbildningssystems organisation och för undervisningens innehåll (se artikel 165 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Förslagen innebär dock att regelverket i EU:s dataskyddsförordning aktualiseras (Europaparlamentets och rådets förordning [EU] 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG [allmän dataskyddsförordning]). EU:s dataskyddsförordning, lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och skollagens bestämmelser om behandling av personuppgifter (26 a kap. skollagen) reglerar den personuppgiftsbehandling som kommer att bli en nödvändig följd av förslagen i lagrådsremissen hos bl.a. kommuner och enskilda huvudmän.

För att personuppgiftsbehandling ska vara laglig krävs att det finns en rättslig grund för behandlingen. Behandling av personuppgifter är laglig bl.a. om den är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning (artikel 6.1 e dataskyddsförordningen). Den rättsliga grunden uppgift av allmänt intresse måste vara fastställd i unionsrätten eller i svensk rätt, t.ex. genom att följa av lag eller annan författning (artikel 6.3 dataskyddsförordningen och 2 kap. 2 § dataskyddslagen). Eftersom anordnande och bedrivande av utbildning är en uppgift av allmänt intresse och dessutom ett viktigt allmänt intresse, såväl enligt EU-rätten som svensk rätt, får också känsliga personuppgifter, t.ex. uppgifter om hälsa, behandlas i verksamheten, förutsatt att behandlingen är nödvändig (artikel 9.2 g dataskyddsförordningen och prop. 2017/18:218 s. 52 f.).

Inom utbildningsområdet behöver en mängd personuppgifter hanteras för att säkerställa att barn och elever får den utbildning som de har rätt till. Som utredningen redogör för bedöms den nödvändiga behandlingen av personuppgifter som följer av förslagen, även i fråga om känsliga personuppgifter, vara sådan behandling som redan i dag sker inom ramen för det obligatoriska skolväsendet. Årskullen sexåringar kommer att gå i den obligatoriska grundskolan eller i en motsvarande skolform i stället för i dagens obligatoriska förskoleklass. *Integritetsskyddsmyndigheten* har inga synpunkter på betänkandets förslag. Syftet med reformen om en tioårig grundskola är som angetts tidigare att skapa bättre förutsättningar för elever att, genom en likvärdig utbildning av god kvalitet i nya årskurs 1, utvecklas så långt som möjligt mot utbildningens mål. Syftet med förslaget om överlämning av uppgifter från förskolan eller pedagogisk omsorg till skolan är att underlätta barnens övergång och skolstart. Lagrådsremissens förslag innebär en författningsreglerad förändrad skyldighet för offentliga och enskilda skolhuvudmän. Den personuppgiftsbehandling som blir en konsekvens av förslagen får därmed anses nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse och behandlingen får därmed anses tillåten. Det gäller särskilda krav för behandling av känsliga personuppgifter, bl.a. får behandlingen inte innebära ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet och det finns sökbegränsningar (3 kap. 3 § dataskyddslagen och 26 a kap. 4 § skollagen). Relevanta bestämmelser om sekretess i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och bestämmelserna om tystnadsplikt i 29 kap. 14 § skollagen utgör också s.k. skyddsåtgärder i dataskyddsförordningens mening. När det gäller förslaget om överlämning av sådana uppgifter som behövs för att underlätta barnens övergång till skolan behandlas frågor om sekretess och tystnadsplikt i avsnitt 7.

Den personuppgiftsbehandling som följer av förslagen i denna lagrådsremiss innebär inte ett otillbörligt intrång i de registrerades personliga integritet och uppfyller dataskyddsförordningens krav på proportionalitet. Den befintliga dataskyddsregleringen är tillräcklig och personuppgiftsbehandlingen ska ske i enlighet med EU:s dataskyddsförordning och med de begränsningar som framgår där och i svensk rätt. Det ankommer därmed på skolhuvudmännen som är personuppgiftsansvariga att se till att behandlingen sker på ett sätt som är förenligt med regelverket. Av dataskyddsförordningen framgår bl.a. att personuppgifter ska behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade samt att

lämplig säkerhet ska säkerställas (artikel 5.1). Att personuppgifter som rör barn anses särskilt skyddsvärda framgår också av flera av dataskyddsförordningens bestämmelser och betonas i skälen (se skäl 38).

10 Författningskommentar

De lagförslag som lämnas i denna lagrådsremiss är i huvudsak direkt hänförliga till att förskoleklassen ska upphöra som skolform inom skolväsendet och att skolformerna grundskola, anpassad grundskola, specialskola och sameskola ska utökas med ett år genom en ny första årskurs. Därmed blir grundskolan och anpassade grundskolan tioårig, specialskolan elvaårig och sameskolan sjuårig. Lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan ska omfatta årskurs 1–4 och i specialskolan årskurs 1–5. Mellanstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan ska omfatta årskurs 5–7 och i specialskolan årskurs 6–8. Högstadiet i grundskolan och anpassade grundskolan ska omfatta årskurs 8–10 och i specialskolan årskurs 9–11. De bestämmelser som gäller för grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska även gälla för nya årskurs 1.

De ändringar som bara innebär att skolformen förskoleklass tas bort eller att angiven årskurs ändras som en följd av det införs en ny årskurs 1 i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan redovisas övergripande. Även de ändringar som innebär att en hänvisning till nuvarande 9 kap. i skollagen (2010:800) om förskoleklassen tas bort redovisas övergripande. I fråga om den föreslagna lagtext som kommentarerna i dessa delar avser hänvisas till avsnitt 2. Övriga ändringar redovisas med såväl förslagen lagtext som kommentar.

10.1 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)

1 kap. Inledande bestämmelser

1, 3 och 12 §§

I paragraferna tas skolformen förskoleklass bort. I 12 §, som innehåller en förteckning över lagens innehåll, görs också en ändring som innebär att det anges att lagen är uppdelad i 30 kap., i stället för 31 kap., då 9 kap. om förskoleklassen upphävs.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1 och 6.5.

2 kap. Huvudmän och ansvarsfördelning

2 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

4 § Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan samt *för* fritidshem vid en skolenhet med specialskola eller sameskola.

Paragrafen innehåller bestämmelser om det statliga huvudmannskapet inom skolväsendet.

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort. Det görs också en språklig ändring genom att ordet *för* läggs till.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

5, 6 a, 7, 24 a och 25 §§

I paragraferna tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

27 § Varje elev i grundskolan, anpassade grundskolan och specialskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Varje elev i sameskolan ska erbjudas minst två hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller.

Varje elev i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

Paragrafen innehåller bestämmelser om hälsobesök.

Nuvarande andra stycket, som reglerar att det första hälsobesöket får göras under utbildningen i förskoleklassen i stället för under utbildningen i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan, tas bort.

Det nuvarande tredje stycket blir *andra stycket*.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

29 § Elever i alla skolformer utom förskolan ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Paragrafen innehåller bestämmelser om tillgång till studie- och yrkesvägledning som bl.a. innebär att barn i förskolan och elever i förskoleklassen inte ska ha sådan tillgång.

I paragrafen tas omnämmandet av förskoleklassen bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

31 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

3 kap. Barns och elevers utveckling mot målen

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (2 §),
- information om barnets och elevens utveckling (3 §),

- garanti för tidiga stödinsatser i lågstadiet (4–4 b §§),
- stöd i form av extra anpassningar (5 §),
- särskilt stöd (6–12 §§),
- mottagande och undervisning av nyanlända elever (12 a–12 i §§),
- överlämning av uppgifter vid *övergångar* (12 j §), och
- allmänna bestämmelser om betyg (13–21 §§).

I paragrafen beskrivs innehållet i kapitlet.

I *tredje strecksatsen* tas förskoleklassen bort.

Ändringarna i *sjunde strecksatsen* är en följd av att 12 j § ändras, se kommentaren till 12 j §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

3 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Garanti för tidiga stödinsatser i lågstadiet

4 § Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i

1. lågstadiet i grundskolan, i anpassade grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av *ett nationellt kartläggningsmaterial*, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 2 eller 4, och

2. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av *ett nationellt kartläggningsmaterial*, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 3 eller 5.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

I paragrafen beskrivs en del i garantin för tidiga stödinsatser.

I *första stycket* tas nuvarande första punkten, som innebär att garantin för tidiga stödinsatser i förskoleklassen ska utgå från användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial, bort. Övriga punkter numreras om.

I *nya första och andra punkten* läggs nationellt kartläggningsmaterial till. Ändringen innebär att garantin för tidiga stödinsatser i lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska utgå från användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda dels nationella kartläggningsmaterial i årskurs 1, dels nationella bedömningsstöd i vissa årskurser finns i 29 kap. 28 a §. Bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen

bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet att delta i nationella prov regleras i 29 kap. 28 §.

Som en följd av att det införs en ny årskurs 1 ändras i första stycket *första punkten* angivna årskurser från årskurs 1 och 3 till årskurs 2 och 4. Ändringen innebär inte någon förändring i sak. Det innebär att det i lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan och sameskolan ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 2 eller 4.

När det gäller specialskolan ändras i första stycket *andra punkten* angivna årskurser från årskurs 1 och 4 till årskurs 3 och 5. Ändringen från årskurs 1 till årskurs 3 är delvis en följd av att det införs en ny årskurs 1 i specialskolan, men är också en följd av att kriterierna för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk och matematik ska ligga ett år senare i specialskolan, dvs. i nya årskurs 3 i stället för i nya årskurs 2. Ändringen från årskurs 4 till årskurs 5 är endast en följd av att det införs en ny årskurs 1 och innebär inte någon förändring i sak. Det innebär att det i lågstadiet i specialskolan ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 3 eller 5.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.2.

4 a § Ansvarig lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid

1. en särskild bedömning enligt 4 §,
 2. planering av stöd som anges i 5 § när det i lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och
 3. uppföljning enligt 4 b §.
- Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga läraren har specialpedagogisk kompetens.

Paragrafen reglerar en skyldighet att samråda med personal med specialpedagogisk kompetens.

I *första* och *andra styckena* tas förskollärare respektive förskolläraren bort. I grundskolan, specialskolan och sameskolan är lärare ansvariga för undervisningen.

I *första stycket* *andra punkten* tas förskoleklassen bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.2.

4 b § I slutet av lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan, ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

Paragrafen reglerar en skyldighet att i vissa situationer följa upp stöd i form av extra anpassningar.

I paragrafen tas det bort att en uppföljning av stöd i form av extra anpassningar enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik ska göras i slutet av förskoleklassen. Uppföljning av sådant stöd ska även fortsättningsvis göras i slutet av lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. En redaktionell ändring görs genom att skolformerna specialskola och sameskola byter plats och anges i samma ordning som i 10–13 kap.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.2.

6 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

12 a § Med nyanländ avses i denna lag den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller *sex* år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §.

Paragrafen innehåller en definition av vem som anses som nyanländ.

I *första stycket* anges tre förutsättningar som måste vara uppfyllda för att en person ska anses vara nyanländ. I *tredje punkten* görs en ändring som innebär att en förutsättning för att en person ska anses vara nyanländ är att personen har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller sex i stället för sju år. Ändringen är en följd av att förskoleklassen upphör som skolform och att det införs en ny årskurs 1 i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan där barn enligt 7 kap. 4–7 och 10 §§ som huvudregel ska börja fullgöra sin skolplikt det år som barnet fyller sex år (se även kommentar till 7 kap. 4 och 7 §§).

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

12 c § En nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig.

Om det behövs ska en sådan bedömning göras även för en elev som

1. har varit bosatt utomlands och som har påbörjat sin utbildning här senast vid höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller *sex* år, eller
2. efter skolgång i Sverige har varit bosatt utomlands och därefter har återvänt till Sverige för att återuppta sin utbildning här.

Rektorn ansvarar för att bedömningar görs enligt första och andra styckena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om underlag för sådana bedömningar.

Paragrafen reglerar en skyldighet att göra en bedömning av en nyanländ elevs kunskaper och vissa andra elevers kunskaper.

Ändringen i *andra stycket första punkten* innebär att en bedömning av en elevs kunskaper även ska göras för en elev som har varit bosatt utomlands och som har påbörjat sin utbildning här i landet senast vid höstter-

minens start det kalenderår som eleven fyller sex i stället för sju år. Ändringen är en följd av den nya lydelsen i 12 a §.

Överväganden finns i avsnitt 6.5.

Överlämning av uppgifter vid övergångar

12 j § *Inför eller i samband med att ett barn i förskolan eller i pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 2 § övergår till grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta övergången för barnet.*

Inför eller i samband med att en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När en elev byter skolform från grundskolan eller anpassade grundskolan till gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt.

Paragrafen innehåller bl.a. bestämmelser om överlämnande av uppgifter om elever i vissa skolformer när de övergår från en skolform till en annan eller från en skolenhet till en annan skolenhet inom samma skolform.

Första stycket är nytt. Bestämmelsen i stycket innebär en skyldighet för avlämnande förskoleenhet eller verksamhet i form av pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 2 § att lämna över viss information till den mottagande skolenheten i samband med övergång från enheten eller verksamheten till grundskola, anpassad grundskola, specialskola eller sameskola. I likhet med vad som gäller för överlämnande av uppgifter vid övergång mellan och inom skolformer enligt det tidigare första stycket, som nu blir ett nytt andra stycke, är det bara sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta barnets övergång som ska lämnas över (prop. 2017/18:183 s. 60 f. och 136 f.). Det kan t.ex. vara fråga om uppgifter om olika former av stöd som barnet har fått hos den avlämnande förskolenheten eller verksamheten och som kan behövas sättas in även hos den mottagande skolenheten. Det är den avlämnande förskoleenheten eller pedagogiska omsorgen som ska bedöma om uppgifter behöver lämnas över till den mottagande skolenheten och i så fall vilka uppgifter som ska lämnas över. Ordet ”Inför” innebär att information kan lämnas efter att ett besked om plats vid den nya skolenheten har kommit inför att övergången ska ske, så att personalen i den nya skolformen hinner förbereda sig. Formuleringen ”eller i samband med” att barnet övergår till den nya skolformen innebär att överlämning av information även kan ske under den första tiden efter att eleven har börjat i den nya skolformen. När eleven väl har introducerats i den nya skolformen får dock sedvanliga sekretessbrytande bestämmelser tillämpas, t.ex. samtycke.

I det nya *andra stycket* tas förskoleklassen bort. Vidare byts i det stycket ”När” ut mot formuleringen ”Inför eller i samband med att”. Vad detta innebär framgår av kommentaren till första stycket. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Bestämmelserna utgör en sådan uppgiftsskyldighet som är sekretessbrytande enligt 10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Ett uppgiftslämnande som görs i enlighet med uppgiftsskyldigheten utgör inte heller ett obehörigt röjande av uppgifter enligt den tystnadsplikt som gäller för verksamma vid fristående förskolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg enligt 29 kap. 14 § skollagen. Det innebär att en enhet eller en verksamhet som anges i bestämmelserna kan överlämna de uppgifter som behövs för att underlätta barnets eller elevens övergång till eller inom en angiven skolform.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

14 a och 14 b §§

I paragraferna ändras angivna årskurser.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

4 kap. Kvalitet och inflytande

12 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

5 kap. Trygghet och studiero

4 d, 9 och 12 §§

I paragraferna tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

7 kap. Skolplikt och rätt till utbildning

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- vilka som omfattas av skolplikt (2 §),
- rätten till utbildning (3 §),
- hur skolplikten fullgörs (4–9 §§),
- när skolplikten inträder (10 §),
- tidigare skolstart (11 §),
- att gå om en årskurs (11 c §),
- när skolplikten upphör och rätten att därefter slutföra skolgången (12–16 §§),
- deltagande i utbildning (17–19 a §§), och
- ansvar för att skolplikten fullgörs (20–23 §§).

I paragrafen beskrivs innehållet i kapitlet.

I *femte strecksatsen* tas andra ledet om undantag från skyldigheten att fullgöra skolplikten i förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Grundskolan

4 § Skolplikten ska börja fullgöras i grundskolan eller i den skolform där barnet tas emot enligt 5, 6 eller 7 §, om inte skolplikten fullgörs på något annat sätt enligt bestämmelserna i 24 kap.

Paragrafen reglerar i vilka skolformer eller på vilket annat sätt skolplikten ska fullgöras.

Ändringarna i paragrafen innebär att barn som har skolplikt ska fullgöra den i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan eller enligt bestämmelserna i 24 kap. om särskilda utbildningsformer. Att skolplikten inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år regleras i 10 §.

Det nuvarande andra stycket tas bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

7 § Barn till samer får fullgöra sin skolplikt i sameskolan i stället för i årskurs 1–7 i grundskolan. Även andra barn får fullgöra den delen av sin skolplikt i sameskolan, om det finns särskilda skäl.

Frågan om ett barn ska få fullgöra sin skolplikt i sameskolan prövas av Sameskolstyrelsen.

Paragrafen reglerar vilka barn som får fullgöra sin skolplikt i sameskolan i stället för i årskurs 1–6 i grundskolan.

Ändringen i *första stycket* är en följd av att grundskolan och motsvarande skolformer utökas med ett år genom en ny första årskurs och att sameskolan därmed ska ha sju årskurser, se 10 kap. 3 § och 13 kap. 3 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

Tidigare skolstart

11 § Ett barn får tas emot i *grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan* redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år *om barnets vårdnadshavare begär det och barnet bedöms ha förutsättningar för det.*

Beslut enligt första stycket fattas av

- 1. rektorn när det gäller grundskolan och sameskolan,*
- 2. barnets hemkommun när det gäller anpassade grundskolan, och*
- 3. Specialpedagogiska skolmyndigheten när det gäller specialskolan.*

Paragrafen reglerar tidigare skolstart för ett barn redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år.

Paragrafen ändras så att den reglerar tidigare skolstart i grundskolan och motsvarande skolformer. Den motsvarar delvis nuvarande 11 a §, som reglerar när skolplikten kan börja fullgöras i grundskolan eller i en motsvarande skolform (jfr prop. 2017/18:9 s. 45 f. och 74 f.).

I det nya *första stycket* regleras att ett barn får tas emot i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år om barnets vårdnadshavare begär det och barnet bedöms ha förutsättningar för det. Det är delvis samma förutsättningar som enligt nuvarande 11 a § första stycket andra punkten gäller för att ett barn ska få börja fullgöra skolplikten i grundskolan eller i en motsvarande skolform det kalenderår då barnet fyller sex år utan att först ha gått ut förskoleklassen.

Ett barn som tas emot i grundskolan eller i en motsvarande skolform det kalenderår som barnet fyller fem år omfattas inte av skolplikten enligt 10 §. Det innebär t.ex. att bestämmelserna om föreläggande mot elevens vårdnadshavare för att få en skolpliktig elev att fullgöra sin skolgång inte gäller (23 §). Däremot gäller bestämmelsen om elevens skyldighet att delta

i utbildningen (17 §). Om vårdnadshavaren väljer att låta sitt barn börja i någon av de obligatoriska skolformerna i förtid får således barnet en skyldighet att delta i utbildningen, om barnet inte har giltigt skäl för att utebli. Bestämmelserna om närvaro, ledighet och befrielse i kapitlets 17–19 §§ gäller för alla elever.

I det nya *andra stycket* regleras vem som beslutar om tidigare skolstart och som bedömer om barnet har förutsättningar för att kunna tas emot ett år tidigare i grundskolan eller i en motsvarande skolform. När det gäller grundskolan och sameskolan är det rektorn vid den skolenhet som kommer att vara ansvarig för eleven som beslutar i frågan och som bedömer om barnet har förutsättningar att tas emot ett år tidigare. Frågan om mottagande i anpassade grundskolan respektive specialskolan prövas av barnets hemkommun respektive Specialpedagogiska skolmyndigheten. En tidigare skolstart i anpassade grundskolan eller specialskolan bör dock mer sällan bli aktuellt (jfr prop. 1985/86:10 s. 86 och prop. 2017/18:9 s. 75). Andra stycket motsvarar vad som gäller enligt nuvarande 11 a § andra stycket för beslut om att en sexåring ska få börja fullgöra skolplikten i grundskolan eller i en motsvarande skolform utan att först ha gått ut förskoleklassen.

En prövning av om ett barn ska tas emot ett år tidigare i skolan måste göras i varje enskilt fall när vårdnadshavarna begär det. Med barnets förutsättningar att delta i utbildningen avses på samma sätt som enligt nuvarande 11 a § en allmän bedömning av barnets utvecklingsnivå i jämförelse med sexåringars. Det är alltså inte fråga om några obligatoriska tester utan bedömningen ska göras på liknande sätt som när rektorn får besluta om att en elev ska flyttas till en högre årskurs än den som eleven normalt ska tillhöra (jfr 4 kap. 7 § skolförordningen [2011:185]). Samråd bör ske med den som är eller har varit pedagogiskt ansvarig för barnet, t.ex. barnets förskola. Rektorn kan också väga in om skolans sätt att arbeta passar för en femåring. Att barnets bästa ska vara utgångspunkt i bedömningen följer av 1 kap. 10 §.

Övriga ändringar är endast språkliga och redaktionella.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

17 § En elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Den obligatoriska verksamheten får omfatta högst 190 dagar per läsår och åtta timmar eller, i de *tre* lägsta årskurserna, sex timmar per dag. Sådan verksamhet får inte förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avvikelser från andra stycket för

1. elever i grundskolan, specialskolan och sameskolan som läser på en högre nivå och även i andra fall för elever i specialskolan, och
2. elever i anpassade grundskolan.

Om en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

Paragrafen reglerar elevernas skyldighet att delta i utbildning i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller same-skolan.

I *första och fjärde styckena* tas förskoleklassen bort.

Ändringen i *andra stycket* innebär att förskoleklassen tas bort och att den övre gränsen om sex timmar per dag för de lägre årskurserna ändras från de två lägsta årskurserna till de tre lägsta årskurserna.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

21–23 §§

I paragraferna tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

10 kap. Grundskolan

3 § Grundskolan ska ha *tio* årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7 och högstadiet av årskurs 8–10.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

I grundskolan ingår även lovskola i de fall sådan anordnas

1. enligt 23 a § första stycket eller 23 b § första och andra styckena, eller
2. i syfte att den tid som en elev deltagit i lovskola ska kunna avräknas från ett erbjudande om lovskola enligt 23 a § andra stycket eller 23 b § fjärde stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

Paragrafen reglerar grundskolans omfattning.

Ändringarna i *första stycket* innebär att grundskolan ska ha tio årskurser och att lågstadiet omfattar årskurs 1–4, mellanstadiet årskurs 5–7 och högstadiet årskurs 8–10.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

5 § Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 7 424 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Paragrafen reglerar den minsta totala undervisningstid som en elev ska få under sin tid i grundskolan.

Ändringen i *första stycket* innebär att den minsta totala undervisningstiden i grundskolan utökas med 534 timmar till 7 424 timmar. Utökningen motsvarar den garanterade undervisningstiden om 525 timmar i förskoleklassen enligt nuvarande 9 kap. 7 § med ett tillägg om nio undervisningstimmar.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

5 a, 8 a och 9 §§

I paragraferna ändras angivna årskurser.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

9 a § Efter ansökan från en huvudman, får regeringen *med undantag från 9 § första stycket* besluta att färdighetsprov i musik får utgöra villkor för antagning och grund för urval till utbildning i en årskurs i *lågstadiet* vid eller inom en skolenhet, om

– färdighetsprov användes vid antagning eller urval till utbildningen före den 1 juli 2011,

– *färdighetsprov användes i en årskurs eller utbildning som enligt de bestämmelser som gällde före den 1 juli 2011 motsvarar den eller de årskurser som ansökan avser*, och

– det finns särskilda skäl.

Beslutet ska avse en viss huvudman samt en viss skolenhet eller elevgrupp.

När färdighetsprov används som grund för urval till en viss skolenhet får ingen annan urvalsgrund tillämpas.

Paragrafen innehåller bestämmelser om undantag från förbudet i 9 § första stycket mot att använda tester och prov som behörighetskrav vid antagning av elever eller som urvalsgrund när det finns fler sökande än platser.

Ändringarna i *första stycket* innebär att undantaget omfattar samtliga årskurser i lågstadiet, dvs. även den nya årskurs 1, samt att stycket även i övrigt anpassas utifrån att lågstadiet numera har ytterligare en årskurs. Bestämmelsen i styckets nuvarande sista mening flyttas till ett nytt andra stycke. Övriga ändringar i stycket är endast språkliga och redaktionella. Andra strecksatsen ska läsas mot bakgrund av att tillstånd att använda färdighetsprov i musik enligt nuvarande bestämmelse i 9 kap. 6 a § första stycket, som upphävs, under vissa förutsättning ges även för förskoleklassen. Eftersom det krävs att färdighetsprov i musik användes i utbildningen före den 1 juli 2011 bör bestämmelsen främst vara aktuellt när en ny huvudman tar över verksamhet för vilken tillstånd finns att använda färdighetsprov och måste ansöka om ett nytt tillstånd. Av förarbetena till bestämmelsen framgår att om det vid en helhetsbedömning visar sig att det är samma utbildning som bedrivs så bör tillstånd normalt beviljas (prop. 2013/14:229). När det gäller tillstånd att använda färdighetsprov i musik som regeringen har lämnat regleras det i övergångsbestämmelserna (punkt 8 och 9) att tillstånd att använda färdighetsprov i musik i förskoleklassen eller i årskurs 1, 2 eller 3 i grundskolan ska anses som ett tillstånd för nya årskurs 1, 2, 3 eller 4, se kommentaren till åttonde och nionde punkten i övergångsbestämmelserna.

Andra stycket motsvarar nuvarande första stycket tredje meningen. Av bestämmelsen följer att ett beslut om tillstånd att använda färdighetsprov i musik ska avse en viss huvudman samt en viss skolenhet eller elevgrupp.

Bestämmelsen i det nuvarande andra stycket flyttas till *tredje stycket*.

Bestämmelsen i det nuvarande tredje stycket tas bort med anledning av att förskoleklassen ska upphöra som skolform och ersätts av en övergångsbestämmelse, se övergångsbestämmelserna punkt 10.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

13 § I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skriftliga individuella utvecklingsplaner.

Ändringarna i *första stycket* innebär att bestämmelserna om skriftliga utvecklingsplaner gäller även för den nya årskurs 1. Angivna årskurser ändras från årskurs 1–5 till årskurs 1–6 och från årskurs 6 till årskurs 7.

I *andra stycket* görs en språklig justering genom att ordet alltid tas bort. Ingen ändring i sak är avsedd.

I *fjärde och femte styckena* ändras angivna årskurser.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

15, 16, 19, 21, 23 a och 23 b §§

I paragraferna ändras angivna årskurser.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

31 § Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 30 § andra stycket.

Rätten enligt första stycket att gå kvar vid en skolenhet gäller inte för en elev som med stöd av 3 kap. 12 e § ska placeras i en årskurs som inte anordnas vid skolenheten.

Paragrafen reglerar en elevs rätt att gå kvar vid en viss skolenhet.

I *första stycket* tas nuvarande andra meningen, som reglerar en elev i förskoleklassens rätt att gå kvar vid en viss skolenhet, bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

11 kap. Anpassade grundskolan

4 § Anpassade grundskolan ska ha *tio* årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadiet och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7 och högstadiet av årskurs 8–10.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

Paragrafen reglerar anpassade grundskolans omfattning.

Ändringarna i *första stycket* innebär att den anpassade grundskolan ska ha tio årskurser och att lågstadiet omfattar årskurs 1–4, mellanstadiet årskurs 5–7 och högstadiet årskurs 8–10.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

7 § Den totala undervisningstiden för varje elev som läser ämnen i anpassade grundskolan ska vara minst 7 424 timmar. För en elev som läser ämnesområden ska den totala undervisningstiden dock vara minst 7 199 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Paragrafen reglerar den minsta totala undervisningstid som en elev ska få under sin tid i anpassade grundskolan.

Ändringen i *första stycket* innebär att den minsta totala undervisningstiden i anpassade grundskolan utökas med 534 timmar till 7 424 timmar för elever som läser ämnen och 7 199 timmar för elever som läser ämnesområden. Utökningen motsvarar den garanterade undervisningstiden om 525 timmar i förskoleklassen enligt nuvarande 9 kap. 7 § med ett tillägg om nio undervisningstimmar.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

16 § I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

a) kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skriftliga individuella utvecklingsplaner i årskurs 1–5.

Ändringarna i *första stycket* innebär att bestämmelserna om skriftliga utvecklingsplaner gäller även för den nya årskurs 1. Angivna årskurser ändras från årskurs 1–5 till årskurs 1–6 och från årskurs 6 till årskurs 7.

I *andra stycket* görs en språklig justering genom att ordet alltid tas bort. Ingen ändring i sak är avsedd.

I *fjärde och femte styckena* ändras angivna årskurser.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

16 a, 19, 22 och 23 a §§

I paragraferna ändras angivna årskurser.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

30 § Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 29 § andra stycket.

Rätten enligt första stycket att gå kvar vid en skolenhet gäller inte för en elev som med stöd av 3 kap. 12 e § ska placeras i en årskurs som inte anordnas vid skolenheten.

Paragrafen reglerar en elevs rätt att gå kvar vid en viss skolenhet.

I *första stycket* tas nuvarande andra meningen, som reglerar en elev i förskoleklassens rätt att gå kvar vid en viss skolenhet, bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

12 kap. Specialskolan

3 § Specialskolan ska ha *elva* årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–5, mellanstadiet av årskurs 6–8 och högstadiet av årskurs 9–11.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Paragrafen reglerar specialskolans omfattning.

Ändringarna i *första stycket* innebär att specialskolan ska ha *elva* årskurser och att lågstadiet omfattar årskurs 1–5, mellanstadiet årskurs 6–8 och högstadiet årskurs 9–11.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

5 § Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst 8 604 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Paragrafen reglerar den minsta totala undervisningstid som en elev ska få under sin tid i specialskolan.

Ändringen i *första stycket* innebär att den minsta totala undervisningstiden i specialskolan utökas med 534 timmar till 8 604. Utökningen motsvarar den garanterade undervisningstiden om 525 timmar i förskoleklassen enligt nuvarande 9 kap. 7 § med ett tillägg om nio undervisningstimmar.

Övervägande finns i avsnitt 6.2.

8 a §

I paragrafen ändras angiven årskurs.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

13 § I årskurs 1–7 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till

a) kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 8 i de ämnen som eleven får undervisning i, eller

b) kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnesområden som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 8 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 8.

Om en elev ges betyg i årskurs 6 och 7 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skriftliga individuella utvecklingsplaner i årskurs 1–6.

Ändringarna i *första stycket* innebär att bestämmelserna om skriftliga utvecklingsplaner gäller även för den nya årskurs 1. Angivna årskurser ändras från årskurs 1–6 till årskurs 1–7 och från årskurs 7 till årskurs 8.

I *andra stycket* görs en språklig justering genom att ordet alltid tas bort. Ingen ändring i sak är avsedd.

I *fjärde och femte styckena* ändras angivna årskurser.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

13 a, 15, 16, 19 och 21 §§

I paragraferna ändras angivna årskurser.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

24 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort och angivna årskurser ändras.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

13 kap. Sameskolan

2 § Sameskolan ska ge en utbildning med samisk inriktning som i övrigt motsvarar utbildningen i årskurserna 1–7 i grundskolan.

I paragrafen anges syftet med sameskolan.

Ändringen i paragrafen är en följd av att grundskolan och motsvarande skolformer utökas med ett år genom en ny första årskurs, se 3 § och 10 kap. 3 §. Ändringen innebär att sameskolan ska motsvara utbildningen i årskurserna 1–7 i grundskolan.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

3 § Sameskolan ska ha *sju* årskurser, som indelas i lågstadium och mellanstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–4 och mellanstadiet av årskurs 5–7.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Paragrafen reglerar sameskolans omfattning.

Ändringarna i *första stycket* innebär att sameskolan ska ha sju årskurser och att lågstadiet omfattar årskurs 1–4 och mellanstadiet årskurs 5–7.

Övervägandena finns i avsnitt 6.1.

5 § Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 5 007 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

Paragrafen reglerar den minsta totala undervisningstid som en elev ska få under sin tid i sameskolan.

Ändringen i *första stycket* innebär att den minsta totala undervisningstiden i sameskolan utökas med 534 timmar till 5 007 timmar. Utökningen motsvarar den garanterade undervisningstiden om 525 timmar i förskoleklassen enligt nuvarande 9 kap. 7 § med ett tillägg om nio undervisningstimmar.

Övervägandena finns i avsnitt 6.2.

13 § I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklings-samtalet ska dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 7.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skriftliga individuella utvecklingsplaner.

Ändringarna i *första stycket* innebär att bestämmelserna om skriftliga utvecklingsplaner gäller även för den nya årskurs 1. Angivna årskurser ändras från årskurs 1–5 till årskurs 1–6 och från årskurs 6 till årskurs 7.

I *andra stycket* görs en språklig justering genom att ordet alltid tas bort. Ingen ändring i sak är avsedd.

I *fjärde och femte styckena* ändras angivna årskurser.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

16–17 a, 20 och 21 b §§

I paragraferna ändras angivna årskurser.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

22 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

14 kap. Fritidshemmet

2, 3, 10 och 14 §§

I paragraferna tas skolformen förskoleklass bort. I 14 § tas också hänvisningen till 9 kap. 13 § första stycket bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

21 kap. Fjärrundervisning i vissa skolformer

8 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

22 kap. Distansundervisning i vissa skolformer

2 § Distansundervisning får användas i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Distansundervisning får inte användas i förskolan.

I utbildning där distansundervisning används får även andra former av undervisning användas.

I paragrafen regleras bl.a. i vilka skolformer distansundervisning får användas.

I *första stycket andra meningen*, som anger att distansundervisning inte får användas i förskolan och förskoleklassen, tas förskoleklassen bort. Ändringen innebär att distansundervisning får användas i den nya årskurs 1 i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan.

Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

23 kap. Entreprenad och samverkan

8 a och 10 §§

I paragraferna tas skolformen förskoleklass bort. I 8 a § numreras övriga punkter därmed om. Detsamma gäller flertalet punkter i 10 §.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

24 kap. Särskilda utbildningsformer

Utbildning som motsvarar förskola och fritidshem

16 § Om ett barn vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus, ska huvudmannen för institutionen svara för att barnet får tillfälle att delta i utbildning som så långt det är möjligt motsvarar den som erbjuds i förskola eller fritidshem.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att barn som vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus ska få tillfälle att delta i utbildning.

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort. Det görs också en språklig ändring genom att det ändras från fritidshemmet till fritidshem.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

26 a kap. Behandling av personuppgifter

5 § Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de sök begränsningar som avses i 4 § andra stycket denna lag och i 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen i fråga om personuppgifter om hälsa i verksamhet hos en huvudman för

1. anpassad grundskola,
2. specialskolan,
3. anpassad gymnasieskola,
4. kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning,
5. gymnasieskola med Rh-anpassad utbildning,

6. utbildning i gymnasieskolan för elever som är döva, hörselskadade eller dövblinda eller har en språkstörning, och

7. förskola eller skola som har begränsats till att avse elever som är i behov av särskilt stöd.

Regeringen får också meddela föreskrifter om undantag från sökbegränsningen i 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen i fråga om personuppgifter om

1. etniskt ursprung i verksamhet hos en huvudman för sameskolan, och
2. hälsa och etniskt ursprung i verksamhet hos en kommun.

Paragrafen innehåller bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter om undantag från bestämmelser om sökbegränsningar i fråga om vissa känsliga personuppgifter.

I *första stycket fjärde punkten* görs en språklig ändring genom att ett kommatecken läggs till.

I första stycket *sjunde punkten* tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

28 kap. Överklagande

5 §

I paragrafen tas hänvisningarna till 9 kap. bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

7 § Beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol i fråga om

1. föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter enligt 7 kap. 23 §,
2. kostnadsfria resor enligt 12 kap. 25 § första stycket, eller
3. medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt eller återkallelse av sådant medgivande enligt 24 kap. 23 eller 24 §.

Paragrafen reglerar vilka beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten som får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

I *andra punkten* tas hänvisningen till 9 kap. 15 d § första stycket bort.

I paragrafen görs också en språklig ändring genom att ordet hos ersätts med till.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

8 § Beslut av Sameskolstyrelsen får överklagas *till* allmän förvaltningsdomstol i fråga om

1. föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter enligt 7 kap. 23 §, eller
2. kostnadsfria resor enligt 13 kap. 23 § första stycket.

Paragrafen reglerar vilka beslut av Sameskolstyrelsen som får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

I *andra punkten* tas hänvisningen till 9 kap. 15 d § första stycket bort.

I paragrafen görs också en språklig ändring genom att ordet hos ersätts med till.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

12 §

I paragrafen tas hänvisningarna till 9 kap. bort.

Överväganden finns i avsnitt 6.5.

14 § Beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten får överklagas *till* Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i specialskolan enligt 7 kap. 6 §,
 2. skolpliktens förlängning enligt 7 kap. 13 § eller skolpliktens upphörande enligt 7 kap. 14 §,
 3. åtgärder enligt 12 kap. 25 § andra stycket för en elev som inte bor hemma, eller
 4. rätt till utbildning för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3.
- Beslut som avses i första stycket 1 får överklagas endast av barnet.

Paragrafen reglerar vilka beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten som får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

I *första stycket tredje punkten* tas hänvisningen till 9 kap. 15 d § andra stycket bort.

I första stycket görs också en språklig ändring genom att ordet *hos* ersätts med *till*.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

15 § Beslut av Sameskolstyrelsen får överklagas *till* Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i sameskolan enligt 7 kap. 7 §,
 2. åtgärder enligt 13 kap. 23 § andra stycket för en elev som inte bor hemma, eller
 3. rätt till utbildning för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3.
- Beslut som avses i första stycket 1 får överklagas endast av barnet.

Paragrafen reglerar vilka beslut av Sameskolstyrelsen som får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

I *första stycket andra punkten* tas hänvisningen till 9 kap. 15 d § andra stycket bort.

I första stycket görs också en språklig ändring genom att ordet *hos* ersätts med *till*.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

29 kap. Övriga bestämmelser

3 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

14 §

I paragrafen tas det som gäller enskilt bedriven förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

19 och 19 a §§

I paragraferna tas skolformen förskoleklass bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

26 och 27 §§

I paragraferna tas hänvisningarna till 9 kap. bort.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

28 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda

1. nationella kartläggningsmaterial i årskurs 1 i grundskolan, specialskolan och sameskolan och i årskurs 1 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner, och

2. nationella bedömningsstöd i årskurs 2 i grundskolan och sameskolan, i årskurs 3 i specialskolan och i årskurs 2 och 4 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner.

Paragrafen innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningsmaterial och nationella bedömningsstöd.

Bemyndigandet delas upp i två punkter.

I *första punkten* görs en följdändring med anledning av att förskoleklassen ersätts av en ny årskurs 1 i de obligatoriska skolformerna. Ändringen innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningsmaterial i den nya årskurs 1 i grundskolan, specialskolan och sameskolan och i årskurs 1 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner, i stället för i förskoleklassen.

I *andra punkten* görs motsvarande följdändringar när det gäller bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella bedömningsstöd. Ändringen innebär att sådana föreskrifter får avse en skyldighet för huvudmän att använda nationella bedömningsstöd i årskurs 2 i grundskolan och sameskolan och i årskurs 2 och 4 för elever som läser enligt anpassade grundskolans kursplaner. När det gäller specialskolan görs en ändring som innebär att bemyndigandet avser föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella bedömningsstöd i årskurs 3 i stället för i den nya årskurs 2.

Övervägandena finns i avsnitt 6.4.2.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Bestämmelserna i 3 kap. 12 j § i den nya lydelsen tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027. I övrigt tillämpas lagen första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för utbildning och annan verksamhet som bedrivs före den 1 juli 2028, med undantag för bestämmelserna i 3 kap. 12 j § i den

äldre lydelsen som gäller för utbildning och annan verksamhet som bedrivs före den 1 januari 2028.

4. En elev som har gått i förskoleklassen läsåret 2027/28 ska i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan börja direkt i årskurs 2. En elev som i någon av dessa skolformer höstterminen 2028 skulle ha börjat i årskurs 2 eller en högre årskurs ska i stället börja i en årskurs som överstiger den årskursen med ett år. Detta gäller dock inte om annat beslutas i fråga om vilken årskurs eleven ska gå med stöd av undantagsbestämmelser i skollagen eller anslutande föreskrifter.

5. Ett godkännande av en enskild som huvudman för förskoleklass ska upphöra att gälla den 1 juli 2028. Ett godkännande av en enskild som huvudman för viss utbildning i grundskolan eller anpassade grundskolan enligt 2 kap. 5 § i den äldre lydelsen gäller som ett godkännande enligt 2 kap. 5 § i den nya lydelsen för årskurser som överstiger årskurserna i det befintliga godkännandet med ett år. Ett godkännande för årskurs 1 i grundskolan eller anpassade grundskolan enligt 2 kap. 5 § i den äldre lydelsen gäller, förutom som ett godkännande för årskurs 2, även som ett godkännande för den nya årskursen 1 enligt 2 kap. 5 § i den nya lydelsen. Statens skolinspektion får fatta beslut om godkännanden i enlighet med 2 kap. 5 § i den nya lydelsen med nya årskursbeteckningar, som ersätter befintliga beslut.

6. Bestämmelsen i 3 kap. 12 j § första stycket i den äldre lydelsen gäller fortfarande i fråga om överlämning av uppgifter om en elev som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28.

7. Ett beslut som har fattats enligt 3 kap. 14 a § i den äldre lydelsen gäller som ett beslut enligt 3 kap. 14 a § i den nya lydelsen. Ett sådant beslut behöver inte anmälas på nytt till Statens skolverk.

8. Ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i förskoleklassen enligt den upphävda bestämmelsen i 9 kap. 6 a § första stycket gäller som ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i årskurs 1 i grundskolan enligt 10 kap. 9 a § första och andra styckena i den nya lydelsen.

9. Ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i årskurs 1, 2 eller 3 i grundskolan enligt 10 kap. 9 a § första stycket i den äldre lydelsen gäller som ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik enligt 10 kap. 9 a § första och andra styckena i den nya lydelsen i årskurs 2, 3 eller 4.

10. En huvudman som har tillstånd att använda färdighetsprov i musik i grundskolan enligt åttonde eller nionde punkten och som läsåret 2027/28 har tagit emot en elev i förskoleklassen efter färdighetsprov i musik enligt de upphävda bestämmelserna i 9 kap. 6 a §, får inte använda färdighetsprov som villkor för att eleven ska få fortsätta sin utbildning vid samma skolenhet eller inom samma elevgrupp.

11. För elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28 gäller 10 kap. 31 § och 11 kap. 30 § i den äldre lydelsen.

12. För elever som höstterminen 2028 påbörjar årskurs 2 eller en högre årskurs i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan gäller 10 kap. 5 § första stycket, 11 kap. 7 § första stycket, 12 kap. 5 § första stycket och 13 kap. 5 § första stycket i den äldre lydelsen.

13. Bestämmelsen i 29 kap. 14 § första stycket i den äldre lydelsen gäller fortfarande för uppgifter som hänför sig till förskoleklassen.

I första punkten anges att lagen träder i kraft den 1 juli 2026.

Av andra punkten framgår att bestämmelserna i 3 kap. 12 j § i den nya lydelsen om överlämning av uppgifter vid bl.a. övergångar mellan skolformer ska tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 31 december 2027. Det innebär att en förskola eller sådan pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola enligt 25 kap. 2 § redan under våren 2028 kan överlämna uppgifter om ett barn som ska börja

i grundskolan eller i en motsvarande skolform läsåret 2028/29 till den mottagande skolenheten. Vad som gäller för en elev som våren 2028 går i förskoleklassen och ska börja i grundskolan eller i en motsvarande obligatorisk skolform hösten 2028 regleras i sjätte punkten i övergångsbestämmelserna. Av andra punkten framgår vidare att lagen i övrigt ska tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028. Det innebär att den tioåriga grundskolan och anpassade grundskolan, den elvaåriga specialskolan och den sjuåriga sameskolan införs läsåret 2028/29 och att elever som skulle ha börjat i förskoleklassen från och med höstterminen 2028 i stället ska börja i nya årskurs 1 i grundskolan eller i en motsvarande skolform.

Av *tredje punkten* framgår att äldre bestämmelser fortfarande gäller för utbildning och annan verksamhet som bedrivs före den 1 juli 2028, med undantag för bestämmelserna i 3 kap. 12 j § i den äldre lydelsen som gäller för utbildning och annan verksamhet som bedrivs före den 1 januari 2028.

I *fjärde punkten* regleras vad som gäller för elever som redan har påbörjat sin skolgång när lagen börjar tillämpas inför höstterminen 2028. En elev som har gått i förskoleklassen läsåret 2027/28 ska i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan börja direkt i årskurs 2. Detta är en följd av att förskoleklassen från och med det läsåret ersätts av ny årskurs 1 och att skolans övriga årskursbeteckningar justeras uppåt med ett år. För en elev som läsåret 2027/28 har gått i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan, så innebär bestämmelserna att dessa höstterminen 2028 ska fortsätta sin skolgång i en ett år högre årskurs än de skulle ha gjort enligt äldre bestämmelser. Exempelvis ska en elev som går i årskurs 5 läsåret 2027/28 börja i årskurs 7 höstterminen 2028. Detta gäller dock under förutsättning att det inte i undantagsfall beslutas att en elev ska gå om en årskurs eller att eleven ska gå i en högre årskurs än normalt (se 7 kap. 11 c § skollagen och 4 kap. 7 § skolförordningen).

I *femte punkten* anges vad som gäller i fråga om befintliga godkännanden av enskilda som huvudmän för förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Det framgår att godkännanden för förskoleklass upphör att gälla den 1 juli 2028 eftersom skolformen inte bedrivs därefter. Befintliga godkännanden för viss utbildning i grundskolan eller anpassade grundskolan gäller som godkännanden för årskurser som överstiger årskurserna i det befintliga godkännandet med ett år i den tioåriga skolan. Det innebär att ett befintligt godkännande för exempelvis lågstadiets årskurs 1–3 gäller som ett godkännande för lågstadiets årskurs 2–4 i den tioåriga skolan. Det framgår också att ett befintligt godkännande för årskurs 1 i grundskolan eller anpassade grundskolan, förutom som ett godkännande för årskurs 2, även ska gälla som ett godkännande för den nya årskursen 1 i den tioåriga skolan. Statens skolinspektion får självständigt fatta beslut om godkännanden med de nya årskursbeteckningarna. De nya besluten ersätter i så fall de tidigare besluten.

Av *sjätte punkten* följer att bestämmelsen i 3 kap. 12 j § första stycket i den äldre lydelsen ska tillämpas i fråga om överlämning av uppgifter om en elev som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28. Övergångsbestämmelsen innebär att uppgifter om en elev som går i förskoleklassen läsåret 2027/28 med stöd av bestämmelsen kan lämnas över från förskoleklassen till den obligatoriska skolform som eleven ska börja i höstterminen

2028. Bestämmelsen ska också tillämpas om en elev i förskoleklassen byter till en förskoleklass vid en annan skolenhet.

Enligt *sjunde punkten* gäller ett beslut som har fattats om att betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 vid en skolenhet inom grundskolan, anpassade grundskolan eller sameskolan eller i årskurs 5 och 6 vid en skolenhet inom specialskolan enligt 3 kap. 14 a § i den äldre lydelsen, som ett beslut för nya årskurs 5 och 6 i grundskolan, anpassade grundskolan eller sameskolan eller för nya årskurs 6 och 7 i specialskolan enligt 3 kap. 14 a § i den nya lydelsen. Ett sådant beslut behöver inte anmälas på nytt till Statens skolverk.

Av *åttonde punkten* framgår att ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i förskoleklassen enligt den upphävda bestämmelsen i 9 kap. 6 a § första stycket gäller som ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i den nya årskurs 1 i grundskolan enligt 10 kap. 9 a § första och andra styckena i den nya lydelsen.

Enligt *nionde punkten* gäller ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i årskurs 1, 2 eller 3 i grundskolan enligt 10 kap. 9 a § första stycket i den äldre lydelsen som ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik enligt 10 kap. 9 a § första och andra styckena i den nya lydelsen i årskurs 2, 3 eller 4. Det innebär att ett tillstånd att använda färdighetsprov i musik i årskurs 1 gäller för den nya årskurs 2 osv.

Av *tionde punkten* framgår att en huvudman som har tillstånd att använda färdighetsprov i musik i grundskolan enligt åttonde eller nionde punkten i övergångsbestämmelserna och som läsåret 2027/28 har tagit emot en elev i förskoleklassen efter färdighetsprov i musik enligt de upphävda bestämmelserna i 9 kap. 6 a §, inte får använda färdighetsprov som villkor för att eleven ska få fortsätta sin utbildning vid samma skolenhet eller inom samma elevgrupp. Bestämmelsen innebär att elever som har tagits emot i förskoleklassen efter färdighetsprov i musik läsåret 2027/28 inte ska behöva genomföra ett nytt färdighetsprov för att få fortsätta sin utbildning vid samma skolenhet eller inom samma elevgrupp. Färdighetsprov får dock användas för att fylla restplatser. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak 10 kap. 9 a § tredje stycket i den äldre lydelsen.

Av *elfte punkten* framgår att bestämmelserna om rätt att gå kvar vid en skolenhet i 10 kap. 31 § och 11 kap. 30 § i den äldre lydelsen gäller för elever som har tagits emot i förskoleklassen läsåret 2027/28.

Av *tolfte punkten* framgår att för elever som höstterminen 2028 påbörjar årskurs 2 eller en högre årskurs i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan gäller bestämmelserna om minsta totala undervisningstid i 10 kap. 5 § första stycket, 11 kap. 7 § första stycket, 12 kap. 5 § första stycket och 13 kap. 5 § första stycket i den äldre lydelsen.

Av *trettonde punkten* framgår att tystnadsplikt enligt 29 kap. 14 § första stycket i den äldre lydelsen fortfarande gäller för uppgifter som hänför sig till förskoleklassen.

Övervägandena finns i avsnitt 8.

10.2 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

12 kap. Föräldrapenning

7 a § En förälder som har ett barn som deltar i en introduktion till en verksamhet enligt skollagen (2010:800) har rätt till föräldrapenning för att delta i introduktionen, om den avser

1. förskola,
2. grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola eller internationell skola på grundskolenivå,
3. fritidshem som kompletterar utbildningen i en skolform enligt 2, eller
4. verksamhet enligt 25 kap. 2, 4 eller 5 § skollagen.

Föräldrapenning i samband med ett barns introduktion kan lämnas till en förälder som inte har barnet i sin vård.

Paragrafen innehåller bestämmelser om att en förälder som har ett barn som deltar i en introduktion till viss verksamhet enligt skollagen (2010:800) har rätt till föräldrapenning för att delta i introduktionen.

I *första stycket* tas nuvarande andra punkten om skolformen förskoleklass bort. Som en följd av detta numreras de efterföljande punkterna om och i den nya *tredje punkten* ändras hänvisningen till den andra och den tredje punkten till att bara avse den andra punkten.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

13 § Föräldrapenning lämnas längst till dess barnet har fyllt tolv år eller till den senare tidpunkt då barnet har avslutat det *sjätte* skolåret i grundskolan *eller i annan utbildning som motsvarar grundskolan*.

Paragrafen reglerar förmånstiden för föräldrapenning.

Ändringarna innebär att föräldrapenning lämnas längst till dess att barnet har fyllt tolv år eller till den senare tidpunkt då barnet har avslutat det *sjätte* – i stället för det *femte* – skolåret i grundskolan. Ändringen är en följd av att förskoleklassen ersätts av en ny första årskurs i grundskolan. Det förtydligas också att den senare tidpunkten inte bara gäller barn som deltar i utbildning i grundskolan utan även barn som deltar i utbildning som motsvarar grundskolan. Med utbildning som motsvarar grundskolan avses utbildning i anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan samt utbildning enligt bestämmelserna om särskilda utbildningsformer i 24 kap. skollagen (2010:800), t.ex. utbildning vid en internationell skola. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

10.3 Förslaget till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

6 kap. Samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare m.m.

17 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort och angivna årskurser ändras.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

10.4 Förslaget till lag om ändring i föräldraledighetslagen (1995:584)

5 § En förälder har rätt att vara helt ledig för vård av barn till dess barnet är 18 månader. En arbetstagare som har adopterat ett barn eller tagit emot ett barn i avsikt att adoptera det har rätt att vara helt ledig i 18 månader från den tidpunkt då arbetstagaren fick barnet i sin vård. Arbetstagarens rätt till sådan ledighet upphör dock när barnet har fyllt åtta år eller vid den senare tidpunkt då barnet har avslutat det *andra* skolåret i *grundskolan eller i annan utbildning som motsvarar grundskolan*. Vid adoption av arbetstagarens makes eller sambos barn har arbetstagaren inte rätt till ledighet utöver vad som skulle ha gällt om adoptionen inte hade skett.

En förälder har därutöver rätt att vara helt ledig medan föräldern får hel föräldrapenning enligt 12 kap. socialförsäkringsbalken. Samma rätt har en arbetstagare som utan att vara förälder får hel föräldrapenning efter en överlåtelse enligt 12 kap. 17 a § socialförsäkringsbalken.

Paragrafen reglerar en förälders rätt att vara helt ledig med eller utan föräldrapenning.

Ändringarna i *första stycket tredje meningen* innebär att arbetstagarens rätt till ledighet enligt första eller andra meningen upphör när barnet har fyllt åtta år eller vid den senare tidpunkt då barnet har avslutat det *andra* – i stället för det första – skolåret. Ändringen är en följd av att förskoleklassen ersätts av en ny första årskurs i de obligatoriska skolformerna. Det förtydligas också att den senare tidpunkten gäller barn som deltar i utbildning i grundskolan eller i utbildning som motsvarar grundskolan. Med utbildning som motsvarar grundskolan avses utbildning i anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan samt utbildning enligt bestämmelserna om särskilda utbildningsformer i 24 kap. skollagen (2010:800), t.ex. utbildning vid en internationell skola. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

7 § En förälder har rätt till förkortning av normal arbetstid med upp till en fjärdedel för vård av ett barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt *andra* skolår i *grundskolan eller i annan utbildning som motsvarar grundskolan*.

Paragrafen reglerar en förälders rätt till förkortning av normal arbetstid.

Ändringarna innebär att en förälder har rätt till förkortning av normal arbetstid med upp till en fjärdedel för vård av ett barn som inte har fyllt

åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt andra – i stället för sitt första – skolår. Ändringen är en följd av att förskoleklassen ersätts av en ny första årskurs i de obligatoriska skolformerna. Det förtydligas också att den senare tidpunkten gäller barn som deltar i utbildning i grundskolan eller i utbildning som motsvarar grundskolan. Med utbildning som motsvarar grundskolan avses utbildning i anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan samt utbildning enligt bestämmelserna om särskilda utbildningsformer i 24 kap. skollagen, t.ex. utbildning vid en internationell skola. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

10.5 Förslaget till lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168)

2 kap. Förebyggande åtgärder och anmälan av sjukdomsfall

3 a § Regionerna ska erbjuda vaccinationer mot smittsamma sjukdomar i syfte att förhindra spridning av dessa sjukdomar i befolkningen.

Detsamma gäller kommuner och andra huvudmän inom skolväsendet med ansvar för elevhälsa enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800).

Paragrafen reglerar vilka som är skyldiga att erbjuda vaccinationer mot smittsamma sjukdomar.

I *andra stycket* tas det undantag som innebär att huvudmän för elevhälsa i förskoleklass inte är skyldiga att erbjuda vaccinationer mot smittsamma sjukdomar bort. Ändringen är en följd av att förskoleklassen ersätts av en ny första årskurs i de obligatoriska skolformerna.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

3 f § Den som omfattas av 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska av regionen erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i nationella vaccinationsprogram.

Den som omfattas av elevhälsa enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800) ska i stället erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i allmänna vaccinationsprogram av huvudmannen för elevens utbildning.

Paragrafen reglerar ansvarsfördelningen mellan regionerna och huvudmän inom skolväsendet när det gäller vem som ska erbjuda vaccinationsprogram.

I *andra stycket* tas det undantag som innebär att huvudmän för förskoleklassen inte är skyldiga att erbjuda vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i allmänna vaccinationsprogram bort. Ändringen är en följd av att förskoleklassen ersätts av en ny första årskurs i de obligatoriska skolformerna.

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

10.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning

8 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort.
Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

10.7 Förslaget till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567)

2 kap. Förbud mot diskriminering och repressalier

6 § Förbudet i 5 § hindrar inte

1. åtgärder som är ett led i strävanden att främja jämställdhet mellan kvinnor och män vid tillträde till annan utbildning än sådan som avses i skollagen (2010:800),

2. tillämpning av bestämmelser som tar hänsyn till ålder i fråga om utbildning i förskolan, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, *sameskolan* eller fritidshemmet, eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen, eller

3. särbehandling på grund av ålder, om den har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.

Förbudet hindrar inte heller att en folkhögskola eller ett studieförbund vidtar åtgärder som är ett led i strävanden att främja lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Paragrafen innehåller bestämmelser om undantag från diskrimineringsförbudet för utbildningsanordnare i 5 §.

Ändringen i *första stycket andra punkten* innebär att skolformen förskoleklass tas bort och att skolformerna specialskola och sameskola byter plats och anges i samma ordning som i 10–13 kap. skollagen (2010:800).

Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

10.8 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

23 kap. Sekretess till skydd för enskild i utbildningsverksamhet, m.m.

Grundskola, anpassad grundskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

2 §

I paragrafen tas skolformen förskoleklass bort.
Övervägandena finns i avsnitt 6.5.

Sammanfattning av betänkandet En tioårig grundskola – Införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan (SOU 2021:33)

Utredningen om en tioårig grundskola (2020:02) överlämnar härmed sitt betänkande En tioårig grundskola – Införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan, SOU 2021:33.

Utredningens uppdrag har varit att föreslå hur en tioårig grundskola, en tioårig grundsärskola, en elvaårig specialskola och en sjuårig sameskola kan införas genom att förskoleklassen görs om till en ny årskurs 1. Det övergripande syftet med utredningens förslag ska enligt direktivet vara att stärka kunskapsresultaten. Detta genom att eleverna ges mer undervisning utifrån grundskolans kursplaner inom den regel- och kompetensmässiga struktur som grundskolan har.

Utgångspunkter för utredningens arbete

Förskoleklassen infördes den 1 januari 1998 som en egen skolform. Avsikten var bl.a. att underlätta en verksamhetsmässig integration mellan förskolan och skolan. Regeringens intention med förskoleklassen var att ge alla elever möjlighet att delta i en tioårig pedagogisk verksamhet för att därmed ge goda förutsättningar för lärande och utveckling, samt möjlighet att nå kunskapsmålen i grundskolan.

De senaste åren har flera reformer genomförts i syfte att förbättra styrningen av förskoleklassen. Förskoleklassen fick ett särskilt avsnitt i läroplanerna 2016. Sedan den 1 juli 2019 gäller även garantin för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet i grundskolan, specialskolan och sameskolan. Det finns dock fortfarande stora skillnader i styrningen av utbildningen i förskoleklassen respektive grundskolan och motsvarande skolformer. Undervisningen i förskoleklassen ges inte i ämnen och skolformen omfattas inte av några kunskapskrav, även om det numera framgår av läroplanen att undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utvecklas i riktning mot de kunskapskrav som senare kommer att gälla i de efterföljande skolformerna. Förskoleklassen omfattas inte heller av bestämmelsen om att eleverna ska ges strukturerad undervisning för att skapa förutsättningar för eleverna att nå kunskapskraven. Rätten till extra anpassningar och särskilt stöd gäller i förskoleklassen, men inte på ett sätt som helt motsvarar systemet i grundskolan och övriga obligatoriska skolformer.

Utredningen anser att det är viktigt att bibehålla intentionen som låg bakom inrättandet av förskoleklassen (prop. 1997/98:6). Denna intention återfinns även i förarbetet till 2010 års skollag (prop. 2009/10:165). Där betonas att undervisningen i förskoleklassen ska kännetecknas av en kombination av förskolans och grundskolan arbetssätt och pedagogik, i syfte att stimulera barnens utveckling och lärande.

Utbildningen för elever i nya årskurs 1 behöver fortsatt präglas av en variation av arbetssätt och arbetsformer, där lek och rörelse är en naturlig integrerad del av skoldagen, samtidigt som elevernas tidiga läs- och skrivutveckling samt utvecklande av grundläggande matematiska förmågor ges mer utrymme. Utredningen menar även att det är viktigt, utifrån ett likvärdighets- och barnrättsperspektiv, att säkerställa att detta gäller för alla elever, oavsett om de tillhör grundskolans, grundsärskolans, specialskolans eller sameskolans målgrupp.

Det finns tre avgörande komponenter som behövs för att få detta till stånd: ändringar i skolförfattningarna, fortbildning och kompetensutveckling, samt stöd för huvudmännens lokala implementering. För att kunna realisera intentionen att förskolans och grundskolans pedagogik och arbetssätt ska komplettera varandra i den nya första årskursen behöver bl.a. läroplanerna och kursplanerna för samtliga berörda skolformer ändras för att understödja detta. Därutöver är det viktigt att anpassa regelverket så att det understödjer och möjliggör en väl fungerande övergång mellan förskola och skola, vid behov övergångar mellan olika skolformer, samt kontinuitet och progression i elevernas lärande och utveckling. Vidare behöver det säkerställas att de som ska arbeta i nya årskurs 1 har den behörighet och kompetens som krävs för att på bästa sätt ta emot barnen från förskolan, såväl som adekvata kunskaper i tidig läs- och skrivinlärning och grundläggande matematik – både avseende ämneskunskaper och ämnesdidaktik. Det är också viktigt med stöd till huvudmännens implementeringsarbete och att stärka den lokala förändringskapaciteten.

Utredningens föresats är att förslagen som lämnas ska stärka förutsättningarna för att alla elever ska få en utbildning av hög och likvärdig kvalitet och att grunden till detta ska läggas under de tidiga skolåren. De förslag och bedömningar som redovisas i betänkandet handlar både om att bibehålla och utveckla rådande system.

Lågstadiet ska utökas med en ny årskurs 1

Utredningen föreslår att förskoleklassen upphör som egen skolform och att grundskolan och motsvarande skolformer utökas med ett år genom en ny första årskurs. Det första året i det obligatoriska skolväsendet kommer därmed inte att utgöras av förskoleklass utan av en första årskurs i lågstadiet. Därmed blir grundskolan tioårig, grundsärskolan tioårig, specialskolan elvaårig och sameskolan sjuårig.

Utredningens förslag innebär sammanfattningsvis:

- Grundskolan kommer att ha tio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet kommer att bestå av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7 och högstadiet årskurs 8–10.
- Grundsärskolan kommer att ha tio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet kommer att bestå av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7 och högstadiet årskurs 8–10.
- Specialskolan kommer att ha elva årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet kommer att bestå av årskurs 1–5, mellanstadiet av årskurs 6–8 och högstadiet årskurs 9–11.

- Sameskolan kommer att ha sju årskurser som indelas i lågstadium och mellanstadium. Lågstadiet kommer att bestå av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7. Därefter går eleverna över till grundskolan, där de börjar i årskurs 8 i högstadiet.

Det nya lågstadiets innehåll och utformning

Syftet med utbildningen i grundskolan och motsvarande skolformer ska vara oförändrat och ska enligt utredningens förslag även gälla för nya årskurs 1. Bestämmelserna om strukturerad undervisning i ämnen i grundskolan, specialskolan och sameskolan, samt i ämnen och ämnesområden i grundsärskolan, ska gälla nya årskurs 1.

Utredningen bedömer att det är av stor betydelse att de arbetssätt och den pedagogik som präglat förskoleklassen sedan den bildades 1998 också har sin givna plats i nya årskurs 1. Utbildningen i nya årskurs 1 bör därmed integrera förskolans och grundskolans arbetssätt och pedagogik.

Den garanterade undervisningstiden i lågstadiet ska utökas med 534 timmar, vilket motsvarar tre timmar undervisning per skoldag i nya årskurs 1. Skolverket bör få i uppdrag att ta fram förslag till fördelning av den utökade undervisningstiden i ämnen. Dessa timmar bör till övervägande del användas för undervisning i svenska eller svenska som andraspråk och matematik, med betong på den tidiga läs, skriv- och matematikinläringen. Vikten av de praktisk-estetiska ämnena, såsom bild, musik och slöjd, samt fysisk aktivitet och rörelse för de yngre barnen bör även återspeglas i timplanen för lågstadiet. När det gäller grundsärskolans timplan för inriktningen träningsskolan bör Skolverket få i uppdrag att ta fram förslag till fördelning av undervisningstid i ämnesområden.

Skolverket ska vidare ges i uppdrag att utarbeta förslag till ändring i grundskolans, grundsärskolans, specialskolans och sameskolans läroplaner på så sätt att det bör framgå att det första året ska innehålla betydande inslag av fysisk aktivitet och utevistelse, lek, samspel och social träning, samt skapande. Undervisningen ska ha en rik variation av uttrycksformer och arbetssätt – men även ge en god introduktion till skolmiljön och en förberedelse för den fortsatta skolgången.

Skolverket ska också ges i uppdrag att utarbeta ändringsförslag gällande kursplanerna för det nya lågstadiet. Kursplanerna bör anpassas efter utredningens förslag om utökad timplan med tyngdpunkt på svenska eller svenska som andraspråk och matematik. Kursplanerna bör kompletteras så att eleverna får undervisning anpassad efter ålder i tidig läs- och skrivinläring samt grundläggande matematiskt tänkande i nya årskurs 1. Även i övrigt behöver ämnens centrala innehåll i lågstadiet utformas och anpassas utifrån att lågstadiet utökas med en ny första årskurs. Skolverket bör vidare se över kursplanerna för mellan- och högstadiet för att vid behov föreslå ändringar till följd av den utökade timplanen i lågstadiet. Utgångspunkten är dock att kursplanerna, som bl.a. innehåller ämnens syfte och centrala innehåll samt kunskapskrav, väsentligen bör vara oförändrade i övriga årskurser.

Utredningen föreslår att det kunskapskrav för godtagbara kunskaper i läsförståelse som i dag gäller i årskurs 1 ska utvidgas till att avse ämnet svenska eller svenska som andraspråk, vilket även innefattar skriv-

utveckling, och i stället gälla för nya årskurs 2 i grundskolan och sameskolan, respektive årskurs 3 i specialskolan. Vidare föreslås införandet av ett nytt kunskapskrav i matematik i nya årskurs 2(3). Övriga kunskapskrav ska på liknande sätt förflyttas så att de kunskapskrav som i dag finns i årskurs 3(4) i stället ska flyttas till årskurs 5(6) osv. för grundskolan, sameskolan och specialskolan. När det gäller grundsärskolan ska det enligt förslaget finnas kunskapskrav i årskurs 4, 7 och 10.

Den obligatoriska kartläggning av språklig medvetenhet och matematiskt tänkande som genomförs i nuvarande förskoleklass ska genomföras i nya årskurs 1 i grundskolan, specialskolan och sameskolan. Skolverket bör få i uppdrag att revidera det kartläggningsmaterialet utifrån de ändringar som görs i läroplanen och de nya kunskapskrav som föreslås gälla. De obligatoriska bedömningsstöd som används i nuvarande årskurs 1 för att bedöma läs- och skrivutveckling respektive taluppfattning ska i stället användas i nya årskurs 2 i grundskolan och sameskolan, och i nya årskurs 3 i specialskolan.

De nationella prov som i dag ska användas i årskurs 3 i grundskolan och sameskolan, respektive årskurs 4 i specialskolan, ska i stället genomföras i nya årskurs 4 respektive årskurs 5. De nationella prov som används i övriga årskurser ska justeras på liknande sätt avseende årskurs. De nationella proven ska i övrigt vara oförändrade.

Den särskilda bedömning som ska göras av elevens kunskapsutveckling inom garantin för tidiga stödinsatser ska göras i lågstadiet i grundskolan, specialskolan och sameskolan. Den uppföljning som ska göras av sådant stöd som getts inom garantin för tidiga insatser ska göras i slutet av lågstadiet.

Skolplikt och mottagande

Utredningen föreslår ingen ändring av när skolplikten ska inträda. Skolplikt ska därmed, i likhet med i nuvarande regelverk, inträda höstterminen det år då barnet fyller sex år. Barn ska i allmänhet börja fullfölja sin skolplikt i och med att det börjar årskurs 1 i grundskolan eller i den skolform där barnet tas emot.

Förslaget innebär att elever som tillhör grundsärskolans, specialskolans och sameskolans målgrupper ska kunna påbörja fullföljandet av skolplikten i respektive skolform i och med att de börjar i nya årskurs 1. Det ska, liksom i dag, vara möjligt för elever att tas emot senare. Samma regelverk som i dag ska gälla avseende utredning inför mottagande till grundsärskolan och specialskolan, respektive prövning inför mottagande till sameskolan.

Det föreslås även fortsättningsvis vara möjligt för en elev i en obligatorisk skolform att få sin utbildning inom en annan skolform, om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det.

Särskilt om övergången mellan förskola och skola

Utredningens förslag innebär att barn i allmänhet kommer att göra en övergång från förskolan eller pedagogisk omsorg till årskurs 1 i den

obligatoriska skolform där barnen påbörjat fullgörandet av sin skolplikt, till skillnad från i dag där barnet i de flesta fall först gör en övergång mellan förskolan och förskoleklassen, för att därefter göra ytterligare en övergång till årskurs 1.

Hur övergången organiseras och genomförs, och information överlämnas mellan berörda skolformer, kan påverka barnens fortsatta lärande och utveckling. Det är viktigt med övergångsaktiviteter så att barnen får tid att anpassa sig till den nya skolmiljön. Det kan handla om förberedande besök så att barnen får lära känna den nya miljön och träffa den blivande läraren. Det kan även handla om olika slags aktiviteter som ger möjlighet för barnen att utveckla de sociala och praktiska förmågor som förväntas i den nya miljön. Det är också viktigt att information om barnet överlämnas så att fortsatt undervisning kan anpassas utifrån barnets förutsättningar och behov, så att undervisningen i skolan tar vid där den tidigare utbildningen slutar.

Utredningen föreslår därför att när ett barn övergår från förskola eller pedagogisk omsorg till en grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola, ska den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta övergången. Skolverket ska ges i uppdrag att lämna förslag till reviderade läroplaner för förskolan, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan i de delar som avser övergång och samverkan.

Överväganden gällande vissa andra bestämmelser

Utredningens förslag innebär att regelverket ska vara sammanhållet inom skolformerna. Detta betyder t.ex. att bestämmelserna om utvecklingsamtal och skriftlig individuell utvecklingsplan, modersmål, särskilt stöd och fjärrundervisning som gäller grundskolan, grundsärskolan specialskolan och sameskolan även ska gälla nya årskurs 1. Vidare ska bestämmelser om utvisning ur undervisningslokalen och kvarsittning i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan samt avstängning i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan också gälla för nya årskurs 1.

Behörighet, behörighetsgivande utbildning och kompetensutveckling

Utredningens förslag gällande behörighetskrav för nya årskurs 1 och det nya lågstadiet innebär sammanfattningsvis att de lärare som enligt gällande bestämmelser är behöriga att undervisa i lågstadiet i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan ska vara behöriga att undervisa i lågstadiet i respektive skolform.

Grundlärarexamen med inriktning mot arbete i årskurs 1–4 (motvarigheten till nuvarande grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och årskurs 1–3) ger behörighet att undervisa i det nya lågstadiet. För grundsärskolan, specialskolan och sameskolan gäller på motsvarande sätt att den som enligt gällande bestämmelser ska vara

behörig att undervisa i skolformerna ska vara behörig att undervisa i skolformernas nya årskurser.

Förskollärare kommer således, enligt utredningens förslag, inte att vara behöriga att undervisa i nya lågstadiet. För att möjliggöra för huvudmännen att säkerställa rätt behörighet i nya årskurs 1, samt för förskollärare och lärare som i dag är anställda för arbete i förskoleklassen att genomgå behörighetsgivande fortbildning, föreslår utredningen övergångsbestämmelser om fem år, eller i vissa fall åtta år.

Vissa förskollärare ska få fler möjligheter att bli behöriga att undervisa i lågstadiet

I förskoleklassen arbetar förskollärare som i stor utsträckning har lång erfarenhet att undervisa i förskoleklassen. De har därmed erfarenhet av att undervisa barn i sexårsåldern och av att arbeta integrerat med såväl grundskolan som fritidshemmet och i förekommande fall också grundskolskolan, specialskolan och sameskolan.

Även om förskollärarna inte har undervisat i ämnen så har de undervisat i förskoleklassens kunskapsområden, som har en tydlig koppling till ämnenas centrala innehåll i lågstadiet. Därtill har de undervisat utifrån den pedagogik som kännetecknar nuvarande förskoleklassen samt har vana introducera barnen i skolmiljön och förbereda dem på fortsatt skolgång.

Utredningen föreslår att en behörig förskollärare som vid tidpunkten för de nya bestämmelsernas genomförande har anställning i förskoleklassen, och som dessutom har undervisat i förskoleklassen eller nya årskurs 1 under minst fem läsår, ska vara behörig att som lärare undervisa i alla ämnen årskurs 1 och 2 i grundskolan och sameskolan, om han eller hon har kompletterat sin examen med fullgjord behörighetsgivande fortbildning. Detsamma gäller för grundskolskolan om förskolläraren dessutom avlägger en speciallärarexamen med specialisering mot utvecklingsstörning. Under samma förutsättningar som för grundskolan och sameskolan föreslås att en förskollärare blir behörig att undervisa elever som är hörselskadade, döva eller har en grav språkstörning utan ytterligare funktionsnedsättning i årskurs 1 och 2 i specialskolan.

Förskollärare som har undervisat i mindre än fem år ska enligt utredningens förslag kunna bli behöriga att undervisa i lågstadiet genom att läsa kompletterande behörighetsgivande högskoleutbildning. Detta gäller både grundskolan, sameskolan och specialskolan. För grundskolskolan måste förskolläraren dessutom ha kompletterat sin utbildning med en speciallärarexamen.

Utformning av behörighetsgivande fortbildning för förskollärare

Utredningen föreslår att Skolverket ges i uppdrag, att tillsammans med lärosäten erbjuda fortbildning som ska ge vissa förskollärare behörighet att undervisa som lärare i nya årskurs 1 och 2.

Denna möjlighet ges till den som är anställd i förskoleklassen vid reformens genomförande. Förskolläraren ska dessutom ha arbetat i

förskoleklassen eller nya årskurs 1 i minst fem år under en tio årsperiod, före den 1 juli 2031.

Syftet med fortbildningen ska vara att ge förskollärarna den ytterligare kompetens som krävs för att undervisa som lärare i nya årskurs 1 och 2, i enlighet med de nya läroplanerna och kursplanerna för lågstadiet.

Utredningen bedömer att det är av stor vikt att förskollärare som ska undervisa i den nya första årskursen ges kompletterande kunskaper om tidig läs- och skrivinlärning och grundläggande matematikundervisning. Utredningen föreslår att fortbildningen bör omfatta 30 högskolepoäng, 15 högskolepoäng avseende svenska och 15 högskolepoäng avseende matematik. Fortbildningens omfattning och inriktning har en tydlig koppling till utredningens förslag om en stärkt betoning på svenska eller svenska som andraspråk och matematik i nya årskurs 1. Utredningens bedömning är att Skolverket tillsammans med lärosätena har den kompetens som krävs för att avgöra vad som närmare ska ingå i den behörighetsgivande utbildningen.

En förskollärare som har arbetat i förskoleklassen eller nya årskurs 1 under kortare tid än fem år bör, enligt utredningens förslag, kunna bli behörig att undervisa som lärare i ett eller flera ämnen i lågstadiet om förskolläraren fullgjort behörighetsgivande kurser på högskolenivå. Den behörighetsgivande fortbildning som utredningen föreslår ovan kan utgöra en del av denna kompletterande högskoleutbildning.

Utredningen föreslår att ett riktat statsbidrag ska utgå för fortbildning som syftar till att förskollärare ska ges möjlighet att bli behöriga att undervisa i årskurs 1 och 2 i lågstadiet. Bidraget ska även utgå för kompletterande behörighetsgivande högskoleutbildning som syftar till att ge förskollärare behörighet i ett eller flera ämnen i hela lågstadiet. Statsbidraget bör vara tidsbegränsat och vara möjligt för huvudmännen att söka fram, till och med 2034.

Kompetensutvecklande insatser för lärare

Utredningens förslag kommer att medföra att lågstadiet i större omfattning än tidigare kommer att innefatta elever i sexårsåldern, som i dag vanligen återfinns i förskoleklassen. Förskoleklassens verksamhet kännetecknas av att den, i högre grad än de övriga obligatoriska skolformerna, kombinerar förskolans och skolans pedagogik och arbetssätt.

För att intentionen med reformen ska kunna förverkligas bedömer utredningen att det är av avgörande betydelse att undervisningen i blivande årskurs 1 även framgent präglas av detta arbetssätt, och att de lärare som ska arbeta i den nya första årskursen kan integrera förskolans pedagogik och arbetssätt på lämpligt sätt i undervisningen. Utredningen föreslår därför att Skolverket, i samverkan med lärosäten, ges i uppdrag att genomföra ett Förskolepedagogiskt lyft för lärare med detta ändamål.

De nya bestämmelserna ska tillämpas från och med läsåret 2026/27

Bilaga 1

Utredningen förordar en nationellt samlad implementering som utgår från ett ikraftträdande den 1 augusti 2024, och att de nya bestämmelserna ska tillämpas för utbildning som påbörjas från och med höstterminen 2026. Förslaget omfattar en implementeringsperiod med generösa övergångsbestämmelser gällande behörighet, samt statligt stöd till huvudmännen för fortbildningsinsatser och omställningsarbete.

Utredningen föreslår att ett riktat statsbidrag ska utgå för kapacitetsförstärkande och kvalitetshöjande åtgärder under implementeringsperioden. Statsbidraget bör vara tidsbegränsat och vara möjligt för huvudmännen att söka från höstterminen 2025 till och med utgången av 2030.

Den tioåriga grundskolan, den tioåriga grundsärskolan, den elvaåriga specialskolan och den sjuåriga sameskolan ska därmed starta läsåret 2026/27. Detta ger huvudmän och skolenheter tid att förbereda sig inför förändringen, bl.a. i fråga om organisation, personal och lokaler men även det lokala implementeringsarbetet avseende de förändrade styrdokument-
en.

Betänkandets lagförslag (SOU 2021:33)

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) att 23 kap. 2 § samt att rubriken före paragrafen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola

23 kap.

Grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola

2 §

Sekretess gäller i *förskoleklassen*, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i sådan elevhälsa som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Sekretess gäller i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan för uppgift om en enskilds personliga förhållanden i sådan elevhälsa som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Sekretess gäller på det område som anges i första stycket dels i särskild elevstödande verksamhet i övrigt för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, dels för uppgift som hänför sig till ärende om tillrättaförande av en elev eller om skiljande av en elev från vidare studier. Sekretessen gäller dock endast om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs. Sekretessen gäller inte beslut i ärende.

Sekretess gäller på det område som anges i första stycket i andra fall än som avses i första och andra styckena för uppgift om en enskilds identitet, adress och andra liknande uppgifter om en enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

2. Bestämmelserna i 23 kap. 2 § i dess äldre lydelse gäller fortfarande för uppgifter som hänför sig till förskoleklassen.

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)¹¹²

dels att 7 kap. 11 a och 11 b §§ och 9 kap. ska upphöra att gälla,
dels att 1 kap. 1, 3 och 12 §§, 2 kap. 2, 4, 5, 6 a, 7, 25, 27, 29 och 31 §§, 3 kap. 1, 3-4 b, 6, 12 a, 12 c, 12 j, 14 a och 14 b §§, 4 kap. 12 §, 5 kap. 9 och 12 §§, 7 kap. 1, 4, 7, 11, 17, 21, 22 och 23 §§, 10 kap. 3, 5, 9, 9 a, 13, 15, 16, 19, 21, 23 a, 23 b och 31 §§, 11 kap. 4, 7, 16, 16 a, 19, 22, 23 a och 30 §§, 12 kap. 3, 5, 8 a, 13, 13 a, 15, 16, 19, 21 och 24 §§, 13 kap. 3, 5, 13, 16-17 a, 20 och 21 b §§, 14 kap. 2, 3, 10 och 14 §§, 21 kap. 8 §, 22 kap. 2 §, 23 kap. 10 §, 24 kap. 16 §, 26 a kap. 5 §, 28 kap. 5, 7, 8, 12, 14 och 15 §§, 29 kap. 3, 14, 19, 19 a, 26, 27 och 28 a §§ samt rubrikerna närmast före 3 kap. 4 § och 7 kap. 4 och 11 §§ och 24 kap. 16 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §¹¹³

Denna lag innehåller bestämmelser om skolväsendet. Utbildning inom skolväsendet anordnas av det allmänna och av enskilda enligt 2 kap. 2-6 §§.

Skolväsendet omfattar skolformerna

- förskola,
- *förskoleklass*,
- grundskola,
- grundsärskola,
- specialskola,
- sameskola,
- gymnasieskola,
- gymnasiesärskola, och
- kommunal vuxenutbildning.

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i *förskoleklassen*, grundskolan, grundsärskolan, special-

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i grundskolan, grund-

¹¹² Senaste lydelse av
 7 kap. 11 a § 2017:1115
 7 kap. 11 b § 2017:1115
 9 kap. 6 § 2014:1013
 9 kap. 6 a § 2014:1013
 9 kap. 8 § 2017:1115
 9 kap. 12 § 2017:1115
 9 kap. 15 a § 2017:1115
 9 kap. 15 b § 2017:1115
 9 kap. 15 c § 2017:1115
 9 kap. 15 d § 2017:1115
 9 kap. 18 § 2016:911
 9 kap. 21 § 2016:550
 9 kap. 21 a § 2017:1115
 9 kap. 22 § 2014:903.

¹¹³ Senaste lydelse 2020:446.

skolan, sameskolan och vissa särskilda utbildningsformer. särskolan, specialskolan, sameskolan och vissa utbildningsformer.

3 §¹¹⁴

I denna lag avses med

– distansundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i både rum och tid,

– elev: den som deltar i utbildning enligt denna lag med undantag för barn i förskolan.

– fjärrundervisning: interaktiv undervisning som bedrivs med informations- och kommunikationsteknik där elever och lärare är åtskilda i rum men inte i tid,

– fristående fritidshem: sådant fritidshem som bedrivs av en enskild och som avses i 2 kap. 7 § andra stycket,

– fristående förskola: förskoleenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning i form av förskola,

– fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av *förskoleklass*, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,

– fristående skola: skolenhet vid vilken en enskild bedriver utbildning inom skolväsendet i form av grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola eller sådant fritidshem som avses i 2 kap. 7 § första stycket,

– förskoleenhet: av huvudman för förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad,

– lovskola: undervisning inom grundskolan som anordnas enligt denna lag under lov under en termin eller utanför terminstid och som inte är obligatorisk för elever,

– skolenhet: av huvudman för annan skolform än förskola organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och till enheten knuten verksamhet som inte bedrivs i någon skolbyggnad,

– undervisning: sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden, och

– utbildning: den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål.

12 §¹¹⁵

Lagen är uppdelad i 31 kapitel.

Lagen är uppdelad i 30 kapitel.

Dessa är

– inledande bestämmelser (1 kap.),

– huvudmän och ansvarsfördelning (2 kap.),

– barns och elevers utveckling mot målen (3 kap.),

– kvalitet och inflytande (4 kap.),

¹¹⁴ Senaste lydelse 2020:605.

¹¹⁵ Senaste lydelse 2020:605.

- trygghet och studiero (5 kap.),
- åtgärder mot kränkande behandling (6 kap.),
- skolplikt och rätt till utbildning (7 kap.),
- förskolan (8 kap.),
- *förskoleklassen* (9 kap.),
- grundskolan (10 kap.),
- grundsärskolan (11 kap.),
- specialskolan (12 kap.),
- sameskolan (13 kap.),
- fritidshemmet (14 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 a kap.),
- gymnasiesärskolan (18 och 19 kap.),
- kommunal vuxenutbildning (20 kap.),
- fjärrundervisning i vissa skolformer (21 kap.),
- distansundervisning i vissa skolformer (22 kap.),
- entreprenad och samverkan (23 kap.),
- särskilda utbildningsformer (24 kap.),
- annan pedagogisk verksamhet (25 kap.),
- tillsyn, statliga kvalitetsgranskning och nationell uppföljning och utvärdering (26 kap.),
- behandling av personuppgifter (26 a kap.),
- Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd (27 kap.),
- överklagande (28 kap.), och
- övriga bestämmelser (29 kap.).

2 kap.

2 §¹¹⁶

<p>Kommuner är huvudmän för förskola, <i>förskoleklass</i>, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning och fritidshem, om inte annat följer av 4 §.</p>	<p>Kommuner är huvudmän för förskola, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning och fritidshem, om inte annat följer av 4 §.</p>
---	---

I varje kommun ska det finnas en eller flera nämnder som ska fullgöra kommunens uppgifter enligt denna lag. Om kommunens uppgifter fullgörs av flera nämnder ska varje sådan nämnd, i den utsträckning det begärs, lämna de uppgifter som behövs för att administrera fördelningen av platser i förskola och i sådan verksamhet som avses i 25 kap. till de övriga nämnderna.

För en sådan nämnd som avses i andra stycket gäller det som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (2017:725).

4 §

<p>Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan samt <i>förskoleklass</i> och fritidshem vid en skolenhet med specialskola eller sameskola.</p>	<p>Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan samt fritidshem vid en skolenhet med specialskola eller sameskola.</p>
--	---

¹¹⁶ Senaste lydelse 2020:446.

5 §¹¹⁷

Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, *förskoleklass*, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem. Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem.

Godkännande ska lämnas om den enskilde

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten,
2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och
3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

Vidare krävs att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 5 a § 1–4 bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

För att godkännande ska lämnas krävs därutöver att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om godkännandet avser gymnasieskola eller gymnasiesärskola ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser godkännandet *förskoleklass*, grundskola eller grundsärskola krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

För att godkännande ska lämnas krävs därutöver att utbildningen inte innebär påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna i den kommun där utbildningen ska bedrivas. Om godkännandet avser gymnasieskola eller gymnasiesärskola ska följderna i närliggande kommuner för den del av skolväsendet som anordnas av det allmänna också beaktas. Avser godkännandet grundskola eller grundsärskola krävs därutöver att elevunderlaget är tillräckligt för att verksamheten ska kunna bedrivas långsiktigt.

Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet eller förskoleenhet.

6 a §¹¹⁸

Innan en enskild huvudman startar utbildning inom *förskoleklass*, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med *förskoleklass*, grundskola eller grundsärskola ska

Innan en enskild huvudman startar utbildning inom grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola eller fritidshem som anordnas vid en skolenhet med grundskola eller grundsärskola ska samråd om den kommande verk-

¹¹⁷ Senaste lydelse 2018:1158.

¹¹⁸ Senaste lydelse 2018:1158.

samråd om den kommande verksamheten ske mellan den enskilde och den kommun där utbildningen ska bedrivas. Den enskilde huvudmannen ansvarar för att samrådet dokumenteras. Om utbildningen ska bedrivas i form av gymnasieskola eller gymnasiesärskola, ska kommunen ge närliggande kommuner tillfälle att medverka i samrådet.

och den kommun där utbildningen ska bedrivas. Den enskilde huvudmannen ansvarar för att samrådet dokumenteras. Om utbildningen ska bedrivas i form av gymnasieskola eller gymnasiesärskola, ska kommunen ge närliggande kommuner tillfälle att medverka i samrådet.

7 §

Statens skolinspektion handlägger ärenden om godkännande av enskild som huvudman för

– *förskoleklass*

– grundskola,

– grundsärskola,

– gymnasieskola,

– gymnasiesärskola, eller

– fritidshem som anordnas vid en skolenhet med *förskoleklass*, grundskola eller grundsärskola. – fritidshem som anordnas vid en skolenhet med grundskola eller grundsärskola.

Övriga ärenden om godkännande av enskild som huvudman enligt 5 § handläggs av den kommun där utbildningen ska bedrivas.

25 §

För eleverna i *förskoleklassen*, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

För eleverna i grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

27 §

Varje elev i grundskolan, grundsärskolan och specialskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Varje elev i sameskolan ska erbjudas minst två hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller.

Det första hälsobesöket får göras under utbildningen i förskoleklassen i stället för under utbildningen i en sådan skolform som avses i första stycket.

Varje elev i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

29 §

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Elever i alla skolformer utom förskolan ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

31 §

Den som erbjuds en anställning inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan samt inom annan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska till den som erbjuder anställningen lämna ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har lämnat registerutdrag får inte anställas. Regeringen meddelar föreskrifter om innehållet i registerutdraget.

Den som erbjuds en anställning inom förskolan, fritidshemmet, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan samt inom annan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. ska till den som erbjuder anställningen lämna ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har lämnat registerutdrag får inte anställas. Regeringen meddelar föreskrifter om innehållet i registerutdraget.

Registerutdrag som avses i första stycket ska lämnas även av den som

1. erbjuds eller tilldelas arbete inom sådan verksamhet som avses i första stycket under omständigheter liknande dem som förekommer i ett anställningsförhållande inom verksamheten, om det sker genom uppdrag, anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten eller anställning inom annan kommunal verksamhet,

2. under utbildning till en lärar- eller förskollärarexamen enligt högskolelagen (1992:1434) eller yrkesutbildning inom kommunal vuxenutbildning tilldelas plats för verksamhetsförlagd del av utbildningen inom sådan verksamhet som avses i första stycket, eller

3. genom deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program tilldelas plats för arbetspraktik eller annan programinsats inom sådan verksamhet som avses i första stycket.

Registerutdraget ska i de fall som avses i andra stycket lämnas till den inom verksamheten som beslutar om att anlita eller ta emot någon på ett

sådant sätt som avses där. Den som inte har lämnat ett sådant register- Bilaga 2
utdrag får inte anlitas eller tas emot i verksamheten.

3 kap.

1 §¹¹⁹

I detta kapitel finns bestämmelser om

- barnens och elevernas lärande och personliga utveckling (2 §),
- information om barnets och elevens utveckling (3 §),
- garanti för tidiga stödinsatser – garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet (4– i lågstadiet (4–4 b §§), 4 b §§),
- stöd i form av extra anpassningar (5 §),
- särskilt stöd (6–12 §§),
- mottagande och undervisning av nyanlända elever (12 a–12 i §§),
- överlämning av uppgifter vid övergång mellan och inom skolformer (12 j §), och
- allmänna bestämmelser om betyg (13–21 §§).

3 §¹²⁰

Vårdnadshavare för ett barn i förskolan samt eleven och elevens vårdnadshavare i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska fortlöpande informeras om barnets eller elevens utveckling.

Vårdnadshavare för ett barn i förskolan samt eleven och elevens vårdnadshavare i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska fortlöpande informeras om barnets eller elevens utveckling.

Garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet

Garanti för tidiga stödinsatser i lågstadiet

4 §¹²¹

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i

1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som ska uppnås i årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,

2. lågstadiet i grundskolan och i sameskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk

1. lågstadiet i grundskolan och sameskolan, om det utifrån användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i

¹¹⁹ Senaste lydelse 2018:1098.

¹²⁰ Senaste lydelse 2018:1098.

¹²¹ Senaste lydelse 2018:1098.

eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav för årskurs 1 eller 3 som ska uppnås, och

3. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav för årskurs 1 eller 4 som ska uppnås.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppnå de kunskapskrav som anges där ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

4 a §¹²²

Ansvarig *förskollärare* eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid

1. en särskild bedömning enligt 4 §,
2. planering av stöd som anges i 5 § när det i *förskoleklassen* eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och

3. uppföljning enligt 4 b §.

Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga *förskolläraren* eller läraren har specialpedagogisk kompetens.

svenska, svenska som andraspråk eller matematik finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav för årskurs 2 eller 4 som ska uppnås, och

2. lågstadiet i specialskolan, om det utifrån användning av *ett nationellt kartläggningmaterial*, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav för årskurs 3 eller 5 som ska uppnås.

Ansvarig lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid

2. planering av stöd som anges i 5 § när det i lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och

Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga läraren har specialpedagogisk kompetens.

4 b §¹²³

I slutet av *förskoleklassen* och i slutet av lågstadiet i grundskolan, sameskolan och specialskolan, ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik.

Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.

I slutet av lågstadiet i grundskolan, sameskolan och specialskolan, ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 5 § i svenska, svenska som andraspråk och matematik.

¹²² Senaste lydelse 2018:1098.

¹²³ Senaste lydelse 2018:1098.

6 §¹²⁴

Bestämmelserna i 7–12 §§ gäller endast i *förskoleklassen*, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Bestämmelserna i 7–12 §§ gäller endast i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, fritidshemmet, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

12 a §¹²⁵

Med en nyanländ avses i denna lag den som

1. har varit bosatt utomlands,
2. nu är bosatt i landet, och
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller *sju* år.
3. har påbörjat sin utbildning här senare än höstterminens start det kalenderår då han eller hon fyller *sex* år.

En elev ska inte längre anses vara nyanländ efter fyra års skolgång här i landet.

Som bosatt utomlands anses den som inte anses bosatt i landet enligt 29 kap. 2 §.

12 c §¹²⁶

En nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig.

Om det behövs ska en sådan bedömning göras även för en elev som

1. har varit utomlands och som har påbörjat sin utbildning här senast vid höstterminens start det kalenderår han eller hon fyller *sju* år, eller
1. har varit utomlands och som har påbörjat sin utbildning här senast vid höstterminens start det kalenderår han eller hon fyller *sex* år, eller

2. efter skolgång i Sverige har varit bosatt utomlands och därefter har återvänt till Sverige att återuppta sin utbildning här.

Rektorn ansvarar för att bedömningar görs enligt första och andra styckena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om underlag för sådana bedömningar.

12 j §¹²⁷

När en elev i *förskoleklassen*, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av

När en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan övergår från skolformen till en annan av de angivna skolformerna ska den skolenhet som eleven lämnar, utöver vad som följer av 4 b §, till den

¹²⁴ Senaste lydelse 2015:246.

¹²⁵ Senaste lydelse 2018:1303.

¹²⁶ Senaste lydelse 2015:246.

¹²⁷ Senaste lydelse 2018:1098.

4 b §, till den mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

mottagande skolenheten överlämna sådana uppgifter om eleven som behövs för att underlätta övergången för eleven. Detsamma gäller om eleven byter skolenhet inom skolformen.

När ett barn i förskolan eller i pedagogisk omsorg enligt 25 kap. 2 § övergår till grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan ska den förskoleenhet eller verksamhet som barnet lämnar till den mottagande skolenheten lämna sådana uppgifter om barnet som behövs för att underlätta övergången för barnet.

När en elev byter skolform från grundskolan eller grundsärskolan till gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan, ska den mottagande skolenheten skyndsamt informera den överlämnande skolenheten om att skolenheten har tagit emot eleven, om det inte är obehövt.

14 a §¹²⁸

En rektor får besluta att betyg ska sättas i årskurs 4 och 5 i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan, vid en skolenhet som rektorn ansvarar för. Beslutsunderlaget ska dokumenteras.

En rektor får besluta att betyg ska sättas i årskurs 5 och 6 i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan och i årskurs 6 och 7 i specialskolan, vid en skolenhet som rektorn ansvarar för. Beslutsunderlaget ska dokumenteras.

En rektor som överväger att fatta ett sådant beslut ska ge lärarna vid berörd skolenhet tillfälle att yttra sig.

Rektorn ska snarast underrätta huvudmannen skriftligen om ett beslut enligt första stycket. Huvudmannen ska anmäla beslutet till Statens skolverk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om när rektorn senast ska fatta ett beslut enligt första stycket inför ett läsår.

14 b §¹²⁹

Ett beslut om att betygssättning enligt 14 a § ska upphöra att gälla ska fattas i samma ordning som beslutet om att införa sådan betygssättning.

Ett sådant beslut kan avse endast kommande årskullar som ännu inte har fått betyg eller även omfatta elever som redan har fått terminsbetyg i årskurs 4 i grundskolan, grundsärskolan eller sameskolan eller i årskurs 5 i special-

Ett sådant beslut kan avse endast kommande årskullar som ännu inte har fått betyg eller även omfatta elever som redan har fått terminsbetyg i årskurs 5 i grundskolan, grundsärskolan eller sameskolan eller i årskurs 6 i special-

¹²⁸ Senaste lydelse 2021:191.

¹²⁹ Senaste lydelse 2021:191.

skolan med stöd av ett beslut enligt 14 a §. Bilaga 2

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om när rektorn senast ska fatta ett beslut enligt första stycket inför ett läsår.

4 kap.

12 §

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i *förskoleklassen*, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

Vårdnadshavare för barn i förskolan och för elever i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan och fritidshemmet ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen.

5 kap.

9 §

Om en elev i *förskoleklassen*, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Om en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

12 §

I *förskoleklassen*, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero.

Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.

I grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 9 § första stycket inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero.

Endast om det finns synnerliga skäl får en åtgärd som rektorn vidtagit med stöd av första stycket gälla under längre tid än två veckor. Åtgärden får dock inte gälla för en längre tid än fyra veckor.

7 kap.

1 §¹³⁰

I detta kapitel finns bestämmelser om

- vilka som omfattas av skolplikt (2 §),
- rätten till utbildning (3 §),
- hur skolplikten fullgörs (4–9 §§),
- när skolplikten inträder (10 §),
- tidigare skolstart *och undantag* – tidigare skolstart (11 §),
från skyldigheten att fullgöra skol-
- plikt i förskoleklass (11–11 b §§),*
- när skolplikten upphör och rätten att därefter slutföra skolgången (12–16 §§),
- deltagande i utbildning (17–19 a §§), och
- ansvar för att skolplikten fullgörs (20–23 §§).

Förskoleklassen och grundskolan

Grundskolan

4 §¹³¹

Skolplikten ska börja fullgöras i *förskoleklassen. Därefter ska skol-*
plikten fullgöras i grundskolan eller
i den skolform där barnet tas emot
enligt 5, 6 eller 7 §, om inte skol-
plikten fullgörs på något annat sätt
enligt bestämmelserna i 24 kap.

Skolplikten kan dock börja full-
göras direkt i grundskolan, grund-
särskolan, specialskolan eller same-
skolan enligt 11 a och 11 b §§.

Skolplikten ska börja fullgöras i
grundskolan eller i den skolform
där barnet tas emot enligt 5, 6 eller
7 §, om inte skolplikten fullgörs på
något annat sätt enligt bestämmel-
serna i 24 kap.

7 §

Barn till samer får fullgöra sin
skolplikt i sameskolan i stället för i
årskurs 1–6 i grundskolan. Även
andra barn får fullgöra den delen av
sin skolplikt i sameskolan, om det
finns särskilda skäl.

Barn till samer får fullgöra sin
skolplikt i sameskolan i stället för i
årskurs 1–7 i grundskolan. Även
andra barn får fullgöra den delen av
sin skolplikt i sameskolan, om det
finns särskilda skäl.

¹³⁰ Senaste lydelse 2018:608.

¹³¹ Senaste lydelse 2017:1115.

11 §¹³²

Ett barn får tas emot i *förskoleklassen* redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år.

Ett barn får tas emot i *grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan* redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år om barnets vårdnadshavare begär det och barnet bedöms ha förutsättningar för det.

Beslut i frågan enligt första stycket fattas av

1. rektorn när det gäller *grundskolan* och *sameskolan*,

2. *Specialpedagogiska skolmyndigheten* när det gäller *specialskolan*, och

3. barnets hemkommun när det gäller *grundsärskolan*.

17 §¹³³

En elev i *förskoleklassen*, *grundskolan*, *grundsärskolan*, *specialskolan* och *sameskolan* ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

En elev i *grundskolan*, *grundsärskolan*, *specialskolan* och *sameskolan* ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli.

Den obligatoriska verksamheten får omfatta högst 190 dagar per läsår och åtta timmar eller, i *förskoleklassen* och de två lägsta årskurserna, sex timmar per dag. Sådan verksamhet får inte förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar.

Den obligatoriska verksamheten får omfatta högst 190 dagar per läsår och åtta timmar eller, i de tre lägsta årskurserna, sex timmar per dag. Sådan verksamhet får inte förläggas till lördagar, söndagar eller andra helgdagar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avvikelser från andra stycket för elever i *grundsärskolan* och *specialskolan*.

Om en elev i *förskoleklassen*, *grundskolan*, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om

Om en elev i *grundskolan*, *grundsärskolan*, *specialskolan* eller *sameskolan* utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda

¹³² Senaste lydelse 2017:1115.

¹³³ Senaste lydelse 2017:1115.

det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag.

21 §¹³⁴

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess *förskoleklass*, grundskola eller grundsärskola på något annat sätt får föreskriven utbildning.

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess grundskola eller grundsärskola på något annat sätt får föreskriven utbildning.

Hemkommunen ska i frågor som rör skolpliktiga elever som avses i 19 a § vid behov samordna insatser med samhällsorgan, organisationer eller andra som berörs. I fråga om utlämnande av uppgifter gäller de begränsningar som följer av 29 kap. 14 § och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

22 §¹³⁵

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens *förskoleklass*, grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång. Huvudmannen för sameskolan och huvudmannen för sameskolan ska se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång.

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång. Huvudmannen för specialskolan och huvudmannen för sameskolan ska se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång.

När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en skolenhet med en annan huvudman än hemkommunen eller det hos en sådan huvudman har inletts en utredning om elevens frånvaro enligt 19 a §, ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen.

23 §¹³⁶

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. För en elev i specialskolan, sameskolan *eller förskoleklass vid en skolenhet med specialskola eller sameskola* är det i stället huvudmannen för respektive skolform som får förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter.

Om en skolpliktig elev inte fullgör sin skolgång och detta beror på att elevens vårdnadshavare inte har gjort vad denne är skyldig att göra för att så ska ske, får hemkommunen förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter. För en elev i specialskolan *eller sameskolan* är det i stället huvudmannen för respektive skolform som får förelägga elevens vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter.

Ett föreläggande enligt första stycket får förenas med vite.

¹³⁴ Senaste lydelse 2018:608.

¹³⁵ Senaste lydelse 2018:608.

¹³⁶ Senaste lydelse 2017:1115.

10 kap.

3 §¹³⁷

Grundskolan ska ha *nio* års- Grundskolan ska ha *tio* års-
kurser, som indelas i lågstadium, kurser, som indelas i lågstadium,
mellanstadium och högstadium. mellanstadium och högstadium.
Lågstadiet består av årskurs 1–3, Lågstadiet består av årskurs 1–4,
mellanstadiet av årskurs 4–6 och mellanstadiet av årskurs 5–7 och
högstadiet av årskurs 7–9. högstadiet av årskurs 8–10.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

I grundskolan ingår även lovskola i de fall sådan anordnas

1. enligt 23 a § första stycket eller 23 b § första stycket, eller
2. i syfte att den tid som en elev deltagit i lovskola ska kunna avräknas från ett erbjudande om lovskola enligt 23 a § andra stycket eller 23 b § andra stycket.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

5 §¹³⁸

Den totala undervisningstiden Den totala undervisningstiden
för varje elev i grundskolan ska för varje elev i grundskolan ska
vara minst 6 890 timmar. vara minst 7 424 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

9 §¹³⁹

Tester och prov får inte utgöra villkor för antagning eller grund för urval till eller inom en skolenhet.

Tester och prov får inte heller utgöra villkor för fortsatt utbildning vid en skolenhet eller i den elevgrupp som eleven tillhör.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som innebär undantag från första och andra styckena för utbildning från och med årskurs 7 och, om det finns särskilda skäl, även för utbildning från och med årskurs 4. Sådana föreskrifter får innebära att bestämmelsen i 30 § första stycket om en annan elevs berättigade krav på

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som innebär undantag från första och andra styckena för utbildning från och med årskurs 8 och, om det finns särskilda skäl, även för utbildning från och med årskurs 5. Sådana föreskrifter får innebära att bestämmelsen i 30 § första stycket om en annan elevs berättigade krav på

¹³⁷ Senaste lydelse 2017:624.

¹³⁸ Senaste lydelse 2017:620.

¹³⁹ Senaste lydelse 2014:1013.

placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts.

placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts.

9 a §¹⁴⁰

Efter ansökan från en huvudman får regeringen, trots vad som anges i 9 § första stycket, besluta att färdighetsprov i musik får utgöra villkor för antagning och grund för urval till utbildning i årskurs 1, 2 eller 3 vid eller inom en skolenhet. Ett sådant beslut får bara fattas om färdighetsprov användes vid antagning eller urval till utbildningen i de årskurser som ansökan avser före utgången av juni 2011 och det finns särskilda skäl. Beslutet ska avse en viss huvudman samt en viss skolenhet eller elevgrupp.

Efter ansökan från en huvudman får regeringen, trots vad som anges i 9 § första stycket, besluta att färdighetsprov i musik får utgöra villkor för antagning och grund för urval till utbildning i årskurs 1, 2, 3 eller 4 vid eller inom en skolenhet. Ett sådant beslut får bara fattas om färdighetsprov användes vid antagning eller urval till utbildningen i de årskurser som ansökan avser före utgången av juni 2011 och det finns särskilda skäl. Beslutet ska avse en viss huvudman samt en viss skolenhet eller elevgrupp.

När färdighetsprov används som grund för urval till en viss skolenhet får ingen annan urvalsgrund tillämpas.

Om huvudmannen har tagit emot en elev i förskoleklassen efter färdighetsprov enligt bestämmelserna i 9 kap. 6 a §, får färdighetsprov inte användas som villkor för att eleven ska få fortsätta sin utbildning i årskurs 1 vid samma skolenhet eller inom samma elevgrupp.

13 §¹⁴¹

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

¹⁴⁰ Senaste lydelse 2014:1013.

¹⁴¹ Senaste lydelse 2021:191.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att nå kunskapskraven.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

15 §¹⁴²

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 6.

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 7 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 7, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 7.

16 §¹⁴³

Om betyg sätts i årskurs 4 och 5 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av aktuell årskurs, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i den årskursen.

Om betyg sätts i årskurs 5 och 6 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

19 §¹⁴⁴

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6,

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 7,

¹⁴² Senaste lydelse 2017:620.

¹⁴³ Senaste lydelse 2021:191.

¹⁴⁴ Senaste lydelse 2021:191.

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6, och

3. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 9.

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 7, och

3. efter årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 10.

21 §¹⁴⁵

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av de kunskapskrav som eleven ska ha uppnått i slutet av årskurs 6 eller 9. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av de kunskapskrav som eleven ska ha uppnått i slutet av årskurs 7 eller 10. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

23 a §¹⁴⁶

En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 8 och som riskerar att i nästa årskurs inte nå kunskapskraven för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 8 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 8 till och med vårterminen

En huvudman ska, om annat inte följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 och som riskerar att i nästa årskurs inte nå kunskapskraven för betyget E i ett eller flera ämnen och som därigenom riskerar att inte uppnå behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven har avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 9 till och med vårterminen

¹⁴⁵ Senaste lydelse 2011:876.

¹⁴⁶ Senaste lydelse 2017:570.

påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

23 b §¹⁴⁷

En huvudman ska, om inte annat följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman ska, om inte annat följer av andra stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 10 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 10 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. Tiden för lovskola ingår inte i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 9 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

En huvudman får från ett erbjudande enligt första stycket räkna av den tid som eleven deltagit i lovskola som huvudmannen frivilligt anordnat från och med augusti det år eleven påbörjar årskurs 10 till och med vårterminen påföljande år. Om eleven har deltagit minst 50 timmar i sådan undervisning behöver huvudmannen inte lämna något erbjudande enligt första stycket.

31 §¹⁴⁸

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 30 § andra stycket. *Detsamma ska gälla den som har tagits emot i förskoleklassen och som ska fortsätta sin utbildning i grundskolan vid samma skolenhet.*

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 30 § andra stycket.

Rätten enligt första stycket att gå kvar vid en skolenhet gäller inte för en elev som med stöd av 3 kap. 12 e § ska placeras i en årskurs som inte anordnas vid skolenheten.

¹⁴⁷ Senaste lydelse 2017:570.

¹⁴⁸ Senaste lydelse 2015:246.

11 kap.4 §¹⁴⁹

Grundsärskolan ska ha *nio* års- Grundsärskolan ska ha *tio* års-
kurser, som indelas i lågstadium, kurser, som indelas i lågstadium,
mellanstadium och högstadium. mellanstadium och högstadium.
Lågstadiet består av årskurs 1–3, Lågstadiet består av årskurs 1–4,
mellanstadiet av årskurs 4–6 och mellanstadiet av årskurs 5–7 och
högstadiet av årskurs 7–9. högstadiet av årskurs 8–10.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

Regeringen får meddela föreskrifter om läsårets längd och om när läsåret ska börja och sluta.

7 §¹⁵⁰

Den totala undervisningstiden Den totala undervisningstiden
för varje elev i grundsärskolan ska för varje elev i grundsärskolan ska
vara minst 6 890 timmar. För en vara minst 7 424 timmar. För en
elev i inriktningen träningsskolan elev i inriktningen träningsskolan
ska den totala undervisningstiden ska den totala undervisningstiden
dock vara minst 6 665 timmar. dock vara minst 7 199 timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

16 §¹⁵¹

I årskurs 1–5 ska läraren en I årskurs 1–6 ska läraren en
gång per läsår, vid ett av utveck- gång per läsår, vid ett av utveck-
lingssamtalen, i en skriftlig indi- lingssamtalen, i en skriftlig indi-
viduell utvecklingsplan viduell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

¹⁴⁹ enaste lydelse 2017:620.

¹⁵⁰ Senaste lydelse 2017: 620.

¹⁵¹ Senaste lydelse 2021:191.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att nå kunskapskraven.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

16 a §¹⁵²

I årskurs 6–9 ska läraren, om eleven får undervisning i ett ämnesområde eller ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

I årskurs 7–10 ska läraren, om eleven får undervisning i ett ämnesområde eller ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i, en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i ämnesområdet eller ämnet, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnesområdet eller ämnet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att nå kunskapskraven

19 §¹⁵³

Om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, ska betyg sättas i grundsärskolans ämnen.

Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om betyg sätts i årskurs 4 och 5 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen

Betyg ska sättas i slutet av varje termin från och med årskurs 7 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om betyg sätts i årskurs 5 och 6 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen

¹⁵² Senaste lydelse 2014:456.

¹⁵³ Senaste lydelse 2021:191.

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6,

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6, och

3. efter årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 9.

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 7,

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 7, och

3. efter årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 10.

23 a §¹⁵⁵

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av de kunskapskrav som eleven ska ha uppnått i slutet av årskurs 6 eller 9. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utom elevens utvecklingsstörning, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

Utvecklingsstörningen får dock beaktas om det finns synnerliga skäl.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 22 och 23 §§ bortses från enstaka delar av de kunskapskrav som eleven ska ha uppnått i slutet av årskurs 7 eller 10. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utom elevens utvecklingsstörning, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

30 §¹⁵⁶

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 29 § andra stycket. *Detsamma ska gälla den som har tagits emot vid en skolenhet med förskoleklass och som ska fortsätta sin utbildning i grundskolan vid samma skolenhet.*

Den som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där om inte något annat följer av 29 § andra stycket.

¹⁵⁴ Senaste lydelse 2021:191.

¹⁵⁵ Senaste lydelse 2011:876.

¹⁵⁶ Senaste lydelse 2015:246.

Rätten enligt första stycket att gå kvar vid en skolenhet gäller inte för en elev som med stöd av 3 kap. 12 e § ska placeras i en årskurs som inte anordnas vid skolenheten.

12 kap.

3 §¹⁵⁷

Specialskolan ska ha *tio* årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–4, mellanstadiet av årskurs 5–7 och högstadiet av årskurs 8–10.

Specialskolan ska ha *elva* årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–5, mellanstadiet av årskurs 6–8 och högstadiet av årskurs 9–11.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

5 §¹⁵⁸

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst *8 070* timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i specialskolan ska vara minst *8 604* timmar.

För en nyanländ elev och för en elev som avses i 3 kap. 12 c § andra stycket 2 ska den totala undervisningstiden efter ett beslut om placering i årskurs enligt 3 kap. 12 e § motsvara minst den tid som återstår för övriga elever i den årskursen under den kvarvarande skoltiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

8 a §¹⁵⁹

Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 9 för de elever som läser enligt specialskolans kursplaner. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.

Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 10 för de elever som läser enligt specialskolans kursplaner. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.

Prao för en elev ska i första hand anordnas på en arbetsplats och i andra hand genom att eleven deltar i undervisningen på ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Om det finns synnerliga skäl får andra former av arbetslivsorienterande insatser ersätta prao för en elev.

13 §¹⁶⁰

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utveck-

I årskurs 1–7 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utveck-

¹⁵⁷ Senaste lydelse 2017:620.

¹⁵⁸ Senaste lydelse 2017:620.

¹⁵⁹ Senaste lydelse 2018:105.

¹⁶⁰ Senaste lydelse 2021:191.

lingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen eller ämnesområden som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att nå kunskapskraven.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Om en elev ges betyg i årskurs 6 och 7 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

13 a §¹⁶¹

I årskurs 7–10 ska, om grundskolors kursplaner tillämpas och eleven får undervisning i ett ämnesområde eller ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i, läraren en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

I årskurs 8–11 ska, om grundskolors kursplaner tillämpas och eleven får undervisning i ett ämnesområde eller ett ämne som eleven eller vårdnadshavaren inte begär betyg i, läraren en gång per läsår vid ett av utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i ämnesområdet eller ämnet, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen i det ämnesområdet eller ämnet.

Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även i andra fall än vad som följer av första stycket och även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att nå kunskapskraven.

15 §¹⁶²

Betyg ska sättas i specialskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 7 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 7, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 7.

Betyg ska sättas i specialskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 8 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 8, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i årskurs 8.

16 §¹⁶³

Om betyg sätts i årskurs 5 och 6 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av aktuell årskurs, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i den årskursen.

Om betyg sätts i årskurs 6 och 7 ska betyg sättas i slutet av varje termin i de årskurserna i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen.

19 §¹⁶⁴

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 7,

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 7, och

3. efter årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 10.

1. i årskurs 6 och 7, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper som en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 7,

2. i årskurs 8 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 8, och

3. efter årskurs 8 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 11.

¹⁶² Senaste lydelse 2017:620.

¹⁶³ Senaste lydelse 2021:191.

¹⁶⁴ Senaste lydelse 2021:191.

21 §¹⁶⁵

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av kunskapskrav som eleven ska ha uppnått i slutet av årskurs 7 eller 10. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 19 och 20 §§ bortses från enstaka delar av kunskapskrav som eleven ska ha uppnått i slutet av årskurs 8 eller 11. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning, utöver dövhet eller hörselskada, eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

24 §¹⁶⁶

Hemkommunen ska betala ersättning till staten för vissa kostnader för den som är elev i specialskolan eller i förskoleklass eller fritidshem vid en skolenhet inom specialskolan.

Hemkommunen ska betala ersättning till staten för vissa kostnader för den som är elev i specialskolan eller i fritidshem vid en skolenhet inom specialskolan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättningens storlek.

Första stycket gäller inte utlandssvenska elever i årskurs 7–10.

Första stycket gäller inte utlandssvenska elever i årskurs 8–11.

13 kap.3 §¹⁶⁷

Sameskolan ska ha sex årskurser, som indelas i lågstadium och mellanstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–3 och mellanstadiet av årskurs 4–6.

Sameskolan ska ha sju årskurser, som indelas i lågstadium och mellanstadium. Lågstadiet består av årskurs 1–4 och mellanstadiet av årskurs 5–7.

Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin.

5 §¹⁶⁸

Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 4 473 timmar.

Den totala undervisningstiden för varje elev i sameskolan ska vara minst 5 007 timmar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan).

¹⁶⁵ Senaste lydelse 2011:876.

¹⁶⁶ Senaste lydelse 2015:73.

¹⁶⁷ Senaste lydelse 2017:620.

¹⁶⁸ Senaste lydelse 2017:620.

13 §¹⁶⁹

I årskurs 1–5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

I årskurs 1–6 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan

1. ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och

2. sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Den individuella utvecklingsplanen får även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

Skriftlig information om elevens skolgång får ges även vid andra tillfällen än vid ett utvecklingssamtal.

Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att nå kunskapskraven.

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

16 §¹⁷⁰

Betyg ska sättas i sameskolans ämnen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 6, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av årskurs 7, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen.

17 §¹⁷¹

Betyg ska sättas i slutet av varje termin i årskurs 6 i de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen.

Betyg ska sättas i slutet av varje termin i årskurs 7 i de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen.

17 a §¹⁷²

Om en elev ges betyg i årskurs 4 och 5 gäller inte skyldig-

Om en elev ges betyg i årskurs 5 och 6 gäller inte skyldig-

¹⁶⁹ Senaste lydelse 2021:191.

¹⁷⁰ Senaste lydelse 2017:620.

¹⁷¹ Senaste lydelse 2014:458.

¹⁷² Senaste lydelse 2021:191.

heten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

Om undervisningen i naturorienterande ämnen och samhällsorienterande ämnen i huvudsak varit ämnesövergripande fram till och med slutet av aktuell årskurs, får rektorn dock besluta att ett sammanfattande betyg ska sättas för dessa respektive ämnen i den årskursen.

20 §¹⁷³

När betyg sätts innan ett ämne har avslutats, ska betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen.

Vid bedömningen ska elevens kunskaper

1. i årskurs 4 och 5, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6, och

2. i årskurs 6 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 6.

heten enligt första stycket i de aktuella årskurserna.

1. i årskurs 5 och 6, om betyg sätts i dessa årskurser, ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 7, och

2. i årskurs 7 ställas i relation till de kunskaper en elev ska ha uppnått vid betygstillfället i förhållande till kunskapskraven i årskurs 7.

21 b §¹⁷⁴

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av de kunskapskrav som eleven ska ha uppnått i slutet av årskurs 6. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen enligt 20 och 21 §§ bortses från enstaka delar av de kunskapskrav som eleven ska ha uppnått i slutet av årskurs 7. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

14 kap.

2 §

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i *förskoleklassen*, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation.

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan och särskilda utbildningsformer som skolplikt kan fullgöras i. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen

¹⁷³ Senaste lydelse 2021:191.

¹⁷⁴ Senaste lydelse 2017:1104.

Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov.

Bilaga 2

Fritidshemmet ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

3 §

Varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens *förskoleklass*, grundskola och grundsärskola. Staten ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i specialskola och sameskola.

Varje kommun ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i kommunens grundskola och grundsärskola. Staten ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever i specialskola och sameskola.

Hemkommunen ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever som går i en fristående skola i de fall huvudmannen inte erbjuder sådan utbildning.

10 §

En elev i *förskoleklass*, grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola ska erbjudas utbildning i fritidshem vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får utbildning.

En elev i grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola ska erbjudas utbildning i fritidshem vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får utbildning.

14 §

En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens *förskoleklass*, grundskola eller grundsärskola grundar sig på 9 kap. 13 § första stycket, 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §.

En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens grundskola eller grundsärskola grundar sig på 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §.

Även i andra fall då en kommun i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sina egna fritidshem. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Ersättningen enligt första eller andra stycket ska i förekommande fall minskas med belopp som huvudmannen tar ut enligt 12 §.

21 kap.8 §¹⁷⁵

Regeringen får meddela föreskrifter om en försöksverksamhet med fjärrundervisning i

Regeringen får meddela föreskrifter om en försöksverksamhet med fjärrundervisning i *grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan i andra ämnen än de som anges i 4 §.*

1. *förskoleklassen, och*

2. *grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan i andra ämnen än de som anges i 4 §.*

Grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan i andra ämnen än de som anges i 4 §.

En sådan försöksverksamhet som avses i första stycket ska i övrigt bedrivas enligt bestämmelserna i detta kapitel.

22 kap.2 §¹⁷⁶

Distansundervisning får användas i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Distansundervisning får inte användas i förskolan *och förskoleklassen.*

Distansundervisning får användas i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan endast under de förutsättningar och med de begränsningar som följer av detta kapitel och föreskrifter som har meddelats i anslutning till kapitlet. Distansundervisning får inte användas i förskolan.

I utbildning där distansundervisning används får även andra former av undervisning användas.

23 kap.10 §¹⁷⁷

Andra uppgifter än som anges i 9 och 14 §§ och som inte är hänförliga till undervisning får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom

1. förskolan
2. *förskoleklassen*
3. fritidshemmet
4. grundskolan,
5. grundsärskolan,
6. gymnasieskolan, och
7. gymnasiesärskolan.

2. *fritidshemmet,*
3. *grundskolan,*
4. *grundsärskolan,*
5. *gymnasieskolan, och*
6. *gymnasiesärskolan.*

¹⁷⁵ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁷⁶ Senaste lydelse 2020:605.

¹⁷⁷ Senaste lydelse 2020:605.

24 kap.

Utbildning som motsvarar
förskola, förskoleklass och
fritidshem

Utbildning som motsvarar förskola
och fritidshem

16 §¹⁷⁸

Om ett barn vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus, ska huvudmannen för institutionen svara för att barnet får tillfälle att delta i utbildning som så långt det är möjligt motsvarar den som erbjuds i förskola, förskoleklass eller fritidshem.

Om ett barn vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus, ska huvudmannen för institutionen svara för att barnet får tillfälle att delta i utbildning som så långt det är möjligt motsvarar den som erbjuds i förskola eller fritidshem.

26 a kap.5 §¹⁷⁹

Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från de sök- begränsningar som avses i 4 § andra stycket denna lag och i 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen i fråga om personuppgifter om hälsa i verksamhet hos en huvudman för

1. grundsärskola,
2. specialskolan,
3. gymnasiesärskola,
4. kommunal vuxenutbildning som särskild utbildning
5. gymnasieskola med Rh-anpassad utbildning,
6. utbildning i gymnasieskolan för elever som är döva, hörselskadade eller dövblinda eller har en språkstörning, och
7. förskola, förskoleklass eller skola som har begränsats till att avse elever som är i behov av särskilt stöd.

Regeringen får också meddela föreskrifter om undantag från sökbegränsningen i 3 kap. 3 § andra stycket dataskyddslagen i fråga om personuppgifter om

1. etniskt ursprung i verksamhet hos en huvudman för sameskolan, och
2. hälsa och etniskt ursprung i verksamhet hos en kommun.

28 kap.5 §¹⁸⁰

Beslut av en kommun eller en region får överklagas till allmän förvaltningsdomstol i fråga om

1. godkännande enligt 2 kap. 5 § eller återkallelse av sådant godkännande enligt 26 kap. 13 eller 14 §,
2. bidrag enligt 8 kap. 21 §, 9 kap. 19 §, 10 kap. 37 §, 11 kap. 36 §, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 §,
2. bidrag enligt 8 kap. 21 §, 10 kap. 37 §, 11 kap. 36 §, 14 kap.

¹⁷⁸ Senaste lydelse 2015:176.

¹⁷⁹ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁸⁰ Senaste lydelse 2020:605.

- 17 kap. 35 §, 19 kap. 45 § eller 15 §, 16 kap. 52 §, 17 kap. 35 §, 22 kap. 18 §, 19 kap. 45 § eller 22 kap. 18 §,
3. avstängning enligt 5 kap. 17 eller 19 §,
 4. föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter enligt 7 kap. 23 §,
 5. skolskjuts enligt 9 kap. 15 b § första stycket, 9 kap. 15 c § första stycket, 10 kap. 32 § första stycket, 10 kap. 33 § första stycket, 11 kap. 31 § första stycket, 11 kap. 32 § första stycket, 18 kap. 31 § första stycket, 11 kap. 32 § första stycket, 18 kap. 30 § första stycket eller 18 kap. 31 § första stycket, 18 kap. 30 § första stycket eller 18 kap. 31 § första stycket,
 6. ekonomiskt stöd till inackordering enligt 15 kap. 32 § eller 18 kap. 32 § första stycket,
 7. medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt eller återkallelse av sådant medgivande enligt 24 kap. 23 eller 24 §,
 8. rätt till bidrag enligt 25 kap. 10 eller 15 § eller återkallelse av sådan rätt enligt 26 kap. 13 §,
 9. bidrag enligt 25 kap. 11 §,
 10. tillfälligt verksamhetsförbud enligt 26 kap. 18 §, eller
 11. vitesföreläggande enligt 26 kap. 27 §.

7 §¹⁸¹

Beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol i fråga om

1. föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter enligt 7 kap. 23 §,
2. kostnadsfria resor enligt 9 kap. 15 d § första stycket eller 12 kap. 25 § första stycket, eller
3. medgivande att fullgöra skolplikten på annat sätt eller återkallelse av sådant medgivande enligt 24 kap. 23 eller 24 §.

8 §¹⁸²

Beslut av Sameskolstyrelsen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol i fråga om

1. föreläggande för vårdnadshavare att fullgöra sina skyldigheter enligt 7 kap. 23 §, eller
2. kostnadsfria resor enligt 9 kap. 15 d § första stycket eller 13 kap. 23 § första stycket.

12 §¹⁸³

Beslut av en kommun eller en region får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

¹⁸¹ Senaste lydelse 2017:1115.

¹⁸² Senaste lydelse 2017:1115.

¹⁸³ Senaste lydelse 2020:605.

1. barns mottagande i grundsärskolan enligt 7 kap. 5 § eller tillhörighet till grundsärskolans målgrupp enligt 7 kap. 5 b §,

2. uppskjuten skolplikt enligt 7 kap. 10 § andra stycket,

3. skolpliktens förlängning enligt 7 kap. 13 § eller skolpliktens upphörande enligt 7 kap. 14 §,

4. mottagande av en elev från en annan kommun enligt 9 kap. 13 §, 10 kap. 25 § eller 11 kap. 25 §, eller
4. mottagande av en elev från en annan kommun enligt 10 kap. 25 § eller 11 kap. 25 §,

5. åtgärder enligt 10 kap. 29 § tredje stycket för en elev som inte bor hemma,

6. placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar enligt 9 kap. 15 § andra stycket, 10 kap. 30 § andra stycket eller 11 kap. 29 § andra stycket, eller
6. placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar enligt 10 kap. 30 § andra stycket eller 11 kap. 29 § andra stycket,

7. mottagande i första hand enligt 16 kap. 36 §, mottagande enligt 17 kap. 14 § när det gäller en utbildning i gymnasieskolan som utformats för en grupp elever, mottagande enligt 17 a kap. 18 §, mottagande i första hand enligt 19 kap. 29 § första stycket eller mottagande enligt 22 kap. 14 §,

8. tillhörighet till målgruppen för gymnasiesärskolan enligt 18 kap. 5 eller 7 §,

9. mottagande till kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 13 §, 14 § andra stycket, 22 eller 33 §,

10. upphörande av utbildningen för en elev i kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § andra stycket,

11. att på nytt bereda kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § tredje eller fjärde stycket,

12. åtagande om interkommunal ersättning enligt 20 kap. 21 § tredje stycket, eller

13. rätt till utbildning eller annan verksamhet för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut som avses i första stycket 1, 4 och 7–12 får överklagas endast av barnet, eleven eller den sökande.

14 §¹⁸⁴

Beslut av Specialpedagogiska skolmyndigheten får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i specialskolan enligt 7 kap. 6 §,

2. skolpliktens förlängning enligt 7 kap. 13 § eller skolpliktens upphörande enligt 7 kap. 14 §,

3. åtgärder enligt 9 kap. 15 d § andra stycket eller 12 kap. 25 § andra stycket för en elev som inte bor hemma, eller
3. åtgärder enligt 12 kap. 25 § andra stycket för en elev som inte bor hemma, eller

4. rätt till utbildning för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut som avses i första stycket 1 får överklagas endast av barnet.

¹⁸⁴ Senaste lydelse 2017:1115.

Beslut av Sameskolstyrelsen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i sameskolan enligt 7 kap. 7 §,
2. åtgärder enligt 9 kap. 15 d § 2. åtgärder enligt 13 kap. 23 §
andra stycket eller 13 kap. 23 § *andra stycket* för en elev som inte
andra stycket för en elev som inte bor hemma, eller
bor hemma, eller
3. rätt till utbildning för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3.
Beslut som avses i första stycket 1 får överklagas endast av barnet.

29 kap.

3 §¹⁸⁶

De personer som avses i 2 § andra stycket 1 och 2 har rätt till utbildning i gymnasieskola och gymnasiesärskola endast om de har påbörjat utbildningen innan de fyllt 18 år. De har inte rätt till utbildning i kommunal vuxenutbildning.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i *förskoleklass*, grundskola, grundsärskola, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i *förskoleklass*, grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och gymnasiesärskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 4 har endast rätt till utbildning i grundskola, grundsärskola, specialskola och sameskola.

De personer som avses i 2 § andra stycket 5 har endast rätt till utbildning i grundskola, grundsärskola, specialskola, sameskola och, om de påbörjar utbildningen innan de fyllt 18 år, gymnasieskola och gymnasiesärskola.

14 §¹⁸⁷

Den som är eller har varit verksam i enskilt bedriven förskola, enskilt bedrivet fritidshem eller enskilt bedriven *förskoleklass* eller inom sådan enskilt bedriven verksamhet som avses i 25 kap., får inte obehörigen röja vad han eller hon därvid har fått veta om enskildas personliga förhållanden.

Den som är eller har varit verksam inom annan enskilt bedriven verksamhet enligt denna lag än som avses i första stycket får inte obehörigen röja vad han eller hon i sådan elevhälsoverksamhet som avser psykologisk, psykosocial eller specialpedagogisk insats eller i särskild elevstödande verksamhet i övrigt har fått veta om någons personliga förhållanden. Han eller hon får inte heller obehörigen röja uppgifter i ett

Den som är eller har varit verksam i enskilt bedriven förskola, enskilt bedrivet fritidshem eller inom sådan enskilt bedriven verksamhet som avses i 25 kap., får inte obehörigen röja vad han eller hon därvid har fått veta om enskildas personliga förhållanden.

¹⁸⁵ Senaste lydelse 2017: 1115.

¹⁸⁶ Senaste lydelse 2020:446.

¹⁸⁷ Senaste lydelse 2020:605.

ärende om tillrättaförande av en elev eller om skiljande av en elev från vidare studier.

Den som är eller har varit verksam inom enskilt bedriven gymnasieskola eller enskilt bedriven gymnasiesärskola får inte obehörigen röja vad han eller hon har fått veta om någons personliga förhållanden i ett ärende enligt 22 kap. 14 § om mottagande till utbildning där distansundervisning används.

För det allmännas verksamhet gäller bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

19 §¹⁸⁸

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, *förskoleklasser*, grundskolor, grundsärskolor, fritidshem, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Kommunen ska också informera om sådana riksrekryterande utbildningar som avses i 16 kap. 45 § och 19 kap. 37 § och om motsvarande utbildningar vid fristående skolor. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen (2017:725).

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, grundskolor, grundsärskolor, fritidshem, gymnasieskolor och gymnasiesärskolor och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Kommunen ska också informera om sådana riksrekryterande utbildningar som avses i 16 kap. 45 § och 19 kap. 37 § och om motsvarande utbildningar vid fristående skolor. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen (2017:725).

Kommunen ska även informera om möjligheten för enskilda att bedriva förskola, fritidshem eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. med bidrag från hemkommunen enligt 8 kap. 21 §, 14 kap. 15 § samt 25 kap. 11 och 15 §§.

19 a §¹⁸⁹

En huvudman för *förskoleklass*, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola eller gymnasiesärskola ska till Statens skolverk lämna sådana uppgifter om verksamhetens organisation och ekonomiska förhållanden som behövs för allmänhetens insyn.

En huvudman för grundskola, grundsärskola, gymnasieskola eller gymnasiesärskola ska till Statens skolverk lämna sådana uppgifter om verksamhetens organisation och ekonomiska förhållanden som behövs för allmänhetens insyn.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas.

¹⁸⁸ Senaste lydelse 2017:725.

¹⁸⁹ Senaste lydelse 2014:903.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag som kommunerna enligt 8 kap. 21 §, 9 kap. 19 §, 10 kap. 37 §, 11 kap. 36 §, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 §, 19 kap. 45 § och 25 kap. 11 § är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en kommun eller en region att lämna uppgifter om verksamheten som behövs för beslut om bidrag till fristående förskolor och fristående skolor samt hur bidrag till en fristående förskola eller fristående skola eller annan enskild verksamhet har beräknats.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det belopp som kommunen ska betala i stället för vad som anges i 8 kap. 21–23 §§, 9 kap. 19–21 §§, 10 kap. 37–39 §§, 11 kap. 36–38 §§, 16 kap. 52–55 §§ och 19 kap. 45–47 §§, när bidraget avser ett barn eller en elev som ges utbildning till följd av 2 och 3 §§ eller med stöd av föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 §.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om bestämmandet av det bidrag som kommunerna enligt 8 kap. 21 §, 10 kap. 37 §, 11 kap. 36 §, 14 kap. 15 §, 16 kap. 52 §, 19 kap. 45 § och 25 kap. 11 § är skyldiga att lämna till fristående förskolor, fristående skolor och enskilt bedriven pedagogisk omsorg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om det belopp som kommunen ska betala i stället för vad som anges i 8 kap. 21–23 §§, 10 kap. 37–39 §§, 11 kap. 36–38 §§, 16 kap. 52–55 §§ och 19 kap. 45–47 §§, när bidraget avser ett barn eller en elev som ges utbildning till följd av 2 och 3 §§ eller med stöd av föreskrifter som har meddelats med stöd av 5 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i *förskoleklassen* och nationella bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för huvudmän att använda nationella kartläggningmaterial i *årskurs 1* och nationella bedömningsstöd i årskurs 2 i grundskolan, grundsärskolan, och sameskolan samt *årskurs 3* i specialskolan.

1. Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2024.

2. Bestämmelsen i 3 kap. 12 j § tillämpas från den 1 januari 2026 och i övrigt tillämpas lagen första gången på utbildning och annan verksamhet som påbörjas efter den 30 juni 2026.

¹⁹⁰ Senaste lydelse 2019:947.

¹⁹¹ Senaste lydelse 2018:749.

¹⁹² Senaste lydelse 2018:1098.

3. Ett godkännande av en enskild huvudman för förskoleklass enligt 2 kap. 5 § skollagen i dess äldre lydelse ska upphöra att gälla för utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2026. Ett godkännande av en enskild huvudman för grundskola eller grundsärskola enligt 2 kap. 5 § skollagen i dess äldre lydelse gäller som ett godkännande enligt 2 kap. 5 § skollagen i dess nya lydelse för motsvarande årskurser som det tidigare godkännandet avser. Statens skolinspektion får fatta beslut i enlighet med 2 kap. 5 § i dess nya lydelse med nya årskursbeteckningar, som ersätter befintliga beslut. Efter ansökan av en enskild huvudman för förskoleklass och grundskola eller grundsärskola som godkänts enligt 2 kap. 5 § skollagen i dess äldre lydelse, får Statens skolinspektion, genom en förenklad prövning, förklara huvudmannen godkänd för årskurs 1 enligt 2 kap. 5 § skollagen i dess nya lydelse. Regeringen får meddela föreskrifter om den förenklade prövningen.

4. En lärarlegitimation som avser behörighet att undervisa i årskurser i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan och som utfärdats enligt 2 kap. 16 § skollagen före den 1 juli 2026 ska anses gälla som en legitimation för de motsvarande årskurser enligt 10 kap. 3 §, 11 kap. 4 §, 12 kap. 3 § och 13 kap. 3 § i dess nya lydelse som den äldre legitimationen avser. Ett beslut om lärarlegitimation som utfärdats enligt 2 kap. 16 § skollagen före den 1 juli 2026 och som avser behörighet som omfattar lågstadiet enligt 10 kap. 3 §, 11 kap. 4 §, 12 kap. 3 § och 13 kap. 3 § skollagen i dess äldre lydelse ska anses gälla för lågstadiet i nämnda bestämmelsers nya lydelse. Statens skolverk får fatta beslut om legitimation enligt 2 kap. 16 § med årskursbeteckningar enligt 10 kap. 3 §, 11 kap. 4 §, 12 kap. 3 § och 13 kap. 3 § i dess nya lydelse, som ersätter de befintliga besluten.

5. Om en huvudman tagit emot en elev i förskoleklassen efter färdighetsprov enligt 9 kap. 6 a § läsåret 2025/26, får färdighetsprov inte användas som villkor för att eleven ska få fortsätta sin utbildning vid samma skolenhet eller inom samma elevgrupp i enlighet med 10 kap. 9 a § i dess äldre lydelse.

6. Den som har tagits emot i förskoleklassen vid en viss skolenhet läsåret 2025/26 har rätt att fortsätta sin skolgång i grundskolan respektive grundsärskolan vid samma skolenhet enligt 10 kap. 31 § och 11 kap. 30 § skollagen i dess äldre lydelse.

7. Bestämmelsen i 29 kap. 14 § i dess äldre lydelse gäller fortfarande för uppgift om enskildas personliga förhållanden i förskoleklass.

Förslag till lag om ändring i lag (2010:801) om införande av skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om lag om införande av skollagen (2010:800) att 7 § ska upphöra att gälla och att rubriken närmast före 7 § ska utgå.

Denna lag träder i kraft den 1 augusti 2024 och ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2026.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2021:33)

Efter remiss har yttranden kommit in från Barnombudsmannen, Bollebygds kommun, Burlövs kommun, Eslövs kommun, Essunga kommun, Falköpings kommun, Flens kommun, Folkhälsomyndigheten, Förvaltningsrätten i Göteborg, Göteborg kommun, Hammarö kommun, Hofors kommun, Högskolan Gävle, Högskolan Väst, Idéburna skolors riksförbund, Integritetsskyddsmyndigheten, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Justitiekanslern, Kalix kommun, Karlskrona kommun, Kungälv kommun, Lidingö kommun, Linköpings universitet, Luleå kommun, Lunds kommun, Lärarförbundet, Lärarnas Riksförbund, Malmö kommun, Malmö universitet, Myndigheten för delaktighet, Norrtälje kommun, Sameskolstyrelsen, Skolväsendets överklagandenämnd, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Statens skolinspektion, Statens skolverk, Stockholms kommun, Sveriges Kommuner och Regioner, Umeå universitet, Uppsala universitet, Vaxholms kommun och Örnsköldsviks kommun.

Därutöver har yttranden inkommit från Föräldraalliansen Sverige, Göteborgs universitet, Idéburen välfärd, Nacka kommun, Reggio Emilia Institutet, Riksförbundet FUB, Svenska Dyslexiföreningen med Svenska Dyslexistiftelsen, Valfrihetens vänner och Waldorfskolofederationen (WSF), Riksföreningen Waldorfförskolornas samråd (RWS) och Waldorflärlärohgskolan (WLH).

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig, men har förklarat sig avstå eller har inte inkommit med yttrande: Avesta kommun, Boxholms kommun, BRIS – Barnens rätt i samhället, Bräcke kommun, Elevernas riksförbund, Friskolornas riksförbund, Funktionsrätt Sverige, Gagnefs kommun, Gnosjö kommun, Heby kommun, Härjedalens kommun, Härryda kommun, Lärarförbundet Skolledare, Mörbylånga kommun, Regelrådet, Region Norrbotten, Region Stockholm, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksförbundet Hem & Skola, Robertsfors kommun, Sveriges Elevråd och Sveriges Skolledarförbund.

Sammanfattning av betänkandet Ett samordnat vaccinationsarbete – för effektivare hantering av kommande vacciner (SOU 2024:2) i relevant del

/.../

Ansvaret för att ge vaccinationer i förskoleklass föreslås flyttas över till kommunen eller annan huvudman för elevhälsan.

/.../

Betänkandets lagförslag (SOU 2024:2) i relevant del

Bilaga 5

Förslag till lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168)

Härigenom föreskrivs i fråga om smittskyddslagen (2004:168)

dels att 2 kap. 3 a–3 f §§ ska upphöra att gälla¹⁹³,

dels att 7 kap. 4 a § och 9 kap. 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 2 kap. 3 a–3 d §§ och 9 kap. 8 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

3 a §

Med nationella vaccinationsprogram avses skyldigheter som beslutas av staten att i organiserad form erbjuda avgiftsfria vaccinationer till en på förhand definierad målgrupp.

Målet med nationella vaccinationsprogram är att förbättra folkhälsan och bidra till en god och jämlik hälsa genom skydd mot spridning av smittsamma sjukdomar i befolkningen.

3 b §

En smittsam sjukdom ska omfattas av ett nationellt vaccinationsprogram om

1. det finns vaccin mot sjukdomen som förväntas effektivt förhindra spridning av sjukdomen i hela eller delar av befolkningen,

2. kostnaden för vaccinationsprogrammet kan förväntas vara rimlig i förhållande till den förväntade nyttan, och

3. vaccinationsprogrammet är etiskt hållbart.

3 c §

Om det finns särskilda skäl får en smittsam sjukdom omfattas av ett

¹⁹³ Senaste lydelse av 2 kap. 3 a–3 e §§ 2012:452 och av 2 kap. 3 f § 2019:915.

nationellt vaccinationsprogram även om kriterierna i 3 b § 1 och 2 inte är uppfyllda.

3 d §

Den som omfattas av 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska av regionen erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i nationella vaccinationsprogram.

Den som omfattas av elevhälsa enligt 2 kap. 25 § skollagen (2010:800) ska i stället erbjudas vaccinationer mot smittsamma sjukdomar som ingår i nationella vaccinationsprogram av huvudmannen för elevens utbildning.

7 kap.

4 a §¹⁹⁴

Regionen har kostnadsansvar för åtgärder som avses i 2 § och för vaccinationer som ingår i nationella vaccinationsprogram enligt 2 kap. 3 f § första stycket.

Kommunen eller annan huvudman inom skolväsendet har enligt skollagens (2010:800) bestämmelser om elevhälsa kostnadsansvar för vaccinationer som ingår i nationella vaccinationsprogram enligt 2 kap. 3 f § andra stycket.

Regionen har kostnadsansvar för åtgärder som avses i 2 § och för vaccinationer som ingår i nationella vaccinationsprogram enligt 2 kap. 3 d § första stycket.

Kommunen eller annan huvudman inom skolväsendet har enligt skollagens (2010:800) bestämmelser om elevhälsa kostnadsansvar för vaccinationer som ingår i nationella vaccinationsprogram enligt 2 kap. 3 d § andra stycket.

9 kap.

7 §¹⁹⁵

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka smittsamma sjukdomar som ska ingå i sådana nationella vaccinationsprogram som avses i 2 kap. 3 c–3 e §§.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka smittsamma sjukdomar som ska ingå i sådana nationella vaccinationsprogram som avses i 2 kap. 3 a–3 c §§.

Föreskrifter enligt 2 kap. 3 c § får tidsbegränsas och förenas med särskilda villkor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

¹⁹⁴ Senaste lydelse 2019:915.

¹⁹⁵ Senaste lydelse 2012:452.

1. till vilka *åldersgrupper* vaccinationer ska erbjudas, 1. till vilka *grupper* vaccinationer ska erbjudas, Bilaga 5
2. antalet doser som ska ges av varje vaccin,
3. med vilka intervall vaccinet ska ges, och
4. de ytterligare villkor som ska gälla för nationella vaccinationsprogram.

8 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att en annan huvudman än de som framgår av 2 kap. 3 d § och 7 kap. 4 a § ska ansvara och ha kostnadsansvar för att erbjuda vaccinationer mot en smittsam sjukdom som ingår i ett nationellt vaccinationsprogram.

Föreskrifter enligt första stycket får meddelas endast om det på grund av särskilda skäl framstår som lämpligt.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2025.
2. Smittsamma sjukdomar som före ikraftträdandet omfattas av ett nationellt vaccinationsprogram ska, utan hinder av att de inte prövats i enlighet med smittskyddslagens nya lydelse, omfattas av det nationella vaccinationsprogrammet även efter ikraftträdandet.

Förteckning över remissinstanserna (SOU 2024:2)

Efter remiss har yttranden kommit in från Arbetsmiljöverket, Barnombudsmannen, Diskrimineringsombudsmannen, E-hälsomyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Göteborgs kommun, Inspektionen för vård och omsorg, Institutet för mänskliga rättigheter, Integritetsskyddsmyndigheten, Lif, Lunds universitet, Läkemedelsverket, Malmö kommun, Norrköpings kommun, Pensionärernas Riksorganisation, Region Blekinge, Region Dalarna, Region Gotland, Region Gävleborg, Region Halland, Region Jämtland Härjedalen, Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg, Region Norrbotten, Region Skåne, Region Stockholm, Region Sörmland, Region Uppsala, Region Värmland, Region Västerbotten, Region Västernorrland, Region Örebro län, Region Östergötland, Riksföreningen för skolsköterskor, Sameskolstyrelsen, Smittskyddsläkarföreningen, Socialstyrelsen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPF Seniorerna, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, Statens medicinsk-etiska råd, Statens skolverk, Surahammars kommun, Svenska Läkaresällskapet, Sveriges Kommuner och Regioner, Sveriges läkarförbund, Söderhamns kommun, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, Tomelilla kommun, Vetlanda kommun, Vårdförbundet och Västra Götalandsregionen.

Därutöver har yttranden inkommit från Distriktssköterskeföreningen, GSK, Pfizer, Riksförbundet HjärtLung, Sanofi, Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård och Svenska skolläkarföreningen.

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att yttra sig, men har förklarat sig avstå eller har inte inkommit med yttrande: Adda AB, Arjeplogs kommun, Avesta kommun, Bengtsfors kommun, Funktionsrätt Sverige, Haparanda kommun, Humana, Hässleholms kommun, Höganäs kommun, Inera AB, Kristinehamns kommun, Lidingö kommun, Lidköpings kommun, Lilla Edets kommun, Lomma kommun, Mora kommun, Norbergs kommun, Oxelösunds kommun, Region Västmanland, Riksdagens ombudsmän (JO), Riksföreningen för Barnsjuksköterskor, Riksföreningen för medicinskt ansvariga sjuksköterskor, Riksföreningen för sjuksköterskor inom äldre- och demensvård, Stockholms kommun, Strängnäs kommun, Svensk sjuksköterskeförening, Tibro kommun, Torsås kommun, Vindelns kommun, Vårdföretagarna, Värnamo kommun, Västerås kommun och Östersunds kommun.